

ВЕРИТАС

ДОКУМЕНТАЦИОНО-ИНФОРМАЦИОНИ ЦЕНТАР
КНИН - БЕОГРАД - БАЊА ЛУКА

www.veritas.org.rs

Билтен

179.

Август 2019.

ДАНИ ТУГЕ И СЈЕЋАЊА

Сјећање на изгон Срба из РСК у августу 1995.

Петровачка цеста, 07.08.2018.

Петровачка цеста, 07.08.1995.

ПРОГРАМ ОБИЉЕЖАВАЊА	2
ИЗМЕЂУ ДВИЈЕ ГОДИШЊИЦЕ	3
САОПШТЕЊЕ	4
ПРИЧЕ ИЗ КОЛОНЕ – 24 ГОДИНЕ ПОСЛИЈЕ	6
ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ – АВГУСТ 2018. СРБИЈА	14
ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ – АВГУСТ 2018. РС/БИХ	18
ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ – АВГУСТ 2018. ХРВАТСКА	21
ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ ПАРАСТОСИ – СВЕТ	25
ОБИЉЕЖАВАЊЕ ДАНА РСК	25
ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ...(АВГУСТ 2018. – ЈУЛ 2019.)	27
ПОГИНУЛИ И НЕСТАЛИ	46
НОВИ УПИСИ ПОГИНУЛИХ, УБИЈЕНИХ И НЕСТАЛИХ ЛИЦА	
ОД 31. ЈУЛА 2018. ДО 1. АВГУСТА 2019.	54
ЕКСХУМАЦИЈЕ ОД 31. ЈУЛА 2018. ДО 1. АВГУСТА 2019.	55
ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ ОД АВГУСТА 2018. ДО АВГУСТА 2019.	57
СПИСАК ИДЕНТИФИКОВАНИХ ЛИЦА ОД 1. ЈУЛА 2018. ДО 1. АВГУСТА 2019.	62
ПРОЦЕСУИРАЊЕ РАТНИХ ЗЛОЧИНА НАД СРБИМА У ХРВАТскоЈ	67
ПРОЦЕСУИРАЊЕ СРБА И ПРИПАДНИКА ЈНА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ	73
ХАПШЕЊА И ЕКСТРАДИЦИЈЕ КРАЈИШКИХ СРБА	
ПО ИНТЕРПОЛОВИМ ПОТЈЕРНИЦАМА	106
СУДСКИ ПРОЦЕСИ У РХ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ	110
ПРОЦЕСУИРАЊЕ РАТНИХ ЗЛОЧИНА У БИХ	116
СУДСКИ ПРОЦЕСИ У БИХ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ	119
СУДСКИ ПОСТУПЦИ ПРЕД ЕСЉП	123
СТРАДАЊЕ КРАЈИШНИКА НА КИМ	127
ПОВРАЋАК И ЖИВОТ У РХ	128
СУОЧАВАЊЕ СА ПРОШЛОШЋУ	140
IN MEMORIAM	148
НОВА ИЗДАЊА	152

ВЕРИТАС

ДОКУМЕНТАЦИОНО-ИНФОРМАЦИОНИ ЦЕНТАР
КНИН - БЕОГРАД - БАЊА ЛУКА

БИЛТЕН 179 – АВГУСТ 2019

Издавач: ДИЦ „Веритас“ Книн–Београд–Бања Лука – ПРЕДСТАВНИШТВО У БАЊОЈ ЛУЦИ

За издавача: Саво Штирбац, председник

Гл. и одговорни уредник: Радомир Кужетић

Сарадници: Корана Штирбац, Биљана Трифуновић, Анђелина Марковић,

Небојша Тојаџић, Никола Коџац и Слободан Перић

Графички дизајн и прелом: Корана Штирбац

Штампа: Донајт Граф, Београд

За штампарiju: Дарко Чалић

Тираж: 1000

ISBN 9788670920071

veritasdokumentaciono informacioni centar

email: veritas@yubc.net

www.veritas.org.rs

Штампање овог Билтена суфинансирано је средствима Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије

ПРОГРАМ ОБИЉЕЖАВАЊА

двадесетчетврте годишњице страдања Срба у агресији хрватске војске на РСК у августу 1995. године (Операција „Олуја”)

Петак, 2. август 2019.

Београд и Бања Лука

10,00 Веритасово саопштење за јавност

Недјеља, 4. август 2019.

19,00 Крушедол – обиљежавање „Олује” у организацији Владе Републике Србије, Републике Српске и СПЦ

Понедјељак, 5. август 2019.

Бања Лука

11,00 Храм Христа спаситеља – Парастос

12,00 Народно позориште РС

– Трибина и промоција Билтена „Дани туге и сјећања”

Уторак, 6. август 2019.

Нови Град

09,00 Храм Св. Апостола Петра и Павла – Литургија

10,00 Храм Св. Апостола Петра и Павла – Парастос

10,45 Паљење свијећа према „мосту спаса” и спуштање вијенаца у ријеку Уну

Сводна

11,30 Храм Св. Саве – Парастос

11,45 Полагање вијенаца код Спомен-крста

Сриједа, 7. август 2019.

Петровац, Јањиле/Бравско

11,00 Парастос и полагање вијенаца код Спомен крста на Петровачкој цести

12,00 Посјета Спомен-соби у Дринићу

(За детаљније информације обратити се у Бањој Луци Радомиру Кужету на телефон +387(0)65445092 и у Београду на телефон Веритаса +381(0)113236486)

Све манифестације, осим оне у недјељу 4. 8. 2019. организује Веритас у сарадњи са локалним заједницама и СПЦ.

ДИЦ ВЕРИТАС

ИЗМЕЋУ ДВИЈЕ ГОДИШЊИЦЕ

Од прошлог до овог августа десили су се неки догађаји који заслужују да се истакну у уводном тексту овогодишњег Билтена.

Ексхумирана су 24 посмртна остатака српских жртава (девет са подручја Лике и 15 са подручја Кордуна), док их је 40 идентификовано. Највише и ексхумираних и идентификованих се односи на stradale у хрватској акцији „Олуја” и послије. Од 1.869 жртава, колико их се налази на Веритасовом списку из ове акције, међу несталима се води још 745 лица. Када би се ексхумирала по Веритасу регистрована гробна мјеста (138) и идентификовали и ови и раније ексхумирани а још неидентификовани посмртни остаци (357), за које се са великом вјероватноћом предпоставља да припадају српским жртвама из времена „Олује”, број стварно несталих свео би се на око 250.

У односу на прошлу године укупан број жртава из акције „Олуја” се повећао за седам лица, што је резултат нових и „прочишћавања” ранијих уписа. Илустрације ради, недавно смо обавијештени од ЈКП „Градско гробље” из Бјељине да је на Градском гробљу у овом граду од августа до новембра 1995. године покопано 14 Крајишника, који су умрли у колони или су због болести доспјели у бјељинску болницу, гдје су и умрли. Погребно предузеће од Веритаса тражи контакте са њиховим породицама како би од њих добила сагласност да им подигну спомен обиљежје, која акција заслужује сваку похвалу.

У односима хрватске државе према Србима и њиховим осталим проблемима у протеклој години скоро да и нема битнијих промјена: тихи егзодус Срба са „вјековних огњишта” и даље траје; крајишки Срби се и даље процесуирају и хапсе и на подручју Хрватске и широм свијета по потјерницама расписаним од стране хрватског правосуђа; хрватски судови и даље суде по „двоструким стандардима”; многа крајишка села „Теслиних сународника” још су у мраку; неисплаћене пензије из деведесетих и даље се не исплаћују; анекс „Г” Бечког споразума о сукцесији и даље се не примјењује; обнова у рату порушених кућа и стамбено збрињавање бивших носилаца станарског права се и даље рјешавају „на кашичицу”; штедни улози из деведесетих код експозитуре „Југобанке” у Хрватској још се не исплаћују...

За ратне злочине над Србима у „Олуји”, неправоснажно је осуђен још један припадник хрватске војске, који је по националности Србин. Тако су за све ратне злочине над Србима у овој акцији, и пред домаћим и пред међународним су-

довима, осуђена само два припадника хрватске војске, од којих је један етнички Албанац а други етнички Србин.

Крајишници су и веома успјешни привредници, прави професионалци у својим занимањима и плодни ствараоци, писци, пјесници сликари, што потврђују и многа нова издања која су се појавила између посљедње двије годишњице.

Нажалост, Крајишници и умиру, понеки од старости, а већина од болести. Од познатијих Крајишника у посљедњој години напустили су нас Душан Ђаковић, Бранко Лубовац, Борислав Богуновић, Борка Торбица... Бранко и Борислав су се вратили тамо гдје су и поникли, док су Душан и Борка вјечно уточиште нашли у Србији.

Крајишници, преко помена и парастоса и разних других манифестација, чувају сјећања на стари завичај и на своје жртве из ратова деведесетих али и свих ранијих погрома и прогона, како не би заборавили ни ко су, ни што су, ни одакле су. У тој функцији је и овај, већ традиционални, августовски Веритасов Билтен.

Радомир Кукеј

САОПШТЕЊЕ

ПОВОДОМ ГОДИШЊИЦЕ СТРАДАЊА СРБА У АГРЕСИЈИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ НА РСК У АВГУСТУ 1995. ГОДИНЕ

(„Операција Олуја”)

Четвртог августа 1995. године оружане снаге Републике Хрватске, уз одобрење и подршку НАТО, у садејству са снагама Хрватског вијећа одбране (ХВО) и Армије БиХ (АБиХ), извршиле су агресију на сјеверну Далмацију, Лику, Кордун и Банију, односно на Српску аутономну област Крајина, у саставу тадашње Републике Српска Крајина (РСК).

Агресија је извршена упркос чињеницама да је та област била под заштитом УН-а, под називом сектори „Југ” и „Сјевер”, и да су представници РСК дан прије у Женеви и Београду прихватили приједлог међународне заједнице о мирном рјешењу сукоба.

Против крајишких Срба (око 230.000 житеља са око 30.000 војника) ангажовано је око 200.000 војника, од којих је директно у операцији учествовало 138.500 припадника ХВ-а, МУП-а и ХВО-а. Ако се томе додају снаге АБиХ и НАТО, агресора је било више него становника у Крајини, а омјер војника био је најмање 7:1 у корист агресора.

За неколико дана неравноправне борбе сломљен је отпор Српске војске Крајине (СВК). Народ западне Крајине, њих преко 220.000, поучен „историјским искуством”, креће у дотад највећу српску „сеобу”, на исток браћи по вјери и нацији. И кад је престао сваки отпор СВК, агресор је убијао људе који нису хтјели или могли са својих вјековних имања, али и оне у избјегличким колонама, и до Уне и преко Уне, дубоко у територију тадашње Републике Српске.

На евиденцији Веритаса налазе се имена 1.869 погинулих и несталих Срба из ове акције и по-

слије ње, од чега 1.220 (65%) цивила, од којих су око три четвртине били старији од 60 година. Међу жртвама се налази 551 (29%) жена, од којих су око четири пете биле старије од 60 година, што представља један од „црних” рекорда грађанског рата деведесетих прошлог вијека на просторима претходне Југославије.

Од укупног броја жртава до сада је расвијетљена судбина 1.124 лица, док се на евиденцији несталих води још 745 (40%) лица, од чега 565 (76%) цивила, међу којима 289 (51%) жена. Хрватска избјегава без ваљаног разлога екшумације и познатих мјеста укопа са око 138 посмртних остатака, покопаних углавном под ознаком „непознат”, што је јединствен случај на подручју бивше Југославије, као што без правог разлога отеже и са идентификацијама 357 екшумираних посмртних остатака.

Око 1.500 припадника СВК преживјело је заробљавање, од којих су многи суђени и осуђени на дугогодишње казне затвора због кривичних дјела ратног злочина. Око 3.200 старих и немоћних, који нису хтјели или нису могли напустити огњишта, на силу су интернирани у логоре за цивиле. Крајина је опустошена, опљачкана па порушена и запаљена. Нису били поштеђени ни црквени, културни, историјски српски, као ни антифашистички споменици.

Ова агресија, под кодним називом „Олуја”, спровођена је, као уосталом и оне које су јој претходиле („Миљевачки плато”, „Масленица”, „Медачки џеп” и „Бљесак”), по тактици „спржене земље”, што је половином новембра 1995. године досегло размјере потпу-

ног зазирања српске заједнице у Крајини.

Иако је било очигледно да је хрватска власт предузела ову агресију због оптирања територије без српске већине која је на њему живјела, Савјет безбједности УН-а, осим „снажне осуде хрватске војне офанзиве великих размјера” (Р 1009/95), није донио, ни овога пута, било какве казнене мјере против агресора.

Највећи парадокс ове агресије, као и оних које су јој претходиле, налази се у чињеници што је агресор била чланица УН-а, а Крајина зона под заштитом исте организације и што су неке друге чланице те организације одобриле и учествовале у самој агресији.

„Олуја” је једини догађај у којима су Срби из Хрватске жртве, који је суђен пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију (МКСЈ). Претресно вијеће је једногласно закључило да су двојица од тројице оптужених генерала били учесници удруженог злочиначког подухвата, чија је заједничка сврха била трајно уклањање српских цивила из Крајине силом или пријетњом силом, и осудило их, Анту Готовину на 24, а Младена Маркача на 18 година затвора. Жалбено вијеће је, тјесном већином, са три према два, поништило цијелу пресуду Претресног вијећа и ослободило оптужене генерале по свим тачкама оптужбе. Иако није негирало злочине утврђене у првостепеној пресуди, Жалбено вијеће није нашло за сходно да оптужене генерале осуди ни по алтернативним видовима одговорности.

Од неколико до сада процесуираних припадника сопствених

оружаних снага за ратне злочине над Србима из времена „Олује“, хрватски судови су до сада осудили правоснажно само једну особу (случај „Прукљан и Мандићи“) и једну неправоснажно (случај „Кијани“). Први је етнички Албанац а други етнички Србин. У неколико задњих година, неколико породица убијених Срба у овој акцији, након дугогодишњих и исцрпљујућих спорова пуних обрата, успјели су остварити накнаду штете за убијене рођаке.

И суд БиХ судио је и осудио једног припадника 5. МК АБиХ за ратни злочин над четворицом припадника СВК, које је уз његову сагласност, по заробљавању на Сувој Међи на територију Хрватске, убио муџахедин из састава исте јединице. Породице убијених, чији посмртни остаци још нису ни пронађени, након што су судови у БиХ, због наводне застаре потраживања према држави, одбили њихове тужбене захтјеве за накнаду штете, покренуле су исти поступак и против Хрватске, налазећи њен основ одговорности у Сплитском споразуму од 22. јула 1995. о „заједничкој одбрани од српске агресије“.

У директној вези са операцијом „Олуја“ је и парнични поступак пред Федералним судом у Чикагу по тужби крајишких Срба против конзултантске фирме МПРИ, односно њене правне сљеднице, поднесен у августу 2010. године, због накнаде штете по основу саучесништва у геноциду, који је, након дугих преговора, у јесен 2016. окончан нагодбом. Вредније од добијеног новца у симболичном износу је сазнање да је преко овог поступка барем дио свјетске јавности упознат с трагедијом Срба из бивше РСК, којој су увелико кумовале и америчке организације попут МПРИ.

„Олуја“ је стигла и пред Европски суд за људска права (ЕСЉП) пред којим се воде судски спорови по тужбама оштећених Срба против Хрватске, који су изгубили спорове пред хрватским судо-

вима или сматрају да њена државна тијела нису спровела ефикасну истрагу смрти њихових рођака цивила, који су убијени за вријеме или непосредно након ове акције.

Међународни суд правде (МСП) је кроз образложење своје пресуде из фебруара 2015. године операцију „Олуја“ квалификовао као акцију етничког чишћења – Хрвати су хтјели српску територију без Срба очекујући да они сами оду, а не да их „униште у цјелости или дјелимично“. А да би их натјерали да напусте своја вјековна огњишта, гранатирани су њихове градове и избјегличке колоне, убијали и физички и психички злостављали заостале цивиле и војнике и спрјечавали им повратак, али ни то све скупа, по оцјени суда, није досегло ниво геноцида (недостаје „геноцидна намјера“).

МСП је овом пресудом крајишким Србима дао солидну основу да правним путем наставе тражити остварење осталих (споредних) захтјева из њихове контра-тужбе: процесуирање починилаца свих ратних злочина над њиховим сународницима, обештећење за уништену имовину и изгубљене животе, одрживи повратак и пуно поштивање њихових националних и људских права, укључујући и широку политичку аутономију какву им је међународна заједница (УН, ЕУ, САД и РФ), прије ак-

ције „Олуја“, гарантовала „Планом 3–4“.

И умјесто да Хрватска, и без налога МСП, одустане од слављења „акције етничког чишћења и масовних злочина“ као двоструког државног празника („Дан побједе и домовинске захвалности“ и „Дан хрватских бранитеља“), славље се из године у годину претвара у величање усташтва и изливе мржње према Србима.

Обећања о заштити мањинских националних права, дата од хрватских званичника на дан уласка Хрватске у ЕУ прије шест година на тргу Бана Јелачића у Загребу, претворила су се у своју супротност – српска заједница је постала још минорнија, обесправљенија и нападанија.

На све то, међународна заједница, укључујући НАТО и ЕУ, чија је Хрватска у међувремену постала чланица, ћути као што је ћутала и прије 24 године.

У Београду и Бањалуци,
2. августа 2019. године

ПРЕДСЈЕДНИК
Саво Штрбац

ПРИЧЕ ИЗ КОЛОНЕ – 24 ГОДИНЕ ПОСЛИЈЕ

SRBIJADANAS, 06.08.2018.

„СВЕ ЈЕ ПУКЛО И ОТИШЛО ДОЂАВОЛА” – ОВАКО СУ ИЗГЛЕДАЛИ ПОСЛЕДЊИ МИНУТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ

Директор Документационо-истраживачког центра Веритас Саво Штрбац избегао је пре 23 године из Републике Српске Крајине са 280.000 наших сународника током злочиначке акције „Олуја”.

Штрбац је био дугогодишњи секретар Владе и председник Комисије за размену заробљеника и посмртних остатака, а за наш портал се присећа како је изгледала голгота српског становништва.

Дошао сам нешто пред поноћ у Книн. Био сам у својој канцеларији и писао извештај са састанка у Бихаћу за сутрадан. Наишао је други човек Војске и мој пријатељ из гимназијских дана пуковник Коста Новаковић. Влада се иначе налазила у војном објекту. Налазили смо се у Дому војске, а одмах поред је била Војна команда. Сви смо знали да је нешто у ваздуху. Знали смо да ће сутрадан кренути у неку акцију као и више пута пре тога. Питао сам свог пријатеља шта се спрема. Одговорио ми је да војне процене говоре да ће нас Хрвати сутра напасти и да је максимално што нам се може десити да нам заузму део територије. Потом сам отишао да одморим. Имао сам у близини фудбалског игралишта Динаре изнајмљен станчић – почиње исповест Штрбац.

Ујутру у пет пробудиле су ме експлозије граната. Чини ми се да сам одскакао од кревета по метар у ваздух колико су биле јаке те експлозије. Погледам кроз прозор и видим стубове дима који се дижу као оне печурке од атомских бомби. И то на десетине места по граду! Прво што ми је било на памети јесте да дођем до канцеларије да видим са војском

шта даље радити. Требало је да водимо народ у сваком погледу! Неколико дана пре тога смо пуковник Новаковић и ја отишли да тражимо резервни положај за Војску и Владу. Ишли смо према Лапцу и Србу. Зашто ту? Република Српска Крајина је била уска држава. Са непријатељске стране могао си чак да је пребацујеш артиљеријом. Тако да смо рачунали да је тамо једино недостижно хрватској артиљерији – каже Штрбац.

Силовити напад је затекао цивилне и војне власти

Требало је да одмах организујем пребацивање технике Владе. Знало се ко треба да дође да буде возач, који камион, какве величине, шта да узимамо, писаће машине, компјутере... Ми смо снимали седнице Владе, а требало је да узем и архиве Комисије и Веритаса. Све то је било у мојој канцеларији. Хрвати су и даље селективно ударали по граду тако да сам једва претрчао тих неколико стотина метара, јер не знаш где ће да падне следећа граната. Зграда која се наслањала на зграду Владе је горела. Новинари су гасили пожар да се не прошири на нашу зграду. Ја успевам на цикцак да дођем, али од многих који су дежурали нико није могао да оде кући, али ни да дође. Официри на високим положајима су спавали у Дому пензионера и нису могли да дођу јер су падале гранате. Једино ко се кретао тог дана по граду су били Унпрофорци својим оклопним возилима. Довозили су докторе кад је већ било рањеника на све стране и више пута навраћали до Дома војске где смо се затекли ми који смо успели да се пробијемо и други који су већ дежурали.

Штрбац наводи да је основни циљ толиког гранатирања био да цивили почну да беже.

Атмосфера је била мучна! Не може нико да оде, али ни да позове јер су нам срушили релејне станице. Видео сам својим очима снимак како НАТО авиони руше на Велебиту релејну станицу преко кога смо емитовали радио и телевизијски програм, али и преко њега су ишле команде. Ти снимци се више никада нису појавили. То су Хрвати у току тог дана приказали неколико пута и никад више. Нама су извештаје углавном достављали представници међународних организација. Тек од њих смо чули да је цела Крајина нападнута артиљеријом у исто време. Ја сам се чудео одакле толико цеви на хрватској страни. Тад нисмо знали да су акцију испланирали амерички генерали из организације МПРИ који су чак кумовали називу по угледу на Пустинску олују из 1989. године. Шта је подразумевала таква тактика? Удар по целој територији да се направи паника како би се дигли цивили да направе колоне и беже. Ми нисмо имали професионалну војску. Наши војници су били домаћи људи који су бранили линију фронта испред својих кућа и села. А шта он ради кад види да му падају гранате по кући или селу? Баца пушку и иде да види шта му је са децом и родитељима! Током дана наши су се ипак добро држали.

Прве колоне су формиране већ током поподнева

Око пет сати поподне имали смо састанак са представницима свих међународних организација где смо их замолили да утичу на Хрвате да престану да туку по цивилима. Већ су почеле да се формирају колоне. Видео сам кроз прозор да од Дрниша већ иду колоне. Иду људи, а не знају куд, једини пут им је ка Лици. Нико их дакле није организовао. Сам народ бежи! Нико није желео блиски сусрет са хрватском војском због

сећања на њихове претходне акције. Нико није желео да гледа како му убијају сина или силују ћерку! Ми на том састанку кажемо да нам требају аутобуси за цивиле и гориво за возила која већ имамо. Договор је био да се нађемо у осам сати. Вратио сам се у канцеларију. Стакла су већ попуцала. Они цијели дан гађају, бомбардовање престане, али не знаш на колико, да ли на пола сата или сат времена, таман кад мислиш да је престало изненада поново почну и то неселективно! Падале су гранате и код болнице! У осам сати нико не долази, ни са српске стране, ни од Унпрофораца. Све је пукло, све је отишло дођавола, свако се сналазио како зна. Остао сам сам у канцеларији, нигде никога, а кроз прозор видим да се направила непрекидна колона. После ми је генерал Бјелановић, који је иначе био главни позадинац у Војсци РСК, рекао да би му месец дана требало да направи план евакуације за 230.000 људи. А овако се народ сам организовао за дан – каже Штрбац.

Систем се, како наводи, распао буквално за неколико часова

Нема ни камиона који ми је био одређен да превезем технику на резервни положај, нема возача, нема никога, распао се систем. Имам неког службеног „голфа“ на располагању. За разлику од осталих срећом није био погођен. Мислио сам да све натрпам у њега. Дајем предност документима Веритаса, а узео сам нешто од архива Комисије и неке снимке седница Владе. Доле срећем новинара Перића који ме пита јел може са мном. Одједном се појаве још три новинара! Како који улази одбацујем део архиве. Одмах морам ићи у Лапац где ми је резервни положај очекујући да ће тамо доћи министри. Председник Владе (Милан) Бабић је претходно вече био у Београду на састанку са америчким амбасадором (Питером) Галбрајтом. Неки министри су отишли на терен – присећа се Штрбац.

Паника је учинила своје па је масовни егзодус крајишких Срба почео још исте вечери

Колоне су већ кренуле са свих страна. Треба изићи са тракторима и запрегом! Већ су гласници оти-

шли на терен да се народ из општина Бенковац, Обровац, Дрниш и Грачац, наравно и Книна, упуте ка Лапцу и Србу на то најбезбедније место. Војска је око девет сати одржала састанак где је речено да се на терену сналази како ко зна и уме. Наређење је било да се ако треба скрати линија фронта и да се брани и даље. На терену су људи међутим већ почели да се повлаче. Кад је неко кренуо у колону и да хоће више не може да изађе! Ја сам са новинарима дошао у Лапац. Чекали смо извесно време, али нико није долазио од чланова Владе. Одлучимо да се вратимо у Срб где је требало да буде резервни положај Војске. Али више не можеш лако доћи до Срба.

Други дан „Олује“ затекао га је у Србу. Тад је већ било јасно да је РСК пред падом.

Стигли смо у Срб око четири сата ујутру 5. августа. Тамо сам срео пуковника Новаковића. Дошао је и командант војске Миле Мркшић. А за председника (Милана) Мартића се причало да је извршио самоубиство. Одспавали смо сат – два у „голфу“ након чега смо се вратили у Команду. Питамо шта се дешава: „Готово је! Пада све! Нека иде пут даље према Републици Српској“. Новинари и ја се спуштамо ко и сви други. А у колони свега и свачега: волова, коња, запрега, трактора, неко вуче троје кола за трактором, кукају људи, деца траже родитеље, родитељи траже децу... Кад смо прешли Мартинброд, на некој узбрдици, поново видим пуковника Новаковића. Пешке иде! И он тражи своју породицу. Не знам ни како смо га стрпали у „голфа“. Дошли смо на превој између Грахова и Петровца. Тамо је била премештена Команда Војске Републике Српске. Ту смо се мало окрепили. Ту се затекао и (Ратко) Младић. Наши новинари су одатле послали извештај у свет. Навече смо кренули даље. Стижемо у Босанки Петровац. Комплетно велико Петровачко поље покривено је возилима. Људи су ту застајали. Ретко ко је одлазио даље. Мислили смо да смо довољно одмакли. Продавнице отворене, продаје се гориво, све је поскупело петоструко, Срби Србима продају, није то лепа сцена, нера-

до о томе причам и памтим, али неће проћи ни пар дана, а ускоро ће и они у збег – прича Штрбац.

У Петровцу је Штрбац изабран за вођу колоне. Одлучено је да збегови пут наставе ка Бањалуци

Још нема председника Владе и министара па се нас 15–20 из Војске и полиције и цивилне власти окупило да видимо шта даље и да изаберемо руководство које ће привремено водити колону. Избор падне на мене. Одлука је била да идемо ка Бањалуци па ћемо тамо видети шта даље. Немамо шта чекати! Нови само пристижу. Током ноћи сам са новинарима стигао у Бањалуку. Ту се ујутру 6. августа појавио и председник Бабић који се пробио из Београда. Појавило се и неколико министара. До чекали су нас представници цивилне власти. Добили смо просторије за Владу у некој згради близу хотела Босна. Почео сам да правим спискове где нам се налазе људи. Имали смо телефонске линије. Организовали смо прихват у једној касарни на периферији Бањалукe где су људи добили нешто за појести и где су могли да се окупају и чекају даља наређења. Пуковник Новаковић и ја смо кренули назад ка Петровцу да видимо шта нам је на цести. А на цести свашта: старци умиру у колонама, неко вози мртваца, неко закопава некога поред пута... Тада дознајемо да су нам 7. августа око један сат поподне хрватски авиони тукли колону у месту Бравско и да има десеторо мртвих каже Штрбац.

Присећа се и непријатног састанка са представницима власти у Београду

Наредног дана су дошли и представници Милошевићеве власти. Дошла је комесар за избеглице Буба Морина. Они су нама пренели поруку Београда: „Реците колико вам треба хлеба, воде, паштета, колико мајстора да вам поправе кола, само у Србију да не идете!“ Таква је порука била! Тад се јавио инат. Кад ти неко каже не можеш, а ми баш хоћемо. Без неке команде, као што су Крајину напустили без команде и организације, људи су масовно почели одлазити ка Србију. Ко је могао још првог дана је отишао у Србију, али већина

је застала у Бањалуци. Кад су видели ови из Републике Српске да не могу зауставити народ, изашли су нам у сусрет, па су нам отворили неке пумпе да можемо бесплатно сипати гориво. Ту се почео организовати превоз аутобусима, возовима, камионима и кренуло се.

Влада је прешла у Бијељину где смо били неколико дана. Ту се појавио и Мартић. Покушавали смо поново да формирамо војску. Била је идеја да одмах рукнемо према Хрватима и ослободимо Крајину. Нажалост, тога није могло бити, кад је народ већ изашао, људи су бацали униформе и пушке. Скупило се нешто мало војске, није било ни-

каквих већих јединица. И ми смо после неколико дана из Бијељине организовано кренули за Србију. Да нисмо имали потврду да смо чланови Владе и нас би упутили на Косово.

Ниси ти могао ући у Београд. Биле су свуда рампе и могао си ићи само тамо где те усмеравају. Отворили смо Биро Владе РСК. Ту су људи долазили и пријављивали нестале, давали смо потврде испред Владе...

August 4, 2018.

RADMILA PRERADOVIĆ JAKOVČIĆ na facebook profilu o svom iskustvu „Oluje”

Na današnji dan, pre tačno 23 godine postala sam nosilac statusa prognanog lica i dobila sam prognaničku belu knjižicu kao jedini dokaz da sam živa i da postojim. Ta knjižica je dokazivala činjenično stanje i nije omogućavala nikakva prava niti pripadnost nekoj državi. Tada, sa samo 12 godina postala sam prognanik iz Krajine, izbeglica neko ko je preko noći zajedno sa još 600.000 drugih ljudi delio istu sudbinu.

Svaka porodica koja je tih dana bila u koloni imala je priču o kojoj se mogao napisati roman. Ja moj nisam nikada pisala i nisam sigurna da li ću. Međutim, sada kada živim život zrele žene i kako sam često u prilici da razgovorima sa ljudima mojih godina ili starijima od mene o ozbiljnim životnim temama i ova tema je za mene dobila potpuno drugačiji smisao.

Sasvim spontano, na poslovnom sastanku na kom sam prisustvovala u jednoj našoj poznatoj firmi u Gornjem Milanovcu, kasnije tokom ručka direktor te kompanije me je ispitivao o edukacijama koje sam nedavno pohađala i o tome šta su one značile lično meni u životu. Pričala sam nadugačno i naširoko, nabrajala sve ono pozitivno što sam otkrila

o sebi. A onda u jednom trenutku, iz čistog mira odgovorila sam mu da sam baš sada shvatila izbegništvo i sve ono što sam u njemu prošla u svoj njegovoj veličini.

„Kako to mislite? Šta je izbegništvo nego činjenica da ste otišli od svoje kuće i morali da se snađete u drugoj zemlji?” dodao je.

„Ne! Izbegništvo je nešto potpuno drugo. Izbegništvo je fenomen. Zamislite da sutra ujutru u 5 sati zazvone sirene i da morate da idete iz svoje kuće. Ne samo vi već svi koji u vašoj kući žive. Onda ne samo vaši ukućani već svi iz vaše ulice. Onda ne samo oni već i svi iz vašeg grada. Onda ne samo oni već svi iz opštine u kojoj živite. Onda ne samo oni već svi iz države u kojoj živite jer za samo nekoliko dana ta država više nikada neće postojati. Neće više ništa ostati od nje sem teritorije koja će imati obeležja druge države čiji su čelnici pokrenuli ceo taj haos.

I nije tu kraj... Onaj ko je jednom prognan u istom danu ostao je bez svih materijalnih stvari koje je imao, on i svi članovi njegove porodice ostali su bez posla, penzioneri su ostali bez penzija, deca više nisu imala gde da idu u vrtić ili školu, ne-

Prvi put u 23 godine
pisala sam o
izbeglištvu i Oluji

Morala sam...

Vama ukoliko se
svidi, podelite pa
neka čitaju i drugi!

mate više lekara, nemate lekove gde da kupite, ne znate koju vodu smete da pijete... ista sudbina za svaku porodicu kako za vas tako i za vaše roditelje, sestru, brata, prijatelje, kumove i ostalu rodbinu. Svi koji su živeli u Krajini prošli su tu golgotu. Svi se razbežali i krenuli da traže spas u Srbiji. Tamo su neke od tih porodica sačekali njihovi rođaci koji su već odranije živeli u Srbiji, ali znate da ne može jedan rođak da pomogne svim članovima familije koje je zadesila sudbina prognanika.

I u svemu tome, u bunilu i beznađu životni procesi nisu se zastavljali: nemoćni starci su umirali, deca su se razboljevala, trudnice u devetom mesecu trudnoće morale

su da se porode... sve se raspadalo, dok je sa druge strane život i dalje tekao u pravcu koji niko nije mogao da predvidi.

Nije izbeglištvo ostati bez kuće i otići iz zavičaja. Izbeglištvo je iskustvo u kome nemate kod koga da se sklonite jer su sve kuće ostale u zemlji koja ne postoji što je gore nego da vas je zadesio požar, jer ako jedno selo izgori ne izgori država, gore od poplave, jer ako je jedan kraj poplavljen drugi nije.

Izbeglištvo je stanje u kome u jednom danu svi od novorođenčeta pa do predsednika države gube sve i više niko nikada tu stihiju ne može da zaustavi.

Nema načina da se sve vrati pa čak da su svi učesnici akcije Oluja bili za to.

Jednom podignut narod prošao je golgotu i u toj golgoti stekao iskustva koja su ga obeležila za ceo život.

Sada, 23 godine kasnije svedočimo tome da se narod Krajine na ovaj ili onaj način snašao kao i da se zaista nikada ništa nije vratilo na staro niti će.

I onda ostaje pitanje ko je kriv?

Moje mišljenje da je ekonomija jedini i pravi krivac za sve. Moćnici su izračunali da njihovi interesi mogu biti zadovoljeni samo onda kada oni upravljaju svetskim bogatstvom i tamo gde to nije bio slučaj pozvali su pravo u pomoć i nacionalizam iskoristili kao sredstvo. Obični ljudi su u tom sredstvu videli način da stvore etnički čiste države. Danas su toliko čiste da i oni koji bi u njima trebali da žive sami iz njih beže i to opet zbog ekonomije.

Kada sam ovo shvatila, tada sam sav bes iz srca isterala ne zato da bi nekome oprostila već da ljubav koju nosim u srcu prema svojim najmilijima ne bi zatrovala.

Bez obzira na sve ne volim ove dane. Tada ne spavam mirno, često pominjem Krajinu i uhvatim sebe kako mi na momente poteku suze ničim izazvane.

Jednostavno, najviše na svetu me boli istina da kada bi mi neko ponudio da se vratim u Krajinu ja bih odbila i to ne zato što je danas manje volim već što ono što je nju činilo posebnom zaista više tamo ne postoji. Krajina je danas teritorija pustih sela i gradova u kojima vlada tišina i gde nema zvukova života. Krajina je danas zemlja bez ljudi a meni je ona značila upravo zbog njih.

Вечерње новости, 12.03.2019.

ОД ИЗБЕГЛИЧКЕ КОЛОНЕ ДО ДОКТОРА НАУКА

Светислав Мијатовић (27) са четири године морао да напусти родну Славонију, а у Београду постао један од најбољих студената

У избегличкој колони која је 1. маја 1995. из Окучана у Славонији кренула за Србију, налазио се и тада четворогодишњи Светислав Мијатовић, који ће 24 године касније постати један од најмлађих доктора наука у историји Физичког факултета у Београду!

Тежак животни пут, који је прошао са својом породицом, написао је од Светислава озбиљног човека, држећи га чврсто на земљи и поред свих успеха и признања које је добио.

У колони која је кренула из Славоније био сам са мајком и једногодишњом сестром. После неколико дана смо дошли у Барајево, јер је деда седамдесетих година прошлог века ту направио кућу – прича, за „Новости“, Светислав. – Иако услови за живот нису били идеални, родитељи су се потруди-

ли да се то не осети ни минимално, на чему сам им вечно захвалан.

Одмалена се видело да је надарен за математику, из које је у осмом разреду отишао на прво такмичење.

Моја љубав према природним наукама је била велика. Када је на ред дошао упис у средњу школу – дилеме није било. Математичка гимназија у Београду је била први и једини избор – прича Светислав.

Једну од најтежих средњих школа у Србији завршио је у рекордном року. На одушевљење професора успео је да паралелно заврши трећу и четврту годину, и понесе Вукову диплому.

Професори су ме подржали у тој намери, јер сам прво морао да пишем молбу наставничком већу. Они су сви до једног одобрили моју иницијативу и на крају је то испало одлично – поносно истиче момак из Славоније, који је и на републичком такмичењу из физи-

ПОСАО У „МОЛУ“

КАДА се Светислав 2015. године са два другара пријавио за учешће на међународном такмичењу које је организовала Мађарска нафтна индустрија „МОЛ“, није ни слутео да ће међу 1.700 екипа баш њихова однети победу. Финале, које се одржало у Будимпешти, тројци момака је осим награде донело и посао у „МОЛУ“. Иако су услови били сјајни, Светислав се после шест месеци вратио у Србију, јер су му недостајали друштво и породица, а желео је да се посвети образовном и научном раду у нашој земљи.

ке у трећој години средње школе однео прву награду.

Одлука коју високошколску установу уписати за Светислава није била нимало лака. Бирао је између математичког и физичког факултета и информатике. На крају, верује да је изабрао прави пут, јер је његова генерација, која се сматра за најбољу у историји Физичког факултета, названа златном. Уписао је смер теоријска и експериментална физика и завршио га са просечном оценом 10.

Пре свега, то су били сјајни људи, феноменални студенти, са којима си могао да се договориш око свега – не штеди речи хвале наш саговорник. – Са већином сам и сада у контакту, иако је неколико њих напустило нашу земљу.

После завршеног мастера 2015. године, Светислав је уписао докторске студије и остао да ради и да се усавршава на факултету. Докторирао је 1. марта ове године, и тако постао други најмлађи доктор наука на Физичком факултету у истој:

Велику захвалност дугујем ментору Ђорђу Спасојевићу, који је изврстан педагог, сви студенти

га воле и поштују, зато што нам знање преноси са разумевањем. У току израде доктората био је ту за мене у сваком тренутку. Залаже се много за све нас, и захваљујем му на томе.

Први план, који ће остварити у наредном периоду, јесте свадба у септембру са вереницом Надом, која је пореклом са Кордуна. Истиче да му је она велики ослонац, и да је имао срећу што је случајно упознао пре две и по године у Крагујевцу. Барем једном годишње оде у родни крај, а жеља овог скромног момка је да остане у Србији. Истиче да би једну битну ствар требало променити.

Реч је о нацрту закона о науци и истраживањима, где се истраживачи на факултетима стављају у неравноправан положај у односу на колеге у другим институцијама, чиме се дугорочно у потпуности деградирају високошколске установе. У таквим условима опција одласка у иностранство је све реалнија. Надам се да ће ипак доћи до измена и да ће запослени на факултетима наставити нормално да раде – каже Мијатовић.

СВETИСЛАВ се бавио музиком неколико година, а тренутно игра фолклор у КУД „Крајина“.

Свирао сам гитару четири године у бенду „Градске цуре“, који и данас постоји. Обавезе ми нису дозвољавале да се озбиљније посветим томе, мада и сада ускочим на неку свирку – открива нам овај момак из Окучана. – Фолклор сам заволео случајно, а избор је пао на КУД „Крајина“, првенствено због његовог порекла. Касније му се придружила и вереница Нада.

Banijaonline, 06.08.2018.

MUZIČAR NIKOLA DEMONJA: U OLUJI SAM OSTAO BEZ BRATA; NA NAŠOJ ZEMLJI DANAS VIŠE NIKO NE ŽIVI

Poznati muzičar i saksofonista Nikola Demonja mlađi ogласio se na društvenim mrežama i izrazio svoj stav o Oluji, koja se u Hrvatskoj slavi kao veličanstvena pobjeda. Sa 12 godina sa porodicom Nikola je zbog rata napustio rodni Sisak i došao u Srbiju ali nije zaboravio svoje banijske korijene kao ni golgotu kroz koju je njegov narod prošao.

„Moj brat od strica je ostao u kući, u svom selu Vlahović, na Baniji. U avgustu 1995. godine. Nikada nismo saznali šta se desilo sa njim, a kamoli ga ljudski, hrišćanski sahranili. Imao je 23 godine i bio je nenaoružani ci-

vil. To su ti najviši etički i civilizacijski standardi.

Ja sam tada imao 12 godina i takođe sam došao u Srbiju po prvi put, ali nisam bio u izbegličkoj koloni. Mnogo toga nisam razumeo, ma gotovo ništa. Ali se jasno sećam tog straha, tog bola, te neverice, te vrtoglave panike, kad je konstatovano da Nikole, mog brata, nema. Čitava familija koja je etnički obrisana sa Banije, koju smo naseljavali po mojim saznanjima preko 250 godina, preživeli Jasenovac (u kome mi je pradedo stradao, a i ko zna ko sve još), od tog trenutka ne misli ni o čemu od svega toga, već samo kako da ga pronađu.

Njegov otac, moj stric Dušan, je do kraja života živeo sa činjenicom da ga je izgubio u toj „Oluji“, u tom zločinu nad zločinima, koji i dan danas bagna slavi. Umesto da se poklone žrtvama i stide krvi nevinih ljudi koja je ponovo u potocima i rekama tekla Banijom.

Za tu Baniju život je dao Nikolin i moj stric, po kome smo obojica dobili ime. Narodni Heroj Jugoslavije, komandant Nikola Demonja. Ta zemlja je oslobođena od okupatora krvlju naših predaka da bismo na njoj mi mirno živeli. Ali nas tamo više nema.

Na našoj zemlji danas više niko ne živi. Selo moga dede, i moga tate, mojih predaka, ja pamtim samo kroz neke maglovite slike iz detinjstva pre 1991. Naše kuće, štale, njive, livade, voćnjaci i šume danas su samo slika iz prošlosti koje osim u našim srcima i našoj duši više nema.

Moj deda, Stojan Demonja, je umro otprilike pola godine posle „Oluje“. Daleko od našeg sela, daleko od svojih predaka pored kojih je želeo da legne poslednji put. Čovek koji je dva puta ranjavan od strane Nemaca i Ustaša u II. svet. ratu, pred svoj kraj je na traktoru došao u Srbiju.

Naravno za to nemamo fizički dokaz, ali deda je umro od tuge. Ostao je bez svega, i u tom zločinu nad čitavim jednim narodom, ostao je i bez prvog unuka. Žao mi je danas što sam bio dete, i nisam imao prilike više o svemu da razgovaram sa Nikoline rođene sestre i danas žive sa tom jezivom činjenicom, da brata nikada neće sahraniti, da nikada neće saznati ni šta mu se dogodilo. Da ne pričamo o tome da niko nikada neće snositi posledice svega toga. Jer to su „najviši etički i civilizacijski standardi“.

Bolesno je sve to. Bolesno i izopачeno. Daleko od toga da mislim da ceo hrvatski narod treba da snosi posledice, ne. Kolektivna krivica ne postoji. Ali ovo što njihova država svake godine radi, i to zove „najvišim civili-

zacijskim standardom“ je gnusno koliko i sama „Oluja“.

Eto tako je bilo, i tako je danas. Znam da su u ratu zločine činili svi. Ne sumnjam u to. Ali „Oluja“ eto ostaje kao najveće etničko čišćenje posle II. svet. rata, koje ne samo da nije kažnjeno, nego se još i slavi i likuje nad žrtvama i prognanima svake godine u ovo doba.

A nama ostaje da pamtimo, da čuvamo istinu od zaborava, da čuvamo sami sebe i jedni druge, jer ovde je „i Bog rekao laku noć“. Ostaje nam da svake godine na današnji dan zapalimo sveću u crkvi Sv. Marka, i da se setimo naših bližnjih i naših napuštenih i uništenih ognjišta.

Istina i pravda su ionako samo imenice. Reči koje se koriste ne bi li se narod smirio, ili po potrebi zapalio.

Neka je večna slava svim žrtvama, i da se nikada, nikada, nikada više ništa slično ne ponovi.”

Frankfurtske Vesti, 03.08. 2018.

„ОЛУЈА“ 23 ГОДИНЕ ПОСЛЕ: ЉУДИ СУ ЖИВИ ГОРЕЛИ

Вељко Остојић из Двора на Уни преживео Гранатирање. Он је медицински лаборант и рендген техничар и песник који је уверен да ће се ипак наћи неко да му штампа барем једну збирку родољубивих песама, од којих је већина посвећена страдању Крајишника.

И сам је пуних 13 дана био део колоне која се августа 1995. кретала у само једном правцу што даље од ужаса и смрти. И то буквално.

Део колоне у којој се налазио чак је два пута бомбардована, а он је касније, 1999, доживео невеселу судбину жртве пошто се српска војска повукла са Косова где је радио и живео.

Вељко Остојић данас има 43 године, складан брак крунисан с двоје деце и препуне кофере ружних успомена...

Колона у којој се нашао пошла је из Двора на Уни 4. августа, а затим у два наврата гранатирана од стране хрватске авијације.

Први пут код Сводне, на путу између Приједора и Новог Града, а други пут на Петровачкој цести.

У тој колони није било војске, само цивили. Војска је отишла неколико дана раније.

Била је то колона препуна јада, очаја, глади и умирућих људи.

Једни су умирали од непријатељских метака и граната, а други од туге и јада што су напустили своја огњишта.

Умирале су бебе без млека у колони, а старе и немоћне би закопали, ту, поред пута, у необележеним хумкама, да сведоче о нашој голготи.

Најтужније је што нико до сада за то није кажњен, а сви одлично знају шта се догађало на путу између Глине и Двора на Уни, како је колона прекинута, како су људи издвајани, пљачкани, силовани, убијани само зато што су православне вере. Исто се ћути и када је реч о артиљеријским и ваздушним нападима на колону – прича у једном даху наш саговорник. Када је колону напала хрватска авијација, десетак или петнаест возила је у само неколико секунди спаљено са све људима у њима.

Као лаборант који је претходно две године радио у ратној болници у Двору на Уни, међу првима сам се нашао у помоћи тим људима, али им помоћи није било. Живи су спаљени. Те слике ме и даље прогањају када затворим очи вели искрено Вељко.

Остојић је по доласку у Србију, веома брзо, као и неколико хиљада других Крајишника, пребачен на Косово.

Није ни слутио да ће те 1999. године доживети још један егзодус.

Када су се наша војска и полиција повукли, један део љу-

ди, избеглица из Хрватске и Босне остао је у Приштини у једном прихватном центру чекајући превоз који је требало да организује УНХЦР. Међу њима сам био и ја. Чекајући тај превоз, упала је група припадника ОВК и отела. Седам дана су ме тукли и мучили, да би ме на крају пустили – објашњава Остојић.

На питање да ли се нешто променило у Хрватској када је реч о Србима, посебно кад је реч о повратку, Вељко Остојић одмахује руком.

Највише тишти што се даље од почетка није одмакло по питању наше имовине. И даље је велик број породица избеглих за Босну и Србију које се боре за опстанак и егзистенцију.

Тачно је, спорадично се додељују станове и монтажне куће, али то није довољно да би се решила наша имовинска питања. Преко ноћи смо од домаћина постали номади – каже Остојић.

Blic, 06.08.2018.

Krajiška omladina: „Mi smo poslednji trzaji da se ne zaboravi Krajina”

BEOGRAD – „Krajiška omladina” је група proterane dece iz Republike Srpske Krajina koju Dragan Savatović (24) već dve godine okuplja u cilju da mladi ne zaborave svoje korene.

Pre dve godine sam prvi put posetio Krajinu od odlaska iz nje 1995. godine. Povratkom u Lazarevac, gde danas živim, shvatio sam da u Srbiji nema nikakvo udruženje, grupa ili nešto slično za one koji su prognani iz svog doma. Na Fejsbuk grupi „Studenti beogradskih univerziteta”, jednog dana sam objavio status sa pitanjem da li u njoj ima nekog mog zemljaka. Iznenadio sam se reakcijom. Prvo nas je bilo nekoliko, a onda je broj porastao na gotovo 3.000 započinje svoju priču Dragan za „Blic”.

Kako kaže, mislio je da se niko neće javiti, da se omladina pripojila životu u Srbiji i da ne želi da ima ikakve veze sa Krajinom.

Organizujemo akcije, prošle godine smo prikupili donacije za novogodišnje paketiće za našu decu koja su u Krajini, na svakih šest meseci imamo skup u Novom Sadu na koji dolaze mladi iz svih krajeva sveta... Imamo saradnju sa mnogim udruženjima, ljudima koji su ostali tamo, sa Hrvatima, smišljamo planove, projekte, a plan nam je da se što pre i pravno ozvaničimo kao udruženje objašnjava on.

Od samog starta su njihova okupljanja imala, kako kaže, normalnu konotaciju.

Naš cilj je jednostavno da sačuvamo tradiciju, običaje, kulturu i da sve to prenesemo na mlađe generacije. Ni moja generacija nije potpuno svesna onoga što se događalo za vreme rata, ali mi smo jednostavno poslednji trzaj da se ne zaboravi Krajina. Cilj nam je da naš jezik živi, da preporučavamo priče, da prenosimo pesme, jer nam to niko ne može oduzeti, a na nama je da ne zaboravimo. Ko će ako nećemo mi kaže Dragan.

Otkad je u Srbiji, on, njegova porodica i hiljade proteranih Srba iz Krajine, 5. avgusta okupljaju se ispred Crkve Svetog Marka. Pale sveće za sve one koji su dali život za Krajinu, za tadašnju decu.

Nije to skup ljudi koji će da pokaže netrpeljivost ili mržnju prema komšijama. Mi se okupljamo kako ne bismo zaboravili ko smo i šta smo ističe ovaj Srbin iz Krajine, kako se deklarise.

Za njegovu životnu priču kaže da je ista kao i kod drugih koji su pobeгли...

SrbijaDanas.com, 05.08.2018.

КАКО ЈЕ „ОЛУЈА” У ЈЕДНОМ ДАНУ ОДНЕЛА ЖИВОТЕ МОЈИХ РОЂАКА, МИТРА И МАРИЈЕ

Њихов једини грех је био то што су Срби

Моја породица је вековима живела у селу Цивљани у подножју Динаре.

Према неким причама старијих, ту смо се населили из Херцеговине, бежећи од турске најезде, али толико дуго смо живели у Далмацији да другог завичаја немамо и никад нисмо имали. Као што је случај са већином села у Северној Далмацији, Цивљани су били насељени искључиво српским живљем. Бар је тако било до тог мучног августа 1995. године.

Моји прабаба и прадеда, Анђа и Митар Зеленовић, са ћеркама су избегли у Србију давне 1942. године бежећи од усташког ножа, од којег су српску нејач чували само припадници Динарске четничке дивизије. Деда Митар је већ неко време радио у Београду, кад је баба Анђа, коју смо сви звали Цвита, узела ћерке за руку, набавила лажна документа (са хрватским именом и презименом) и села у воз за Србију.

Убрзо је у њихов вагон упала група усташа. Тражили су од баба Цвите документа, а кад их је пружила, један ју је упитао:

Ти си ова?

Кад му је одговорила потврдно, рекао је: „Не би’ ја рек’о”. Затим је ухватио њену ћеркицу за главу и повикао:

Ово је српско дијете, ј*бем му мајку српску!

Из разлога који су нам и данас непознати, усташе су само продужиле даље. То је све оставило у чуду, јер је све Србе које би ухватили чекало мучење и сигурна смрт. Да ли због недостатка доказа или зато што им се једноставно журило, моја прабаба је са ћеркама успела да се домогне Београда. Ту је

рођена моја баба, да би се потом, заједно са прадедом, кад је зграда у којој су становали срушена у савезничком бомбардовању, сви преселили у Нову Пазову.

Иако сам рођена у Србији, баба ми никада није дала да заборавим на „камен са ког сам потекао”. У мору лепих прича о Далмацији, Динари и Цивљанима, било је и оних тешких, ратних прича. У сећању ми је као најболнија остала прича о смрти бабиних ујака и ујне, што ме опет враћа у тај мучни август 1995.

Бабин ујак, који се такође звао Митар, оженио се Маријом са којом је имао пет ћерки. Од тога су две умрле у раном детињству. Упркос тешком животу, живели су поштено. У селу се причало да „мрава не би згазили”.

Живели су на Динари и бавили се сточарством, док су им ћерке живе у Цивљанима. Митар је тог августовског дана сишао у село неким послом и сигурно није могао да очекује приказ на који је наишао: непрегледна колона људи бегала је главом без обзира. Како су нам касније причали људи из села, неко му је тад довикнуо:

Бежи, Митре, ево усташа!

Не могу ја, Марија је сама горе (на Динари). Крава нам се тели – кратко је одговорио.

Пожурио је да се врати својој жени и „благу”, како се називала стока у тим крајевима. Питање је да ли би се Митар и Марија придружили избегличкој колони. Били су већ у шездесетим годинама, уморни од деценија напорне сељачке муке да се прехране деца, а ту је и чувени крајишки инат, према коме се огњиште никад не оставља.

Ипак, и да су хтели да беже, нису имали прилику. У њихову

кућу упала је група усташа који су дошли из Херцеговине, преко Ливна. Заклали су их обоје. Немоћне, голоруке старце, чији је једини грех био то што су били Срби. Касније је једна од комшиница, која је успела да преживи, испричала како је чула јауке и кукање који су допирали из правца њихове куће.

Њихове ћерке дошле су у колони у Србију. Митрово тело су одмах пронашли, док Маријино нису, што им је дало наду да је можда ипак негде жива. Свуда су је тражили, али безуспешно. Неколико година касније, све наде су пале у воду. Пронађено је и Маријино тело и ћерке су позване у Загреб на идентификацију. Утврђено је да то заиста јесу Митар и Марија. Сахрањени су на гробљу у Цивљанима. Њихове кости вечно ће покривати земља коју нису хтели да напусте.

Тог 5. августа, кад се шаховница завијорила на Книнској тврђави, нису Хрвати победили Србе. Њихове хорде су, уз помоћ муслимана и САД, уз прећутну сагласност међународне заједнице, мучки убијали српску децу, жене и старце и протерали их са огњишта која су вековима била српска. Тог, и у данима који су уследили, починили су још један геноцид, још једно етничко чишћење, слично оном од 50 година раније, у којем су моји прабаба и прадеда избегли у Србију.

Али, не треба се чудити што Хрвати славе „Олују”. Ми имамо Косовски бој, Колубарску битку, борбу против фашизма у Другом светском рату. Имамо часне победе и часне поразе. А они имају, и то само једну, нечасну победу. Ако се то уопште може назвати победом.

Ипак, назовимо ствари правим именом. „Олуја” није победа. „Олуја” је злочин. А најмање што можемо да урадимо је да га не заборавимо.

ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ АВГУСТ 2018. СРБИЈА

ДАН СЕЋАЊА У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ

РТС, Танјуг, Fonet, 04.08.2019.

**ВУЧИЋ: СРБИЈА ЋЕ СТАЈАТИ УЗ СВОЈ НАРОД И НЕЋЕ
ДОЗВОЛИТИ ДА БУДЕ УБИЈАН И ПРОГАЊАН**

Више никаквих „Олуја“ за Србе неће бити, поручио је председник Александар Вучић на Државној манифестацији у Бачкој Паланци посвећеној Дану сећања на све страдале и прогнане Србе. Присутан је био државни врх Србије, званичници из Републике Српске, представници СПЦ, Војске, као и бројни грађани.

Обележавање Дана сећања на све страдале и прогнане Србе, поводом 23. годишњице „Олује“ одржано је на стадиону Спортско-рекреативног центра „Тиквара“.

Председник Вучић је, обраћајући се присутнима, поручио да Србија више неће бити само уточиште, већ и заштита, да ће стајати уз свој народ и да неће дозволити да буде прогањан и убијан.

Захвалио је свим људима који су дошли истакавши да су се окупили сви српски политички представници из РС, БиХ, Црне Горе, Хрватске...

„Сви су овде вечерас и чини ми се да вечерас сви Крајишници, где год да живе, од Бусија до Канаде, до Футога до Аустрије, знају да нису сами, и да су сви Срби са њима, да неће бити сами јер Србија можда може без Крајине, али без Крајишника не може“, навео је председник.

Истакао је да данас обележавамо најстрашнији дан у новијој историји, „голготу читавог народа на чија леђа је натоварен крст порекла и вере, народа који је шибан мржњом“.

Како је рекао, циљ окупљања је сведочење да је сваки злочин вечан и да не може да се заборави.

„Можете ли да замислите оне који ће да славе Јеленине сузе (Јелена Кнежевић, једна од прогнаних у акцији ‘Олуја’) и њену бол. Ако им је да славе, нека славе, а ми можемо са много поноса да гледамо у будућност, не само због Тесле и Милутина Миланковића, већ и због Крајишника који су овде код нас

и који су будућност Србије и света”, навео је председник.

Истакао је а није случајност то што су исти датуми злочина због различитости.

„Нацисти су 4. августа 1944. године, провалили у сигурно скровиште јеврејске девојчице Ане Франк и одвели је у логор, да умре. Они који су, на исти тај дан, 4. августа 1995. године провалили у Крајину, убили више од две хиљаде људи и 250.000 прогнали, само су поновили исту ствар. Исти злочин против некога ко је различит, има другчије име, порекло и неког свог Бога”, рекао је председник.

Вучић је истакао да се Србија мења

„Србија, која јако дуго није схватала да трагедије не почињу када се не разумеју речи, него када се не разуме ћутња. И ту ћутњу, тешку ћутњу свог народа, својих Крајишника, нисмо разумели, превише дуго, готово пуних 18 година, навео је председник истакавши да је Србија данас у име својих, проговорила.

Поручио је Србима и свима другима: „Више никада никаквих Олуја, за Србе, зато што су Срби, неће бити”. Како је истакао, Срби немају чега да се стиде.

„Сувише је, драги Крајишници, великих Срба, а поготово великих Срба из Хрватске, оних због чијих проналазака данас своју срамоту не славе у мраку, и без микрофона, да би се ми стидели”, рекао је Вучић.

Патријарх Иринеј:

Мржња присутна и данас

Парастос свим жртвама служио је патријарх српски Иринеј. Обраћајући се окупљенима, рекао је да је једина кривица настрадалих то што су били Срби и што су припадали православној вери.

„То је био страшан дан наше историје, један од најстрашњих од постојања на овим просторима”, рекао је патријарх и додао да је најтрагичније то што „они нису пострадали од руку непознатог народа, нити од руку неке непознате религије, већ од браће хришћана”.

„То страдање је било такво да се небо застидело од лудости људских. Ако има неког ко је затајио и могао да то зло заустави, то је била црква”, рекао је поглавар Српске православне цркве алудирајући на Католичку цркву.

Навео је да се мржња која је настала у прошлости наставила и у време „Олује”, истакавши да је трагично то што је она присутна и данас.

„Како Бог опрашта грехе, ми смо позвани и надамо се да ће то опроштење некога да наведе да размисли о томе што је било и да пожели да се такво зло никада више не догоди, не само код нас, већ и свим другим народима”, изјавио је патријарх.

Указао је да ниједно зло никада није донело добро ниједном народу.

„Ни ово страшно зло неће донети добро никоме и једини пут и начин је да се ослободимо последица зла, да се Богу молимо, покажемо хришћанску љубав и опростимо”, рекао је Иринеј који је оценио да не види такву исту жељу на другој страни.

Додик: Нема пресуда за злочинце

Председник Републике Српске Милорад Додик захвалио је председнику Србије Александру Вучићу што је својим ауторитетом покренуо пре пет година обележавања страдања српског народа у тој и сличним акцијама, оценивши да је се до тада чинило да је све то заборављено.

А страдање Срба у тој злочиначкој акцији, како је рекао, било је олујно.

Рекао је и да сваки пут кад говори на оваквим скуповима увек изнова тражи снагу да разуме оно што се десило српском народу, не само у „Олуји” и сличним акцијама, већ и шта се десило народу који је у прошлом веку скоро пола становништва изгубио, а имао је свој идентитет.

„Српски народ је страдао управо зато што су његове комшије трагале увек за својим идентитетом”, оценио је и подсетио на то колико је српски народ страдао у Првом светском рату, а да су га усташе и НДХ кроз државни пројекат у Другом светском рату систематски уништавали.

„Формирали су логор за децу, једини у свету, у којем су српска деца страдала или прекрштена. Дав-

но сам научио да је управо Јасеновац и тај погром био тадашња политика НДХ и не видим разлику у ономе шта је био разлог хрватској држави 1995. године, када је Туђман рекао прво потерајте становништво, а онда ће војска отићи за њима. Етничко чишћење против чега је био читав свет омогућено је управо уз асистенцију тог западног света, велике и моћне машинерије НАТО који је оспособио хрватску војску”, рекао је Додик.

Додао је да ни тада, као ни данас нема правде и осуђује пресуде за злочинце који су уништили, побили и протерали Србе са тог простора.

Организован је и пригодни уметнички програм да подсети на голготу коју су прогнаници прошли пре 23 године.

Дану сећања присуствовали су премијерка Србије Ана Брнабић и министри у Влади Србије, народни посланици, представници Војске и СПЦ.

Поред председника и премијера Републике Српске Милорада Додика и Жељке Цвијановић, ту је био и члан Председништва БиХ Младен Иванић као и представници опозиције у РС.

Сећања из избегличке колоне

Једна од прогнаних, Јелена Кнежевић, чији је отац, припадник Војске РС, погинуо у рату, испричала је да ће увек памтити осећај страха и немоћи.

„У нашу кућу ушла су два непозната човека, била сам мала да бих разумела, али сећам се мајчиног крика и сестриних суза и страха који ме је обузео. Хра-

бри гину на првим линијама фронта, али не умиру, живе у сећањима оних који их воле”, рекла је Кнежевићева.

Испричала је да је 3. августа 1995. године у зору пробудио мајчин глас и гранате.

„У паници пакујемо нешто гардеробе, хране, воде документа и слике. Морамо напустити кућу. Куда ћемо? Не знамо. Не зна ни наша мајка. Има две руке да пригрли нас троје и понесе два кофера. Вратиће се, тихо проговара, али се не окреће и кућу не гледа док нас подиже у камион који иде од Петровца, првог безбеднијег места”, рекла је Кнежевићева.

Сећа се да је колона била препуна уплаканих, гладних и жедних људи који су унезвереним погледом тражили најмилије молећи Бога да су живи.

Вечерње новости, 04.08.2018,

ПАРАСТОС ЗА КРАЈИНУ КОЈЕ ВИШЕ НЕМА

У цркви Светог Марка на београдском Ташмајдану одржан помен жртвама „Олује”, у којој је убијено чак 2.000 људи

ПОМЕН жртвама етничког чишћења Срба у Хрватској током акције „Олуја” одржан је данас у Цркви Светог Марка у Београду. Парастосу којим се обележава дан почетка некажњеног злочина из 1995, када је убијено или нестало око 2.000, а протерано 250.000 крајишких Срба, присуствовало је нешто више од 200 преживелих учесника тих трагичних догађаја.

Организатори овог комеморативног скупа су били Организација и фондација „Завичај” и Удружење бораца Републике Српске Крајине.

У Цркви Светог Марка данас су углавном стајали средовечни мушкарци и жене, који се сећају завичаја и након 23 године пате за њим. Ћутке су жалили своје мртве, погнутих глава с воштаницама у рукама, док су свештеници изговарали имена мртвих.

Старци из бескрајне избегличке колоне која је те 1995. године кренула у непознато, углавном су се упокојили. Бебе из тракторских приколица данас су младићи и девојке који Српску Крајину познају само с фотографија и из прича. Старија деца која су запамтила ужас ишчекивања у колони, да ли ће их стићи војне или паравојне хрватске формације или погодити артиљеријске гранате и авионске ракете, данас се нерадо сећају тих дана.

Био сам на првој линији кад је, нешто после поноћи, почео страховит артиљеријски напад – сећа се Милан Гаћеша, председник Удружења бораца РСК. – Нешто касније почела је да ракетира и авијација. Чули смо грмљавину мотора у позадини и обрадовали се верујући да нам наши тенкови и борбена возила долазе у помоћ. Онда смо схватили да се они повлаче и одлазе, без борбе. Завладао је хаос...

У ваздуху храма Светог Марка треперило је сећање на колоне трактора с препуним приколицама уплакане нејачи које возе мушкарци, жене, чак и дечаци, очију упаљених од неспавања и неиспаканих суза.

Пред очима су искрсавале слике угљенисаних тела и возила у оним деловима колоне које су ракетирани хрватски авиони. У праменовима дима тамјана који је лебдео по храму остало је и сећање на мирис паљевина и барута последњих војника Крајине, који су тада, грчевито стежући пушке, тражили своје најближе пристижући колону цивила која се вукла од Книна до Београда.

РПРС, Срба, 05.08.2018,

ПАРАСТОС ЖРТВАМА „ОЛУЈЕ”

У цркви Светог Марка у Београду данас је, у организацији Удружења несталих и погинулих лица „Суза”, служен помен поводом обиљежавања 23 године од страдања крајишких Срба у хрватској војној акцији „Олуја”.

Помену су присуствовали прогнани Срби из Хрватске, представници избјегличких удружења, комесар за избјеглице Србије Владимир Цуцић, као и предсједник Одбора Скупштине Србије за дијаспору и Србе у региону Миодрог Линта.

Удружење „Суза” је раније саопштило да се послије 23 године у Хрватској слави „побједа” поводом протјеривања више од 250.000 Крајишника са огњишта гдје су вијековима живјели, док Срби тугују због убијених цивила и војника, а још нико није оптужен за почињене злочине.

Из Комесаријата за избјеглице и миграције Србије је наведено да је сјећање на десетине километара дугу колону оних који су у Србију стигли преко БиХ и данас свједочи о једном од најмасовнијих егзодуса на овом поднебљу.

Политика, 18.08.2018,

САВО ШТРБАЦ: КОНАЧНА РЕШЕЊА

Вучићеве речи: „Хитлер је хтео свет без Јевреја, Хрватска и њена политика хтела је Хрватску без Срба, јер су, како је речено, разарали њено национално биће”, изговорене 4. августа 2018. у Бачкој Паланци на обележавању Дана сећања на страдања и прогон Срба у хрватској акцији „Олуја”, лебде над простором бивше Југославије изазивајући опречне реакције са неким већ познатим и још више непознатим ефектима.

Критичари и полемичари, без обзира са које стране долазили, прешућују (или не разумеју) да је цитирана реченица коришћена за објашњење еуфемизма „коначног решења” јеврејског и српског питања.

Ту паралелу је још у марту 2014. пред Међународним судом правде, у спору између Хрватске и Србије о геноциду, повукао канадски професор Вилијам Шабас, неспорни светски ауторитет за геноцид. Он је тада, на главном претресу, пред седамнаесточланим судским већем, навео да „миран суживот није био опција за хрватско руководство” и да је на Брионима 31. јула 1995. донет план да се почини геноцид, баш као што су нацисти на конференцији у Ванзеу (Wannsee) 1942. године усвојили „коначно решење” за јеврејско питање. „На Брионима је одржан саста-нак криминалаца и донет злочиначки план” тврдио је Шабас, констатујући да је број Срба у Хрватској са

око 580.000 пре рата опао на 186.000, односно да је умањен за две трећине – од предратних 12 на послератних 4 процента, напомињући да се у „послератној Европи ништа слично никада није догодило”.

Канадски професор се у излагању посебно осврнуо и на хашку пресуду Анти Готовини и Младену Маркачу, који су прво осуђени као учесници удруженог злочиначког подухвата на 24 и 18 година затвора, а потом ослобођени. Шабас је подсетио да је за осуђујућу пресуду у којој су као учесници УЗПа означени Туђман, Шушак, Червенко и други покојни званичници Хрватске подржало пет хашких судија (тројица из првостепеног и двојица из жалбеног већа), међу којима и угледни холандски судија Алфонс Ори, италијански професор Фаусто Покар и искусни Малтежанин Кармел Ађус, наспрам тројице на челу са Теодором Мероном „сјајним правником” чије су последње пресуде, међутим, „контроверзне”. Шабас је подсетио да су Покар и Ађус у издвојеним мишљењима у односу на ослобађајућу жалбену пресуду користили „изразито оштар језик”, наводећи да је Меронова пресуда „супротна сваком поимању правде”, а аргументација „напросто гротескна”, „вештачка и мањкава”.

У истом спору, дан раније, агент Србије Саша Обрадовић, доказујући геноцидну намеру, цитирао је

изјаве многих хрватских високих функционера, међу којима и Ф. Туђмана, изговорену у Книну 26. августа 1995: „...И никада више нема повратка на оно што је било, да нам усред Хрватске шире рак који је разарао хрватско национално биће, који није допуштао да хрватски народ буде заиста сам свој на свом.“, упоредивши је са скоро идентичном изјавом Павелићевог министра спољних послова Младена Лорковића од 28. јуна 1941. године. Због геноцида који је над њима почињен, крајински Срби данас спадају у народе „који су живели у динамичним историјским заједницама, које данас једва да и постоје... То није само губитак за жртве већ и за цело човечанство“, закључио је Обрадовић.

Иако суд није прихватио српску квалификацију „Олује“ као геноцидне акције, кроз образложење пресуде оквалификовао ју је као акцију етничког чишћења, које није досегло ниво геноцида: Хрвати су хтели српску територију без Срба очекујући да они сами оду, а не да их „униште у целости или делимично“, а да би их натерали да напусте своја вековна огњишта, гранатирани су њихове градове и избегличке колоне, убијали заостале цивиле и војнике, пљачкали и уништавали њихова имања и спречавали им повратак.

С обзиром на такве квалификације, било је за очекивати ће Хрватска, и без налога суда, из Закона о благоданима, споменданима и нерадним данима избацивати „Дан побједе и домовинске захвалности“ који се слави 5. августа. А пошто то нису учинили, нужно их је и са највишег државног нивоа Србије, као матице и заштитнице свих Срба, подсећати на размере почињеног злочина и потребу праве катарзе (прочишћења) целог друштва.

ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ АВГУСТ 2018. РЕПУБЛИКА СРПСКА/БИХ

РТС, РТРС, 05.08.2018.

БАЊА ЛУКА: ПОМЕН СРБИМА СТРАДАЛИМ У „ОЛУЈИ“

У Бањалуци су данас, у организацији Документационо-информационог центра Веритас, обиљежене 23 године од страдања Срба у хрватској оружаног акцији „Олуји“.

Срби који су преживјели највеће страдање у Хрватској, породице убијених, представници бројних удружења и градских власти, положили су вијенце на Пердувовом гробљу, а потом је у бањалучком Храму Христа Спаситеља служен парастос за све страдале.

Парастосу су присуствовали директор Веритаса Саво Штрбац, представници невладиних организација проистеклих из протеклог одбрамбено-отаџбинског рата, прогнани Срби из Хрватске и чланови породица страдалих Срба.

Штрбац је рекао да док Срби тугују, Хрвати славе у Книну, те додао да је неко правило, посебно на балканским просторима гдје је увијек на једној страни туга, а на другој славље.

Анте Готовина и Младен Маркач су њима дупли хероји са ореолом жртве, хероји из најсветије и највели-

чанственије њихове битке као што је „Олуја“, а жртве су зато што су провели у притвору Хашког трибунала годинама чекајући на одлуку да ли су у „Олуји“ почињени злочини или нису – рекао је Штрбац.

Он је додао да је „природно“ да су они одликовани, јер им цијела држава почива на том рату.

Штрбац је подсетио да је према Веритасовој евиденцији, у акцији „Олуја“ евидентирана 1.861 жртва, од тога је 777 несталих неријешених случајева.

Срби који су преживјели највеће страдање у Хрватској, породице убијених, представници бројних удружења, градских власти, положили су вијенце на Пердувовом гробљу. Затим је у бањалучком Храму Христа Спаситеља служен парастос за све страдале.

Након парастоса, у Народном позоришту Републике Српске одржана је трибина „Дани туге и сјећања”.

Обиљежавање организује Документационо-информациони центар Веритас.

Nezavisne novine, BN.tv, Српа, 06.08.2018.

ШТРБАЦ: У „ОЛУЈИ” ПОГИНУЛО 548 ЖЕНА И ХРВАТИ СЕ ТИМЕ ХВАЛЕ

НОВИ ГРАД – Директор Документационо-информационог центра „Веритас” Саво Штрбац рекао је данас у Новом Граду да је у војно-полицијској акцији хрватских снага „Олуја” 1995. године погинуло 548 жена, а више од четири петине жртава имало је 60 година.

Штрбац је навео да је од укупног броја страдалих у тој акцији више од 60 одсто цивила, „што говори кога су Хрвати побијели и чиме се хвале ових дана”.

Према његовим ријечима, „Веритас” је припремио документарни филм о страдању цивила на цести од Глине према Двору гдје су Војска Хрватске и Пети корпус такозване Армије БиХ побили око 200 људи.

Он је навео да ових дана медији у региону преносе нетачну изјаву хрватских генерала како су српске цивиле, уствари, побили војници Републике Српске Крајине током повлачења тенковима.

Начелник општине Нови Град Мирослав Дрљача рекао је да су Срби након 23 године од „Олује” национал-

на мањина у Хрватској и да је ријеч углавном о старијој популацији која ће биолошки нестати.

„То нам мора бити опомена да морамо све да урадио да сачувамо Републику Српску као гарант нашег опстанка”, рекао је Дрљача.

Предсједник Удружења радника и инвалида рада избјеглих из Хрватске сматра да домаће и међународне институције нису урадиле ништа у заштити права ове популације.

Он је најавио да ће ускоро чланови тог удружења из Српске и Федерације БиХ организовати штрајк пред институцијама БиХ, односно министарствима цивилних послова, иностраних послова и људских права и избјеглица.

У Храму Светих апостола Петра и Павла у Новом Граду јутрос је служен парастос поводом обиљежавања 23 године од егзодуса Срба из Републике Српске Крајине током злочиначке акције хрватских снага „Олуја” 1995. године.

Након парастоса, уз улицу која води од Храма до моста на ријеци Уни, на граничном прелазу упаљене су свијеће, а са моста је спуштено цвијеће у Уну. У августу 1995. године овај „мост спаса” прешло је 100.000 протјераних Срба из Републике Српске Крајине, углавном са подручја Баније, Кордуна и Лике.

Затим су делегације положили вијенце код спомен-обиљежја цивилним жртвама у насељу Туњица код Новог Града, гдје је Хрватска војска у септембру 1995. године прешла не територију Републике Српске и за два дана офанзиве убијено је 37 цивила, 18 војника и два припадника МУП-а, а рањено је 17 цивила, три војника и један припадник МУП-а.

У Храму Светог Саве у Сводни служен је парастос а затим су положени вијенци код споменкрста који је 2012. године подигао „Веритас” за шест цивила страдалих у избјегличкој колони коју је гађала хрватска војска.

Према подацима Комесаријата за избјеглице Србије, у хрватској војнополицијској акцији „Олуја” протјерано је 250.000 крајишких Срба, 1.856 је убијено, а 836 води се као нестало.

Акција је почела је 4. августа 1995. године офанзивом на подручја Баније, Лике, Кордуна и сјеверне Далмације.

Обиљежавање 23 године од егзодуса организују Документационо-информациони центар „Веритас” и општина Нови Град.

РТРС, 07.08.2018,

СЈЕЋАЊЕ НА ПЕТРОВАЧКУ ЦЕСТУ – ВЕРИТАС ПРАВДУ ТРАЖИ ПРЕД ЕВРОПСКИМ СУДОВИМА

Двадесет три су године од једног од највећих злочина над српским цивилима током акције хрватске војске и полиције „Олује”.

На Петровачкој цести, између Босанског Петровца и Кључа, авион хрватског ратног ваздухопловства „миг-21” 7. августа 1995. године бомбардовао је избјегличку колону Срба из Републике Српске Крајине. Страдало је десет цивила, међу којима четворо дјеце и 21 годишња дјевојка.

На споменкрсту у мјесту Бравско – Јањила, код Босанског Петровца, служен је парастос и положени вијенци. За овај злочин, до данас, нико није одговарао.

На данашњи дан прије 23 године, десио се један од најтежих злочина над Србима у злогласној „Олуји”. Километарску колону српских избјеглица, углавном жена, дјеце и старца који су у страху од хрватске војске напустили домове у Сјеверној Далмацији и Лици, код мјеста Бравско примијетили су, а затим и бомбардовали хрватски „мигови”.

У злочину без преседана, за само два минута, убијено је десет цивила, међу којима четворо дјеце старе од шест до 13 година.

Злочин на Петровачкој цести симбол је српског страдања у „Олуји”. Једна од порука са скупа је да оваква мјеста морају бити опомена будућим генерацијама.

Парастос жртвама поред спомено-биљежја жртвама на петровачкој цести служио је владика бихаћко-петровачки Сергије.

„Господ је рекао да оне који нас мрзе да их не мрзимо. Оне који нас куну да их не кунемо. Тако се ми молимо за наше жртве. Шаљемо поруку мира, љубави и праштања, јер то је хришћански”, истакао је он.

За злочин почињен над српским цивилима на Петровачкој цести, до данас нико није одговарао.

Предуго смо чекали на конкретан корак Тужилаштва БиХ поводом овог случаја, поручују из „Веритаса”. Упркос томе што су сви докази прикупљени, оптужница против одговорних још није подигнута.

„Ми смо већ покренули кораке, кад кажем ми, мислим на Веритас и партнерске организације, да ћемо ићи директно према Европском суду за људска права. Тражићемо накнаду штете за породице убијених, а та могућност је дата у Конвенцији о људским правима”, наглашава директор Документационо-информационог центра „Веритас” Саво Штрбац.

ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ

АВГУСТ 2018. ХРВАТСКА

Index.hr, HINA, 04.08.2018.

KOD KNINA ODRŽANA KOMEMORACIJA ZA SRBE UBIJENE NAKON OLUJE

SRPSKO narodno vijeće (SNV) u subotu je u Mokrom Polju pored Knina održalo komemoraciju u spomen na ubijene i nestale pripadnike srpske manjine tijekom i nakon hrvatske oslobodilačke akcije „Oluja”.

U znak sjećanja na devetero civilnih žrtava u Mokrom Polju je, dan uoči obilježavanja 23. godišnjice „Oluje”, služen je parastos te je održana sjednica Vijeća srpske nacionalne manjine Šibensko-kninske županije na kojoj je pročitana i izjava sjećanja Srpskog narodnog vijeća.

„Na današnji dan svi se sjećamo događaja od prije 23 godine kada je srpski narod bio primoran da ode sa svojih ognjišta. Mislim da je nakon 23 godine konačno došlo vrijeme da se pronađu i kazne počinitelji zločina, ali uzevši u obzir sadašnje ponašanje predstavnika vlasti prema srpskoj zajednici, teško je reći da li to možemo očekivati u skorijoj budućnosti”, rekao je predsjednik Vijeća srpske nacionalne manjine Šibensko-kninske županije Borislav Šarić.

Prilikom polaganja ruža ispred spomenploče za ubijene Mokropoljce predstavnica Srpskog narodnog vijeća Aneta Lalić rekla je da „zločini nisu bili slučajni”, te da se o njima još šuti.

Saborski zastupnik SDSSa Boris Milošević rekao je da je komemoracija izraz potrebe da se na miran i dostojanstven način obilježi stradanje srpskog naroda za vrijeme „Oluje”, ali također i svih žrtava stradalih u razdoblju od 1991. do 1995. godine.

Milošević je okupljenima poručio da pamte svoje žrtve, ali da prihvate i priznaju žrtve drugih, da ostanu na tom području društveno, ekonomski i politički te da pridonose izgradnji društva mira, tolerancije i dijaloga.

„Da se najzad prekine spirala mržnje kako se zločini koji su se dogodili na ovom mjestu, pa i u proteklom ratovima, više ne bi ponavljali” zaključio je Milošević.

SDSS, 07.08.2019

OMAZ ZNANIM I NEZNANIM ŽRTVAMA OLUJE

Đurđa je bila moja generacija i školska kolegica. Učenica generacije vrgomoske osnovne škole. Pred njom je bio život. Pred njom je bio svijet. Ubijena je ovih dana ljeta 1995. nedaleko po izlasku iz Gline zajedno sa majkom Ljubicom. Dugo se pričalo, dok su njeni najrođeniji braća Đorđe i Milutin tragali za majkom i sestrom, da su stradale od eksplozije granate izlazeći iz nečije „Lade” kojom su poput 250 000 sapatnika bježale spašavajući glavu. Braća su vjerovala da su obje negdje žive i ta nada nije splašnjavala. Jeseni 1996. Đorđe vrhunski atletičar „Crvene Zvezde” i reprezentativac nije želio trčati međunarodnu uličnu trku u Vukovaru plašeći se da bi njegov nastup naškodilo sestri i materi, za koje je tada vjerovao da čame negdje u nekom zatvoru. Jer dosta je civila tih mjeseci i godina poslije čamilo u Kerestincu, Zagrebu,

Sisku, Karlovcu – javnim ili tajnim hrvatskim zatvorima za „okorjele četnike” žene i civile!

Godine su prolazile, nada je tinjala dok se lanjske godine ne ugasi. Posmrtni ostatci Đurđe i majke joj Ljubice eshumirani su na groblju „Svete Ekatarine” u Selištu pored Gline. Obdukcioni nalaz je demantovao pretpostavke o načinu stradavanja. Nije ih ubio šrapnel neke nasumično ispaljene granate nego metak. Pojedinačni hitac ispaljen iz nečije konkretne ruke. Ruke imenom i prezimenom. I to baš na izlazu iz Gline u kojoj neku veće Tomson okupi 80 000 ljudi koji mu frenetično odgovaraše da su „Za dom spremni”. Možda, naglašavam možda, je među tih 80 iljada bio i njihov egzekutor? Ne-

ko ko je prekinuo život ne samo Đurđin i Ljubičin nego i Milutinov i Đorđev. Jer njihova djeca za tetku i babu znaće samo po pričama. Nikad im neće sjesti u krilo i dječjim tepanjem ih dozivati. Čvrsta emotivna bratsko-sestrinska veza njih troje, kao rijetko koja, bazirana na djetinjem odrastanju bez tragično nastradalog oca, prekinuta je nečijim hromom. Ni Đurđa, rekoh već dak generacije i predratna službenica osiguranja, te volonterka crvenog krsta u ratu, a ni njena mati Ljubica domaćica iz Blatuše ničim nisu ugrožavale ni prije, ni tokom rata, a ni u Oluji „samoopstojnost” Hrvatske. Ničim nisu ugrožavale uspjeh „Oluje”! Čak štaviše uklapale su se savršeno u plan sa „Brijunskog sastanka” predsjednika Tuđmana da što manje Srba u Hrvatskoj ostane i da im treba otvoriti koridore za izlazak. Zašto su onda na jednom od tih koridora njih dvije ubijene? Zašto nisu puštene da idu svojim putem? Jer da jesu i Đurđa bi danas imala svoju porodicu. Ljubica bi bila baba i ponosno bi, nebitno će – dal’ u svojoj rodnoj Blatuši kraj Vrginmosta il’ u Americi, šetala unučad od svo troje svoje djece!

Umjesto toga danas Đurđica pravim imenom, odličan dak i humanitarac i njena Ljubica imaju male humke na beogradskom groblju Orlovača na kojem su sahranjene početkom ljeta ove godine. Agonija braće u potrazi za sestrom i majkom duga 23 godine je završena. Barem mogu na konkretno mjesto doći pustiti suzu i svijeću zapaliti. Ko i zašto je u određenoj jedinici vremena i na određenom mjestu odlučio prekinuti jedan mladi i jedan život tada srednjih godina – ne vjerujem da će braća ikad saznati? A hrvatsko pravosuđe to ionako ne zanima. Zašto?

Dmitra Krošnjara i njegovu tetku nisam poznao. Stariji su od mojih generacija. Sa Dmitrovim sinom Draganom vrsnim ekonomistom, međunarodnim aktivistom i „IT stručnjakom” znam se godinama. Znam ga kao čestitog i radišnog porodičnog čovjeka privrženog maksimalno kordunaškoj tradiciji i Pravoslavnoj crkvi. Ono što svih godina nisam znao, nisam znao za njegovu porodičnu tragediju – u Oluji nestanak oca i rođakinje! Dragan, baš kao ni Milutin ni Đorđe, nisu druge opterećivali svojom tugom i noćnim snovima u kojima svoje rođene vide žive i osjete porodičnu toplinu, a buđenje ih vrati u surovu realnost. Oni su o tragediji mučali i durali svoju muku u nadi se da će san ipak biti java. Nisu opterećivali nas koji smo Božjom voljom ostali na životu i koji smo vremenom podosta toga (po)zaboravljali po matrici da tuđa muka ne boli!!! Nisam znao sve do ljetos i Dmitrove sahrane. Dmitar vozač hitne pomoći išao je u koloni ka Dvoru znajući da će sasvim sigurno u općem metežu, strahu i neizvjesnosti..., usput nekomu trebati njegova pomoć. Neko ga je zaustavio ali ne za pomoć već ga izvukao iz kombija i likvidirao. Kako kaže obdukcija, metkom u potiljak. Dragan je uzvišeno ali slomljena srca sigurno, ljetos u Čemernici sahranio

očeve posmrtno ostatke. Dmitar je tog trena 1995. imao 45 godina.

Nisam zbog generacijskih razlika drugovao ni sa još jednim šoferom bolničkih kola – Milom Crevarom Jukom. Znam mu kći Jelenu, sina Miodraga i ženu Evicu. Na zadnjem blic susretu sa kćeri u Glini tog avgustovskog sumraka ’95.e reče da ne može ići sa familijom jer njegov je zadatak da ostane zadnji i pruži pomoć komu bude trebala!!! I ostao je među zadnjima. Krenuo ka Dvoru, na pola puta kod Žirovca ubijen! U Dvor je danima kasnije stiglo samo njegovo tijelo koje je godinama čekalo ekshumaciju. Sahraniše ga najrođeniji proljetos u njegovim rodnim Crevarima kod Vrginmosta. Imao je 52 godine!

Ni Dmitru ni Juki, kao ni hiljadama drugih Jovana, Mili, Nikola, Milica, Zorki, Miljki...nikad nije pružena prilika da se poigraju sa unučićima! Zašto!?

Starina Miladin iz Prikozmića dijela sela Pecka u današnjoj opštini Topusko takođe je skončao nečijim animalnim hromom prije banijskog sela Trgovi. Ista je sudbina samo koji kilometar ranije zadesila Petra iz moje Perne sa tada skoro devet i po punih decenija na težačkim plećima. Prošao je ded Pero kao profesionalni vojnik časno pet godina službe na albanskoj granici tridesetih godina prošlog vijeka. Ratovao sa „arnautima” i preživio. Žirovačku cestu nije. Baš kao što „žirovačku cestu” – sinonim za nepreglednu kolonu dugu 30ak kilometara, cestu spasa od Gline ka Dvoru nisu preživjeli ni dvojica Bekića koje sam poznao, moj školski kolega Nenad iz Trstenice, rođak po prezimenu Riste iz Pecke i još mnogi drugi. Nije preživjela ni nepokretna starica iz komšijskih mi Vorkapića kojoj odajem počast iako joj ime ne znam. Do kraja života pamtiću nadrealnu sliku; na ljetnoj žezi nepokretna leži u „kobači” (mala prikolica na traktoru op.a.) i u nesvjesno preciznim intervalima doziva „Ljubaneeee dajđem vode!!! Napojili smo je i ispunili joj barem jednu od posljednjih želja. Skončala je nikom ni kriva ni dužna! Zašto?

Isto pitanje postavljam i za sudbinu Bojane iz Topuskog iščupane iz automobila, dakako civilnog, ubijene i na taj način otete od svojih Nikole, Neđe i Bilje. Pitanje ponavljam i za patnju, tugu i bol srednjoškolskog profesora u Vojniću Bože i gotovo antičku tragediju njegove familije. Zašto?

Njima u omaž, njima znanima mi sa kojima sam koraćao jednu etapu naših životnih puteva posvećujem ove redove. Kao i svima drugima znanima i pogotovo neznanim u desetine „Gošića, Boraka i Varivoda” posijanih u Oluji i pogotovo nakon nje kada se miris baruta raznešen vjetrom već stišao i kada je počeo smrtonosni eldorado na starčad u krajini i za čije se krajnje sudbine ni danas još ne zna!

U tom „safariju” na žive ljude stradali su sa vjerom u iskrenost Tuđmanova poziva komšija mi Pećo, starina

Novaković iz Vojišnice i brojni brojni drugi. Nisu tada znali da je Tuđman na Brijunima sa debelom figom u džepu izrekao ključnu riječ „tobož” uz datu garanciju da im se neće ništa loše dogoditi ako ostanu kod svojih kuća!!!

Kocka je bačena na Brijunskom sastanku par dana prije Oluje kada Tuđman svojim vojskovođama reče: „da nanesimo takve udarce da Srbi praktično nestanu!”

Većini od 250 ‘iljada se kocka koju je Tuđman zakotrljao 4. avgusta 1995. okrenula na „peticu ili šesticu”

srbj.hr, 06.08.2018.

PARASTOS U UZDOLJU: „LICE I NALIČJE OLUJE”

Avgust 1995. godine ostaće trajno zabeležen u srcima mnogih, jednima kao radost, drugima kao žalost. Kako su osećanja bila pre dvadeset i tri godine, tako je i danas. Uspomene i dalje žive, svedoče i opominju.

Tokom proslavljanja 23. godišnjice od hrvatske vojnopolicijske akcije „Oluja”, 5. avgusta u Kninu, predsednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović, između ostalog, je rekla: „Svima izražavam posebnu zahvalnost i s posebnim poštovanjem prisećamo se prvog hrvatskog predsednika dr Franje Tuđmana koji je poveo narod u ostvarenje istorijske težnje. Bila je to veličanstvena pobeda. Oluja postaje školski primer uspešno vođene operacije. Ne smemo zaboraviti Domovinski rat i hrvatske branitelje. Vrednosti moramo prenositi budućim naraštajima, to dugujemo i našim braniteljima”.

Sutradan je u selu Uzdoľje nadomak Knina takođe obeležena jedna godišnjica, ali tužna. Naime, navršilo se dvadeset i tri godine kako je osmoro nevinih ljudi, takođe tokom vojnopolicijske akcije „Oluja”, ubijeno bez ikakve krivice, suda i osude, samo zato što su bili srpske nacionalnosti.

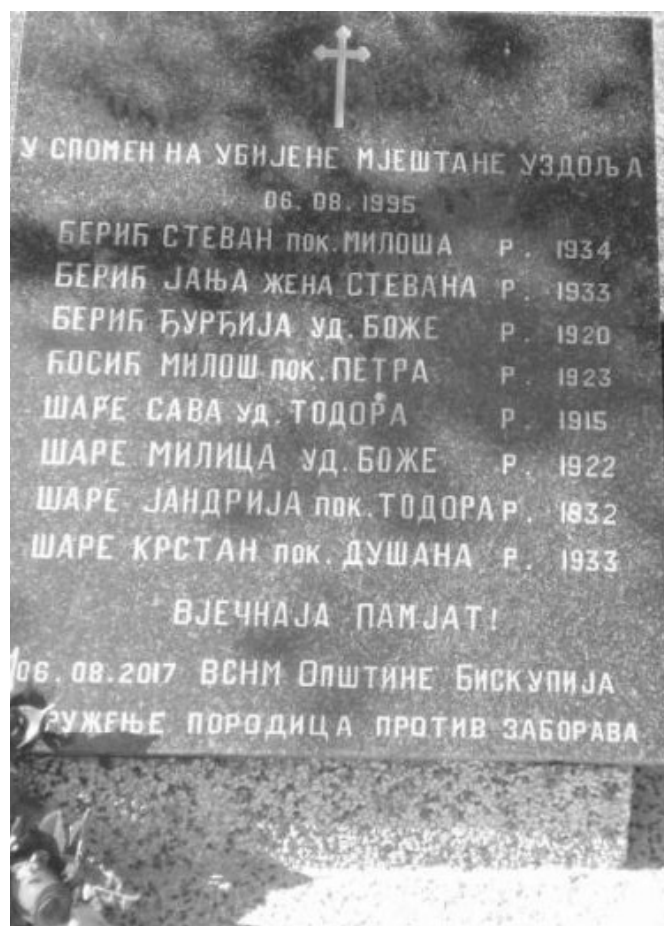
Ubijeni su: Stevan Berić (1934–1995), Janja Berić (1933–1995), Đurđija Berić (1920–1995), Miloš Ćosić (1923–1995), Sava Šare (1915–1995), Milica Šare (1922–1995), Jandrija Šare (1932–1995) i Krstan Šare (1933–1995).

i dokopali su se Dvora, te kasnije put Srbije, Amerike, Australije ili godinama kasnije nazad na Kordun, Liku, Dalmaciju, Baniju... Nažalost Đurđici, Ljubici, Dmitru, Juki, Miladinu, Peri, Risti, Nenadu, Milošu, Bojani, bezimenoj starici iz „kobače”... i još tako nabrajajući blizu dvije iljade saputnika i sapatnika u kolonama života i smrti vrelog avgusta ljeta Gospodnjeg 1995, ta kocka je ostala zauvijek čvrsto ukopana na „jedinici”!!!! Zašto!!!!

Boro Rkman

Najmlađi od osmoro ubijenih, Stevan Šare, imao je u trenutku ubistva šezdeset i jednu godinu, dok je najstarija bila Sava Šare koja je ubijena u osamdesetoj godini. Jasno je da niko od njih nije predstavljao bilo kakvu opasnost, ni vojsci ni policiji, niti bilo kome, ali nije im dopušteno da dostojanstveno prožive svoje staračke dane u svom selu.

Tim povodom služen je parastos ispred postavljenog spomen obeležja stradalima u Uzdoľju, a predstavnici lokalnih vlasti opštine Biskupija i SDSSa položili su vence i cveće, te zajedno sa porodicama žrtava i preživelim svedocima odali počast svojim nastradalim sumeštanima.

Portal Novosti, 29.09.2018.

PUPOVAC U VARIVODAMA: NEMOJTE SE BOJATI!

U Varivodama i Gošiću održane su komemoracije za 16 srpskih civila ubijenih nakon 'Oluje', a prisutnima su se obratili episkop Nikodim, predsjednik SNV-a Milorad Pupovac, voditeljica Documente Vesna Teršelič i zamjenica šibensko-kninskog župana Anja Šimpraga.

U organizaciji Srpskog narodnog vijeća (SNV) i Općine Kistanje održane su u subotu u Varivodama i Gošiću komemoracije i služeni parastosi za 16 mahom starijih žrtava srpske nacionalnosti ubijenih u tim selima u kolovozu i rujnu 1995. godine nakon operacije 'Oluja'. Dana 27. kolovoza 1995. ubijeno je sedam mještana Gošića, a 28. rujna, mjesec i pol dana nakon 'Oluje', ubijeno je i devet mještana obližnjih Varivoda. Svi ubijeni u tim selima, u kojima ni ranije ni u vrijeme zločina nije bilo ratnih aktivnosti, bili su civili, a ni nakon 23 godine za njihovu smrt nitko nije osuđen.

Obilježavanje je počelo u Varivodama parastosom koji je služio episkop dalmatinski Nikodim, a prisutnima su se obratili saborski zastupnik i predsjednik SNV-a Milorad Pupovac, voditeljica udruge Documenta Vesna Teršelič i zamjenica šibensko-kninskog župana Anja Šimpraga. Obilježavanju stradanja srpskih civila prisustvovali su posebni izaslanik predsjednika Srbije za pitanja nestalih Veran Matić, izaslanik predsjednika Sabora i Vlade RH Krešimir Partl, kninski gradonačelnik Marko Jelić sa zamjenikom Željkom Džepinom, kao i predstavnici ambasade Republike Srbije, članovi porodica i udruženja žrtava te brojni predstavnici Srba u županijskim i lokalnim vlastima sa područja Šibensko-kninske i Zadarske županije.

Episkop Nikodim se u svojem govoru osvrnuo na objavu saborskog zastupnika SDSS-a Borisa Miloševića o tome da su ubijeni civili u Varivodama bili izvjesili na svoje kuće bijele krpe kao znak mira i nadanja da će na neki način biti zaštićeni.

'Međutim, upravo taj znak mira, koji se vjekovima stavljao kada je netko htio da pokaže da dolazi pod imenom mira, bio je znak koji je uputio na njih, da se nalaze u kućama, gdje su oni poslije postradali, gdje su ubijani pod znakom mira, braćo i sestre. Ubijani su zato što su bili drugačiji, zato što su bili pravoslavni, zato što su bili Srbi', istakao je episkop Nikodim.

U Varivodama su kobnog dana ubijeni Dušan Dukić (59), Špiro Berić (55), Jovo Berić (75), Jovan Berić (56), Radivoj Berić (69), Marija Berić (69), Milka Berić (67), Marko Berić (82) i Mirko Pokrajac (84), iz čijih se godina starosti jasno vidi da se radi o civilima koji nikome nisu predstavljali prijetnju, na što se osvrnuo i Milorad Pupovac.

'Ti ljudi su ostali u svojim kućama, kao što reče vladika Nikodim, imali su na svojim kućama bijela platna, koja su trebala biti znak mira, odsustva spremnosti na bilo koju agresiju prema onome koji može ući u njihovo dvorište ili pokucati na njihova vrata. Bio je to znak da je u kućama ljudska čeljad i da ako netko, kao što se masovno činilo, krene paliti kuće, zna da u tim kućama žive ljudi. Ništa im od toga nije pomoglo. Zato što oni koji su ušli u njihova dvorišta nisu došli ni sa kakvim dobrim namjerama, nego su došli da bi ubijali, pljačkali i palili, kao što su ubijali, pljačkali i palili danima i nekoliko godina nakon 'Oluje'. Na sjednici Vlade Republike Hrvatske te godine, nakon što se ovaj zločin dogodio, tadašnji ministar unutrašnjih poslova izvijestio je Vladu i predsjednika Vlade, stoji u zapisniku sa te sjednice, da je ovdje u Varivodama ubijeno devetoro ljudi, da su ti ljudi mahom starije životne dobi i da su svi ubijeni vatrenim oružjem. Dovoljno da nadležne sudske institucije i istražni organi pokrenu postupke, bez rezervi, bez zadržke, odlučno. Jer, uzeti devet ljudskih života, opljačkati i zapaliti kuće u uređenoj državi, u državi koja želi poštovati građanska i ljudska prava, nije moguće. I neki ljudi, doista, jesu bili optuženi, ali optužba nikad nije izrečena... Želim kazati samo jedno: nemojte se bojati! Što god oko nas netko govorio, kako god oko nas netko pokušao raditi, nemojte se bojati! Bojte se svojih grijeha, a tuđih grijeha neka se boje oni koji misle da ih ne čine ili koji misle da kazne nema. Neka je vječni pomen ovdje mučki ubijenim mještanima Varivoda i svih drugih naselja u razdoblju 'Oluje' i nakon nje', kazao je Pupovac.

ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ ПАРАСТОСИ – СВЕТ

banija.rs, 07.08.2018.

SEĆANJA NA STRADALE KRAJIŠNIKE U AMERICI I KANADI

Srbi u SAD i Kanadi sećaju se ubijenih, nestalih i prognanih Krajišnika u hrvatskoj vojnopolicijskoj akciji „oluja”. U organizaciji srpskih i krajiških udruženja u srpskim hramovima u Americi 4. i 5. avgusta održani su parastosi za sve poginule Srbe u ratovima od 1990. do 1999. godine.

U Kanadskom gradu Vindzoru u subotu 4. avgusta u hramu Sve-

te Petke posle parastosa priređena je izložba o zločinima hrvatske vojske u „oluji”, a učesnici progona evocirali su sećanja na stradanja naroda u Krajini. U nedelju 5. avgusta parastos je održan u Hramu svetog Đorđa u Nijagari.

23 godine od pogroma srpskog naroda u Krajini parastosom i besedama obeležena je u Čikagu u

nedelju 5. avgusta. U sedištu srednjezapadnoameričke eparhije u Manastiru Nova Gračanica kome moraciju stradalim Krajišnicima organizovala su krajiška udruženja iz Čikagu – Udruženje krajiških Srba „Prelo” i Sabor krajiških Srba. Parastos je održan i u Hramu Vaznesenja Hristovog u gradu Elizabet u američkoj saveznoj državi Nju Džerzi.

ОБИЉЕЖАВАЊЕ ДАНА РСК

Политика, 31.12.2018.,

САВО ШТРБАЦ: ДОК ЖИВЕ КРАЈИШНИЦИ – ЖИВЕЋЕ И КРАЈИНА

Избегли и прогнани Срби из Хрватске већ 23 године око Никољдана обележавају Дан и крсну славу Републике Српске Крајине. Тако је било и ове године: у Новом Саду одржан је Свесрпски крајишки сабор под слоганом „Док живе Крајишници – живеће и Крајина”, у Београду свечана академија под називом „Крајина живи”, а у Бањалуци сечен је славски колач и отворена изложба под називом „Оснивање САО Крајине и Републике Српске Крајине”.

Шта то Крајишници обележавају?

Победом екстремно националистичке странке ХДЗа на првим вишестраначким изборима у Хрватској, одржаним у априлу и мају

1990, отворен је простор за анти-српску кампању, чији је циљ био минимизирање политичких и националних права Срба, који су били конститутиван народ у тој федералној јединици СФРЈ.

Неуважавање српских амандмана на предлог новог хрватског устава довело је најпре до стварања Заједнице општина Северне Далмације и Лике јуна 1990, а затим и до усвајања Декларације о суверености и аутономији српског народа у Србу 25. јула. Истовремено донесена је и одлука о расписивању референдума о културној аутономији Срба у Хрватској, који је одржан од 19. августа до 2. септембра исте године. На основу резултата референдума Српско национално веће је 30. сеп-

тембра утврдило да се српски народ изјаснио за српску аутономију „на етничким и историјским територијама на којима живи а које се налазе унутар садашњих граница РХ као федералне јединице СФРЈ”.

У намери спречавања одржавања српског референдума, хрватска власт је реаговала тако што је 17. августа 1990. покушала да из појединих станица милиције у српским градовима одузме наоружање резервног састава милиције, што је довело до подизања барикада и блокаде саобраћаја на прилазима српским местима, које су хрватски медији пејоративно назвали „балван револуција”.

Хрватски сабор 22. децембра 1990, без уважавања српских зах-

тева и без званично прокламованог става поводом питања српске аутономије, усваја нови устав, којим су Срби сведени на националну мањину.

Дан раније, међутим, Српско национално веће и Привремено председништво Заједнице општина Северне Далмације и Лике усвајају Статут и проглашавају Српску аутономну област Крајина, у чији састав је ушло 13 општина (Книн, Бенковац, Обровац, Грачац, Доњи Лапац, Кореница, Војнић, Вргинмост, Глина, Двор на Уни, Костајница, Петриња и Пакрац) са већинским српским становништвом.

Почетком 1991. руководство тадашње СФРЈ безуспешно покушава да арбитрира у решавању насталог конфликта између Книна и Загреба. Хрватска се све више наоружава, повећава број полицајаца, формира Збор Народне гарде

(ЗНГ) као властиту војску, иако је још формално у саставу СФРЈ. У фебруару 1991. Хрватска доноси одлуку да на њеној територији не важе савезни закони, као и одлуку о „раздруживању од СФРЈ”, а представници САО Крајине усвајају Резолуцију о раздруживању САО Крајине и РХ. После формирања САО Крајине, долази до формирања САО Источне Славоније, Барање и Западног Срема (22. фебруара 1991) и САО Западне Славоније (12. августа 1991).

Хрватски „редарственици” 31. марта 1991. силом улазе на Плитвице, које су биле у саставу Крајине, што је довело до првог озбиљнијег оружаног сукоба у Хрватској. Крајинске власти су „плитвички догађај” искористиле на начин да су наредног дана донеле одлуку о присаједињењу САО Крајине Србији. А када је Хрватска, након смиривања ситуације на Плитвицама, одлучила да спроведе ре-

ферендум о статусу РХ (19. маја) и крајинско руководство доноси одлуку о спровођењу референдума о присаједињењу Србији и „за остатак у Југославији са свима који то желе”, који је спроведен 12. маја и чије резултате је Скупштина САО Крајине потврдила 16. маја.

На простору бивше Југославије пресудну улогу одиграле су одлуке Словеније и Хрватске од 25. јуна 1991. о проглашењу „потпуне државне независности”. Иако је крајем 1991. и почетком 1992. међународна заједница ове одлуке исхитрено „озаконила”, оне су отвориле пут ратном пожару. У том ратном пожару нашли су се и Срби у три аутономне области, које су објединили у РСК 19. децембра 1991. када је Скупштина српског народа у Хрватској усвојила Устав и прогласила Републику Српску Крајину.

KRAJIŠKI CRKVENONARODNI SVESRPSKI SABOR „KRUŠEDOLSKA ZVONA”

SRNA, 25.05.2019.

ODRŽAN KRAJIŠKI CRKVENONARODNI SVESRPSKI SABOR „KRUŠEDOLSKA ZVONA”

На Fruškoј Gori, kod manastira Krušedol, u subotu, 25. maja, održan je 13. Krajiški crkvenonarodni svesrpski sabor „Krušedolska zvona” posvećen srpskim žrtvama iz ratova devedesetih godina prošlog vijeka.

Njegovo preosveštenstvo episkop sremski Vasilije zahvalio je Srbiji što je nesebično primila prognanike i pružila im novi dom, te naglasio da nikad ne treba da se zaboravi ono što se desilo i šta se dešava srpskom narodu.

Manifestaciji „Krušedolska zvona” prisustvovao je potpredsjednik Pokrajinske vlade Đorđe Milićević, direktor Predstavništva Republike Srpske u Beogradu Mladen Cicović, te predstavnici institucija Srbije i Vojvodine.

Osim izbjeglih i prognanih Srba iz Hrvatske i BiH i njihovih prijatelja iz Srbije, na Saboru je bilo sunarodnika iz zemalja regiona, kao i iz dijaspor.

Vladika Vasilije služio je Svetu arhijerejsku liturgiju i parastos za sve Srbe koji su poginuli i nestali tokom 20. vijeka.

Na saboru su nastupile brojne izvorne grupe, kao i estradni umjetnici.

Sabor je održan u organizaciji Asocijacije izbjegličkih i drugih udruženja Srba iz Hrvatske, Zavičajnog kluba „Slavonija” iz Indije i Eparhije sremske.

Finansijski, tehnički i organizaciono i ove godine Krajiški sabor je podržalo Predstavništvo Republike Srpske u Beogradu.

ГОДИШЊИЦЕ, ПОМЕНИ, ПАРАСТОСИ... (АВГУСТ 2018. – ЈУЛ 2019.)

СИСАК ЦАПРАШКА СЕЛА

Radio slobodna Evropa, Beta, 21.08.2018.

VERITAS: JOŠ NEMA ODGOVORNIH ZA UBISTVA CIVILA KOD SISKI

Dokumentaciono-informacioni centar „Veritas“ podsetio je danas da se u sredu obeležava 27 godina od nekažnjelog masovnog zločina hrvatske vojske i policije koji su u srpskim selima u okolini Siska 1991. godine ubili 15 civila a više desetina ranili.

„Veritas“ podseća da su 22. avgusta 1991, pripadnici MUP-a i ZNG Hrvatske u transporterima sa oznakama JNA prošli kroz srpska sela Blinjski Kut, Kinjačka, Brđane, Čakale, Blinjska Greda, Bestрма i Trnjani, nasumice pucajući na lokalno stanovništvo, kojom prilikom su

ubili 15 civila a više desetina ranili, prenosi Beta.

„U njihovom krvavom pohodu na srpska sela zaustavili su ih meštani sela Brđani, koji su se, čuvši pucnjavu kroz druga sela, na brzinu organizovali i postavili uspešnu zasedu“, navodi se.

„Veritas“ dodaje da je najmlađa ubijena bila Željka Boinović (23), po zanimanju tekstilna radnica, a da posle tog događaja Srbi iz tih sela više nisu dolazili na posao u Sisak.

„Do sada niko nije krivično odgovarao za zločin u capraškim selima. Krivičnu prijavu, podnesenu od

strane porodica ubijenih protiv četvorice ‘zengovaca’ zbog krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, Županijsko državno tužilaštvo u Sisku odbacilo je u septembru 2006. uz obrazloženje da su njihovi rodjaci ubijeni u oružanom sukobu između paravojnih grupa tzv. SAO Krajine i Hrvatske vojske ili su kolateralna šteta tog oružanog sukoba“, navodi se.

Neki od tih postupaka dospeli su i pred Evropski sud za ljudska prava u Strazburu, ali ih je sud odbacio zbog proteka roka od šest meseci između poslednje istražne radnje ili njihova saznanja o neefikasnosti istrage na nacionalnom nivou i podnošenja zahteva tom sudu...

Srna, 19.06.2018.

U BEOGRADU SLUŽEN PARASTOS POBIJENIM CAPRAŠKIM SRBIMA

BEOGRAD, 19. AVGUSTA /SRNA/ – U beogradskom naselju Kaluđerica danas je služen parastos povodom 27 godina od stradanja 20 srpskih civila iz capraških sela na Baniji, kod Siska, koje su mučki i na prevaru na kućnim pragovima u avgustu 1991. godine ubili pripadnici hrvatske vojne formacije „zenge“, preobučeni u uniforme JNA.

Parastos je služen u Crkvi Svetog Joakima i Ane, a nakon potom su u spomenparku položeni vijenci na spomen-ploču koju je prije dvije godine podiglo Udruženje „Zavičaj“ sa Koordinacijom udruženja izbeglih i raseljenih u Srbiji i Udruženje boraca Krajine u Srbiji.

Ovom događaju prisustvovali su članovi porodica stradalih, predstavnici mnogih udruženja i predstavnici institucija Srbije, rečeno je Srni u Udruženju „Zavičaj“.

Vijence su položili predstavnici opštine Grocka, Udruženja „Zavičaj“, Koordinacija udruženja izbeglih i raseljenih u Srbiji, Udruženje boraca Krajine u Srbiji, udruženja „Moj Boleč“ i predstavnici SUBNORa Grocka.

Stradanje capraških Srba je možda najveći zločin nad Srbima sa područja Siska, i to prije početka ratnih dešavanja, za koji niko nije odgovarao.

Zločin nad capraškim srpskim civilima izvršen je 22. avgusta 1991. godine i jedan je od najvećih zločina na području Siska, a predstavljen je kao zločin nad hrvatskim življem.

Toga dana su hrvatski vojnici prolazeći kroz sela Čakale, Brđani, Trnjani, Staro Selo, Blinska Greda, Bestрма, Blinski Kut, Kinjačka, Brđanska Kosa. Ubijali su nasumice

koga god su vidjeli ili im je izašao u susret, misleći da su pripadnici JNA.

Poslije ovog događaja Srbi iz capraških srpskih sela više nisu odlazili na posao u Sisak već su organizovali odbranu svojih sela i kuća. Ubrzo su formirali i opštinu koju su nazvali Caprag, koja je bila u sastavu Republike Srpske Krajine.

U junu 2006. godine porodice ubijenih Srba su, preko punomoćnika zagrebačkog advokata Luke Šuška, podnijeli krivičnu prijavu protiv „zengi“.

Tu tužbu je u decembru 2006. godine odbacilo Županijsko državno tužilaštvo u Sisku.

Obrazloženje je bilo da je „područje na kojem je došlo do štetnog događaja bilo zahvaćeno raznim oblicima ratnog djelovanja, da je bilo pucnjave, da je u selima bila organizovana seoska straža, da su ta sela već bila privremeno okupirana i nalazila se u SAO Krajini“.

МЕДАЧКИ ЦЕП

B92, Beta, 08.09.2018,

PRE 25 GODINA HRVATSKA VOJSKA UBILA 88 SRBA

DIC „Veritas” podsetio je da je, 9. septembra 1993, Hrvatska vojska napala sela Divoselo, Čitluk i Počitelj, tzv. „Medački džep”, u Lici.

Ta mesta su do tada osamnaest meseci nalazila pod zaštitom Ujedinjenih nacija.

U ovoj akciji, prema Veritasovim podacima, ubijeno je i nestalo 88 Srba, od toga 36 civila, od kojih je 26 starije od 60 godina.

Od ukupno 84 pronađena posmrtna ostatka 77 je identifikovano, dok se na listi nestalih vodi još 11 lica, među njima sedam civila prosečne starosti 71 godinu od kojih su 4 žene. U ovoj akciji ranjenika uopšte nije bilo.

Hrvatska vojska je u nastupanju pljačkala, palila, rušila kuće, trovala bunare, ubijala i masakrirala civile, vojnike i milicionere.

Ono što nisu uspjeli u nastupanju, pobili su i uništili u povlačenju, koje je, uz posredovanje UNPROFOR-a, potrajalo do 17. septembra 1993, naveo je Veritas.

Komandant UNPROFOR-a, general Žan Kot, 19. septembra 1993, posle kompletnog obilaska pomenutih sela, izjavljuje: „Nisam našao znakova života, ni ljudi, ni životinja, u nekoliko sela kroz koja smo danas prošli. Razaranje je potpuno, sistematsko i namerno”.

Za zločine počinjene u ovoj akciji Tužilaštvo Haškog tribunala optužilo je trojicu hrvatskih generala: Rahima Ademija, Janka Bobetka i Mirka Norca, dok je istraga protiv četvrtog, Petra Stipetića, obustavljena pošto je, po rečima glavne tužiteljice, uspeo dokazati „paralelnu liniju komandovanja”.

Županijski sud u Zagrebu, u maju 2008, optuženog Ademija, vršioca dužnosti komandanta Zbornog područja Gospić, oslobađa svih optužbi, a optuženog Norca, komandanta operacije „Džep 93”, osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora od sedam godina, koju mu je Vrhovni sud smanjio na šest godina.

Hrvatsko pravosuđe je, počev od 2012, optužilo još trojicu pripadnika HV-a: Josipa Krmpotića, Velibora Šolaja i Josipa Mršića, zbog ubistva starije neidentifikovane žene.

U međuvremenu sa sva trojica i osuđeni pred Županijskim sudom u Zagrebu: Velibor Šolaja pravosnažno na pet godina zatvora, a Josip Krmpotić i Josip Mršić nepravosnažno na po tri godine zatvora.

U aprilu 1991. godine u Divoselu je živelo 344, u Počitelju 307 a u Čitluku 129 žitelja, skoro svi srpske nacionalnosti. U septembru 2018, u Počitelju žive dve starice, u Čitluku jedan bračni bar, u Divoselu nema nikoga.

РТС, Срба, 09.09.2018,

У БЕОГРАДУ СЛУЖЕН ПАРАСТОС СРБИМА УБИЈЕНИМ У АКЦИЈИ „МЕДАЧКИ ЦЕП”

У Цркви Светог Марка на Ташмајдану у Београду данас је служен парастос поводом 25 година од страдања Срба у акцији хрватске војске „Медачки џеп” 1993. године.

Парастосу су, у организацији Удружења породица несталих и погинулих лица у Крајини и Хрватској „Суза”, присуствовале породице и рођаци жртава, те представници других удружења Срба протјераних из Хрватске.

У злочину над становништвом подвелебитских села Почитеља, Читлука и Дивосела, у околини Госпића, која су била под заштитом УНПРОФОР-а, према подацима Документационо-информационог центра „Веритас”, убијено је и нестало 88 Срба, од којих 17

жена, а 26 људи било је старије од 60 година.

Директор „Веритаса” Саво Штрбац, који је својевремено организовао преузимање посмртних остатака 52 Срба, које су Хрвати побили и бацили у Крашку јаму, рекао је новинарима да се још 11 људи води као нестало.

Штрбац је истакао да су та села, у којима је 1991. године живјело 876 људи, данас потпуно етнички очишћена и, уз изузетак троје старца који још тамо живе, потпуно пуста.

Председник Управног одбора Координације српских удружења породица несталих лица са простора бивше Југославије Драган Пјевач рекао је да је „Медачки џеп” један од најстрашнијих и најмон-

струознијих злочина који се десио у рату у Хрватској.

Пјевач, чија је мајка убијена у тој акцији, навео је да је на суђењу команданту акције Мирку Норцу, утврђено да су жртве клане у подрумима, паљене у кућама, вучене аутима, вјешане о дрво и гађане ножевима, а једна жена је набијена на колац...

КАРЛОВАЦ – КОРАНСКИ МОСТ

Vesti, 20.09.2018.

GODIŠNJICA MASAKRA NA KORANSKOM MOSTU

Sutra se obeležava 27 godina od jednog od najmonstruoznijih zločina na početku raspada SFRJ – masakru rezervista JNA na Koranskom mostu u Karlovcu.

Tog 21. septembra 1991, pripadnici MUP-a Hrvatske i Zbora narodne garde zaustavili su ispred tog mosta dva vojna kamiona sa redovnom vojskom i rezervistima koja se iz kasarne „Mekušje” prebacivala u kasarnu „Logorište”.

Kada su se vojnici predali, jedna grupa, mahom pripadnika JNA je odvedena u policijsku stanicu u Karlovcu, a rezervisti uglavnom iz kordunaškog sela Krnjak, pešice su odvedeni na most.

Veoma brzo su se pojavila uniformisana lica sa fantomkama i započela „krvavi pir” – objašnjava Savo Štrbac, direktor Veritasa.

Trinaestorica rezervista je ubijeno iz vatrenog oružja, a nekolicina su preklana.

Samo trojica, od kojih jedan sa teškim povredama, uspela su da se spasu skokom s mosta. Četvrti se u toku noći, takođe sa teškim povredama, iskobeljao ispod mrtvih saboraca – navodi Štrbac.

Zbog ovog zločina, maja 1992. godine hrvatsko pravosuđe je pokrenulo istragu, ali protiv samo jednog hrvatskog specijalca Mihajla Miše Hrastova. Dvadeset tri godine kasnije, presudom Vrhovnog suda Hrvatske on je osuđen na četiri godine zatvora zbog krivičnog dela protiv čovečnosti i međunarodnog prava – protupravnim ubijanjem i ranjavanjem neprijatelja.

Hrvatsko pravosuđe se u te 23 godine „proslavilo” s ukupno sedam presuda istom čoveku za isto krivično delo, da bi ga na kraju ipak

proglasilo zločincem, paralelno od njega praveći i žrtvu. Izrečena kazna se jedino može protumačiti kao nagrada ubici zato što je preuzeo odgovornost sa cele jedinice priznajući na sudu da je sam pobio rezerviste i to – u nužnoj odbrani. E to mu nisu poverovali ni Vrhovni ni Ustavni sud Hrvatske – kaže Štrbac i upozorava da iako je na tom suđenju utvrđeno da je pucano najmanje iz dva različita oružja, hrvatsko tužilaštvo se dalje ne oglašava po pitanju eventualnog proširenja istrage.

Umesto toga, Hrastov je izašao iz zatvora 14 meseci ranije, a Stambena komisija Ministarstva branitelja Vlade Hrvatske ubrzo mu je odobrila stambeni kredit u iznosu od 12. 200 evra uz obrazloženje da ga je zaslužio zato što je „branio i obranio Republiku Hrvatsku unutar međunarodno priznatih granica od oružane agresije koju je izvršila Srbija, Crna Gora i Jugoslavenska narodna armija s oružanom pobunom dijela srpskog pučanstva u Republici Hrvatskoj”.

КАСАРНА БЈЕЛОВАР

Политика, 29.09.2018.

ГОДИШЊИЦА СТРАДАЊА ВОЈНИКА ЈНА У БЈЕЛОВАРУ

Навршава се 27 година од страдања војника Југословенске народне армије у Бјеловару, за која још нико није осуђен

Припадници Збора народне гарде (ЗНГ) Републике Хрватске 29. септембра 1991. године отпочели су општи напад на све војне објекте ЈНА у гарнизону Бјеловар, који су већ 15 дана били под тоталном блокадом.

Како из Веритаса подсећају, на измаку дана, командант 265. механизоване бригаде, стациониране у касарни на Војновићу, пуковник Рајко Ковачевић, наредио је обуставу даље одбране, одлагање оружја, предају војника и старешина и њихово постројавање у кругу касарне, после чега су око 19 часова припадници ЗНГ

ушли у касарну из које се више није пружао никакав отпор, преноси Бета.

По уласку у касарну Збора народне гарде Јуре Шимић је, у својству председника Кризног штаба Бјеловара наредио да се стрељају командант Ковачевић и његови помоћници, потпуковник Миљко Васић и капетан прве класе Драгиша Јовановић.

По Шимићевој наредби, грађани Бјеловара обилазили заузету касарну, у којој су били изложени лешеви убијених официра, које су у мимоходу скрнавили плувањем и мокрењем по њима.

Док је трајала борба за касарну на Војновићу, мајор ЈНА Милан Те-

пић, командант складишта борбених средстава „Барутана” у селу Беденик, недалеко од Бјеловара, с циљем спречавања његове предаје припадницима ЗНГ, минирао га је са 170 тона експлозивних средстава. Страдали су он и војник, деветнаестогодишњи Стојадин Мирковић, који, упркос Тепићевој наредби, није хтео да се преда.

Хрватска страна је потврдила губитак 11 својих војника, због чега су, после предаје, из освете, стрељали командира страже на том објекту, старијег водника Ранка Стевановића, наводе из Веритаса.

У касарни на Војновићу, поред поменутих официра, погинула су још шесторица припадника ЈНА (Зоран Крстић, Шукри Кељани, Љубиша Лазевић, Недељко Јоветић, Ејупи Бертоли и Горан Радовановић), а заробљено је 59 официра, подофицира и грађанских лица на служби у ЈНА и око 250

војника, који су, после физичких и психичких злостављања у логорима у Бјеловару, размењени 9. новембра исте године у Босанском Шамцу.

Шесторица заробљених резервиста ЈНА са подручја Бјеловара (Радован Барберић, Здравко Докман, Радован Гределевић, Иван Хосјак, Бошко Радоњић и Милорад Ђорђевић) издвојени су и затворени у полицијску станицу, одакле су их, четири дана касније, извела униформисана лица са фантомкама на главама и стрељала их исте ноћи у шуми Чесма, недалеко од места Мало Кореново.

Са њима је био и цивил Саво Ковач из Бјеловара, који је, игром случаја, иако је задобио три прострелне ране, преживио стрељање.

За описане злочине над припадницима ЈНА, тада једине легитимне и регуларне војске у држави СФРЈ, у чијем саставу је у то време формално правно била и Хрватска, иако је било и пријава пред Хашким трибуналом и оптужница пред Војним судом у Београду и суђења пред хрватским судовима, још нико није осуђен.

Тренутно се, пред Жупанијским судом у Ријеци, по оптужници из 2010, суди Јури Шимићу по команд-

ној одговорности због ратног злочина против ратних заробљеника, с тим да се брани са слободе, а задње рочиште је одржано 9. марта ове године.

Председништво СФРЈ је крајем 1991. прогласило мајора Милана Тепића народним херојем, последњим и јединим у протеклом рату, док је војника Стојадина Мирковића 31. децембра 1999. године председник СРЈ одликовао „Орденом за заслуге у области одбране и безбедности првог степена”.

У Бјеловару се 29. септембар слави као Дан града и Дан бјеловарских бранитеља.

ХЕРОЈ МАЈОР ТЕПИЋ

In4s.net, 29.09.2018,

HEROJI NIKAD NE UMIRU: SJEĆANJE NA MAJORA TEPIĆA

Danas se navršava 27 godina od stradanja pripadnika JNA u kasarni u Bjelovaru, u Hrvatskoj, i herojskog podviga majora Milana Tepića, koji je sebe digao u vazduh, zajedno sa skladištem municije, kako bi spriječio da ono padne u hrvatske ruke.

Dok je trajala borba za kasarnu na Vojnoviću, major JNA Milan Tepić, komandant skladišta borbenih sredstava „Barutana” u selu Bedenik, nedaleko od Bjelovara, spriječio je da skladište padne u ruke Zboru narodne gade (zenge) žrtvujući sebe. Magacin je digao u vazduh sa 170 tona eksplozivnih sredstava.

Tom prilikom su stradali i on i devetnaestogodišnji vojnik Stojadin Mirković, koji, uprkos Tepićevoj naredbi, nije htio da se preda.

Mirković je iz oklopnog vozila bez predaha branio magacin. Život je izgubio tek pošto su Hrvati njegov BVP pogodili „zoljaom”. Hrvati su posle predaje kasarne, strijeljani komadira straže sa Bedemika, starijeg vodnika Ranka Stevanovića.

„Jednom ljudi daju riječ, ona ostaje ili se pogazi. Ja sam dao riječ da ću da branim ovu zemlju, ako joj bude teško”, u posljednjem pismu major Milan Tepić.

Bez Tepićeve žrtve municija bi bila okrenuta ka srpskom narodu

Naoružanje i municija u skladištu u Bedeniku kod Bjelovara bilo bi okrenuto ka srpskom narodu da 29. septembra 1991. za brigu o njemu, gotovo slučajno, nije bio zadužen major Milan Tepić. Ovaj magacin nije bio njegovo radno mesto, već su se oficiri iz Komande smenjivali u njemu na svakih desetak dana.

„Lezite u rovove oko magacina i ne izlazite. To je naredjenje! Ja znam šta ću da uradim”, rekao je Tepić pred desetak golobradih vojnika, koliko ih je branilo magacin. Hrvati su s više strana uveliko nadirali u krug skladišta. Bilo je samo pitanje minuta kada će pasti i branioци i oružje koje su čuvali.

Vojnici su poslušali svog komandanta. Zauzeli su mesta u šupljinama bedema kojima je magacin bio opasan. Za to vreme, major je zakoračio u minirano skladište i prišao akumulatoru. Koji trenutak kasnije sve je nestalo u dimu eksplozije.

U magacinu je bilo mnogo ubojnih sredstava, oko 170 tona protivtenkovske municije i mina. Sve je bilo smješteno u petšest hangara. Tepić je u vazduh digao jedan od njih. Da su svi

otišli u vazduh, nestalo bi pola Bjelovara.

Posthumno odlikovani

Predsjedništvo SFRJ je krajem 1991. godine proglasilo majora Milana Tepića narodnim herojem, posljednjim i jednim u proteklom ratu. Ordenom za zasluге u oblasti odbrane i bezbjednosti prvog stepena odlikovan je posthumno vojnik Stojadin Mirković.

Njegovo ime danas nose ulice i kasarne u gradovima širom Srbije i Republike Srpske, a u njegovu čast Vojaska Republike Srpske je ustanovila poseban Orden za zasluге u ratu.

Za zločine nad pripadnicima JNA, u to vrijeme једине легитимне i регуларне војске u држави SFRJ, u чијем je саставу u то vrijeme формално правно била i Hrvatska, још нико nije осуђен.

ХЕРОЈ ПОТПОРУЧНИК НИКИТОВИЋ

Политика, 16.10.2018,

ГОДИШЊИЦА ПОГИБИЈЕ ПОТПОРУЧНИКА БОРКА НИКИТОВИЋА У ВУКОВАРУ

Полагањем венаца крај споменобележја у дворишту Основне школе „Петар Лековић” у Пожеги је обележена годишњица погибије потпоручника Борка Никитовића припадника Гардијске бригаде, саопштила је Војска Србије.

Делегацију Министарства одбране и Војске Србије предводио је командант бригаде копнене војске бригадни генерал Жељко Кузмановић, а пошту погинулом Борку Никитовићу одали су и чланови породице, представници Удружења

палих бораца и општине Пожега.

На данашњи дан 1991. године потпоручник Никитовић погинуо је у Вуковару као припадник Гардијске бригаде. Указом председника СР Југославије постхумно је одликован Орденом за храброст.

Борко Никитовић је рођен у Пожеги 9. јула 1968. године. Основну школу је завршио у Пожеги као најбољи ученик своје општине. Потом уписује Војну гимназију и завршава је

четири године касније са просечном оценом 5,00. Војну академију завршава 1991. године, са просечном оценом 10,00, као први у рангу.

ГОСПИЋ

Срна, 16.10.2018.

НАВРШАВА СЕ 27 ГОДИНА ОД МАСОВНОГ УБИСТВА ГОСПИЋКИХ СРБА

Документационо-информациони центар „Веритас” саопштио је да се ових дана навршава 27 година од ликвидације најмање 124 лица српске националности, међу којима и 38 жена у Госпићу и околним мјестима, те да су њихови егзекутори, који су осуђени на минималне казне, одавно на слободи, а већина их никада није ни процеђуирана.

У саопштењу „Веритас” подсећа да су ликвидирани углавном виђенији Срби који су били лојални новоуспостављеном хрватском „демократском” режиму.

„Скоро половина је ликвидирана 17. и 18. октобра. Међу ликвидиранима су и десет брачних парова и четири пара по једног родитеља и дјетета. До сада су пронађени и сахрањени посмртни остаци 50 ликвидираних, док се за осталима још трага”, наведено је у саопштењу „Веритаса”.

Указано је да је са ликвидацијама цивила био упознат цијели по-

литички, војни и полицијски врх хрватске државе, те да је тадашњи председник Хрватске Фрањо Туђман под притиском Међународне заједнице наредио истрагу, али да је случај, иако су прикупљени докази указивали на наредбодавце и извршиоце, врло брзо стављен ад акта, а тијела убијених су из примарних гробница премјештена у секундарне.

Тужилаштво Хашког трибунала је убрзо по оснивању водило интензивну истрагу о овом догађају и случај је, прије него је оптужница подигнута, уступљен хрватском правосуђу.

Жупанијско државно тужилаштво у Ријеци је у марту 2001. године подигло оптужницу против пет припадника хрватске војске и полиције због ратног злочина против цивилног становништва, а стављени су им на терет безразложно хапшење и ликвидација најмање 50 лица.

Правоснажном пресудом Жупанијског суда у Ријеци из марта 2003. године осуђени су секретар Оперативног штаба у Госпићу Тихомир Орешковић на 15 година, командант 118. бригаде Хрватске војске Мирко Норац на 12 година и командант Друге бојне Стјепан Грандић на 10 година затвора.

Истом пресудом Суд је, у недостатку доказа, ослободио Норца, Орешковића и Ивицу Рожића за ликвидацију тројице Срба из Карлобага, који су 25. октобра 1991. године одвезени и убијени на локалитету Црни Дабар на Велебиту, док је против Милана Чанића, због одустајања тужиоца, Суд одбио оптужбу.

Више десетина припадника хрватске војске и полиције за које је ван сваке сумње у том судском поступку утврђено да су планирали, хапсили и учествовали у ликвидацијама госпићких Срба, по командној или индивидуалној одговорности, никада није процеђуирано, а неки и данас обављају високе функције.

Из „Веритаса” поручују да породице ликвидираних госпићких

Срба посебно узнемирава и оне-спокојава сазнање да су сва тројица осуђених већ одавно на слободи док се, с друге стране, ништа не предузима у проналажењу по-смртних остатака још 74 лица.

У Госпићу је, према попису ста-новништва из 1991. године, живје-ло 9.025 житеља, међу којима је би-ло 36 одсто Срба и три одсто Југо-словена.

Према попису становништва из 2011. године, у Госпићу је живје-

ло 12.745 житеља, међу којима је нешто мање од пет одсто Срба, док Југословена није ни било.

ПОЖЕШКА КОТЛИНА

SrpskaInfo.com, Srna, 28.10.2018,

У ЕТНИЧКОМ ЧИШЋЕЊУ SRPSKIH SELA POŽEŠKE KOTLINE UBIJENA 71 OSOBA, A 23 SELA POTPUNO UNIŠTENI

Sutra se navršava 27 godina od etničkog čišćenja 26 srpskih sela Požeške kotline prema pisanoj naredbi državnog organa Hrvatske, koja je bila prva i jedina u Evropi poslije Drugog svjetskog rata, saopštio je Informaciono dokumentacioni cen-
tar „Veritas”.

U tom etničkom čišćenju 23 sela potpuno su uništena, a, prema još nepotpunim podacima „Veritasa”, ubijena je 71 osoba srpske nacionalnosti, od kojih su 33 bile žene, a 42 je bilo starijih od 60 godina.

Prema navodima „Veritasa”, za ovo etničko čišćenje još niko nije procesuiran ni pred međunarodnim ni pred domaćim sudovima.

„Veritas” podsjeća da su tačno u podne 29. oktobra 1991. godine pripadnici civilne zaštite i policije počeli sprovoditi „Naredbu o evakuaciji” svih mještana iz 26 sela podno Papuka i Psunja, sa isključivo ili pretežno srpskim stanovništvom, koju je dan ranije donio Krizni štab opštine Slavonska Požega.

Evakuaciju je trebalo sprovesti u roku od 48 sati, a u selima koja je trebalo evakuisati živjelo je, po po-
pisu stanovništva iz 1991. godine, 2.120 osoba.

Većina stanovnika prozvanih sela odazvala se naredbi i napustila kuće, od kojih su neki utočište našli kod rođaka u obližnjim selima, a manji broj u hrvatskim selima označenim kao rejonu prikupljanja.

Iako je stanovništvu prilikom eva-
kuacije obećano da će, kada se vrate,

naći sve kako su i ostavili, odmah po njihovom odlasku započelo je siste-
matsko paljenje i miniranje srpskih kuća s očitim ciljem da se prikriju tragovi pljačke i da se stanovnici na-
puštenih sela u njih više nikada ne vrate, navodi „Veritas”.

Jedan broj starijih ljudi, koji nije htio ili mogao usljed starosti i bole-
sti da napusti svoja sela, stradao je prilikom sistematskog paljenja i mi-
niranja kuća.

Da bi se hrvatskoj i međunarod-
noj javnosti „objasnilo” zašto su opljačkana i zapaljena srpska sela, u javnost je puštena teza da su to ura-
dili sami Srbi prilikom povlačenja kako to ne bi palo u hrvatske ruke.

Vidjevši šta se desilo i u strahu za život, većina Srba iz evakuisanih sela kreće za BiH, koja u to vrijeme još nije bila obuhvaćena ratom, odakle nastavljaju put za Srbiju ili Istočnu Slavoniju, koju su kontrolisali ta-
mošnji Srbi.

Manji broj utočište su našli u srp-
skim selima Gornji Vrhovci, Vučjak Čečavski i Šnjegavić, koja su odbi-
la Naredbu o evakuaciji, i u kojima su formirane jedinice Teritorijalne odbrane /TO/, organizujući seoske straže i odbranu svojih sela.

U zoru 10. decembra 1991. jedi-
nice 121. brigade iz Nove Gradiške i 123. brigade iz Slavonske Požege započele su napad na „nepokorna” sela, koja su pala bez otpora, a sta-
novništvo se, zajedno sa pripadnici-
ma TO, povlači prema BiH.

U tim selima su, nakon što je na-
rod iseljen, pripadnici Hrvatske voj-
ske opljačkali, minirali i popalili 616 stambenih i 590 privrednih objekta-
ta, dok su bez kuća ostala 1.492 lica.

U decembru 2000. godine iz jedne masovne grobnice u selu Šnjegavić ekshumirano je 13 posmrtnih osta-
taka, od kojih je do sada 11 identifi-
kovano kao žitelji Šnjegavića i Vuči-
jaka Čečavskog.

Od svih žrtava, porodice su do sada pronašle, identifikovale i sahra-
nile tek 26 posmrtnih ostataka, dok je na spisku nestalih još 45 osoba.

ШАБАЧКИ НОВИНАРИ

Blic, 09.10.2019,

OGNJEN AMIDŽIĆ 27 GODINA POSLE SMRTI I DALJE NE ZNA KO MU JE UBIO OCA

Novinar Zoran Amidžić, otac tv voditelja Ognjena Amidžića, mučki je ubijen zajedno sa još trojicom kolega 1991. godine dok su profesionalno obavljali svoj zadatak.

Ekipa šabačkog dopisništva RTS-a Zoran Amidžić, Bora Petrović, Dejan Milićević i Sreten Ilić poslali su 9. oktobra 1991. godine na ratište na Baniju da naprave reportažu, ali su upali u zasedu na putu PetrinjaGlina. Njihov automobil je napadnut, sva četvorica su izgubila živote, a počinio nikada nisu otkriveni.

Ognjenu i njegovoj porodici tražičnu vest su saopštila dva policajca, bez ikakvih detalja o pogibiji.

Mediji su pisali da se tada niko od državnih organa nije se potrudio da ispita okolnosti pod kojima su novinari nastradali, pa je njihovo ubistvo ostalo nerazjašnjeno.

Samo osam dana posle ubistva podaci iz notesa koji je kobnog dana Zoran Amidžić nosio sa sobom, pojavili su se u hrvatskim medijima.

Tekst pod naslovom „Pucati na špijune bez zaustavljanja” pojavio se listu „Slobodni tjednik”. Iz njega se jasno videlo da su korišćeni podaci iz beležnice i dokumenata koje je Amidžić imao kod sebe kada je ubijen.

Ni 27 godina posle svirepog ubistva, ne zna se ko su počinio. U znak počasti, danas je jedna ulica u Šapcu dobila ime po nastradalim novinarima. Ovaj trenutak je Ognjen podelio na društvenim mrežama.

ИСТОЧНА БИЛОГОРА ОТКОС

Srna, 31.10.2018,

27 GODINA OD POČETKA PROGONA I UBISTVA SRBA

Navršilo se 27 godina od početka akcije hrvatske paravojske „Otkos 10” koja je dovela do masovnog progona i ubistva Srba na području istočne Bilogore, gdje je od 1991. do 1997. godine život izgubilo 65 osoba, većinom srpske nacionalnosti i onih koji su bili u rodbinskim vezama sa srpskim porodicama, saopšteno je iz Dokumentaciono-informacionog centra „Veritas”.

Od ukupnog broja stradalih na području istočne Bilogore, oblasti koja se nalazi u trouglu između Bjelovara, Daruvara i Virovitice, 41 je civil, od kojih je 17 ubijeno prije akcije „Otkos10” tokom kampanje zastrašivanja i zlostavljanja, te 23 pripadnika Teritorijalne odbrane / TO/, dok su dvojicu Srba, koji su ostali u hrvatskoj vojsci i policiji, likvidirali „saborci”.

Akcija „Otkos 10” počela je 31. oktobra napadom na TO Grubišno

Polje, a u dva naredna dana kompletno stanovništvo iz 23 sela i dio žitelja iz još 15 sela napustio je to područje u izbjegličkoj koloni.

„U koloni se našlo 4.000 ljudi i više od 600 vozila koji su prešli u BiH u kojoj još nije bilo ratnih sukoba. Među njima je bilo i oko 250 Hrvata, Čeha, Mađara i Roma”, navedeno je u saopštenju.

U akciji „Otkos 10” do temelja su zapaljene drvene crkve bilogorskog stila, jedinstveni spomenici kulture nulte kategorije pod zaštitom Uneska – hramovi Svetog Dimitrija u Rastovcu i Uspenije Presvete Bogorodice u Donjoj Rašenici, koji datiraju sa početka 18. vijeka.

Za zločine nad Srbima počinjene u istočnoj Bilogori do sada je odgovarao samo Veljko Marić, pripadnik Zbora narodne garde iz Grubišnog Polja, kojeg je Vijeće za ratne zločine u Beogradu osudilo na 12 godina

zatvora zbog ratnog zločina protiv civila.

Marić je optužen da je 31. oktobra 1991. godine u selu Rastovac, opština Grubišno Polje, hicima iz vatrenog oružja ubio Petra Slijepčevića, koji je rođen 1926. g.

Srpsko pravosuđe otvorilo je protiv Marića još jednu istragu zbog sumnje da je u septembru 1991. godine u Grubišnom Polju likvidirao Srbe Miću Vasiljevića i Vladimira Kučeru, te mučio Zvezdana Mačka.

Iako istraga nije završena, Marić je u junu 2015. godine iz Srbije, gdje je izdržavao kaznu, prebačen u Hrvatsku.

Prilikom transfera, Hrvatska se obavezala da će nastaviti krivični postupak protiv Marića započet u Srbiji, ali do sada nema potvrde da ispunjava preuzetu obavezu, navedeno je iz „Veritasa”.

Na području istočne Bilogore do Drugog svjetskog rata živjelo je 18.000 Srba, a, prema popisu iz 2011. godine, u tom kraju ih danas ima manje od 1.000.

КИП И КЛИСА

Vesti, 18.11.2018.

GODIŠNJICA ZLOČINA U DARUVARU I KLISI

Dokumentaciono-informativni centar „Veritas“ podseća da je od 12. do 18. novembra 1991. u selima Klip (opština Daruvar) i Klisa (Pakrac), pohapšeno 24 srpska civila koji su zatim surovo mučeni, a na kraju njih 18 i likvidirano.

Savo Štrbac podseća da se zločin odigrao pod izgovorom da Srbi u selu Kip skrivaju ilegalno oružje, a ovi iz Klise su pohapšeni zbog navodnog „izmeštanja“.

Sve su ih odveli u Marino selo i tu zatvorili i držali u podrumu improvizovanog zatvora „Ribarska koliba“, gde su ih psihički i fizički maltretirali od toga da su ih potapali u vodu, priključivali na induktorsku struju, odsecali uši i prste, solili im rane, udarani metalnim šipkama i drvenim palicama, gaženi... Samo su šestorica preživela tu torturu, dok je 18 civila ubijeno. Nažalost, za pet tela se i dalje traga – ističe Štrbac.

Za likvidaciju pomenutih civila, Županijski sud u Osijeku je, u junu 2011, od šestorice optuženih pripadnika vojne policije ZNG, osudio dvojicu (Tomicu Poletu na 15 godina i Željka Tutića na 12 godina zatvora), dok je dvojicu, u nedostatku dokaza, oslobodio optužbe, a protiv

trećeg je optužbu odbio zbog zastare krivičnog gonjenja. Presudu je decembra iste godine potvrdio i Vrhovni sud Hrvatske.

Štrbac ističe da je u periodu od 8. oktobra 1991. do 29. marta 1992. u logorima „Ribarska koliba“ u Marinom selu i „Stara ciglana“ u Pakračkoj Poljani, koje je osnovala jedinica za posebne namjene MUP-a RH pod komandom Tomislava Merčepa, likvidirano, prema podacima Veritasa više od 100 ljudi, uglavnom civila srpske nacionalnosti.

Većina likvidiranih potiče iz zapadnoslavonskih naselja sa područja Pakraca i Daruvara, ali i sa teritorija opština Garešnica, Kutina, Bjelovar i Zagreb. Sva ova naselja nalazila su se van područja u kojima se srpsko stanovništvo oružjem suprotstavilo nasilju hrvatskih oružanih formacija. Posle hapšenja, bez sudskog naloga, Srbi su dovodeni u pomenute logore, pojedinačno ili u manjim grupama, gde su zadržavani nekoliko dana i posle strahovite torture, ukoliko nisu podlegli mukama, izvođeni na stratišta i likvidirani.

Sravnjeno 193 sela

U prvom velikom egzodusu Srba iz zapadne Slavonije u sukobu de-

vedesetih, na području opština Daruvara, Grubišnog polja, Podravske Slatine, Pakraca, Novske, Orahovice i Virovitice, etnički je očišćeno 193 naselja (10 gradskih i 183 seoska), u kojima je uništena većina kuća i imovine, a uništeno je ili oštećeno i 27 pravoslavnih hramova, dok je ovo područje, zbog hrvatskog terora i pritisaka, napustilo 52.320 Srba, od kojih se velika većina više nikada nije ni vratila na svoja imanja.

Merčep „robija“ u banji!

Savo Štrbac podseća da je Županijski sud u Zagrebu u maju 2016. godine nepravosnažno osudio Tomislava Merčepa, tadašnjeg komandanta rezervne jedinice MUP-a RH i savetnika u MUP-u Hrvatske, na pet ipo godina zatvora zbog toga što „nije sprečio sebi podređene da vrše nezakonita hapšenja, zlostavljanja i ubijanja 31 civila dovedenih iz Zagreba, Kutine, Ribnjaka, Janje Lipe, Bujavice, Međurića, Zbjegovače i Pakračke Poljane, od kojih je 23 usmrćeno“.

Vrhovni sud je, presudom iz februara 2017, preinačio prvostepenu presudu tako što je optuženom povećao kaznu na sedam godina zatvora, koju, umesto u zatvorskoj ćeliji, povremeno „izdržava“ u elitnoj banji Krapinske toplice – ističe Štrbac.

ПОРОДИЦА ЗЕЦ

Vesti, 06.12.2018.

„VERITAS“: 27 GODINA OD UBISTVA PORODICE ZEC

Dokumentaciono-informativni centar „Veritas“ upozorava da se sutra, 7. decembra, navršava 27 godina od jednog od najmonstruoznijih zločina počinjenih tokom rata u Hrvatskoj – ubistvo srpske porodice Zec u centru Zagreba.

Ovo je slučaj koji je u potpuno rasvetljen i koji govori o monstruoznosti obračuna prema srpskoj zajednici u velikim gradovima na početku rata u Hrvatskoj. Pripadnici rezervne jedinice MUP-a Hrvatske, kojom je komandovao Tomislav Merčep likvidirali su Mihajla Zeca

(38), njegovu suprugu Mariju (36) i njihovu dvanaestogodišnju kćerku Aleksandru – ocenjuje Savo Štrbac, direktor „Veritasa“.

Ubistvu je prethodilo Merčepovo naređenje da se zbog navodnih veza sa pobunjenim Srbima privede Mihajlo Zec.

Prilikom privođenja, uveče oko 23 sata, ispred njegove kuće u Poljaničkoj ulici na Trešnjevci, ubio ga je Siniša Rimac, navodno u pokušaju bega. Nakon Mihajlove likvidacije, Munib Suljić se vratio u Mihajlovu

kuću, odakle je izveo njegovu ženu Mariju i njihovu kćer Aleksandru. Najpre ih je odveo u hotel „Panorama“, a odatle na Sljeme gde ih je pobio iz vatrenog oružja, a nakon toga naredio ostalim pripadnicima jedinice da leševe bace u jamu za đubre i zatrpaju. Nekoliko dana posle likvidacije, njihove leševe je pronašao Marijin brat Zlatko Mesić, i sam pripadnik MUP-a Hrvatske. Aleksandrina sestra Gordana i brat Dušan, uspeali su preživeti, jer su se posakrivali po kući i tako promakli ubicama – navodi Štrbac.

Mada je ovaj zločin veoma brzo otkriven, a zagrebačka policija uhapsila počinioca koji su tada i priznali ubistvo, ovaj slučaj je zbog proceduralnih grešaka obustavljen i više nikada nije obnovljen.

Mada su ti Hrvati priznali zločine, pa čak i policiju odveli na mesto gde su zakopali tela njima više nikada nije suđeno za to delo uz obrazloženje da se ne može dva puta suditi po istoj osnovi. Oni su na kraju procesuirani za neke druge zločine počinjene na Pakračkoj poljani – kaže Štrbac.

Slučaj Zec je „mirovao“ sve do 2004, kada je hrvatska Vlada pod pritiskom međunarodne zajednice najpre donela odluku da se preživeloj deci, Gorani i Dušanu dodeli 200.000 evra. Ovaj novac je dodeljen kao „pomoć za podmirenje dotadašnjih troškova života, jer su kao ma-

loletna deca ostali bez roditelja i bez ikakvih sredstava za život”.

Dve godine kasnije, Županijski sud u Zagrebu je nepravosnažno osudio Tomislava Merčepa, tadašnjeg komadanta rezervne jedinice MUP-a RH na 5 i po godina zatvora zato što „nije sprečio sebi podređene da vrše nezakonita hapšenja, zlostavljanja i ubijanja 31 civila dovedenih iz Zagreba, Kutine, Ribnjaka, Janje Lipe, Bujavice, Međurića, Zbjegovače i Pakračke Poljane, od kojih je 23 usmrćeno”, da bi Vrhovni sud kasnije tu presudu preinačio na dodatnih sedam godina zatvora koje Merčep umesto u zatvorskoj ćeliji, povremeno „izdržava” u elitnoj bани Krapinske toplice.

Iz činjeničnog opisa presude izostavljeno je 20 žrtava za koje se nije moglo utvrditi ko ih je hapsio i likvidirao. Među ubijenima za koje je Merčep osuđen navedena su i imena

Mihajla, Gordane i Aleksandre Zec – navodi Štrbac.

Film o ubijenoj deci

Savo Štrbac podseća da su u spomen na stradanje dvanaestogodišnje srpske devojčice, hrvatski reditelj Oliver Frlić i dramaturg Marin Blažević napravili pozorišnu predstavu „Aleksandra Zec”, posvećenu svakom detetu, žrtvi rata čija premijera je bila 2014. u Rijeci.

Četiri godine kasnije, snimljen je i dokumentarni film, takođe hrvatskog autora Nebojše Slijepčevića, koji prati pripreme i probe za pozorišnu predstavu „Aleksandra Zec”, koji se bavi temama nacionalizma i ksenofobije, odnosno promatra uticaj hrvatskog društva i javnog diskursa na živote prvenstveno dece srpske nacionalnosti, koja su rođena u Hrvatskoj u godinama nakon završetka rata.

ПАУЛИН ДВОР

RTS, Tanjug, Fonet, 11.12.2018.

GODIŠNJICA ZLOČINA U PAULINOM DVORU

Danas se navršava 27 godina od upada pripadnika hrvatske vojske u kuću Andrije Bukvića u selu Paulin Dvor kod Osijeka, u kojoj su bili u nekoj vrsti kućnog pritvora meštani uglavnom srpske nacionalnosti i zbog odmazde za smrt saborca, iz automatskog oružja i ručnim granatama, ubili 18 civila – 17 Srba i jednog Mađara, prosečne starosti 64 godine.

Prema podacima „Veritasa”, među ubijenima je bilo osam žena i četiri bračna para, a iz porodice Katić ubijeni su DMITAR (82), njegovi sinovi MILAN (59) i PETAR (54), snaha BOSILJKA (47) i rođaka DRAGINJA (69).

Nakon mučnog ubistva nedužnih civila, 17 posmrtnih ostataka je odvezeno sa mesta zločina i skriveno na prostoru vojnog skladišta Lug kod Čepina, tako što je „grobница” prekrivena starim rashodovanim vozilima, dok je na mestu zločina ostavljen skalpirani leš DARE VUJNOVIĆ (57), koja je zatečena i ubijena van „kuće smrti”.

Sutradan ujutro zločinci su kuću Andrije Bukvića, u cilju uništavanja

tragova zločina, eksplozivom spravili sa zemljom.

Istoga dana iz svoje kuće, koja je bila pod stražom, nestala je bolesna i nepokretna starica MILKA LAPČEVIĆ (81), čije je telo početkom marta 1992. pronađeno smrznuto u jarku u blizini sela Hrašin, oko 2,5 kilometara udaljeno od njene kuće.

O ovom zločinu ubrzo je doznao i komandant operativne zone, pukovnik KARL GORINŠEK, i odmah o svemu obavestio Glavni štab HV-a i „pro forme” naredio istragu, koja se pretvorila u strogo čuvanu tajnu.

Kako je objavljeno na sajtu „Veritasa”, o ovom zločinu se ponovo počelo govoriti tek krajem novembra 1996. godine, kada je tadašnji komandant Drugog zbornog područja, general ĐURO DEČAK, od tadašnjeg šefa Hrvatske izveštajne službe (HIS) MIROSLAVA TUĐMANA tražio mišljenje o prelokaciji posmrtnih ostataka, a ubrzo posle toga, 12. decembra, počinje njihova ekshumacija i „pakovanje” u belu plastičnu burad.

Sredinom januara 1997. godine, na sastanku koji je u strogoj tajnosti održan u Osijeku, za novu „grobnicu” paulindvorskih žrtava odabrana je oko 500 kilometara udaljena lokacija Rizvanuša na Velebitu, nedaleko od Gospića.

Pod nadzorom Sigurnosnoinformativne službe (SIS), na čijem čelu je tada bio pukovnik Ante GUGIĆ, i uz pratnju i znanje Kriminalističkog sektora Vojne policije, kojem je na čelu bio vojnik (major) Ante GLAVAN, transport „opasnog tereta” obavila je Karlovačka inženjerijska brigada HV-a.

Posmrtni ostatke paulindvorskih žrtava na lokaciji Rizvanuša pronašli su i ekshumirali istražiocima Haškog tribunala u maju 2002. godine. Godinu dana kasnije, porodice su ih identifikovale u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu i većinu njih sahranile u zajedničku spomengrobnicu u njihovom selu, koju su sami izgradili i finansirali.

Posmrtni ostaci MILKE LAPČEVIĆ ekshumirani su u junu 2006. godine sa Centralnog groblja u Osijeku, identi-

fikovana je u oktobru iste godine i sahranjena na istom groblju.

Zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva izvršenog u Paulinom Dvoru, u martu 2003. godine optužena su samo dvojica pripadnika 130. brigade HV-a kao neposredni izvršioци, iako ih je bilo mnogo više.

Na suđenju, koje je potrajalo sve do 2013. godine, pravosnažno su osuđena obojica optuženika: Nikola Ivanković na 15 i Enes Viteškić na 11 godina zatvora.

Iako je proteklo 27 godina od zločina u Paulinom Dvoru, hrvatsko pra-

vosuđe za ovaj zločin još nikoga nije procesuiralo po komandnoj odgovornosti, kao ni one koji su prikrivali, odnosno naredili, organizovali i realizovali premeštanje posmrtnih ostataka žrtava.

Prema popisu stanovništva u RH iz 1991. godine u Paulinom Dvoru je živelo ukupno 168 stanovnika: 147 (87,50 odsto) Srba, devet Jugoslovena, četiri Hrvata i osmoro ostalih.

Prema popisu stanovništva u RH iz 2011. godine u tom selu je živelo ukupno 76 žitelja, bez navođenja nacionalne pripadnosti.

Veritas: Nekažnjen zločin u Paulinom Dvoru

Dokumentaciono-informacioni centar „Veritas” saopštio je da se navršava 27 godina od ubistva 18 civila – 17 Srba i jednog Mađara u Paulinom Dvoru kod Osijeka, a hrvatsko pravosuđe za taj zločin još nikoga nije procesuiralo po komandnoj odgovornosti.

„Nisu procesuirani ni oni koji su naredili, organizovali i realizovali premeštanje posmrtnih ostataka žrtava”, upozorio je „Veritas”.

ГРУБИШНО ПОЉЕ

Srbi.hr, 16.12.2018.

SEĆANJE NA ŽRTVE ETNIČKOG ČIŠĆENJA ZAPADNE SLAVONIJE U GRUBIŠNOM POLJU

U organizaciji Srpskog narodnog veća u crkvi Svetog Đorđa u Grubišnom Polju održana je liturgija i parastos za žrtve etničkog čišćenja zapadne Slavonije i Bilogore 1991. godine.

Liturgiju je predvodio paroh velikobršljanički Slavomir Gvojić, a nakon toga u parohijskom domu, uz skromno posluženje, prisutnima su se obratili predsednik Veća srpske nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije i potpredsednik SNV-a Darko Karanović, zamenik predsednika SNV-a Saša Milošević i bivši predsednik VSNM Virovitičko-podravске županije i živi svedok ovih događaja Mladen Kulić, javlja zvanična internet stranica Samostalne demokratske srpske stranke.

Saša Milošević je predstavio presek zločina nad Srbima od početka 1991. godine pa do „Bljeska” i „Oluje”, koji do sada nisu procesuirani od strane državnih tela Republike Hrvatske.

Darko Karanović je izneo podatke Udruženja „Pravda” iz Bjelovara o 600 uništenih srpskih kuća u prstenu grada Bjelovara. Vlasnici do danas, u ogromnom broju nisu obeštećeni od učinaka ovih terorističkih

dela u režiji države, navodi SDSS-a prenosi portal „Srbi.hr”.

Mladen Kulić istakao je da bi bilo potrebno da županijska srpska veća iz četiri zapadnoslavonske županije, uz podršku SNV naprave spiskove svih žrtava iz ratnog perioda.

Na komemoraciji su prisustvovali i zamenici župana iz redova pripadnika srpskog naroda Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravске županije Saša Lukić i Igor Pavković te predsednici veća srpske nacionalne manjine iz brojnih mesta u zapadnoj Slavoniji.

SDSS: „Zločin ništa manji od onih u Bljesku i Oluji”

Istog dana kada i parastos održan je i Glavni odbor SDSSa u Vukovaru na kojem je usvojena „Izjava saosećanja sa stradalim Srbima zapadne Slavonije i Bilogore jeseni i zime 1991. godine”. Usvajanje Izjave inicirao je član Glavnog odbora Milan Radaković iz Batinjana kod Daruvara, i sam preživeli svedok ovih događaja.

Tekst izjave prenosimo u celosti:

Duboko saosećamo sa više od 51.000 naših sunarodnika iz 168 sela oko Voćina, Slatine, Grubišnog Polja, Sirača, Đulovca, Daruvara i Po-

žege koji su prisilno proterani jeseni i zime 1991. godine sa svojih ognjišta.

U kampanji etničkog čišćenja ovog prostora ubijeno je oko 630 Srba civila čiji je jedini krimen bio što nisu uspjeli otići i pobeći na vreme, a likvidirano je i tridesetak ratnih zarobljenika. U demokratskoj državi nezamislivo je da za ove zločine nikada niko nije odgovarao! A isto tako je nezamislivo i nedopustivo da do danas ne znamo ni rezultat istrage, po podnesenim kaznenim prijavama, za zločine nad Srbima u selima Požeške kotline iz istog perioda.

Osim ogromne žrtve, ovaj egzodus ostaje u kolektivnom pamćenju svih nas i po temperaturama ispod minus 20 stepeni i visokog snega kroz koji su se Srbi raznim putevima spasa, pešice ili sa improvizovanim prevoznim sredstvima, u stalnoj životnoj opasnosti – probijali do Bosne.

Sa dubokom tugom se sećamo ovog prvog velikog i nasilnog egzodusa Srba u novoj hrvatskoj državi i žrtava stradalih u njemu!

Obzirom na predratni broj Srba zapadne Slavonije i Bilogore, ovaj pogrom i zločin nije ništa manji od istoga počinjenog u Bljesku i Oluji!

Glavni odbor podržava komemorativna okupljanja poput današnjeg u Grubišnom Polju kojima se odaje pijetet ubijenima i daje obol sveuku-

пной жртви српског народа ове регије, те у чувању сећања даје и даваће свој пун допринос – наводи се у Изјави саосећања.

Одлуком Српског народног већа из 2013. сваке године у децембру заједничку комеморацију жртвама

егзодуса Срба Билегоре и западне Славоније одржавају жупанијска већа Вировитичко-подравске, Бјеловарско-бilogорске, Пожешко-славонске и Бродско-посавске жупаније. Домаћинство и организација комеморације сваке године припада једној од чети-

ри жупаније обухваћене егзодусом. Тако се лани трагедије сећало у Слатинском Дреновцу, а ове године у Грубишном Пољу.

МАШИЋКА ШАГОВИНА

РТПС, Српа, 18.12.2018.

МАСАКР НАД СРБИМА У МАШИЋКОЈ ШАГОВИНИ НЕКАЖЊЕН ВЕЋ 27 ГОДИНА

Сутра се навршава 27 година од злочина који су извршили припадници хрватских „зенги” и специјалних снага над становницима српског села Машићка Шаговина на обронцима Псуња, за који још нико није одговарао ни пред домаћим, ни пред међународним судовима.

Из Документационо-информационог центра „Веритас” подсећају да су 19. децембра 1991. године рано ујутру, на Никољдан, укупно 363 припадника 108. и 121. бригаде ЗНГ-а и специјалци из групе „Свилени” извршили пјешадијски напад на српско село Машићка Шаговина код Новске, које су бранили припадници Територијалне одбране /ТО/ из овога и сусједних српских села са око стотињак добровољаца из Србије.

У току борбе за „проклету утврду”, како су Хрвати због њеног изузетног геостратешког положаја звали Машићку Шаговину, „зенге” су током дана овладаle цијелим мјестом и ликвидирале најмање 55 људи, међу којима 31 цивила и припадника ТО из Машићке Шаговине.

Преживјела мјештанка Мара Миоковић посвједочила је да су Хрвати убацили више експлозивних направа у подрум мјештанина Рајка Стојчевића, у који се сакрила заједно са већим бројем Срба.

„Хрвати су нас позивали да се предамо, а кад то из страха нисмо учинили, у подрум су убацили више експлозивних направа и том приликом су убијени Милан

Стојчевић /30/, Тихомир Милосављевић /20/, Антал Борбељ /53/ и његова супруга Савка /45/... Кад смо почели излазити из подрума са подигнутим рукама, убили су и Предрага Циндрића /23/, Бранка Милетића /33/ и још неке припаднике ТО које нисам познавала”, навела је Миоковићева.

Она је навела да је испред своје куће убијен и мјештанин, 23-годишњи Драган Милосављевић, а да су, након што су по селу покупили преостале цивиле, Хрвати убили и Госпаву Мандић /40/, Миленка Тубића /61/ и његову супругу Млађенку /61/, Зорку Бакић /45/ и Глигорија Миланковића /59/.

„То вече су убили и парализовану Анку Миланковић /87/ тако што су јој бомбу убацили у кућу. Исто вече у својој кући убијен је и Јово Савановић /60/...”, навела је Мара Миоковић.

„Веритас” је саопштио да је по налогу хрватске војске у Машићкој Шаговини покопано 28 лешева, већина под својим именом, а сакупљали су их и сахрањивали њихови рођаци, међу којима и Цветанка Милосављевић, која је морала да сахрани и своја два сина Тихомира и Драгана.

Са ове локације до 2013. године ексхумирано је и предато српској страни свега шест посмртних остатака, који су затим идентификовани, а у октобру још 19 од којих је до сада идентификовано само 14.

Најмање пет лешева из овог злочина, хрватска страна је преда-

ла припадницима ЈНА почетком јануара 1992. године.

На Војномедицинској академији у Београду извршена је обдукција лешева, који су били толико измасакрирани – расцепане главе, поломљених удова, одсјеченог носа и језика, да још нису идентификовани, већ су под ознаком НН покопани на београдском гробљу Лешће, гдје се и сада налазе.

За остале жртве још се не зна ни мјесто укопа, истичу из „Веритаса”.

У Машићкој Шаговини је по попису становништва из 1991. године живјело 209 становника од којих 189 Срба, 16 Хрвата и четири Југословена.

Двадесет година касније, по попису из 2011. године, у овом селу је пописано седам житеља – два мушкарца и пет жена, без ознаке националне припадности, наводи „Веритас”.

МАСЛЕНИЦА

РТС, Танјуг, 22.01.2019.

ГОДИШЊИЦА СТРАДАЊА СРБА У ХРВАТСКОЈ АКЦИЈИ „МАСЛЕНИЦА”

У Цркви Светог Марка служен је парастос за 348 српских цивила и војника убијених пре 26 година у хрватској војнополицијској акцији „Масленица” на подручју Равних Котара на Малом Алану које су биле под заштитом мировних снага Уједињених Нација.

Иако је агресија извршена на заштићену зону УН и пред очима многобројних припадника УНПРОФОР–а, до сада ни пред међународним ни пред домаћим судовима нико није процесуиран за злочине над Србима почињене у тој акцији, саопштио је Веритас.

Хрватске оружане снаге су 22. јануара 1993. извршиле агресију под називом „Масленица” на јужне делове Републике Српске Крајине (РСК) и према евиденцији Веритаса међу настрадалим и несталим је 55 цивила, просечне старости 60 година.

Међу жртвама су биле и 34 жене просечне старости 57 година и троје деце до 12 година. Такође, међу жртвама је и 65 добровољаца са простора Србије и БиХ, који су дошли на Равне Котаре да заједно са Србима са тих простора бране њихова вековна огњишта.

Од укупног броја жртава до сада је расветљена судбина 337 лица, док се на евиденцији несталих води још 11, од чега шест цивила, међу којима су три жене.

Агресија је извршена у току реализације „Венсовог плана”, којим је годину дана раније РСК стављена под заштиту мировних снага УН (УНПРОФОР), што је била трећа по реду агресија Хрватске на заштићено подручје УН–а.

Хрватске оружане снаге су успеле да заузму неколико десетина квадратних километара на Равним Котарима, укључујући и аеродром Земуник и неколико висока на Велебиту и преузму контролу над браном и хидроелектраном Перућа.

У тој агресији највише су страдала три српска села: Ислам Грчки, Кашић и Смоковић, као и етнички мешовита села: Мурвица, Црно, Земуник Горњи, Пољица и Ислам Латински.

Како је наведено, Срби из помених села су побијени, прогнани или одведени у затворе и логоре.

Њихова богата имања су опљачкана, опустошена и уништена, а културни споменици, гробља и цркве девастирани, оскрнављени или порушени, међу којима и Двори Јанковић Стојана у Исламу Грчком са црквицом св. Георгија (освештана 1675), у којој је сахрањен познати књижевник Владан Десница и цркве св. Георгија (осв. 1567) у Смоковићу и св. Илије (осв. 1872) у Кашићу.

У збеговима је у наредних неколико месеци умрло још 165 лица,

углавном старије популације, а из горе поменутих равнокотарских села протерано је више од 10.000 Срба.

Један од тежих злочина, већ првог дана агресије, десио се на превозу Мали Алан на Велебиту, у непосредној близини осматрачнице УНПРОФОР–а, када су припадници хрватске специјалне полиције „Алфе”, мучки, из заседе, убили и масакрирали 22 припадника Српске војске Крајине (СВК) с подручја Грачаца.

Тај масакр починили су припадници В вода из састава „Алфе”, којим је командовао Милијан Бркић звани Васо, актуелни заменик председника ХДЗа и потпредседник Хрватског Сабора.

Веритас наводи да су операцију „Масленица” планирали и извели Јанко Бобетко, Анте Готовина, Анте Росо, Мирко Норац и Младен Маркач, уз знање и одобрење Фрање Туђмана, тадашњег председника државе и врховног команданта оружаних снага РХ, који су већ тада били или су накнадно унапређани у чинове генерала.

У време те агресије начелник артиљерије сектора „Велебит” био је косовски Албанац, до 1991. официр ЈНА, Агим Чеку (од 1999. на Косову обављао дужности команданта ОВК и Косовског заштитног корпуса, председника владе и министра снага безбедности), од чијих граната је услед неселективног гранатирања по дубини подручја општина Бенковац и Обровац највише и страдало цивила.

ПЛИТВИЦЕ

РТРС, Блиц, СРНА, 31.03.2019.

ДАНАС 28 ГОДИНА ОД „КРВАВОГ УСКРСА” НА ПЛИТВИЦАМА

Данас се навршава 28 година од упада хрватских специјалаца на подручје Националног пар-

ка „Плитвице”, када је погинуо српски територијалац Рајко Вукадиновић /32/ из Коренице, док је 17

Срба заробљено и крвнички мучено до размјене, саопштио је Документационоинформациони центар „Веритас”.

Акција је услиједила због погибије „редарственика” Јосипа Јовића, који је проглашен „првом

жртвом домовинског рата” иако је тадашњи министар полиције Јосип Бољковац у својој књизи „Истина мора изаћи ван” записао да је обдукција показала да је погођен метком из такозване „пумпарице” – јуришне америчке аутоматске пушке увезене из Сингапура, какве је имала хрватска полиција.

Послије ове акције, хрватска полиција је на Плитвицама формирала полицијску станицу која се одржала до краја августа 1991. године, када је због немогућности функционисања због контроле ЈНА и расформирана.

Контролу над Националним парком „Плитвичка језера” преузеле су крајишке власти и задржале је све до августа 1995. године.

Акција хрватске војске 31. марта услиједила је у намјери увођења „уставноправног поретка Хрватске на подручју Плитвица”.

Она је спроведена након што су крајишки Срби крајем фебруара донијели „Резолуцију о раздруживању од Хрватске”, која је претходно донијела одлуку да на њеној територији не важе савезни закони.

У контексту таквог стања, Срби су 25. марта 1991. године организовали „митинг истине” на Плит-

вицама, на којем се захтијевало да Плитвичка језера остану у склопу Српске аутономне области Крајине, што је и реализовано, а на улазима у национални парк на јарболима биле су српске и југословенске заставе које су 31. марта хрватски специјалци тријумфално покидали, уништавајући све што је српско.

Плитвички догађај се, према многим изворима, узима као почетак рата у Хрватској деведесетих година прошлог вијека.

Тога дана, православни вјерници су славили Цвијети, а католици Ускрс, због чега су медији овај догађај и назвали „крвави Ускрс”.

КУПРЕС

РТРС, Срна, 06.04.2019,

ВЕРИТАС: НЕКАЖЊЕНА ГОЛГОТА КУПРЕШКИХ СРБА ИЗ 1992. ГОДИНЕ

Документационо–информациони центар „Веритас” истакао је да ни послје 27 година нико није одговарао за голготу кроз коју су прошли Срби на Купрешкој висоравни иако су позната имена свих жртава и више од стотину учесника у њиховом страдању.

Из „Веритаса” су напоменули да су хрватске јединице састављене од припадника Збора народне гарде /Зенге/, Хрватских одбрамбених снага /ХОС/ и Хрватског вијећа одбране /ХВО/ 3. априла 1992. године нападе српска села на Купрешкој висоравни, укључујући и центар Купреса, јер са српске стране није било организоване одбране.

Према наводима „Веритаса”, хрватске јединице су за неколико дана убиле 54 српска цивила и територијалца, а око 150 одвеле у логоре по западној Херцеговини и Хрватској у којима су прошли прву голготу.

Након заузимања српских села Хрвати су 6. априла у ресторану фирме „Квалитет” у Купресу сакупили шездесетак територијалаца и цивила и одмах по предаји, пред осталим заробљеницима, убили Стеву Лугоњу и Драгана Челебића, наводи се у саопштењу.

Наредног јутра су их полуголе, по снијегу и хладноћи, натјерали да пјешнице пређу пут до мјеста Шујице дуг 23 километра, током којег је из ватреног оружја ликвидан Жарко Живанић.

Од Шуице су их истог дана камионом превезли до Сплита и успут их физички и психички жестоко малтретирали.

По доласку у Сплит, један хрватски војник је, ничим изазван, палицом ударио Петра Спрему, који је пао и ударио главом о ивичњак, а неколико дана касније умро у злогласном логору „Лора”.

Купрешки Срби су у „Лори” затекли десетак комшија заробље-

них у Доњем Маловану и још неке Србе из Пребиловаца и Мостара.

Из „Веритаса” подсјећају да су шест дана у „Лори” наставили да их муче тако што су их спајали на индукторску струју пољског телефона, тјерали да ударају главом у зид, да се међусобно туку, а затим су их одвезли у Задар, раздвојили у двије групе и наставили за злостављањем.

Након два дана у Задру, камионом су их одвезли у Еминово село код Дувна, затим у Вргорац, па у Љубушки. У свим тим мјестима били су изложени иживљавању све до 14. маја, када су одведени у Житнић код Дрниша и размијењени, наводи се у саопштењу.

Током мјесец дана злостављања, од батина у ћелији у Вргорцу умро је Миле Спремо звани Мигац, којег су логораши морали покопати у оближњем каменолому.

На носилима је размијењен Стојан Зубић, који ће трећи дан по размјени од задобијених повреда умријети у болници у Книну, а купрешки свештеник Зоран Перковић, који је један од најжешће малтретираних, на размјену је дошао са осам сломљених ребара.

Посмртни остаци Петра и Мила Спреме предати су српској страни у новембру 1993. године.

Судбина 16 заточених Срба са Купреса, који су издвојени од осталих, до данас је остала непозната.

У Задру су издвојени браћа Љупко и Ратко Милић, Спасоје Канлић, Славко Драгољевић, Ду-

шан Никић, Мирко Чивчић, Душан Милишић и Јово Марић, а у Еминову селу браћа Драган и Миливоје Машић, браћа Радован и Марко Машић, Ратко Лугоња, Ђоко Марић, те Никола и Душан Дувањак.

Од оних који су преживјели голготу хрватских и херцеговачких казамата, многи су у међувремену помрли, а они који су још живи,

осакаћени су и физички и душевно. За голготу кроз коју су прошли купрешки Срби још нико није процесуиран.

„Веритас” наглашава да на Купрешкој висоравни сада живи између 500 и 600 Срба од око 5.000 колико их је било на попису 1991. године.

МАЈА, КОСОВО И МЕТОХИЈА

Политика, 08.04.2019.

САВО ШТРБАЦ: НАТО ПРОЈЕКТИЛИ И ПО ИЗБЕГЛИЧКОМ КАМПУ

Међу жртавама НАТО агресије на СРЈ у пролеће 1999. било је и неколико десетина избеглица из Републике Српске Крајине, које су у мају и августу 1995, у најдужој икад забележеној, избегличкој колони, дошле у Србију, верујући да су у матици потпуно безбедне. Али не би тако. И њих убише НАТО пројектили испаљени из великих висина и даљина. Њихови животи постадоше „коллатерална штета” у мисији „спречавања хуманитарне катастрофе”.

Само у једном бомбардовању избегличког насеља „Маја”, смештеног у селу Бестражин недалеко Ђаковице, 21. априла 1999. убијено је четворо избеглица: Миодраг Иванчевић (8) из Грачаца, Илић Гордана из Госпића (35) и браћа Дарко (28) и Давор (26) Воларевић, из села Радашиновци код Бенковца, док их је 19 рањено.

Према записнику о увиђају (Кри.бр.28/99), којег је обавио истражни судија Општинског суда у Ђаковици, Рајевић Александар, избегличко насеље „Маја” налазило се у објектима пољопривредног газдинства „Ероник”, у којем су биле смештене избеглице из РСК и БиХ. Напад

је уследио у три сата ноћу, а на насеље од седам објеката испаљено је око 50 пројектила, од којих су неки директно погодили објекте док су други падали око њих, где је истражни судија избројано 38 кратера.

У једном објекту, који је директно погођен, пронађена су сва четири горе поменута лица, од којих је знакове живота показивало само најмлађе, али је и оно преминуло у току указивања лекарске помоћи. Судија констатије да је дечакова смрт насилна и да је настала „експлозивним примарним дејством јаког експлозивног таласа и дејством секундарних ефеката (затрпавање)”. Гордани Илић су „делови пројектила пресекли стомак из кога су испали унутрашњи органи”. И Даркова је „смрт насилна и настала је као резултат деструктивног дејства силе огромне разорне моћи а на глави недостаје мождана маса великог мозга”. И Даворова је „смрт насилна и резултат је деструкције можданог ткива и крварења у лобањи и мозгу”.

Недалеко од тог објекта са мртвим људима, лежала су и четири угинула коња „са одсеченим деловима глава и распореним тр-

бусима „, које су такође погодиле бомбе НАТО авијације.

Пет година касније, Веритас је посетила Деса, мајка погинуле браће Воларевић. Испричала нам је да су онама у „Маји” рањене и она и свекрва јој Сока, које су спавале у соби до синова. Деса има и трећег и најмлађег сина Николу који је са њима боравио у „Маји” и са браћом спавао у истој соби. Живот му је спасило то што је дан раније отишао у посету рођацима у Гаково. Синове Дарка и Давора сахранила је на православном гробљу Пискоте у Ђаковици. После повлачења са Косова, са свекрвом и сином Николом смештена је у избеглички центар „Крњача”, близу Београда.

Испричала ми је и да јој је мужа Петра 1981. убио гром у близини родног села. Возио се мотором путем од Мираћа према Врани и због изненадног плуска склонио се под багрем, једино стабло у ближој околини, где га је ударио гром и на лицу места усмртио. Сахранили су га у родном селу.

У сукобу деведесетих, њено село Радашиновци остало је под хрватском влашћу, због чега је са свекрвом и тројицом синова, како би их спасила од нарастајућег зла, следећи пример осталих стотинак мештана српске националности, оставивши све што су имали, избегла у село

Лисичић ближе Бенковцу, који је био под српском контролом, одакле су у августу 1995, пред хрватском „Олујом”, избегли у Србију, односно на Косово.

Деса се распитивала како би могла да пренесе посмртне остатке синова из Ђаковице у Србију или у њихово родно место Радашиновце код оца Петра. Хтјела би, ако постоји икаква шанса, да то уради пре евентуалног исељења у неку трећу земљу, за што су већ раније аплицирали, а с обзиром на то да су двојструки прогнаници, веровала је

да ће успети у тој намери. Договорили смо се да нам се јави након што се распитамо о могућностима и процедурама око преноса посмртних остатака са Косова у Србију и у Хрватску. И више нам се никада није јавила.

У септембру 2015. у Веритасу се појавила Десина сестра, Стеванија, од које сам дознао да се Деса са сином Николом и свекрвом Соком одселила у Америку и то поодавно. Живели су у Чикагу, где су Сока и Деса у међувремену умрле и сахрањене.

Присећајући се жртава у „Маји”, питам наредбодавце и извршиоце како то да, поред најсавременијих уређаја за ноћну навигацију и идентификацију циљева, нису разликовали избјеглички камп од „легалног” војног циља.

За почињени злочин морају и одговарати, ако не у садашње, онда у неком будућем кривичном, политичком, историјском процесу. Божји суд свакако не могу избећи.

БЉЕСАК

Blic, Srna, 30.04.2019.

TUŽNE 24 GODINE OD AKCIJE „BLJESAK”

Za 1. maj se navršava 24 godine od kada su oružane snage Hrvatske u akciji „Bljesak” sa područja Zapadne Slavonije, koja se tada nalazila u sastavu Republike Srpske Krajine i pod zaštitom UN, proterali 15.000 Srba, 283 je ubijeno ili nestalo, među kojima 56 žena i osmoro dece, saopštio je Dokumentaciono-informacioni centar „Veritas”.

Od 283 ubijenih ili nestalih u akciji „Bljesak” oružanih snaga Hrvatske pre 24 godine, rasvetljena je sudbina 154 lica, a 129 se još vodi kao nestalo.

„Od 148 ekshumiranih posmrtnih ostataka iz grupnih grobnica, do sada ih je 109 identifikovano”, dodaje se u saopštenju.

„Veritas” podseća da je tokom hrvatske agresije 1.450 pripadnika Srpske vojske Krajine bilo zarobljeno, većina na prevaru uz pomoć snaga UN, od kojih su mnogi prošli teška psihička i fizička maltretiranja u Bjelovaru i Varaždinu.

Civili koji nisu mogli ili nisu želeli da napuste svoja ognjišta, smešteni su u logore za civile, a za to vreme pravoslavni hramovi i srpska imanja su opljačkana, opustošena i uništena.

U vremenu nakon agresije na Zapadnu Slavoniju, hrvatski sudovi su osudili veliki broj zarobljenih Srba na dugogodišnje kazne zatvora za ratne zločine, koje su izdržavali u zloglasnom zatvoru Lepoglava, a nekoliko desetina zarobljenika prošlo je višegodišnje specijalne torture zloglasne Lore u Splitu.

Iz „Veritasa” podsećaju da Haško tužilaštvo, iako upoznato o svim činjenicama vezanim za „Bljesak” nikada nije otvorilo intenzivnu istragu za zločine u toj akciji, kao što ni Savet bezbednosti UN nikada Hrvatskoj nije uveo sankcije zato što je, kao članica UN, izvršila agresiju upravo na zaštićenu zonu organizacije kojoj je i sama pripadala.

Tužilaštvo u Hagu je 25. jula 1995. godine, optužilo tadašnjeg predsednika Republike Srpske Krajine Milana Martića da je 2. i 3. maja 1995. godine „za odmazdu izdao naređenje vojnim organima RSK da granatiraju Zagreb”, usled čega je poginulo šest civila, jer se pri tom „nije pridržavao zakona i običaja koji regulišu vođenje rata”. Haški tribunal ga je za to osudio na 35 godina zatvora.

Na zagrebačkom Županijskom sudu, u toku je suđenje u odsustvu Milanu Martiću i Milanu Čeleketi-

ću, predsedniku RSK i komandantu Srpske vojske Krajine, zbog „osvetničkog raketiranja hrvatskih gradova nakon vojno-redarstvene akcije”-Bljesak”, iako su ispaljivanje raketa naredili u toku izvođenja hrvatske agresije i kao upozorenje da obustave tu akciju na srpsku oblast pod zaštitom UN.

Hrvatski generali: Luka Džanko, Marijan Mareković, Mladen Kruljac i brigadir Stjepan Gašljević, koji su, po nalogu, sada pokojnih: Franje Tuđmana, Gojka Šuška, Janka Bobetka, Imre Agotića i Petra Stipetića, isplanirali i izveli akciju „Bljesak”, još su na slobodi, ovenčani slavom hrvatskih nacionalnih heroja.

Hrvatski sudovi su u parničnom postupku po tužbi sestara Radmile i Mirjane Vuković za naknadu štete zbog ubistva oca Milutina, majke Cvijete i sestre Dragane, odbili njihovu tužbu uz obrazloženje da ubistvo njihovih roditelja i sestre nije ratni zločin, već „ratna šteta”, za koju država ne odgovara, uz obavezu da one državi isplate parnični trošak u iznosu od oko 3.200 evra.

Pred nacionalnim pravosuđima Hrvatske, Srbije i BiH, pokrenuto je nekoliko krivičnih postupaka za zločine nad Srbima u toj akciji, koji nisu odmakli dalje od predkrivične faze.

SDSS, 30.04.2019,

MOLITVENO SJEĆANJE NA POKOLJ U MEDARIMA

MEDARI Juče je u Medarima kod Nove Gradiške održano molitveno sjećanje na stradanje Srba u Medarima i okolnim selima u periodu 1991-1995. a posebno je naglašeno stradanje u operaciji 'Bljesak'.

Molitvenom sjećanju pored preživjelih mještana prisusvovali su Ranka Milojković, zamjenica načelnika Dragalića i Nikola Ivanović, predsjednik ŽO SDSS PSŽ, izvijestila je informativna služba SDSS-a.

Udruga Documenta o ovom zločinu: „Podsjećamo da se zločin u Medarima dogodio nakon što su, tijekom vojno redarstvene akcije HV-a i MUP-a RH-a „Bljesak”, hrvatski vojnici ušli u selo oko 6 sati ujutro, te na svirep način usmrtili dvadeset i dvoje civila od njih dvadeset i četvero koliko ih se zateklo u selu. Od

22 žrtve zločina u Medarima troje je djece (dvije djevojčice u dobi od sedam i osam, te dječak u dobi od 11 godina) i 11 žena.”

„Praksa da hrvatsko pravosuđe civilnim žrtvama rata umjesto materijalne i sudske satisfakcije ispostavlja račun za parnične troškova nakon izgubljenih građanskih parnica, još uvijek je pravilo, a ne iznimka u RH-a.

Kao primjer takvog odnosa države prema obiteljima nasilno ubijenih civila je slučaj sestara Vuković, na kojeg još jednom podsjećamo u svjetlu obljetnice stradanja srpskih civila u selu Medari.

Sestrama Vuković, Radmili i Mirjani, roditelji (Milutin, r.1945., Cvjeta, r. 1950.) i mlađa sestra (Dragana, r. 1988.) ubijeni su 01. svibnja 1995.

u selu Medari, tada općina Nova Gradiška. Tragičnu sudbinu obitelji, Radmila i Mirjana, su izbjegle činjenicom da su se u trenutku zločina nalazile kod rodbine u susjednoj BiH.”

Blic, 01.05.2019,

POLOŽENI VENCI U SAVU

Parastosom u crkvi Pokrova Pre-svete Bogorodice, obraćanjem zvaničnika Republike Srpske, te srpskih udruženja i polaganjem venaca u Savu, u Gradiški obeležavaju 24. godišnjicu srpskog egzodusa iz Zapadne Slavonije.

Podsećamo, 1. i 2. maja iz zone pod upravom UN-a proterani su Srbi iz Zapadne Slavonije, njihova naselja spaljena i uništena, a ubijeno ili se vodi kao nestalo 283 Srba od kojih 55 žena i 11 dece.

U znak trajnog sećanja na ove žrtve Udruženje proteranih Srba iz Zapadne Slavonije u saradnji sa vlastima Gradiške u Republici Srpskoj priprema izgradnju spomenika.

Željka Cvijanović, predsednica Republike Srpske rekla je danas u Gradiški da će se vlasti stalno boriti za interese Srba iz Slavonije i čuvati sećanje na žrtve prvih dana maja 1995. godine.

Prethodno je Krsto Žarković, predsednik Udruženja Srba Zapadne Slavonije upozorio da ni posle 24 godine niko nije odgovarao za

zločine nad Srbima u Hrvatskoj. Preostala manjina koja se vratila živi veoma teško, bez osnovnih ljudskih prava i socijalnog statusa.

– Života za Srbe u Zapadnoj Slavoniji nema kao ni većeg povratka – rekao je Žarković.

Pomen i program u Gradiški organizovali su Odbor Vlade RS za njegovanje tradicije oslobodilačkih ratova, gradska uprava Gradiške i Udruženje proteranih Srba iz Zapadne Slavonije, piše Srpskainfo.

Vence na spomenik stradalim Srbima ispred crkve u Gradiški položile su brojne delegacije.

Među njima su Milorad Dodik, predsedavajući Presedništva BiH, Željka Cvijanović, predsednica RS, te delegacije NS RS, udruženja srpskih logoraša, proteranih Srba i drugi.

Srbi su prošlom i svim ratovima dali velike žrtve. Tragedija Srba u Zapadnoj Slavoniji je velika, teška i nemerljiva, a počinioци zločina nisu kažnjeni – rekao je Dodik podsećajući da je „Bljesak” teška i neprebolna srpska rana.

ЗАДАРСКА КРИСТАЛНА НОЋ

Jutarnji list, 05.05.2019,

JEDAN DAN S EPISKOPOM DALMATINSKIM

„Ja sam naučio da sam Srbin iz Dalmacije. Nacionalno i zavičajno uporedno postoje u meni” (odlomak)

PIŠE ANTE TOMIĆ:

Premda je prošlo dvadeset osam godina, jasno se sjećam kad je zapravo prestalo vrijediti sve što sam dotad znao o ljudskoj prirodi. Pripinjen sam stajao uza zid kod Studentskog kluba u Zadru, gledajući kako se izbezumljena rulja valja ulicama, razbija izloge i pomamno grabi konzerve, cigarete, cipele, košulje, posteljinu, zavjese, pegle, stolice, lustere, čak i, za ne vjerovati, knjige. Ljudi su trčali opijeni od radosti noseći u naručjima tanjure, lonce, haljine, televizore, telefone, zimske salame, ukiseljenu ciklu, vinjake, bombonijere, gramofonske ploče i tepihe. Do sljedećeg jutra opljačkano je više od devedeset srpskih dućana i kafića.

Dvjestotinjak metara od mene, u tadašnjoj Ulici Nikole Tesle, danas Stomorici, toga je toplog svibanjskog popodneva devedeset prve jedan srpski mališan virio kroz prozor, iako ga je majka upozoravala da je opasno i da se odmakne. Nisam tada znao za njega, ali da ste me upitali što je kasnije bilo od jednoga koji je već sa deset godina neposredno svjedočio nacionalističkom divljanju kakva je bila notorna zadarska Kristalna noć, rekao bih vam da taj nije imao osobite šanse postati razumna osoba. Pa opet, vladika Nikodim Kosović je nasmijan, blag i pomirljiv muškarac, crkveni uglednik koji se, sasvim nesvakidašnje za crkvene uglednike u našim krajevima, ne druži s osuđenim ratnim zločincima, već s glumcima, košarkašima i

trećerazrednim novinskim piskaralima. Sjedimo u sjeni pod odrinom u eparhijskom dvoru u Šibeniku, a uređaj za snimanje na stolu bilježi naš razgovor, zvonke dodire šalice i tanjurića i glasanje jedne gugutke negdje gore među čempresima. Njegovo preosveštenstvo Episkop dalmatinski govori polako, prijatnim radijskim baritonom, s dostojanstvom i otmjenošću koji se valjda uče u posebnom kolegiju na bogoslovnim fakultetima, a zbog kojih stalno zaboravljam da je on jedanaest godina mlađi od mene...

JACEHOBAJ

RTS, 05.05.2019,

DAN SEĆANJA NA ŽRTVE USTAŠKOG ZLOČINA U DONJOJ GRADINI

U Spomen-području Donja Gradina obeležava se Dan sećanja na žrtve ustaškog zločina u koncentracionom logoru Jasenovac. Prisutnima na obeležavanju se obratila i premijerka Ana Brnabić, koja je najavila ulaganja u Memorijalni kompleks, u znak sećanja na nevine žrtve.

Obeležavanje je počelo služenjem liturgije u Crkvi Svetih apostola Petra i Pavla u Kozarskoj Dubici, nakon čega su položeni venci na grobnom polju Topole.

Vence su položili predsedavajući Predsedništva BiH Milorad Dodik, predsednica Republike Srpske Željka Cvijanović, premijeri RS i Srbije – Radovan Višković i Ana Brnabić, predsednik Narodne skupštine RS Nedeljko Čubrilo, ministri u vlada Srpske i Srbije, predstavnici

lokalnih zajednica iz Republike Srpske, potomci žrtava jasenovačkog sistema logora, predstavnici diplomatskog kora i međunarodnih organizacija.

Na grobnom polju Hrastovi služen je pomen srpskim, jevrejskim i romskim žrtvama ubijenim u jasenovačkom sistemu hrvatskih koncentracionih logora.

Parastos srpskim žrtvama služio je patrijarh srpski Irinej, nakon čega je upućena jevrejska i romska molitva.

Sistem logora smrti NDH obuhvatao je oko 80 logora. Logor Donja Gradina, jedno od najvećih stratišta jasenovačkog logora oformljen je 1942. godine u sistemu ustaškog logora Jasenovac, i bio je aktivan sve

do završetka Drugog svetskog rata 1945. godine i sloma NDH.

Prostirao se na 116 hektara, sa skoro 65.000 kvadratnih metara masovnih grobnica.

Na osnovu prvih ekshumacija, koje je uradila državna komisija Federativne Narodne Republike Jugoslavije, a koje je potvrdio centar „Simon Vizental”, zaključeno je da je u jasenovačkim logorima nestalo – 500.000 Srba, 80.000 Roma, 32.000 Jevreja i nekoliko desetina hiljada antifašista različitih nacionalnosti.

U Memorijalnom kompleksu Jasenovac, koji danas pripada Hrvatskoj, kao žrtve su navedeni samo oni koji su identifikovani, odnosno 83.145 ubijenih. Među stradalima za 1.337 dana postojanja logora Jasenovac bilo je više od 20.000 dece.

МИЉЕВАЧКИ ПЛАТО

ПТРС, Глас Српске, Срна, 20.06.2019,

ВИДЕОТРАКА ЗЛОЧИНА НАД СРБИМА ИЗНАЈМЉИВАНА КАО ХОРОР ФИЛМ

За хрватски злочин над Србима на Миљевачком платоу нико није одговарао у Хашком трибуналу ни после 27 година иако постоји видеотрака на којој су сами починиоци забиљежили тај злочин и која је изнајмљивана као хорор филм по видео клубовима у Европи, саопштио је Документационоинформативни центар "Веритас".

Из „Веритаса“ напомињу да су за овај злочин пред хрватским судовима осуђена само два припадника Хрватске војске на по три године затвора.

У саопштењу се подсјећа да је Хрватска војска 21. јуна 1992. године напала положаје српске територијалне одбране на Миљевачком платоу у близини Дрниша и преузела контролу над седам села.

Уочи напада хрватска страна је од српске затражила уздржавање од евентуалних провокација због одржавања Међународног фестивала дјетета, који је тај дан требало да почне у Шибенику, да би то исто јутро безобзирно напала српске положаје.

Био је то први већи напад војних снага Хрватске на Републику Српску Крајину /РСК/ након што је Унпрофор преузео улогу заштитних снага на подручју РСК.

Савјет безбједности УН донио је 30. јуна исте године Резолуцију 762 којом осуђује акцију и тражи повлачење хрватских снага на почетне положаје, што је Хрватска одбила.

Епилог тог мучког напада је 40 убијених српских територијалаца, од којих су већина масакрирани након предаје.

Умјесто да тијела погинулих врате породицама, хрватске власти наредиле су српским заробљеницима, под пријетњом смрти, да их бацају у крашку јаму намијењену за крупни отпад.

Хрватска радио станица Сплит, у маниру крајњег цинизма, емитовала је имена погинулих српских бораца уз звуке српске националне химне са разним погрдама.

Од 17. јула до 1. септембра исте године хрватска страна је српској, посредством Унпрофора, предала 21 тијело које није било покопано или покопано ван јаме и кости извађене уз помоћ спелеолога из ове јаме спаковане у 20 врећа измијешане са костима животиња, што је отежавало идентификацију.

Од дијелова костију и тијела на српској страни је састављено 40 лешева, од чега је 28 идентификовано и сахрањено у породич-

не гробнице, док је 12 неидентификованих покопано у заједничку гробницу на новом гробљу у Книну, гдје се и данас налазе.

Послије пада РСК, ни међународна заједница, ни Хрватска ни су показале никакво интересовање да ти посмртни остаци буду ексхумирани и идентификовани савременом ДНКа методом.

Послије тога, 17 преживјелих заробљеника су, након тортура у затворима „Кулине“ у Шибенику, „Лора“ у Сплиту и „Крестинац“ у Загребу, размијењени у Неметину 14. августа 1992. године.

Након дугогодишњег вођења кривичног поступка, Жупанијски суд у Сплиту је у септембру 2014. године осудио двојицу припадника Хрватске војске – Анту Бабаца на три године и осам мјесеци и Мишу Јаковљевића на три године затвора због убиства ратног заробљеника Мирослава Суботића, припадника ТО РСК из книнског села Ервеник. Казна им је потврђена и пресудом Врховног суда Хрватске од 6. септембра 2017. године.

За злочин на Миљевачком платоу нико није процесуиран пред Хашким трибуналом, упркос томе што је мноштво валидних доказа достављено свим релевантним домаћим и међународним организацијама и институцијама које се баве заштитом људских права и ратним злочинима.

ЈАДОВНО

Tportal.hr. 23.06.2019.

PREDSTAVNICI SRBA, ŽIDOVA I ANTIFAŠISTA U JADOVNOM

Dan sjećanja na Jadovno 1941. i na stradanja žrtava u tom koncentracijskom logoru NDH u kojem je pobijeno više od deset tisuća Srba,

Židova, Roma i Hrvata obilježen je u nedjelju kod središnjeg spomenika u Jadovnu, gdje su čelnici Srpskog narodnog vijeća, Koordinacije ži-

dovskih općina RH i Saveza antifašističkih boraca i antifašista upozorili da se u Hrvatskoj negiraju zločini počinjeni u NDH...

Na relativizaciju zločina ukazao je Vijence kod središnjeg spomenika u Jadovnom položila su izaslanstva Hrvatske, Srbije i Izraela, te vjerske zajednice i antifašističke udruge

Dan sjećanja na Jadovno, koji je okupio tristotinjak ljudi održan je u organizaciji Srpskog narodnog vijeća, Koordinacije židovskih općina RH, Eparhije Gornjokarlovačke i

Saveza antifašističkih boraca i antifašista RH.

Episkop Srpske pravoslavne Crkve i mitropolit zagrebačkoljubljanski Porfirije Perić i vladika Gerasim slu-

žili opijelo pravoslavnim žrtvama, a glavni rabin u Hrvatskoj Luciano Moše Prelević kadiš za poginule Židove.

Политика, 20.05.2019,

У ЊУЈОРКУ ОТКРИВЕН СПОМЕНИК СТРАДАЛИМА У ЛОГОРУ СМРТИ ЈАДОВНО

У недељу је у Меморијалном парку холокауста у Бруклину у Њујорку, откривено спомен обележје страдалима у комплексу логора смрти хрватских усташа Јадовно – Госпић – Паг.

Споменик је постављен као плод сарадње Истраживачког института Јасеновац из Њујорка и Удружења грађана „Јадовно 1941“ из Бање Луке.

Идеја да се на северноамеричком континенту постави обележје за страдале, родила се још 2013. године, када су представници УГ „Јадовно 1941“ из Бање Луке боравили у Њујорку, где је том приликом отворена изложба „Моје Јадовно“.

– Имали смо великих проблема, јер је амбасада Хрватске чинила све да то спријечи. Због тих притисака, одустали смо од навођења тачног броја жртава. Формулација „више хиљада“ је свакако истина, али од тога битније је да смо након шест година ипак успели да добијемо све дозволе и споменик је данас пред нама. Овом приликом износим предлог да следећи споменкамен у овом парку, понесе име логора Земун, односно Старог сајмишта, рекао је на отварању Бари Литучи, директор Истраживачког института Јасеновац, преноси портал „Јадовно 1941“.

Постављању споменика присуствовао је и један од иницијатора, Дени Новак, чије су мајка и тетка убијене на острву Пагу, вицеконзул Србије Драган Ковачевић, те Срби и Јевреји који живе у Њујорку и САД.

– Овај споменик је још једна спона између српског и јеврејског народа, који је Независна Држава Хрватска прогласила нижом расом. Нама који на очувању сећања на логор смрти Јадовно радимо на терену, у данашњој Хрватској, овај догађај је од посебног значаја. На острву Паг,

обновили смо меморијалну плочу уништenu у рату 1991/1995. Она је након тога још два пута уништана, а да нико није ухапшен. Надамо се да ће у земљи слободних и дому храбрих, овај споменик бити сигуран, нагласио је Данијел Симић, представник УГ „Јадовно 1941“.

Систем усташких логора смрти Јадовно – Госпић – Паг функционисао је, како наводи портал „Јадовно 1941“, од априла до августа 1941. године, када су га због масовног оружаног устанка Срба, расформиране војне трупе фашистичке Италије. Према истраживањима историчара др Ђуре Затезала, у овом логору смрти страдало је преко 40.000 људи, а око 2.000 преживелих постали су први затвореници Јасеновца.

ПОГИНУЛИ И НЕСТАЛИ

Веритас инфо, 29.08.2018,

САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА НЕСТАЛИХ ОСОБА

И ове године поводом обиљежавања Међународног дана несталих износе се подаци да се из ратова деведесетих са подручја бивше Југославије трага за још од 10.000 до 12.000 особа. Оно што додатно фрустрира породице несталих управо и јесте чињеница што и даље постоји више пописа несталих, а број на њима варира у зависности од критерија који се користе за стављање неке особе на списак несталих али и ставова политичких елита.

О несталима на подручју Хрватске и бивше РСК ове године, захваљујући сусретима предсједника Србије и Хрватске и њиховом заједничком ставу да се овом питању даде већи значај, што илуструје и именовање њихових специјалних изасланика, Вркића са хрватске, односно Матића са српске стране, много се говорило али мало урадило. Нема још ни усаглашеног јединственог списка несталих.

Хрватски званичници и медији најчешће износе број од тренутно 1.945 несталих особа на подручју Хрватске из рата деведесетих, међу којима је од 814 до 900 особа српске народности, позивајући се на Управу за заточене и нестале, која делује при хрватском Министарству за бранитеље, на чијем сајту стоји да је још увијек „непозната судбина 1.526 особа те мјесто упокоја посмртних остатака 419 смртно страдалих особа”. А Управа се позива на четврто издање „Књиге несталих”, која садржи „ажурирани” попис особа несталих на подручју РХ (1.716) и отворених захтјева за тражење посмртних остатака (422), са стањем од 1. маја 2015. године”, што је укупно чинило 2.138 нерешених случајева. Садашња разлика

у бројкама између те књиге и Управе је у чињеници да је у међувремену један број идентификован са оба списка и на обе стране.

Пошто у Књизи није наведена национална, војна и државна припадност пописаних особа, „Веритас” је извршио упоредну анализу и овог четвртог (као и претходних) издања са својом евиденцијом, на којој се у вријеме анализе (јун 2016) налазило 1.859 особа и са списком несталих, који је Хрватска у децембру 2010. доставила Међународном суду правде уз свој одговор на контратужбу Србије у спору по узајамним тужбама о геноциду, на којем се налазило укупно 1.024 особе, и дошао до следећих резултата: са „Веритасове” евиденције 974 особе налазило се у тој књизи, а 882 није; са хрватског списка у Књизи се налазило 839 особа, а 215 није; 56 имена из оба пописа у Књизи налазила су се и на хрватском списку и на „Веритасовој” евиденцији; 365 имена из оба пописа у Књизи није било ни на хрватском списку ни на „Веритасовој” евиденцији.

Услов за улазак у Књигу несталих није стварни нестанак већ отварање захтјева за тражење код надлежног Црвеног крста (националног или међународног) од стране неког блиског члана породице нестале особе, што значи да четврта Књига ни у време објављивања није садржавала ажурирани попис свих особа несталих на подручју РХ, а, како ствари стоје, вјероватно неће ни пето издање, за које се најављује да ће се објавити до краја ове године.

Тренутно се на „Веритасовом” списку несталих налази 1.786 особа (1.282 цивила и 495 жена) српске националности која су нестала

у периоду 1991–1998. на подручју Хрватске (1.731) и БиХ (55). Ни овај списак није коначан, што илуструје и податак да је у посљедњој години међу нестале уписано 10 нових особа.

Са подручја Хрватске, укључујући и бившу РСК, почев од 2001. године, из масовних, заједничких и појединачних гробница ексхумирано је 1.334 леша, од чега 406 још није идентификовано.

ВЕРИТАС тренутно располаже са још 256 (106 по хрватским изворима) регистрованих (познатих) гробних мјеста српских лешева на подручју Хрватске из рата деведесетих, која се, уз мало добре воље са хрватске стране, могу одмах ексхумирати, као што су могли и ранијих година. Када би се лешеви из регистрованих гробних мјеста ексхумирали те са оним од раније ексхумираним и идентификовали, проста рачуница показује да би се број несталих са „Веритасове” листе смањио за трећину.

Породице несталих особа имају право сазнати истину о судбини својих најмилијих, друштво има правну и моралну обавезу помоћи им у њиховом трагању. То је могуће само уз активну сарадњу породица несталих са надлежним организацијама и институцијама.

Овај дан је и прилика да још једном позовемо све породице несталих да код институција и организација које се баве проблемом несталих провјере да ли су њихови нестали рођаци уписани у званичне спискове несталих, односно да ли су дали крвне узорке (ако јесу и да ли су задовољавајући) за идентификацију по ДНК методи.

Blic, 10.08.2018,

VUČIĆ IMENOVAO VERANA MATIĆA ZA SPECIJALNOG IZASLANIKA ZA PITANJA NESTALIH SA HRVATSKOM

Predsjednik Srbije Aleksandar Vučić imenovao je danas Verana Matića za svog specijalnog izaslanika za rešavanje pitanja nestalih sa Hrvatskom.

Kao specijalni izaslanik, Matić će sarađivati sa posebnim savetnikom predsednika Hrvatske za pitanja nestalih, gradonačelnikom Osijeka Ivićem Vrkićem.

Prilikom nedavnog sastanka sa Vrkićem, Vučić je rekao da je rešavanje pitanja nestalih najvažnije civilizacijsko i humanitarno pitanje

za Srbe i Hrvate, i da državni organi Srbije čine sve radi pronalaženja nestalih i rasvetljavanja njihovih sudbina, saopšteno je iz Službe predsednika Srbije za saradnju sa medijima.

U Deklaraciji o Unapređenju odnosa i rešavanju otvorenih pitanja između Srbije i Hrvatske, koju su 20. juna 2016. godine u Subotici potpisali Vučić i Kolinda Grabar-Kitarović, istaknuto je da su obe države saglasne da je potraga za nestalim licima prioritarno humanitarno pi-

tanje i da će uložiti iskrene i maksimalne napore u traženju nestalih.

N1, 28.08.2018,

NEPOZNATA SUDBINA 10.000 NESTALIH U BIVŠOJ JUGOSLAVIJI

Sudbina 10.281 osobe nestale tokom ratova na prostoru bivše Jugoslavije i danas je nepoznata, a od ukupnog broja nestalih, više od 3.600 osoba je srpske nacionalnosti, saopštila je danas Koordinacija srpskih udruženja porodica nestalih, ubijenih i poginulih lica sa prostora bivše Jugoslavije.

U saopštenju povodom 30. avgusta, Međunarodnog dana nestalih lica, Koordinacija je navela da se po podacima Međunarodnog komiteta Crvenog krsta, i dalje traga za 6.606 osoba u BiH, 2.027 osoba u Hrvatskoj i 1.648 osoba na Kosovu i Metohiji.

Koordinacija je izrazila nezadovoljstvo „zastojem u procesu traženja i identifikacije nestalih osoba”,

navodeći da su izostali konkretni rezultati kada je reč o pronalaženju nestalih Srba i kažnjavanju odgovornih za zločine nad njima u Hrvatskoj, BiH i na Kosovu i Metohiji.

„Nedopustivo je da u Hrvatskoj, 23 godine nakon rata, postoje poznate grobnice i grobna mesta sa više od 70 lica srpske nacionalnosti, koja nisu ekshumirana. Svaki dogovor, svaki sastanak zvaničnika je neiskren ukoliko u Hrvatskoj ne žele ili nisu u stanju ekshumirati poznate grobnice i grobna mesta”, piše u saopštenju.

Ocenjuje se da je situacija sa identifikacijom nestalih osoba i kažnjavanjem odgovornih za zločine na Kosovu i Metohiji „još gora”, jer po navodima Koordinacije, „procesui-

ranja i suđenja za ratne zločine nad Srbima uopšte nema, kao ni ekshumacije i identifikacije žrtava”.

„Ni u Federaciji BiH, pitanje istine i pravde za srpske žrtve, nema bolju sudbinu. Srpske žrtve se diskriminišu a počinio ratnih zločina, zahvaljujući nedostatku političke volje, izmiču ruci pravde a pravosudne institucije su predmet nedopustive politizacije”, stoji u saopštenju.

Dodaje se da u Srbiji još uvek nije rešeno pitanje satisfakcije porodicama žrtava i podizanja dostojnog spomen obeležja svim žrtvama ratova na prostoru bivše Jugoslavije.

Portal Novosti, 29.12.2018,

ŽRTVE O KOJIMA SE NE GOVORI

O nestancima i ubojstvima Srba u Vukovaru u ljeto 1991. ništa se ne može pronaći u povijesnim udžbenicima, tih priča nema ni u medijima, ni na prosvjedima, poput onog održanog u Vukovaru. Vukovarski gradonačelnik Srđan Milaković nedavno je spomenuo 42 žrtve, a spisak je po nekim podacima i duži

Sada nek' pribilježi osobu koja je sumnjivog karaktera, a našla se ovdje. Samo ga pribilježi, imenom i prezimenom i predat ćete nama. I on ide s nama, nema nikakvih problema. Ovu rečenicu, pred okupljenim pripadnicima novoformiranog odreda ljudi koji su trebali braniti Vukovar od eventualnog srpskog napada u ljeto 1991. godine, izgo-

vorio je Tomislav Merčep, tadašnji čelnik Sekretarijata narodne obrane. Snimka objavljena u dokumentarnom filmu 'Vukovar – posljednji rez' iz 2006. godine, autora Janka Baljka i Drage Hedla, dovoljno govori o atmosferi koja je u to vrijeme vladala u gradu. Bilo je to vrijeme, nakon otvorenih sukoba u Borovu Selu, kada su se obrisi rata već po-

sve jasno vidjeli. Već su dovršena masovna otpuštanja Srba, pogotovo s rukovodećih položaja, barikade su nicala na obje strane, noću su odjekivale eksplozije. U zrak su letjeli kiosci Borbe i Politike, ugostiteljski objekti u vlasništvu građana srpske nacionalnosti, a počeli su i prvi nestanci ljudi.

U dokumentarnom filmu 'Vukovar – posljednji rez' tadašnji saborski zastupnik SDP-a Petar Bošnjaković opisuje kako su građani stajali u redovima pred Merčepovim uredom, čekajući da im 'Vukovarski Napoleon', kako su mu tada tepali novinari, odobri ili odbije izdati propusnicu za izlazak iz grada: 'Čovjek je otišao, stao u red za propusnicu i nema ga kući. I tako to kreće... Plač, suze, zapomaganje, nije joj se vratio muž, nije joj se vratio sin... I na taj način dođete do informacije da ima onoga i najcrnjeg i najgoreg što se dešava.' Naravno, oni koji bi otišli po propusnicu pa se ne bi vratili kući bili su vukovarski Srbi, o čijim se nestancima šuti sve ove godine. U istom filmu Ferdinand Jukić, SZU-Povac i trgovac oružjem, i sam se prisjeća tipične scene. 'Jednog sam dana došao, pa sam vidio u čekaoni je načelnik Policijske stanice Vukovar stajao u redu i čekao. Tad sam preskočio sve i rekao: 'Tomice, pa jel te nije sramota, pa prvi čovjek policije stoji vani sat vremena i čeka na razgovor?' Kaže on: 'Nek čeka, stara komunjara', ispričao je Jukić. Kakvo je to bilo vrijeme, ovdje potpisanom novinaru opisao je i jedan od pripadnika tadašnjih hrvatskih snaga, koji je poželio ostati anonimn: 'U to vrijeme su letjeli kafići u zrak, pa je došao na red kafić mog prijatelja, koji je u njemu boravio i noću, čuvajući ga. Došao sam mu reći da je bolje da se makne jer ćemo ga te noći dignuti u zrak. Poslušao me i otišao iz Vukovara. Te noći smo mu zaista minirali kafić.'

O tim događajima ništa se ne može pronaći u povijesnim udžbenicima, ovakvih priča nema ni u štampi, ni na prosvjedima, poput nedavnog u Vukovaru, na kojem se opravdano zahtijevalo procesuiranje zločina srpske strane, ali se hrvatski zločini

nad Srbima nisu ni spomenuli, a Srba je, prema tvrdnjama koje je nedavno iznio i vukovarski dogradonačelnik Srđan Milaković, ubijeno 42. Spisak žrtava je, kao što su Novosti već ranije pisale, prema podacima nekih nevladinih organizacija još i veći. To, naravno, ne umanjuje tragediju koju su doživjeli vukovarski Hrvati, ali i o ovim žrtvama treba govoriti, tim više što ti zločini nisu istraženi niti su odgovorni procesuirani.

Prvi Srbin u Vukovaru je ubijen 29. lipnja, mjesec i pol prije napada JNA na grad. O načinu na koji je skončao nesretni Jovan Jakovljević Novosti su već pisale. Kuću poslovođe trgovine 'Sport', koja se nalazila u blizini Vodotoranja, okružila je grupa vojnika, pozvavši Jovana da izađe van. Svjedok događaja, njegov sin Slobodan, ispričao je 2010. za Novosti što se dalje zbilo: 'Otac im je odgovorio da mogu doći sutra, da je kasno i da ne želi izići. Tada su odgovorili da će u protivnom dići kuću u zrak. Vidio je da nema kud i krenuo van. Upalio je svjetlo u hodniku i prišao vratima. Oni koji su bili vani, vidjeli su siluetu mog oca i zapucali. Pao je glavom prema podrumu, na mjestu je ubijen.'

Kada se govori o srpskim zločinima u Vukovaru, mnogi vole reći da ubojice i silovatelji slobodno šetaju gradom. Ne znamo je li tako, ali znamo da su nam neke od srpskih porodica također rekly da znaju tko im je

ubio neke od članova obitelji. Među tim, ta informacija nikada nikoga u policiji i pravosuđu nije interesirala. Slobodan Jakovljević ispričao nam je kako to u stvarnosti izgleda, tvrdeći da je cijeli grad odmah znao tko mu je ubio oca: 'Danas imaju penzije, voze se u džipovima, jedan je turistički vodič. Viđam ih u gradu i ne mogu ništa.'

Svoju nam je priču prije osam godina ispričala i Radojka Mrkić, čiji je suprug Mladen Mrkić nestao u ljeto 1991. Mladen je bio inženjer u Vupiku i brinuo se o situaciji u kombinatu. 'Bio je jako vezan za radnike Vupika, mislio je da će sve propasti ako ode. A bilo je vrijeme žetve, znate, počela je 15. srpnja, a moj je Mladen na kraju podnosio izvještaj radničkom savjetu. Bio je jako zabrinut, jer srpska sela, koja su bila okupirana, nisu dovezla žito, pa je u silosu bio manjak prinosa', ispričala je Radojka Mrkić. Njen zabrinuti suprug Mladen Mrkić nikada nije podnio taj izvještaj. Nakon izlaska iz samoposluge u blizini zgrade u kojoj je živio sa suprugom dočekala su ga dva vojnika u maskirnim hlačama i crnim majicama. Natjerali su ga u automobil i odveli u zgradu Sekretarijata za narodnu obranu. Iza njega su ostali samo kruh i mlijeko koje je, prilikom ulaska u automobil, ostavio na pločniku. Njegova supruga nekim je čudom dobila i samog predsjednika Franju Tuđmana na

telefon i upitala ga može li napraviti nešto da joj se suprug vrati. Tuđman je slušalicu predao ministru unutarnjih poslova Ivanu Vekiću, koji je nesretnoj ženi obećao da će joj se suprug vratiti istog dana. Nije se vratio nikada.

Jedan od dokumenata koji opisuje događaje u Vukovaru iz ljeta 1991. i kasnije je izvještaj koji je 1993., po nalogu Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, sastavila Vlada Savezne Republike Jugoslavije. Spominju se brojni slučajevi ubojstava vukovarskih Srba pa bi taj, kao i drugi slični dostupni dokumenti, mogli biti korisni kada bi se hrvatsko pravosuđe htjelo posvetiti procesuiranju tih zločina.

Tako se opisuje događaj od 30. lipnja 1991. u Borovu Naselju, gdje su tri zarobljenika ubijena i bačena u Dunav. O tome je ubica, koja je bila pripadnica ZNG-a, vodila uredne dnevničke zapise, koji su joj nakon zarobljavanja oduzeti i pročitani na Vojnom sudu u Beogradu. Za dan 30. lipnja stoji da su suborci i ona 'u 4,00 poslije ponoći išli na Dunav kod klaonice, pucali u tri zarobljenika i gurnuli ih u Dunav'. O smaknuću trojice zarobljenika govorio je i jedan svjedok na suđenju. Navodna počiniteljica ovog zločina razmijenjena je 14. kolovoza 1992. U Hrvatskoj joj nije suđeno, a danas bi trebala imati 51 godinu.

Nakon početka otvorenih ratnih sukoba deseci Srba su ubijeni na različite načine. Civili su odvoženi iz podruma, a ubijani su i zarobljeni vojnici. U izvještaju Vlade SRJ opisuje se događaj iz sredine listopada 1991., kada su 'na punkt kod Doma tehnike privedena tri starija lica srpske nacionalnosti s Trpinjske ceste i to jedan penzioner, drugi mesar, i treći rukovodilac u kombinatu Borovo'. Tamo ih je zapovjednik punkta navodno odveo i s još dvojicom gardista strijeljao. Kasnije se podčinjenima pohvalio da ti ljudi 'plove niz Dunav'. U spisima Vojnog suda u Beogradu postoje iskazi dvojice svjedoka koji opisuju ovaj događaj.

Kako su te 1991. prošli brojni Srbi govori i priča koju je u listu 'Izvor'

Zajedničkog veća opština objavio novinar Slavko Bubalo, zapisavši slučaj Vukovarca Željka Paića. U ljeto 1991. Paić je radio kao konobar u bifeu na Autobusnom kolodvoru u Vukovaru. Imao je 31 godinu, suprugu Jelicu i dvije kćeri. Prema riječima njegove supruge Jelice, Željko je tog 10. kolovoza izišao iz bifea i otišao uplatiti novac u banku. Kući nije došao. Jelica ga je tražila, ali nje mu nije bilo ni traga ni glasa. Prošlo je 13 godina bez ikakvog saznanja o Željkovoj sudbini, a onda je zazvonio telefon. Jelicu su nazvali iz Srbije, gdje su identificirali ostatke jedne od žrtava, izvađene iz Dunava nekoliko dana nakon Željkovog nestanka. Potvrđeno joj je da je riječ o ostacima njenog supruga. Obdukcija je bila napravljena još 1991. godine. Željko je bio najprije isprebijan, a onda su mu na obali Dunava ispalili dva hica u glavu. Jelica je tužila Republiku Hrvatsku zbog odgovornosti za ubistvo supruga, ali je spor izgubila, kao i mnogi drugi. Trebalo je podmiriti sudske troškove od 31.000 kuna, a kako je bila nezaposlena, blokiran je račun njenim i Željkovim kćerima. Tako su kćeri, koje su tatu izgubile dok su bile djevojčice, morale još platiti i sudske troškove.

Sličan je slučaj i Ljubana Vučinića koji je novinaru Slavku Bubalu ispričao žrtvin sin Đorđe Vučinić. Ljuban je bio vozač kamiona u Borovu transportu. Živio je s porodicom u Borovu Naselju u Hercegovačkoj ulici. Đorđe je ispričao da su po njegovog oca, prema svjedočenjima komšija, došle četiri osobe obučene u hrvatske uniforme i odvele ga automobilom u vlasništvu Vodovoda. Pozivi u Merčepov štab nisu urodili plodom, jer im je on poručio kako nema namjeru tražiti nestale Srbe. Tijelo nesretnog Ljubana Vučinića pronašli su dunavski alasi pet dana nakon nestanka, kod Sremske Kamenice. Obdukcija je pokazala da je nesretni vozač stravično zlostavljan i izubijan po cijelom tijelu te da mu je u potiljak i leđa ispaljeno pet metaka.

Tadašnji povjerenik Vlade za Vukovar Marin Vidić Bili 18. kolovoza 1991. uputio je pismo predsjedniku

Franji Tuđmanu i opozicijskim pravicima Ivici Račanu, Draženu Budiši, Marku Veselici i Savki Dabčević Kučar u kojem se žalio na Merčepa. 'Okružen je sumnjivim tipovima i kriminalcima koji bespravno upadaju u privatne stanove, pljačkaju ih, nasilno privode građane na saslušanje, pa čak vrše i egzekuciju. Merčep je stvorio u Vukovaru opću psihozu straha među hrvatskim i srpskim pučanstvom, što je rezultiralo općim bijegom iz grada (...) Budući da smatramo da nismo u stanju da s lokalnim snagama raščistimo situaciju, molimo vas da nam hitno uputite kompetentne ljude koji će legalnim institucijama vlasti pomoći da se stanje što prije normalizira, stajalo je u tom čuvenom pismu.

'Kompetentni ljudi' koje je Tuđman uputio da riješe problem bili su SZUP-ovci koji su Merčepa uhapsili tog kolovoza 1991., prislonili mu pištolj na glavu i priveli ga u podrum, ali su ga nakon tri sata pustili. Dan kasnije, Merčep je s obitelji napustio Vukovar. Iako je nedavno osuđen za ubojstva u Zagrebu i Pakračkoj Poljani, za događaje u Vukovaru nije ni procesuiran. Tamo je koncem kolovoza 1991. počeo rat, nakon što je komandant blokiranе vukovarske kasarne poslao svoj panični izvještaj u Beograd. General Veljko Kadijević, nakon što je neuspješno tražio od Tuđmana da se kasarna deblokira, započeo je 'vojnu vežbu' koja je odnijela hiljade života. Čijih života? Naših, hrvatskih i srpskih...

Република Србија

Влада

КОМИСИЈА ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА

KNZL.gov.rs, 07.03.2019.

ПРЕДСЕДНИЦА ВЛАДЕ ОДРЖАЛА САСТАНАК НА ТЕМУ НЕСТАЛИХ ЛИЦА СА ГЕНЕРАЛНОМ ДИРЕКТОРКОМ МЕЂУНАРОДНЕ КОМИСИЈЕ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА

Председница Владе Републике Србије, Ана Брнабић истакла је данас у разговору са председницом Међународне комисије за нестала лица Катрин Бомбергер да је кључ решавања питања несталих на просторима бивше Југославије, сарадња међу државама и домаћим институцијама, подсећајући да је то уједно и обавеза свих нас према жртвама и њиховим породицама без обзира на националност.

Брнабић је истакла да је нерасветљена судбина више од 10.000 несталих лица у региону једна од најтежих последица сукоба на просторима бивше Југославије. Брнабић је нагласила да је држава спремна да пружи већу подршку Комисији за нестала лица и другим институцијама, како би се повећали капацитети и побољшали услови рада у циљу расветљавања судбине лица која се још увек воде као нестала. Истовремено, Србија ће, према њеним речима, инсистирати и на отварању својих архива, архива других страна у процесу, као и свих архива у поседу међународних организација које су биле присутне у време сукоба на простору бивше Југославије.

Председница владе је истакла да је највећи изазов у решавању проблематике несталих лица 4000 екхумираних НН посмртних остатака у мртвачницама региону (од тога око 3000 у БиХ, 930 у Републици Хрватској и 300 у Приштини), за које и даље није завршен процес идентификације. У том смислу, указала је да је ово питање јед-

но од најкомплекснијих отворених питања у билатералним односима са Републиком Хрватском и да ће Република Србија инсистирати да се ово питање што пре реши. Такође је истакла, да је за проблем решавања судбине несталих лица са простора АП КиМ веома важно да Приштина достави информације и документацију из својих архива, посебно она која указују на постојање појединачних или масовних гробница са посмртним остацима лица српске и неалбанске националности.

Председник Комисије за нестала лица Вељко Одаловић, који је присуствовао састанку, истакао је да надлежни органи Републике Србије крајње одговорно приступају свакој информацији о могућим гробницама и да у Комисији не постоји ни један захтев других страна за који није извршена проvera.

Он је навео да Комисија ради у пуној сарањи са надлежним државним органима (Тужилаштво за ратне злочине, МУП и др.). Такође, сарађује са свим релевантним међународним организацијама које се баве овим питањем, међу којима је и Међународна комисија

за нестала лица, Међународни комитет Црвеног крста и УНДП. На крају је закључио да је, имајући у виду карактер сукоба, за даљи напредак у процесу од изузетног значаја регионална сарадња.

Катрин Бомбергер, генерални директор Међународне комисије за нестала лица, оценила је да постоје одређени помаци у потрази за несталима током ратова деведесетих година на простору бивше Југославије има, али да је неопходна већа спремност земаља региона да се суоче са последицама сукоба и са злочинима који су почињени на њиховим територијама. Она је похвалила рад владине Комисије за нестала лица, који је окарактерисала као одговоран и транспарентан и понудила помоћ у анализи и унапређењу форензичког процеса.

Навела је да су од изузетног значаја и нове иницијативе за сарадњу земаља региона, као што је Берлински процес, кроз које такође треба инсистирати на решавању овог питања.

Саговорници су се сагласили да је затварање овог тешког наслеђа прошлости од изузетног значаја за будућност и просперитет читавог региона.

KNZL.gov.rs, 16.04.2019.

У ЗАГРЕБУ ОДРЖАН ДРУГИ САСТАНАК ОПЕРАТИВНЕ ГРУПЕ ЗА РЕШАВАЊЕ НЕИДЕНТИФИКОВАНИХ СЛУЧАЈЕВА

Дана 15. и 16. априла 2019. године, у Загребу, у организацији Међународне комисије за нестала лица (МКНЛ), одржан је други састанак Оперативне групе за решавање неидентификованих случајева (ННОГ).

Током дводневног састанка, представљене су тренутне стратегије и протоколи, који се односе на решавање питања неидентификованих посмртних остатака, надлежних тела за тражење несталих лица. Након тога, презентоване су доступне информације о неидентификованим посмртним остацима ексхумираних са конкретних локација предходно предложеним од стране представника ННОГ у циљу размене података са другим члановима ове Групе. У том смислу, чланови ННОГ представили су основне чињенице о ексху-

мираним посмртним остацима који још увек нису идентификовани, околностима ексхумације, као и предлоге за анализу све расположиве документације како би, кроз заједнички рад, решили одређени број ових случајева.

Састанак је окончан дискусијом о даљим корацима које би требало предузети у развоју пилот пројекта који ће омогућити решавање проблема идентификације око 4.000 посмртних остатака у мртвачницама.

У току другог дана састанка организована је посета заједничкој гробници за неидентификоване жртве из рата у Хрватској на Градском гробљу Мирогој и том приликом је члановима ННОГ презентовано стање неидентификованих случајева у Репу-

блици Хрватској. Чланови ННОГ су потом обишли спомен обележје „Глас хрватске жртве” на Градском гробљу Мирогој у Загребу.

ННОГ чине представници Комисије за нестала лица Владе Републике Србије, Института за нестала лица Босне и Херцеговине, Управе за заточене и нестале Министарства хрватских бранитеља, Комисије за нестала лица Владе Црне Горе и Комисије за нестала лица тзв. Косова.

ННОГ је оформљена 2018. године од стране Групе за нестала лица (ГНЛ), са циљем утврђивања ситуације у вези са неидентификованим посмртним остацима, који су смештени у мртвачницама на целом простору бивше Југославије, ради спровођења активности предвиђених Оквирним планом за решавање питања несталих лица из сукоба на подручју бивше Југославије, који је потписан 6. новембра 2018. године, у Хагу.

KNZL.gov.rs, 29.05.2019,

ОДРЖАН РАДНИ САСТАНАК КОМИСИЈЕ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ПОВЈЕРЕНСТВА ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ ЗА ЗАТОЧЕНЕ И НЕСТАЛЕ

На позив Управе за заточене и нестале Министарства хрватских бранитеља, 29.5.2019. године у Граду Вуковару одржан је радни састанак представника Комисије за нестала лица Владе Републике Србије предвођених председником Комисије Вељком Одаловићем и Повјеренства Владе Републике Хрватске за заточене и нестале особе, предвођених председником Повјеренства помоћником министра хрватских бранитеља Стјепаном Сучићем уз присуство генералног конзула Републике Србије у Вуковару Милана Шапића и конзула Људмиле Остојић.

Одржани састанак је још један у низу уложених напора за размену информација с циљем решавања преосталих случајева несталих лица, имајући у виду да је питање несталих лица једно од кључних нерешених питања у билатералним односима Републике Србије и Републике Хрватске.

Током састанка, нагласак је стављен на трајне захтеве упућене од самог почетка успостављања сарадње 1995. године и наглашена је потреба за интензивнијим ангажманом у претрази постојеће архивске грађе, проверама расположивих информација и примарних извора сазнања, као и достави података о локацијама примарних и секундарних гробница на подручју Републике Хрватске при чему је посебан нагласак стављен на подручје Хрватског Подунавља.

Уз наведено, наглашено је како ће Република Хрватска наставити с даљим спровођењем теренских истраживања на локацијама за које постоји основана сумња да се ради о местима укопа посмртних остатака.

У предстојећем периоду очекује се интензивирање активности у прикупљању сазнања према отвореним питањима и захтевима, и у складу с позитивним резултатима,

поступања обе стране биће презентоване на следећем састанку надлежних тела за тражење несталих лица, а како би се допринело бржем и успешнијем решавању питања несталих лица.

У наставку састанка, акценат је стављен на механизме у процесу тражења несталих лица који се остварују заједничком сарадњом, и у складу са тим је договорено спровођење активности, које се односи на заједничка теренска извиђања локација могућих места појединачних и масовних гробница као и сарадње при организацији коначних идентификација посмртних остатака.

Такође, договорена је сарадња у припреми Петог издања Књиге лица несталих на подручју Републике Хрватске чије се ново издање очекује до краја 2019. године. С обзиром на то да Комисија за нестала лица Владе Републике Србије и Управа за заточене и нестале остварују мултилатералну сарадњу у склопу спровођења одредаба Оквирног плана за решавање питања лица несталих на подручју бивше Југославије, приликом састанка усаглашени су и закључци који се односе на методоло-

гију ажурирања Базе података активних случајева лица несталих у оружаним сукобима.

Председник Комисије Вељко Одаловић и председник Повјеренства Стјепан Сучић оценили су билатералну сарадњу кључном у међу-

собним односима апострофирајући како су добродошле иницијативе чији се инструменти показују корисним у процесу тражења несталих особа попут споменутог Оквирног плана.

Обе стране нагласиле су потребу отвореног и деполитизованог дија-

лога у складу с хуманитарном димензијом питања несталих лица и сложиле се о потреби даљег интензивирања билатералне сарадње у складу са заједничким циљем – осигурања члановима породица несталих право на истину о судбини њихових најмилијих.

KNZL.gov.rs, 11.06.2019.

ОДРЖАНА ДЕВЕТА СЕДНИЦА КОМИСИЈЕ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА

У уторак, 11. јуна 2019. године у „Клубу посланика” у Београду, одржана је Девета седница Комисије за нестала лица. Седницу је водио председник Комисије Вељко Одаловић а присуствовали су чланови Комисије и Стручне службе.

На седници је представљен Извештај о раду Комисије за период од 01. јануара до 31. децембра 2018. године, са планом рада за 2019. годину и размотрена иницијатива о измени и допуни Закона о управљању миграцијама. Овом приликом, чланови Комисије су упознати о потреби израде Закона о несталим лицима и направљен је план о активности Комисије и ресорних министарстава и организација за наредни период.

Председник Комисије, Вељко Одаловић образлажући Извештај о раду Комисије истакао је доса-

дашњи заједнички напор надлежних тела за тражење несталих лица у региону као и међународних организација, у складу са својим мандатима, који је резултирао решавањем око 72% лица која се воде као нестала али да то ипак не значи ништа породицама које још увек нису успеле да пронађу своје најмилије. Нагласио је да су остали најкомплекснији случајеви, са мањком информација везаних за нестанак, са изостанком или недовољно референтних узорака за ДНК анализу али и да још увек сва нестала лица нису пријављена према опште прихваћеним критеријумима МКЦК и да држава Србија тражи још око 3500 лица за која има легитиман интерес.

Вељко Одаловић је говорио о промени основног мандата Комисије, да се Комисија поред питања

несталих бави и питањем убијених лица. Навео је да оваква иницијатива мора бити имплементирана у Закон о управљању миграцијама, као и потребу да се са телима Владе и надлежним институцијама дође до броја смртно страдалих лица српске националности у оружаним сукобима 90тих година прошлог века.

На седници је било речи и о потреби израде Закона о несталима, којим би се уредила права која припадају породицама по основу несталога лица. Овај проблем је у томе сложенији с обзиром да се на територији Републике Србије поред породица њених држављана који су страдали у овим сукобима налази и неколико стотина хиљада лица која су напустила подручја захваћених оружаним сукобима и трајно регулисали свој грађански статус на њеној територији.

KNZL.gov.rs, 14. јун 2019. године

ОДРЖАН ТРЕЋИ САСТАНАК ГРУПЕ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА

Трећи састанак Групе за нестала лица (ГНЛ), у циљу спровођења активности предвиђених Оквирним планом за решавање питања несталих лица из сукоба на подручју бивше Југославије, одржан је 14. јуна 2019. године, у Подгорици, у организацији Међународне комисије за нестала лица (МКНЛ).

На састанку ГНЛ присуствовали су руководиоци надлежних тела за тражење несталих лица Р. Србије, Црне Горе, БиХ, Р. Хрватске и тзв. Косова. Састанку је при-

суствовала и представница Министарства спољних послова и послова Комонвелта Владе Уједињене Краљевине Велике Британије која је у свом обраћању поздравила досадашње напоре и изразила даљу подршку у процесу решавања питања несталих лица.

Састанак је организован у циљу сумирања досадањих резултата у процесу тражења несталих лица у оквиру спровођења Оквирног плана и начину извештавања о постигнутом напретку на пред-

стојећем самиту земаља Берлинског процеса, који ће се одржати у Познану, почетком јула 2019. године, у Пољској.

Овом приликом, учесници на састанку су истакли да механизам мултилатералне сарадње, кроз спровођење активности предвиђених Оквирним планом, представља виши квалитет али да је билатерална сарадња незаменљив механизам као кључан у процесу тражења несталих лица.

ГРАДСКО ГРОБЉЕ „ПУЧИЛЕ” У БЈЕЉИНИ

Јавно комунално предузеће „Градско гробље” из Бјељине обратило се Веритасу писменим путем 30. маја 2019. године у којем наводе да су утврдили да постоји одређен број лица која су сахрањена на градском гробљу „Пучиле” у периоду од 12.08. до 05.11.1995. године, тј. након агресије на Републику Српску Крајину – „Олуја”.

Због недостатка података о породицама сахрањених замолили су нас да им помогнемо у проналажењу чланова породице, како би ступили у контакт са њима ради изградње надгробних обиљежја. Навели су и да ће, у случају да неко од сахрањених лица нема потомке, њихово предузеће извршити изградњу надгробних споменика у циљу одавања пијетета и почасти свим жртвама агресије на Републику Српску Крајину у акцији „Олуја” у августу 1995. године. У допису су навели и имена сахрањених:

1. Маринковић Даница кћи Ђуре, рођена 1926. године Бабићи, Вргинмост.
2. (Радета) Радека Дане син Петра, рођен 1921. године у Кореници. Право презиме Радека.
3. Шупица Перо (Милован), рођен 1937. године у Војновцу код Плашког.
4. Срдић Јека, рођена 1919. године у Врховинама.
5. Бурсаћ Милош, рођен 1916. године у Плавну код Книна.
6. Лисић Милка, рођена 1910. у Плашком
7. Шупица Душан (Милован), рођен 1935. године у Војновцу код Плашког.
8. Шупица Миле син Јосе, рођен 10.10.1904. године у Војновцу, Плашки.

9. Илибашић Милош, рођен 1909. године у селу Драшковац код Двора.

10. Ђерић Илија син Милана, рођен 1921. Крупа на Уни.

А ми у Веритасу смо се потрудили и пронашли смо чланове породица горе поменутих лица која су сахрањена на гробљу „Пучиле” и о томе нашим дописом од 18. јуна 2019. године обавијестили ЈКП „Градско гробље” у Бијељини уз захвалност што брину о преминулим Крајишницима и уз обећање да ћемо у овогодишњем билтену овој њиховој акцији поклонити пажњу.

Након тога из ЈКП „Градско гробље” дописом од 24. јуна 2019. године, обавијестили су нас да су у истом периоду на „Градском гробљу Пучиле” сахрањена и слиједећа лица:

1. Никола Шкундрић рођен 1912. у Книнској Крајини, умро 05.08.1995.;
2. Стоја Калањ рођена 1926. у Книнској Крајини, умрла 12.08.1995.;
3. Јосо Ђосо, рођен 23.08.1995. у Книнској Крајини, умро 23.08.1995. и
4. Драгица Драгишић рођена 21.01.1926. у Книнској Крајини, датум смрти 12.08.1995. године.

Уз напомену да једино за Драгицу Драгишић немају податке о потомцима и насљедницима, а да за осталу тројицу имају. Доставили су нам и фотографије гробних мјеста за сва наведена лица.

Код свих горе наведених лица у евиденцији Веритаса смо имали само имена: Радека Дане; Шупица Перо и Бурсаћ Миће, под ознаком индиректна жртва.

На основу достављене документације ЈКП Градско гробље из Бијељине у базу Веритаса унијет ћемо и остала лица чији су земни остаци сахрањени на гробљу „Пучиле” у Бијељини као индиректне жртве ратних сукоба деведесетих.

НОВИ УПИСИ ПОГИНУЛИХ, УБИЈЕНИХ И НЕСТАЛИХ ЛИЦА од 31. јула 2018. до 1. августа 2019.

1. **Арамбашић Милан син Николе**, рођен 03.03.1921. године у Цивљанима код Книна, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје му се губи сваки траг. (Извор: кћер Арамбашић Милица)

2. **Болобан Љубица кћи Николе**, рођена 12.10.1932. године у Великом Обљају, а живјела у Бојној код Глине. У њену кућу, у којој је живјела сама, 01.10.1993. године дошло је неколико муслиманских војника и од ње тражили паре и оружје, а како није имала шта да им да, претукли је. Истог дана превежена у глинску болницу, гдје је, усљед задобијених повреда, преминула исту вече. (Извор: син Болобан Бранко)

3. **Чикара Душан син Николе**, рођен 07.08.1965. године у Огулину, живио у Личкој Јасеници. Погинуо је 03.05.1995. године на подручју Коњске Главе од стране ХВ. Сахрањен је у породичној гробници на сеоском гробљу у Личкој Јасеници. (Извор: комшија Кнежевић Жељко)

4. **Целајлија Здравко син Спасоје**, рођен 11.01.1953. године у Батињанима код Дарувара, живио у Загребу. У току рата био је преводилац код УНПРОФОР–а. У јануару 1996. године отишао је обићи своје село Батињане, гдје је пронађен мртав пререзаног грла. Сахрањен је на гробљу у Дарувару. (Извор: брат од тетке Мирослав Вуковић)

5. **Гледић Југослав син Стевана**, рођен 31.05.1972. године у Берку код Винковаца, гдје је и живио. Дана 05.08.1995. године у 19 часова на српске положаје у Церићу пала је граната испалена са хрватских положаја, од које је убијено и рањено неколико припадника СВК. Том приликом је на лицу мјеста погинуо и Југослав, који је сахрањен у Кљајићеву код Сомбора: (Извор: супруга Тробојача Мирела)

6. **Годић Сава кћи Милована**, рођена 25.02.1912. године у Бабиној Ријеци код Костајнице, живјела у Чукуру. Сава је била смјештена у психијатријској болници у Поповачи и од јуна 1991. године породица нема никаквих информација и сазнања о њеној судбини. (Извор: унука Мира Беговић)

7. **Илибашић Милош**, рођен 1909. године у Драшковцу код Двора, гдје је и живио. У „Олуји” кренуо од своје куће у избјегличкој колони и дошао до Бијељине. Због болести смјештен у болницу у Бијељини, гдје је умро 07.10.1995. године. Сахрањен на Градском гробљу „Пучиле” у Бијељини. (Извор: Допис ЈПК „Градско гробље” Бијељина)

8. **Лисић Милка**, рођена 1910. године у Плашком, гдје је и живјела. У „Олуји” кренула од своје куће у избјегличкој колони и дошла до Бијељине. Због болести смјештена у болницу у Бијељини гдје је умрла 16.08.1995. године. Сахрањена на Градском гробљу „Пучиле” у Бијељини. (Извор: Допис ЈПК „Градско гробље” Бијељина)

9. **Љуштина Миле син Петра**, рођен 1938. године у Глибодолу код Оточца, гдје је и живио. Погинуо 16.11.1991. на подручју Глибодола од непријатељског рафала. Сахрањен на мјесном гробљу у Глибодолу. (Извор: комшија Чутурило Илија)

10. **Марковић Даница кћи Ђуре**, рођена 1926. године у Бабићима код Вргинмоста, живјела у Глини. У „Олуји” кренула од своје куће у избјегличкој колони и дошла до Бијељине. Због болести смјештена у болницу у Бијељини, гдје је умрла 12.08.1995. године. Сахрањена на Градском гробљу „Пучиле” у Бијељини. (Извор: Допис ЈПК „Градско гробље” Бијељина)

11. **Радека Дане син Петра**, рођен 1921. године у Михаљевцу код Коренице, гдје је и живио. У „Олуји” кренуо од своје куће у избјегличкој колони и дошао до Бијељине. Због болести смјештен у болницу у Бијељини гдје је умро 15.08.1995. године. Сахрањен на Градском гробљу „Пучиле” у Бијељини. (Извор: Допис ЈПК „Градско гробље” Бијељина)

12. **Срдић Јека**, рођена 1919. године у Врховинама, живјела у Сеоцу код Врховина. У „Олуји” кренула од своје куће у избјегличкој колони и дошла до Бијељине. Због болести смјештена у болницу у Бијељини, гдје је умрла 15.09.1995. године. Сахрањена на Градском гробљу „Пучиле” у Бијељини. (Извор: Допис ЈПК „Градско гробље” Бијељина)

13. **Шупица Душан син Милована**, рођен 1935. године у Војновцу код Плашког, гдје је и живио. У „Олуји” кренуо од своје куће у избјегличкој колони и дошао до Бијељине. Због болести смјештен у болницу у Бијељини, гдје је умро 30.08.1995. године. Сахрањен на Градском гробљу „Пучиле” у Бијељини. (Извор: Допис ЈПК „Градско гробље” Бијељина)

14. **Шупица Миле син Јосе**, рођен 10.10.1904. године у Војновцу код Плашког, гдје је и живио. У „Олуји” кренуо од своје куће у избјегличкој колони и дошао до Бијељине. Због болести смјештен у болницу у Бијељини, гдје је умро 20.09.1995. године. Сахрањен на Градском гробљу „Пучиле” у Бијељини. (Извор: Допис ЈПК „Градско гробље” Бијељина)

15. и 16. **Тепић Душан син Илије**, рођен 16.09.1923. године у Дубици и његова супруга **Тепић Ана кћи Николе**, рођена 1925. године у Баћину, живјели у Хрватској Дубици. Убијени 22.10.1991. године код своје куће у Хрватској Дубици. (Извор: снаха Тепић Сњежана)

17. **Влаисављевић Нино**, рођен 1951. године у Запољу код Оточца, гдје је и живио. Дана 16.11.1991. године у Дабру група српских војника, међу којима је био и Нино, наишла на мртваг хрватског војника и када су га помјерили мина је експлодирала и на мјесту га убила, а неколицину ранила. (Извор: комшија Чутурило Илија)

ЕКСХУМАЦИЈЕ

ОД 31. ЈУЛА 2018. ДО 1. АВГУСТА 2019.

www.srbija.gov.rs, 10.10.2018.

ЕКСХУМАЦИЈА ПОСМРТНИХ ОСТАКА ЖРТАВА „ОЛУЈЕ” У ЛИЦИ

Комисија за нестала лица Владе Републике Србије саопштила је да су данас на подручју Личко-сењске жупаније надлежни органи Хрватске завршили процес ексхумација са регистрованих гробних места, на којима су покопани посмртни остаци жртава српске националности које су страдале у акцији хрватске војске и полиције „Олуја”.

Процес ексхумација на овом подручју трајао је два радна дана, током којих су ексхумирани посмртни остаци, и то на Православном гробљу у Водотечу (3), Градском гробљу у Оточцу – православно део (1), месном (православном)

гробљу у Дољанима (2) и на месном гробљу у Рудопољу (3).

Од свих ексхумираних посмртних остатака су узети узорци ради идентификације методом ДНК анализе.

Према подацима Комисије, до сада је у региону Лике ексхумирано 240 лица, и то најпре на гробљу у Грачацу 155, Кореници 27, да би након прекида, процес био настављен тек у октобру 2006. године ексхумацијом посмртних остатака 58 жртава на локацији Житник код Госпића.

У овом региону, од укупног броја ексхумираних, 177 лица је

идентификовано и предато породицама.

У складу са потписаним међудржавним документима са Хрватском и на основу њих постигнутих договора, ексхумацијама су у својству посматрача присуствовали представници Комисије за нестала лица.

Наставак ексхумација је од посебног значаја за убрзање решавања случајева лица која се воде као нестала у вези са оружаним сукобима, као и сарадње надлежних тела у региону, имајући у виду његов хуманитарни значај, а посебно за чланове породица несталих лица.

branitelji.gov.hr, 16.10.2018.

ЕКШУМИРАНО ДЕВЕТ НЕИДЕНТИФИЦИРАНИХ ПОСМРТНИХ ОСТАКА ИЗ ДОМОВИНСКОГ РАТА

Темелјем налога Жупанијског суда у Риги, од 9. до 12. листопата 2018. године, у организацији Управе за затомене и нестале Министарства хрватских бранитеља, проведена је екшумација девет неидентифицираних посмртних остатака из Домовинског рата.

Провереним активностима теренских истраживања обухваћено је укупно седам локација на подручју опћина Бринје, Оточак, Врховине, Плитвишка језера и Госпић. Из четри асанацијска гробна мјеста на једној прикривеној локацији екшумирано је укупно девет посмртних остатака,

док на преостале двије локације нису пронађени посмртни остаци. Према расположивим saznanjima, ријеч је о посмртним остацима особа погинулих 1995. године те су из свих изузети узорци за потребе идентификације методом анализе ДНА. Посмртни остаци су потом превезени на Завод за судску медицину и криминалистику у Загребу до њихове идентификације и сахране суkladно жељама обитељи.

srbija.gov.rs, 23.10.2018.

ЕКСХУМИРАНО 15 СРПСКИХ ЖРТАВА НА ПОДРУЧЈУ КАРЛОВАЧКЕ ЖУПАНИЈЕ

Комисија за нестала лица Владе Републике Србије саопштила је да су на подручју Карловачке жупаније надлежни органи Хрватске завршили процес ексхумација са регистрованих гробних места на којима су покопани посмртни остаци жртава српске националности страдалих у акцији хрватске војске и полиције „Олуја”.

Процес ексхумација на овом подручју трајао је шест радних дана и ексхумирани су посмртни остаци 15 лица, и то на месном гробљу у Личкој Јесеници (5), гробљу Светог Петра у Дугој Реси (1), месном (православном) гробљу у Малом Козинцу (6), месном

гробљу у Горњем Сјеничку (1), месном гробљу Божић у Подгорју Крњачком (1) и на месном гробљу у Тушиловићу (1). Према прелиминарним подацима, пет тела је женског пола, осам тела мушког пола, а за два тела није било могуће утврдити пол.

Сви ексхумирани посмртни остаци су транспортовани у Завод за судску медицину и криминалистику Медицинског факултета у Загребу, где ће се узети узорци ради идентификације методом ДНК анализе, а потом и обавити њихова идентификација.

Утврђено је да су на месном (православном) гробљу у месту Плашки у ранијем периоду по

појединачним захтевима породица ексхумирани посмртни остаци два лица, на основу прелиминарно утврђеног идентитета.

У складу са потписаним међудржавним документима са Републиком Хрватском и на основу њих постигнутих договора, ексхумацијама су у својству посматрача присуствовали представници Комисије за нестала лица.

Наставак ексхумација је од посебног значаја за убрзање решавања случајева лица која се воде као нестала у вези са оружаним сукобима и сарадње надлежних тела у региону, имајући у виду његов хуманитарни значај, а посебно за чланове породица несталих лица, наводи се у саопштењу.

Jutarnji list, 25.04.2019,

ПРИПАДНИЦИ HV-a I MUP-a ПОЧЕЛИ С ПРОБНИМ ИСКАПАЊИМА НА ОВЧАРИ

Locirana je potencijalna masovna grobnica u blizini Spomen-doma

Pripadnici Hrvatske vojske i MUP-a u četvrtak su počeli s probnim iskapanjima na mjestu potencijalne masovne grobnice iz vremena Domovinskog rata na području poljoprivrednog dobra Ovčara nedaleko od Vukovara.

Kako neslužbeno doznajemo, lokalitet na kojem se izvodi ovo probno iskapanje nalazi se uz cestu nedaleko od Spomendoma Ovčara, no odgovorni ne žele davati nikakve informacije s obzirom na to da je prijašnjih godina već bilo nekoliko sličnih radova koji, nažalost, nisu dali očekivani rezultat. Medijima je rečeno da će o eventualnim otkrićima javnost pravodobno izvijestiti.

Podsjetimo, nakon što je slomljena obrana Vukovara 18. studenoga 1991. godine, iz vukovarske su bolnice odvedene najmanje 264 osobe, većinom ranjenici, a među

njima i brojni civili. Njih 200 eks-humirano je iz masovne grobnice na Ovčari 1996. godine, a za preostalima, koji su se nalazili u famoznom šestom autobusu kojim su zarobljenici odvezeni u smjeru Ovčare, još se traga. Dosad je bilo već nekoliko dojava o potencijalnom mjestu još jedne masovne grobnice, ali su se sve pokazale lažnima.

ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ

ОД АВГУСТА 2018. ДО АВГУСТА 2019.

Blic, 13.11.2018.

MATIĆ: USKORO IDENTIFIKACIJA 20 POSMRJNIH OSTATKA SRBA U HR

Dvadesetak identifikacija posmrtnih ostataka Srba stradalih u Hrvatskoj, tokom sukoba 1990ih, biće obavljeno do kraja godine, u prisustvu njihovih porodica, kaže specijalni izaslanik predsednika Srbije za pitanja nestalih Veran Matić, prenose „Novosti”.

Beogradski list navodi da je identifikacija žrtava usporena na najviše 50 posmrtnih ostataka godišnje, dok se u hrvatskom Zavodu za sudsku medicinu nalazi više od 900 tela Srba stradalih u ratu devedesetih godina prošlog veka.

Matić je za „Novosti” rekao da će porodice dvadesetak srpskih žrtava, koje će biti identifikovane do kraja godine, prisustvovati identifikaciji i, posle DNK potvrde podudaranja podataka, moći će da preuzmu tela svojih najdražih.

Uz to, još dvadesetak tela ekskumiranih u poslednjih mesec dana iz 76 poznatih grobnih mesta, dopremljeno je na identifikaciju.

U Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu već godinama na prepoznavanje čeka 937 posmrtnih ostataka, što je, između ostalog, bio razlog Matićeve nedavne posete Hrvatskoj.

Sastao se sa kolegom Ivicom Vrkićem, specijalnim izaslanikom za pitanja nestalih hrvatske predsednice, kao i sa Kolindom Grabar Kitarović, koju su obavestili o problemima.

Nismo imali konkretne rezultate u smislu da je otkrivena neka lokacija, ali meni je bilo važno da prikupim informacije i pokušam da razumem probleme zbog kojih do sada nisu otkrivene sudbine većeg broja nestalih – objašnjava Matić.

Kaže i da je u Hrvatskoj imao niz sastanaka sa vodećim ljudima nadležnih službi, te da ima vrlo pristojnu saradnju sa Komisijom za nestale, ali da njegov kolega Vrkić nema saradnju sa Upravom za zatočene i nestale, jer pomoćnik ministra ratnih veterana Stjepan Sučić ne priznaje instituciju specijalnih izaslanika.

Potrebna je saradnja obeju strana – ukazuje Matić i navodi da je u toku rad na petom izdanju knjige nestalih na prostoru Hrvatske, uz saglasnost obeju strana, te da je potrebno u jednoj bazi prikupiti sve što o nestalima imaju naše službe, Hrvatska, Hag. Za godinu dana bi, objašnjava, bili prikupljeni podaci, a zatim bi zajednički timovi profesionalaca u naredne tri godine radili istrage.

Matić je u Zagrebu posetio i Zavod za sudsku medicinu, gde je identifikacija poslednjih godina usporena na pedesetak žrtava godišnje, bar kad su u pitanju Srbi, ali je dobio uveravanja da se iz budžeta Hrvatske redovno finansira rad na prepoznavanju.

Problem, zapravo, leži u velikom obimu posla, a osim toga, nisu svi slučajevi prijavljeni po modelu Međunarodnog komiteta Crvenog krsta, sa davanjem uzoraka za DNK analizu, te će zato morati da se napravi velika kampanja za prijavljivanje što većeg broja nestalih, sa svim podacima i uzorcima DNK, navode „Novosti”.

Važno je da se sa srpske strane lociraju sva mesta na kojima bi mogla biti tela ubijenih. Svako davanje podataka mora biti društveno podržano koncenzusom, moraju se povećati kapaciteti onih koji se ovim bave i utvrditi činjenice o Vukovaru i „Oluji”, koji nose naveći broj nestalih – kaže Matić.

Za to je potreban zajednički plan rada obeju strana, zaključuje on i poziva sve koji imaju bilo kakve podatke o mestima ukopa da mu pišu na veran.matic@b92.net.

Веритас инфо, 11.12.2018.

САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ ТРОЈЕ СРБА

Данас су на Заводу за судску медицину и криминалистику Медицинског факултета у Загребу идентификовани посмртни остаци 3 лица српске националности, страдалих на подручју Баније и Западне Славоније у мају и августу 1995. године, чије породице данас живе на подручју Републике Српске.

Међу идентификованима су и посмртни остаци Стеве Дмитра Божић (58) из Окучана, који је као цивил погинуо 1. маја 1995. у хрватској акцији „Бљесак”. Нјегови посмртни остаци под именом су били покопани у групној гробници у Окучанима са још 33 посмртна остатка, одакле су ексхумирани у децембру 2010.

Идентификовани су и посмртни остаци Саве Николе Ћеран (81) и њеног сина Млађана (67) из Унчана код Двора, који су као цивили убијени 7. августа 1995. у хрватској акцији „Олуја”. Нјихови посмртни остаци су били покопани у групној гробници у Петрињи међу 160 посмртних остатака, одакле су ексхумирани у јуну 2007. године. Пра-

бабу Саву и дједа Млађана идентификовао је Зоран Ђеран, којем су припадници Петог муслиманског корпуса армије БиХ 14. фебруара 1992. на Сувој Међи, пред његовим очима, убили оца Драгана и још неколико рођака и комшија, а њега тешко ранили.

У задњих осамнаест година из заједничких, масовних и појединачних гробница, укључујући и ексхумације у организацији са-

мих породица, на подручју Хрватске, БиХ и Србије, ексхумирано је укупно 1.600 српских жртава из Хрватске и бивше РСК, од чега је до сада идентификовано 1.173 посмртних остатака.

На ВЕРИТАС-овом списку несталих још се налази 1.782 лица српске националности који су нестали у периоду 1991–1995. на подручју Хрватске и бивше РСК. Међу несталима је 1.285 цивила,

од чега 496 жена. ВЕРИТАС располаже поузданим подацима за још 232 регистрованих гробних мјеста у којима се налазе неидентификовани посмртни остаци смртно страдалих Срба на поменутом подручју и у истом периоду, који и двадесеттри године по престанку рата, искључиво због опструкције хрватске стране, чекају на ексхумације.

Веритас инфо, 19.12.2018.

САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ ПОСМРТНИХ ОСТАКА 9 СРПСКИХ ЖРТАВА

Јуче су на Заводу за судску медицину и криминалистику Медицинског факултета у Загребу идентификовани посмртни остаци 9 лица српске националности, страдалих на подручју Сјеверне Далмације, Лике, Баније и Западне Славоније у 1991. (1) и 1995 (8).

Идентификовани су: Милан Илије Ђатовић (1920) из Билишана, Обровац; Пејо Стојана Шевер (1956) из Бунића, Кореница; Љубица Ђуре Кнежевић (1923) из Парчића, Бенковац; Петар Стевана Генераловић (1956) из Житнића, Дрниш; Миле Остоје Љиљак (1959) из Великог Обљаја, Глина; Никола Јанка Цимеша (1914) из Свинице, Војнић; Зорка Дмитра Марић (1955) из Брезовог Поља, Глина; Милан Боже Банић (1954) из Мекињара, Кореница и Пава Николе Марић-Јовановић (1910) из Горње Обријежи код Пакраца.

Међу идентификованима су и посмртни остаци хендикепира-

не четрдесетогодишње Зорке Марић, која је, са још 8 психичких болесника и инвалидних особа, убијена 8. августа 1995. у згради основне школе у Двору на Уни. Жртве су првог дана акције „Олуја“, из безбје-доносних разлога, пребачене из петирињске Психијатријске болнице и Дома пензионера у Двор, за који се вјеровало да је у том тренутку било најбезбједније мјесто у РСК.

Према „Веритасовим“ истраживањима, пред до зуба наоружаним припадницима данског контингента УНПРОФОР-а, побили су их припадници специјалне извиђачко-диверзантске јединице ХВ, којом је командовао Матија Ципрић. О овом, једном од најстрашнијих злочина током ратова деведесетих у бившој Југославији, Данци, Џорџ Ларсен и Каспер Ведсманд, снимили су 2015. документарни филм „15 минута – масакр у Двору“, којим се такође имплицира да су тај злочин починили припадници хрватске

војске. Иако истрагу воде и Србија и Хрватска, судски ни до данас није утврђено ко су починиоци овог гнусног злочина.

Зоркини посмртни остаци су ексхумирани међу 160 лешева из групне гробнице у Петрињи и она је прва идентификована од девет хендикепираних жртава из школе у Двору. Зоркина мајка, Марић Анка (61), погинула је у септембру 1991. године од гелера гранате испаљене са хрватске стране на Дом пензионера у Петрињи, гдје је боравила од јуна исте године. Њени посмртни остаци још нису пронађени.

Међу идентификованима су и посмртни остаци осамдесетједногодишње Јовановић Паве, коју су у октобру 1991. на кућном прагу у селу Горња Обријеж убили припадници ЗНГ-а. Њене посмртне остатке у њеном дворишту покопали су комшије Хрвати, одакле је на захтјев рођака и ексхумирана у појединачној ексхумацији...

Вечерње новости, 20.12.2018.

САД БАР СВЕЋУ МОЖЕМО ДА ИМ УПАЛИМО

Девет породица несталих у „Бљеску“ и „Олуји“, у Заводу за судску медицину у Загребу, коначно сазнало истину. Радмила Банић: Годинама чекам истину о мом сујру-ју Милану

НАКОН толико година макар ћу знати где да одем да мужу упалим

свећу. Коначно ми је потврђено да мој супруг Милан Банић није жив. Годинама сам слушала приче да га је неко негде видео. Сада знам истину.

Ово за „Новости“ прича Радмила Банић, супруга Милана Банића (1954), несталиг 5. августа 1995. године, у околини Љубова, дан након

што се вратила из Загеба, где је на Институту за судску медицину извршена идентификација посмртних остатака девет српских жртава, међу којима је и њен сујруг.

Радмила додаје да је прве праве информације о посмртним остацима свог мужа чула у августу прошле године, када јој је Миланов војни командир рекао да су на Љубову пронађене кости за које се сумња да су Миланове.

Те кости су однете најпре у Карловац, па у Загреб – каже Радмила. – Узорци за ДНК анализу узети су још пре неколико година од деце, мајке, брата и сестре мог мужа. У међувремену су пронађени и посмртни остаци, па је годину и по трајала анализа и утврђивање идентитета.

Сада је на реду сахрана посмртних остатака, а породицама је речено да се јаве када одлуче где ће и када сахранити своје најближе.

Још нисам одлучила да ли да Милана сахраним овде или у селу Мекињари у Хрватској, где смо живели пре рата – каже Радмила Банић. – Ближе сам одлуци да га тамо сахраним, јер му у селу почива цела поро-

дица. Сахрану ћу обавити када прођу ови празници и коначно ћу знати где је Милан и где свећу да му упалим.

Она каже да се током идентификације у Загребу добро држала, али када се вратила кући, сустигле су је емоције и наврла су јој сећања:

Тешко ми је – каже она. – Ужасан је ово осећај.

У Загребу је пре два дана боравио и Никола Цимеша. На Институту за судску медицину идентификовани су посмртни остаци његовог оца Николе Цимеше.

Мој отац је нестао 5. августа 1995. године у Глини – објашњава Никола

за наш лист. – Потврђено ми је оно што сам и сам знао – да је мој отац страдао тог дана.

Наш саговорник, који иначе од 1995. године живи у Голубинцима, додаје да су га обавестили како је ексхумација посмртних остатака његовог оца урађена 2007. године на гробљу у Петрињи и да су они од тада били на Институту за судску медицину у Загребу.

Ускоро ћемо преузети очеве посмртне остатке – каже Цимеша. – Још нисмо одлучили да ли ћемо оца сахранити у родном месту у Глини или овде у Србији. Убрзо ћемо и ту одлуку донети и коначно ће овај страшни случај и за нас бити окончан...

branitelj.gov.hr, 19.12.2018.

IDENTIFICIRANE JOŠ DVIJE OSOBE IZ DOMOVINSKOG RATA

У организацији Министарства хрватских бранитеља, у сриједу 19. просинца 2018. године, у Опћој жупанијској болници Вуковар и болници хрватских ветерана у Вуковару идентифицирани су посмртни остаци двије особе из Домовинског рата

У Опћој жупанијској болници Вуковар и болници хрватских ветерана у Вуковару, у сриједу 19. просинца 2018. године, проведена је завршна идентификација посмртних остатака особа погинулих током Домовинског рата.

Том су приликом завршно идентифицирани посмртни остаци двије особе екшумиране из масовне гробнице на Новом гробљу у Вуковару, односно обитељске гробнице на мјесном гробљу у Борову. Рijeч је о супружницима страдалим 1991. године у Вуковару, родитељима драгољца из Домовинског рата, хрватског

бранитеља који је био у непријатељском заточењу и хрватског ратног војног инвалида.

Помоћник министра хрватских бранитеља Стјепан Суčić, који је назоčio идентификацији, изразио је сућут обитељи данас идентифицираних особа те је истакнуо преданост надлежних тијела Републике Хрватске, предвођених Управом за затомене и нестале Министарства хрватских бранитеља, у рjeшаванју овога приоритетног хуманитарног питања, чији су размјери највећи управо на подручју Вуковарско-сријемске жупаније и Града Вуковара. Стога је, како је истакнуо помоћник министра, Министарство хрватских бранитеља у овом мандату интензивирало активности у свим сегментима потраге за несталим особама.

Такођер, подсетио је како су из 56 масовних и више стотина појединач-

них гробница на подручју Вуковарско-сријемске жупаније, екшумирано посмртних остаци 2.078 жртава од којих су идентифицирани и предани обитељима посмртних остаци 1.849 хрватских бранитеља и цивила. Највећи број њих – 938, екшумиран је из масовне гробнице на Новом гробљу у Вуковару, а укључујући данашњу идентификацију с Новог гробља у Вуковару идентифицирано је 858 особа.

Будући да Република Хрватска, путем Управе за затомене и нестале Министарства хрватских бранитеља, још трага за 1.497 несталих особа те посмртним остацима 414 погинулих особа, што укупно чини 1.911 неријешених случајева из Домовинског рата, при чему највећи удио чине особе с подручја Вуковарско-сријемске жупаније, њих 531, помоћник министра Стјепан Суčić је и овом приликом упutio апел свима који могу помоћи у проналаску несталих особа, да своја saznanja подијеле с Управом за затомене и нестале.

Министарство хрватских бранитеља, 05.02.2019.

IDENTIFICIRANI POSMRTNI OSTACI ŠEST OSOBA IZ DOMOVINSKOG RATA

У организацији Министарства хрватских бранитеља, 5. вељаче 2019. године на Zavodu за судску медицину и криминалистику у Загребу идентифи-

рани су посмртни остаци шест особа из Домовинског рата

У назоћности помоћника министра хрватских бранитеља надлежног за Управу за затомене и нестале gos-

podina Стјепана Суčićа у уторак, 5. вељаче 2019. године, на Zavodu за судску медицину и криминалистику у Загребу проведена је завршна идентификација посмртних остатака особа

погинулих и несталих tijekom Домовинског рата.

Том су приликом завршно идентифицирани посмртни остаци шест особа страдалих 1995. године који су ексхумирани на асанацијским гробљима на подручју Сисачко-мославачке и Задарске жупаније.

Изражавајући сућут обителјима свих данас идентифицираних особа, помоћник министра хрватских бранитеља Стјепан Суčić и овом је приликом нагласио је како су надлежна тијела

Републике Хрватске, предвођена Управом за затоћене и нестале Министарства хрватских бранитеља предана у рјешавању овог приоритетног хуманитарног питања. Додао је како се Министарство хрватских бранитеља систематски и на једнак начин бави расвјетљавањем судбине свих несталих држављана/грађана Републике Хрватске, неовисно о њиховој народности, што потврђује и данашња идентификација посмртних остатака коју је организирила Управа за затоћене и

нестале. Помоћник министра упutio је апел свима који могу помоћи у проналазку несталих особа да своја сазнања подијеле с Управом за затоћене и нестале.

Након данашње идентификације Република Хрватска путем Управе за затоћене и нестале Министарства хрватских бранитеља још трага за 1.492 нестале особе те посмртним остацима 413 погинулих особа што укупно чини 1.905 неријеšenih случајева из Домовинског рата.

Веритас инфо, 06.02.2019.

САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ СРПСКИХ ЖРТАВА ИЗ „ОЛУЈЕ”

Према званичном саопштењу Министарства хрватских бранитеља, јуче су на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу идентификовани посмртни остаци шест особа из „Домовинског рата, који су ексхумирани на асанацијским гробљима на подручју Сисачко-мославачке и Задарске жупаније”.

Пошто се у том саопштењу не наводе ни имена идентификованих као ни њихова национална ни било каква друга припадност, Веритас саопштава да су у питању особе српске националности страдале на подручју бивше Републике Српске Крајине у току и након хрватске акције „Олуја”.

Међу идентификованима су и посмртни остаци Чотра Обрада Драгомира (45), душевног болесника, који је убијен крајем августа 1995. године у селу Бјелина, општина Бенковац, чији посмртни остаци су ексхумирани у новембру 2016. године из групне гробнице на Градском гробљу у Задру.

Међу идентификованима су и посмртни остаци Владић Стеве Боже (25), из Словинаца, општина Сисак, који је са два своја саборца убијен 5. августа 1995. на подручју Црквеног Бока док су се особним возилом кретали у правцу Републике Српске, чији посмртни остаци су ексхумирани у марту 2017. године из групне гробнице Шаш код Костајнице.

Идентификовани су и посмртни остаци Момчиловић Николе Јове (54) из Крша, општина Госпић, који је 6/7 августа 1995. погинуо на подручју Теслинграда, чији посмртни остаци су ексхумирани у мају 2013. године из групне гробнице на Градском гробљу у Задру.

Идентификовани су и посмртни остаци Маџут Стевана Јована (64) из Пјешчанице код Вргинмоста, којем се изгубио траг у вријеме акције „Олуја”, чији посмртни остаци су ексхумирани у јуну 2007. године из групне гробнице у Петрињи.

Веритас за сада не располаже именима остале двојице идентификованих...

Веритас инфо, 18.06.2019.

САОПШТЕЊЕ О НОВОЈ ИДЕНТИФИКАЦИЈИ 11 СРБА У ЗАГРЕБУ

Према званичном саопштењу Комисије за нестала лица Владе Републике Србије, јуче је у Заводу за судску медицину и криминалистику Медицинског факултета у Загребу, у присуству чланова породица, обављена идентификација посмртних остатака 11 жртава српске националности, страдалих на подручју Хрватске током оружаног сукоба на простору бивше Југославије у периоду од 1991. до 1995. године, ексхумираних са локација у Горњем Селишту (2), Петрињи (2), Глини (1), Шашу (1), Шибенику (1),

Врбовљанима (1), Водотечу (1), Грачацу (1) и Вуковару (1).

И Министарство хрватских бранитеља у данашњем званичном саопштењу потврђује ову информацију, напомињући да су „идентифицирани посмртни остаци 11 особа из домовинског рата, који су ексхумирани из масовних, појединачних и асанацијских гробница с подручја Бродско-посавске, Сисачко-мославачке, Шибенско-книнске, Вуковарско-сријемске и Задарске жупаније”.

Ни у једном ни у другом саопштењу не наводе се имена идентификованих жртава.

Због Веритасова залагања за принцип да „свака жртва мора имати име”, објављујемо њихова имена, доб, статус те вријеме и мјесто страдања.

Међу идентификованима су Раде Глигорија Опачић (88) из Лушчана код Петриње; Вукашин Николе Хинић (84) из Залужнице код Врховина; Љубан Јована Медаковић (58) из Шаша код Костајнице; Петар Ђуре Вукићевић (61) из Драготине код

Глине; Анка Саве Лукић (64) из Церовца код Грачаца и Јелица Милоша Мркобрад (59) из Врела Утиње код Војнића, сви цивили убијени у хрватској акцији „Олуја“ од стране припадника хрватске војске или пљачкаша од 6. до 13. августа 1995. године у својим кућама и двориштима, које нису хтјели напустити.

Међу идентификованима су и Мара Вује Шпановић Зећ (70) из Бовића код Вргинмоста и Недељко Петра Џеверлија (48) из Шаша код Костајнице, обоје цивили, погинули

5. и 6. августа од хрватских граната у избјегличкој колони.

Идентификован је и Гојко Саве Пуцаревић (39) из Смртића код Окучана, који је, као припадник СВК убијен у хрватској акцији „Бљесак“ 2. маја 1995. године од стране хрватске војске у пробоју кроз Ново Варош према Републици Српској.

Идентификован је и Предраг Васе Ракић (24) из Вуковара, који је као цивил, за вријеме „Вуковарске битке“, са још неколико Срба, одве-

ден 1. октобра 1991. године из склоништа једне стамбене зграде на Славији од стране ЗНГА, од када му се изгубио траг.

Међу идентификованима је и Јово Јована Вујасиновић (27) из Ивошеваца код Книна, који је, као припадник ТО, 17. маја 1992. године упао у минско поље на подручју Велике Главе са још двојицом сабораца, који су се, иако тешко рањени, успјели извући, а њему се изгубио сваки траг.

Политика, 03.07.2019.

САВО ШТРБАЦ: „ЕХ, ДА НИЈЕ БИЛО РАТА“

Пре неки дан у Лозници су сахрањени земни остаци Јовице Вујасиновића (24), који је, са посмртних остатака још 10 српских жртава, страдалих у рату деведесетих на подручју Хрватске и бивше РСК, идентификован 17. јуна ове године у Заводу за судску медицину и криминалистику Медицинског факултета у Загребу.

У Јовичиној биографији пише да је рођен 1968. у Цељу, од оца Јована, Србина из Ивошеваца код Книна, и мајке Розалије, Словенке, да је од своје прве године живео у Задру, да је као припадник ТО РСК нестао 17. маја 1992. у Великој Глави у залеђу Скрадина, те да су његови посмртни остаци ексхумирани 2012. са гробља „Св. Мара“ у Шибенику.

На испраћају су ми били отац Јован, који последњих петнаестак година живи у Лешници код Лознице, мајка Розалија, која је дошла из Шведске, кћерка Данијела, која је дошла из Задра, где живи од рођења, саборац Миливој, из Далматинског Косова, који га је последњи видео живог, тешко рањеног, у непријатељском минском пољу...

Први пут сам говорио на испраћају човека кога нисам познавао за живота и који је нестао пре 27 година, три године више него је живео. И све што знам о њему, дознао сам од његовог оца Јована,

којег сам упознао у јуну 1991. у Задру, где је тада живео са супругом Розалијом и синовима Јовицом и Гораном, у својој кући на спрат са четири трособна стана. Било је то десетак месеци од почетка побуне крајишких Срба против сецесионистичке и проуштакне хрватске власти и нешто више од месец дана од „кристалне ноћи“, када су демолирани и опљачкани сви задарски локали, који су припадали предузећима из Србије и чији су власници били Срби.

Због брачне свађе, изазване новонасталом политичком ситуацијом, на позив супруге, интервенисала је полиција, и у кући им пронашла мало привредног експлозива, због чега су Јована притворили и пријавили за угрожавање „државног уређења и сигурности Републике Хрватске“. Чим су га пустили из притвора, пребегао је у родно село Ивошевце код Книна, где му се већ од „кристалне ноћи“ склонио и син Јовица. На другој страни „барикаде“, остадоше Јованова кућа, супруга и млађи син Горан, те Јовичина невенчана супруга и четворогодишња кћерка Данијела.

У ратним годинама, мајка је судским путем прогласила Јовицу умрлим, развела се од Јована и, искористивши ситуацију што кућа није била легализована, исту укњижила на себе и продала је Мили Жу-

пану, Хрвату из околице Бенковца. Горан је постао „лош момак“ па је доспео у затвор због крађа и дроге, одакле је оцу писао срцепајајућа писма, осуђујући мајку за своју судбину. Мајка се са парам од продане куће сели у Шведску, где се поново удаје и разводи. Отац Јован, као и већина Крајишника, у августу 1995. пред хрватском „олујом“ стиже у Србију и настањује се на подручју Лознице, где је од 1991, након „кристалне ноћи“, избегла и његова свастика Бланка са мужем Србином из тог краја, оставивши у Задру новоизграђену кућу и модерну мужевљевоу столарску радњу.

Почетком 1999. Горан излази из хрватског затвора и долази код оца у Србију. Годину дана касније, у некој пуцњави у Бањи Ковиљачи, у ноћи на смени другог и трећег миленијума, бива убијен. Отац ни до данас не зна ко га је и зашто убио. Али је добио његово тело и сахранио га на градском гробљу у Лозници.

Пре петнаестак година Јован се у Брчком сусрео са поменутиим Милом Жупаном, који га је питао шта од њега тражи да га не би проклињао због куће, коју је поштено купио од његове супруге, у којој сада станују његова два сина. Јован је тражио да му купи гарсоњеру у Лозници. И Миле му је дао паре за гарсоњеру. Умјесто гарсоњере, Јован је купио кућу у Лешници и направио гробницу, за себе и синове. У њој се већ налазе Горанови и Јовичини посмртни оста-

ци. Синови чекају оца да их чува на оном, када их није могао сачувати на овом свету.

Док гледам родбину како у раку, на сандук са Јовичиним земним остацима, бацају по груменчић стврднуте земље, замишљама како би се живот чланова његове породице одвијао да није било рата. Највјероватније би и данас сви живели у лепом граду Задру, у ве-

ликој кући од тринаест соба. Данијела би расла уз оца и мајку, и уз још неког брата или сестру. И Горан би се клонио лошег друштва, оженио и децу изродио. А Јован би као пензионер, са унуцима и прауницима, одлазио у родне Ивошевце, посеђивао мајчин гроб (за очев и не зна) и бринуо о имовини која му је остала иза предака...

Али беше рат. И овај, као и сваки други, растури и унесређи многе породице, посебно из национално мешовитих бракова. И у овом, као и у сваком другом, поред много ружних и тужних догађаја, деси се и понеки „човек” попут поменутог Миле из околице Бенковца.

Веритас инфо, 12.07.2019.

САХРАНА У РУДОПОЉУ

Данас су на мјесном гробљу у селу Рудопоље код Врховина у Лици сахрањени посмртни остаци браће Илије (57) и Стојана (53) Кордић који су страдали у хрватској акцији „Олуја” у августу 1995. године у свом селу.

Њихови посмртни остаци су ДНК методом идентификовани на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу 27. маја ове године. Око мјесец и по дана након акције „Олуја”, њихове лешеве у бунару је нашао њихов комшија Миле Иванишевић. Обојици су руке биле везане. Њихове посмртне остатке су припадници УНПРОФОР-а, из непознатих разлога, под ознаком НН, покопали на сеоском гробљу, одакле су ексхумирани у октобру прошле године.

Илија Кордић је био тешки инвалид (обје руке су му ампутиране до

испод лаката а гангрена захватила и ноге, што је последица смрзавања у зиму 1991), док је и Стојан имао проблеме у развоју. Живјели су са мајком Стаком (82), која је, као последица шећерне болести, била потпуно слијепа.

Стака се, по једној верзији, сазнавши да су јој синови убијени, објесила, а по другој, и она је убијена из ватреног оружја. Њен леш је неко (родбина каже онај ко ју је и убио) покопао у њен шљивик, одакле ју је 2003. године родбина из Загреба (кћерка Невенка, са својом кћерком Радмилом и зетом Сеадом), уз присуство надлежних државних органа, ексхумирала и пренијела на сеоско гробље, гдје је сахрањена под својим именом.

О страдању породице Кордић из Рудопоља код Врховина, извјештавали су УН тимови за људска права,

Хрватски хелсиншки одбор (ХХО) и OSCE, Стакина унука Радмила, која је запослена у хрватској полицији, обраћала се и полицији и надлежном тужилаштву, али до данас нико није процесуиран за смрт троје хендикепираних Кордића.

И Стакина рођена сестра Милка Иванишевић (87) из Дугог Дола код Грачаца, нестала је у акцији „Олуја”. Наиме, Милка је у прољеће 1995. због можданог удара пребачена у книнску болницу „Св. Сава”, гдје ју је и затекла „Олуја”, али јој се не зна даљња судбина.

У селу Рудопоље, по званичним пописима становништва, 1991. било је укупно 249 житеља, од којих 240 Срба, а по задњем попису из 2011. укупно их је било 66, без навођења националне припадности.

Списак идентификованих лица од 31. јула 2018. до 1. августа 2019.

1. Банић Милан син Боже, рођен 13.01.1954. године у Мекињару код Коренице, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” нестало на Кузмовачи.

Ексхумиран је са појединачне локације у Широкој Кули у току јуна 2007. године. Идентификован је ДНК методом 18.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је 06.05.2019. године на Гробљу у Мекињару.

2. Божић Стево син Дмитра, рођен 1937. године у Окучанима, гдје је и живио. За вријеме акције „Бљесак” остао код своје куће, гдје је и убијен.

Ексхумиран је са гробља Окучани у току децембра 2010. године. Идентификован је ДНК методом 11.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу Окучани. Веритас не располаже датумом сахране.

3. **Бубало Ђуро син Јове**, рођен 10.05.1915. године у Личком Петровом Селу код Коренице, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је и убијен.

Ексхумиран је из појединачне локације на подручју Плитвичких језера у току априла 2018. године. Идентификован је ДНК методом 27.05.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Личком Петровом Селу. Веритас не располаже датумом сахране.

4. **Цимеша Никола син Јанка**, рођен 03.04.1914. године у Свиници код Војнића, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” убијен је у избјегличкој колони на подручју Глине.

Ексхумиран је са гробља Петриња у току јуна 2007. године. Идентификован је ДНК методом 18.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Свиници. Веритас не располаже датумом сахране.

5. 6. **Ђеран Млађан син Мирка**, рођен 10.02.1928. године у Страбанци код Велике Кладуше, живио у селу Унчани код Двора. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је и убијен заједно са својом мајком **Ђеран Савом кћи Николе**, рођеном 1914. године у селу Унчани код Двора.

Ексхумирани су са гробља Петриња у току јуна 2007. године Идентификовани су ДНК методом 11.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањени су 18.12.2019. године на гробљу Жировац.

7. **Чотра Драгомир син Обрада**, рођен 31.10.1995. године у Бјелини код Бенковца, гдје је и живио у засеоку Грачак. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је и убијен заједно са комшијама Опачић Обрадом и Опачић Јеком.

Ексхумиран је са гробља Задар у прољеће 2013. године. Идентификован је ДНК методом 05.02.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је 22.02.2019. године на гробљу у Бјелини.

8. **Џеверлија Недељко син Петра**, рођен 30.05.1947. године у Сиску, живио у Шашу. За вријеме акције „Олуја” убијен на подручју Стрмена.

Ексхумиран је са гробља Петриња у току јуна 2007. године. Идентификован је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Шашу. Веритас не располаже датумом сахране.

9. **Генераловић Петар син Стевана** рођен 09.03.1956. у Житнићу код Дрниша, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће и од тада му се губи сваки траг.

Ексхумиран је са гробља Книн у љето 2001. године. Идентификован је ДНК методом 18.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је 29.12.2018. године на гробљу Рума.

10. **Ѓатовић Милан син Илије**, рођен 20.10.1920. године у Билишанима код Обровца, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, од кад му се губио сваки траг.

Ексхумиран је са гробља Задар у току новембра 2016. године. Идентификован је ДНК методом 18.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Билишанима. Веритас не располаже датумом сахране.

11. **Хинић Вукашин зв. Вујо син Николе**, рођен 25.10.1911. године у Залужници код Врховина, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је убијен.

Ексхумиран је са гробља Водотеч у току октобру 2018. године. Идентификован је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрана планирана крајем јула или почетком септембра 2019. године на гробљу у Залужници.

12. **Кнежевић Љубица кћи Ђуре**, рођена 15.03.1922. године у Биовичину селу код Книна, живјела у Парчићима. За вријеме акције „Олуја” остала код своје куће, гдје је убијена почетком септембра 1995. године.

Ексхумирана је са гробља Задар у току новембра 2016. године. Идентификована је ДНК методом 18.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је 30.03.2019. године на гробљу Бежанијска коса у Београду.

13. 14. **Корасић Милан син Стојана**, рођен 24.03.1982. године у Превршцу код Костајнице, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је и убијен заједно са својом баком **Матијашевић Стојом кћи Раде**, рођеном 27.10.1930. године у Рујевцу код Двора, живјела у Доњој Велешњи.

Ексхумирани су са гробља Петриња у току јуна 2007. године Идентификовани су ДНК методом 05.02.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањени су 13.03.2019. године на гробљу Превршац.

15. 16. **Кордић Илија син Буре**, рођен 1932. године и његов брат **Кордић Стојан син Буре**, рођен 1930. године, оба рођена у Рудопољу код Врховина, гдје су и живјели. За вријеме акције „Олуја” остали су код своје куће. Илија је био инвалид, а Стојан је имао проблеме у развоју. Везани бачени бунар. Њихова мајка Стака је такође убијена у „Олуји”.

Ексхумирани су из појединачне локације на подручју Рудопоља у току октобра 2018. године.

Идентификовани су ДНК методом 27.05.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањени су 12.07.2019. на гробљу у Рудопољу.

17. **Крајиновић Ана кћи Паје**, рођена 1935. године у Пргомољи код Пакраца, живјела у Кусоњама.

Заједно са супругом Перић Васом и већим бројем Срба од стране ЗНГ-а, убијена 25.12.1991. године у селу Кусоње код трговине у центру села.

Ексхумирана је са гробља Кусоње у току децембра 2007. године.

Идентификована је ДНК методом 27.05.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је на гробљу у Кусоњама. Веритас не располаже датумом сахране.

18. **Љиљак Миле син Остоје**, рођен 12.09.1959. године у Великом Обљају код Глине, живио у Глини. За вријеме акције „Олуја” убијен на подручју Глине.

Ексхумиран је са гробља Глина у априлу 2017. године. Идентификован је ДНК методом 18.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је 28.12.2018. године на гробљу у Чачку.

19. **Лукић Анка кћи Саве**, рођена 27.09.1931. године у Церовцу код Грачаца, гдје је и живјела. За вријеме акције „Олуја” остала код своје куће, гдје је и убијена.

Ексхумирана је са гробља Грачац у току маја 2002. године. Идентификована је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је 02.07.2019. на гробљу у Батајници.

20. **Маџут Јован син Стевана**, рођен 20.01.1931. године у Топуском код Вргинмоста, живио у Пјешчаници. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, од кад му се губио траг.

Ексхумиран је са гробља Петриња у току јуна 2007. године Идентификован је ДНК методом 05.02.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Пјешчаници. Веритас не располаже датумом сахране.

21. **Маљковић Петар син Станка**, рођен 16.04.1952. године у Мајском Тртнику код Глине, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” нестао на подручју Доњих јама код Глине.

Ексхумиран је са гробља Глина у току априла 2017. године. Идентификован је ДНК методом 11.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Мајском Тртнику. Веритас не располаже датумом сахране.

22. Мамузић Ђорђе син Ђурађа, рођен 07.03.1958. године у Подвелебиту код Грачаца, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” убијен на подручју Ђелавца.

Ексхумиран је са гробља Житник у току октобра 2006. године. Идентификован је ДНК методом 27.05.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрана ће бити 26.09.2019. године на гробљу у Бачкој Тополи.

23. Марић Зорка кћи Дмитра, рођена 04.03.1954. године у Брезовом пољу код Глине, гдје је и живјела. За вријеме акције „Олуја” убијен је у школи у Двору, гдје је била смјештена заједно са осталом групом корисника Дома пензионера из Петриње.

Ексхумирана је са гробља Петриња у току јуна 2007. године. Идентификована је ДНК методом 18.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је 25.01.2019. на гробљу у Брезовом пољу.

24. Марић-Јовановић Пава кћи Николе, рођена 25.03.1910. године у Горњој Обријежи код Пакраца, гдје је и живјела. Убијена је 01.10.1991. године на кућном прагу од стране ЗНГ-а.

Ексхумирана је са појединачне локације у Горњој Обријежи у току 2013. године. Идентификована је класичним препознавањем 28.12.2018. године на Заводу за судску медицину у Загребу.

Сахрањена је на гробљу Горња Обријеж. Веритас не располаже датумом сахране.

25. Медаковић Љубан син Јове, рођен 07.03.1937. године у Мрачају код Костајнице, живио у Шашу. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је и убијен.

Ексхумирана је са гробља Шаш у току марта 2017. године. Идентификована је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрана ће се обавити у септембру 2019. године на гробљу Шаш.

26. Момчиловић Јово син Николе, рођен 03.01.1941. године у Кршу код Госпића, живио у Теслинграду. За вријеме акције „Олуја” погинуо на подручју Теслинграда.

Ексхумиран је са гробља Задар у току маја 2013. године. Идентификован је ДНК методом 05.02.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је у току марта 2019. године на гробљу у Батајници.

27. Мраовић Драгица кћи Марка, рођена 30.03.1930. године у Острожину код Вргинмоста, живјела у Чремушници. За вријеме акције „Олуја” нестала је у колони на путу према Двору.

Идентификована је ДНК методом 11.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је на гробљу у Чремушници. Веритас не располаже датумом сахране.

28. Мркобрад Јелица кћи Милоша, рођена 17.10.1937. године у Горњем Сјеничаку код Карловца, живјела у Врелу Утиње. За вријеме акције „Олуја” остала код своје куће, гдје је и убијена.

Ексхумирана је са гробља Горње Селиште у току децембра 2015. године. Идентификована је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је 02.07.2019. на гробљу у Војци код Руме.

29. Опачић Раде син Глише, рођен 07.07.1907. године у Лушчанима код Петриње, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је и убијен.

Ексхумиран је са гробља Горње Селиште у току децембра 2015. године. Идентификована је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрана ће се обавити у септембру 2019. на гробљу у Лушчанима.

30. Пуцаревић Гојко син Саве, рођен 21.08.1956. године у Варјачама код Скендер Вакуфа (Кнежево), живио у Смртићу код Окучана. За вријеме акције „Бљесак” убијен је на подручју Нове Вароши.

Ексхумиран је са гробља Врбовљани у току маја 2011. године. Идентификован је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је 15.07.2019. на гробљу у Неготину.

31. Ракић Предраг син Васе, рођен 22.11.1967. године у Вуковару, гдје је и живио. Одведен 01.10.1991. године из склоништа стамбене зграде на Славији, гдје се склонио са родитељима и још неколико комшија, и од тада му се губио траг.

Ексхумиран је са Новог Гробља у Вуковару. Идентификован је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрана ће се обавити у септембру 2019. године на гробљу у Суботици.

32. Ралић Раде син Николе, рођен 15.06.1954. године у Плашком код Огулина, живио у селу Блата. За вријеме акције „Олуја” убијен у свом селу.

Ексхумиран је са гробља Оточац у току октобра 2018. године. Идентификован је ДНК методом 27.05.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Плашком. Веритас не располаже датумом сахране.

33. Шевер Пејо син Стојана, рођен 03.03.1956. године у Бунићу код Коренице, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је убијен 22.09.1995. године.

Ексхумиран је са гробља Задар у току новембра 2016. године. Идентификован је ДНК методом 18.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је на гробљу у Бунићу. Веритас не располаже датумом сахране.

34. Утјешиновић Милан син Миле, рођен 15.01.1954. године у Словинцима код Сиска, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је и убијен.

Ексхумиран је са гробља Доње Селиште у току децембра 2015. године. Идентификован је ДНК методом 24.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је 15.01.2019. на гробљу у Словинцима.

35. Узелац Жељко син Душана, рођен 27.06.1960. године у Залужници код Оточца, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” погинуо на подручју Залужнице.

Ексхумиран је са гробља Водотеч у току октобра 2018. године. Идентификован је ДНК методом 27.05.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Залужници. Веритас не располаже датумом сахране.

36. Витник Јозо син Штефана, рођен 22.12.1931. године у Окучанима, гдје је и живио. За вријеме акције „Бљесак” остао код своје куће, гдје је и убијен.

Идентификован је ДНК методом 11.12.2018. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је на гробљу у Окучанима. Веритас не располаже датумом сахране.

37. Владић Божо син Стеве, рођен 02.09.1970. године у Словинцима код Сиска, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” погинуо на подручју Црквеног Бока.

Ексхумиран је са гробља Шаш у току марта 2017. године. Идентификован је ДНК методом 05.02.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је 15.02.2019. године на гробљу у Словинцима.

38. Вујасиновић Јово син Јована, рођен 28.04.1968. године у Цељу, живио у Ивошевцима код Книна. Рањен у непријатељском минском пољу 17.05.1992. године на подручју Велике Главе. Од посљедица рањавања умро у шибенској болници.

Ексхумиран је са гробља „Света Мара” у Шибенику у току новембра 2012. године. Идентификована је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је 29.06.2019. на гробљу у Лозници.

39. Вукичевић Петар син Ђуре, рођен 31.08.1931. године у Драготини код Глине, гдје је и живио. За вријеме акције „Олуја” остао код своје куће, гдје је и убијен.

Ексхумиран је са гробља Глина у току априла 2017. године. Идентификован је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањен је 29.06.2019. на гробљу у Јајинцима код Београда.

40. Зеџ–Шпановић Марија кћи Вује, рођена 1925. године у Бовићу код Вргинмоста, гдје је и живјела. За вријеме акције „Олуја” убијена код Глине приликом гранатирања избјегличке колоне.

Ексхумирана је са гробља Петриња у току јуна 2007. године. Идентификована је ДНК методом 17.06.2019. године на Заводу за судску медицину и криминалистику у Загребу.

Сахрањена је на гробљу у Бовићу. Веритас не располаже датумом сахране.

ПРОЦЕСУИРАЊЕ РАТНИХ ЗЛОЧИНА НАД СРБИМА У ХРВАТСКОЈ

КИЈАНИ

Тportal, Hina, 15.03.2019.

РАЈКО КРИЧКОВИЋ ОСУЂЕН НА 10 GODINA ZATVORA

Rajko Kričković (62 godine) iz Zagreba, osuđen je nepravomoćno na Županijskom sudu u Rijeci na 10 godina zatvora zbog ubojstva troje srpskih civila u selu Kijani kod Gračaca, u kolovozu 1995.

Sudsko vijeće kojim je predsjedavala sutkinja Ika Šarić utvrdilo je da je Kričković kriv za ubojstva Radomira Sovilja i njegove sestre Mire Sovilj te njihove majke Mare. Utvrđeno je, kao što je stajalo u optužnici, da je taj ratni zločin počinio kao pripadnik 118. domobranske pukovnije nakon vojnoredarstvene akcije Oluja.

Utvrđeno je da je Kričković, tijekom Oluje na predjelu Ljubovića, sudjelovao u izvlačenju poginulih suboraca iz minskog polja te prisustvovao njihovoj sahrani u Zagrebu. Nakon toga se vratio u svoju postrojbu u Liku i obišao svoje selo Kričkovići gdje je zatekao svoju zapaljenu kuću. Potom je pred susjedom kućom zatekao Radomira (43 godine) i Miru (45) Sovilj i u njih pucao iz automatske puške, dok su nastojali pobjeći od njega u šumarak.

Njihovu majku, tada 73-godišnjakinju, usmratio je zapalivši kuću u kojoj se nalazila, utvrđeno je tijekom suđenja.

Sutkinja Ika Šarić istaknula je u obrazloženju da se presuda temelji na iskazu krunskog svjedoka koji je tvrdio da mu je Kričković u nekoliko navrata govorio o tome da je ubio Sovilje. Sutkinja Šarić je ustvrdila da je iskaz tog svjedoka vjerodostojan te da on nema razloga lažno teretiti Kričkovića. Njegov iskaz potvrđen je dijelom i drugim iskazima svjedoka te nalazima na mjestu događanja, navedeno je u obrazloženju presude.

Kričković se branio sa slobode i u četvrtak nije bio na izricanju presude. S obzirom na to da mu je izrečena zatvorska kazna dulja od pet godina, određen mu je istražni zatvor te će se za njim izdati tjeratica.

Веритас инфо, 15.03.2019

САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ ПРЕСУДЕ ХРВАТСКОМ ВОЈНИКУ ЗА УБИСТВО ТРОЧЛАНЕ СРПСКЕ ПОРОДИЦЕ У СЕЛУ КИЈАНИ КОД ГРАЧАЦА

Јуче поподне вијеће Жупанијског суда у Риједи, којим је председавала судија Ика Шарић, осудило је на 10 година затвора опт. Рајка Кричковића, темпоре цриминис припадника 118. Домобранске пуковније ХВ-а, за злочин почињен над цивилима након хрватске акције „Олуја“, у периоду од 1528. августа 1995. године.

Према новодима оптужнице Жупанијског државног одвјетништва у Риједи од 4.11.2014. оптуженик је починио убиство троје цивила у селу Кијани, крај Грачаца. Брата и сестру, Радомира (43) и Миру Совиљ (45), оптужени Кричковић је усмртио хицима из аутоматске пушке, док је Мару Совиљ (72), њихову мајку, запалио заједно са кућом и стоком закључану у приземном дијелу куће.

Након објаве пресуде, против оптуженог Кричковића, који се бранио са слободе, одређен је истражни затвор до правоснажности пресуде.

Оптужени Кричковић је српске националности, а према подацима Веритаса, до рата деведесетих често је долазио у Кијане, гдје му је рођен отац, и добро је познавао породицу Совиљ.

Прије подизања оптужнице, оптужени Кричковић је често боравио на подручју Новог Сада и на зграђавање избјеглих Личана, слободно се шетао по граду, због чега су га пријављивали српској полицији и тужилашству.

У селу Кијани код Грачаца послије хрватске акције „Олуја“ од стране припадника ХВ-а укупно је убијено 14 цивила, колико их је и остало

у том селу, а село је порушено и попаљено до темеља.

Поред поменутих чланова породице Совиљ у Кијанима су убијени: Блануша Сава (75), Болта Дане (95), Јелача Бранко (66), Јелача Марија (82), Јелача Милица (72), Јелача Смиљана (80), Кесић Душан (56), Колунџија Милева (70), Совиљ Владе (64), Совиљ Даница (63) и Сурла Ана (50). Просијечна старост жртава из овог села износи 66,5 година. До сада је идентификовано девет жртава, међу којима и породица Совиљ, за чије убиство је неправоснажно осуђен поменути Рајко Кричковић.

За злочине почињене у „Олуја“ и „постолуји“ до сада је хрватско правосудје донијело само једну правоснажну осуђујућу пресуду и то против Боже Бачелића, припадника 113.

бригаде ХВ-а, који је за троструко убиство осуђен на 7 година затвора, колико је Врховни суд Хрватске процијенио да је довољно да одробија за стравичну смрт Николе Дамјанића (76) и његове супруге Милице (76) из села Прокљан у залеђу Шибеника, као и за убиство заробљеног српског

војника Вука Мандића (42) из Ћеврсака код Книна.

Према сазнањима Веритаса осуђени Бачелић је етнички Албанац, који је живио у Шибенику и који је, када су почели сукоби деведесетих, узео хрватско име.

То значи да до сада нити један Хрват није осуђен за злочине у акцији „Олуја” у којој је, према Веритасовим подацима, страдало 1.863 особе, међу којима је 1.213 цивла, од чега 549 жена.

ГАРАЖА И СЕЛОТЕЈП

Radio Slobodna Evropa, 03.06.2019,

ПОЧЕЛО PONOVLJENO СУЂЕЊЕ ГЛАВАШУ

На загребачком Жупанијском суду данас је почело поновљено суђење Бранимиру Главашу и осталима оптуженима за ратни злочин у Осјеку 1991.

Уочи свједочења nekadašnjeg крунског свједока Крунослава Фехира на почетку поновљеног суђења Бранимиру Главашу за убиства и мучења осјецких Срба у случајевима 'гаража' и 'селотејп' Главаш је поднио кривичну пријаву против Фехира због

убиства Ћedomira Вучковића убијеног у осјецкој гаражи ратне 1991, преноси TV N1, позивајући се на информацију из Жупанијског суда.

Вучковића је у августу 1991. усмртио тада 16-годишњи Фehir, припадник tzv. Бранимирове осјецке бојне или „заштитне чете” који је накнадно добио статус заштићеног свједока, а у ранијим је суђењима теретио Главаша.

И на основу Фехировог исказа, између осталог, Главаш и његови суоптуђеници већ су били осуђени, али је правоснажну пресуду укинуо Уставни суд. Главаш је до тада одрадио и већину казне у затворима у БиХ гдје је отишао уочи изрицања прве пресуде.

Изддржаване казне у Хрватској, бјегом у БиХ, избјегло је на десетине особа, а међу њима су бивши чeлник хрватског nogометног клуба Динамо Здравко Мамић, ријецки кардиолог Огњен Шимић, најпознатији хрватски тајкун Мiroслав Кутле.

Већерњи list, 03.06.2019.

СВЈЕДОК ФЕHIR : ГЛАВАШ ЈЕ РЕКАО ДА ЗАРОБЛЈЕНИКА ТРЕБА ЛИКВИДИРАТИ

На загребачком Жупанијском суду почело је поновљено суђење Бранимиру Главашу и осталима оптуженима за ратни злочин у Осјеку 1991.

Оптуђени су у tzv. случајевима селотејп и гаража, а терети их се за убојства цивла српске националности. Суђење се понавља након што је Уставни суд укинуо правоснажну осуђујућу пресуду. Оптуђени нијећу кривњу, а на клупу за свједоке сјео је Крунослав Фehir који је током првог суђења био крунски свједок.

Фehir је у свом исказу говорио о ономе што се догађало на дан када је убијен Ћedomir Вучковић. Рекао је да је Зoran Brekalo довео двојцу цивла за које је тврдио да су терористи. Испитивао их је у гаражи те одлазио у секретаријат код Главаша.

Око 21 сат с Brekalom сам ушао у гаражу и тада сам први пут видео акумулатор. Brekalo је носио малу посуду и у њу је излио неку текућину коју је дао Вучковићу да пије. После сам чуо да је то киселина. Brekalo је излетео из гараже и мене готово изгурео. Он је отишао у секретаријат, а ја сам остао пред гаражом. Мало после чуо сам неке ударе и врата гараже су се отворила. Вучковић је изишао и кренуо према мени. Виком сам му да стане. А онда сам запучао и испалио више хитаца и он је пао – испричао је Фehir. Након тога чула се вика, а Главаш је, каже Фehir, виком да се погасе свјетла. Више људи, а међу њима и Главаш, дошли су до Фехира и питали што се догодило. Главаша је, каже Фehir, занимало што се догодило и што је други заробљеник видео.

– Други је заробљеник био у гаражи и није се микао. Главаш је рекао да

га треба ликвидирати јер је видео што се догодило. Он га је звао терористом. Дошао је и мој отац који ме одвео у оближњу школу. Узео ми је оружје и рекао што да кажем истражном сучу који ће радити очевид – каже Фehir.

Главаш се након изласка из затвора вратио у политику па је тренутачно саборски заступник који својим гласом подржава Владу Андреја Пенковића. Тужилеј је на суђењу остао код свог ранијег уводног говора, а Главашева одбрана наводи да није ријеч о ратном злочину већ о убојствима почињенима у рату.

Одбрана сматра и да се оптужница темелји на незаконитим доказима, међу којима је и Фехиров исказ. Траже да се он испита током реконструкције. Одбрана је истакнула и да Фехиров статус није ријешен. Према ставу одбране, он је изгубио статус крунског свједока, чиме је враћен у статус оsumњићеника па је самим тиме његов статус свједока неријешен. Одбрана тврди да тужилејство, прије него што Фehir свједочи, треба рећи је ли против њега обустављена истрага.

ЛОРА 3

Глас Српске, РТРС, 20.01.2019.

У СПЛИТСКОМ СУДУ СВЈЕДОЧЕЊА СРПСКИХ ЛОГОРАША ИЗ ЛОРЕ

Послије тринаест година од посљедњег свједочења, двоје логораша из Требиња свједочили су у Жупанијском суду у Сплиту, у предмету „Лора 3“, против Томислава Дуића, управника злогласног логора и Емилија Бунгура, једног од војних полицајаца. Ријеч је о кривичним ђелима ратног злочина, почињеним над заробљеним војницима.

Мирко Бабић, један од свједока, који је преживио тешке психичке и физичке тортуре, каже да је поновио истину о свом страдању у Лори, и још три логора у Хрватској.

Раније је давао исказе истражитељима Сипе и у Жупанијском суду у Сплиту. Посљедњи пут је свједочио 2006. године.

Због тешких ратних злочина над заробљеним српским цивилима и војницима, хрватско правосуђе злочине у Лори раздвојило је у три предмета.

Неки од злочинаца већ су осуђени, а у предмету „Лора 3“ логораша су свједочили против Томислава Дуића и Емилија Бунгура.

Обојица су ухапшени послје, наводно, дугогодишњег скривања. – Располажемо истином. Нису могли наћи моменте да би нас збунили, а њихови адвокати иду управо методом збуњивања, да би се ухватили за неку ситницу, каже логораш Мирко Бабић.

Логораша из Лоре, као посљедицу бројних метода злостављања и мучења, носе бројне физичке и психичке посљедице.

Мирослав Чучак, заробљен почетком априла 1992. у логору је провео пет мјесеци и двадесет два дана. Сматра да су осуђени, у претходним предметима, добили релативно мале казне у односу на оно шта су радили заробљеницима. – Иза њих стоји држава. Мирко и ја смо доказали све што треба да докажемо да би они били осуђени, али ми не можемо утицати на исход, додаје Мирослав.

Суђење Дуићу, који је већ осуђен на осам година у једном од предмета Лоре, и осталима, кажу логораша, зависи од свједока, којих је све мање. – Ако се у већим групама појавимо на суђењу, дамо исказе, а има и тежих исказа од наших, зависиће и висина изрицања казне, наглашава Мирко Бабић.

Логораше из Лоре, заробила је, у класичном акту агресије, војска Републике Хрватске, 1992. године.

Вечерње новости, 19.03.2019,

ПРОЦЕС ЗА ЗЛОЧИНЕ У СПЛИТСКОМ ЛОГОРУ „ЛОРА“

У ЖУПАНИЈСКОМ суду у Сплиту настављено је саслушање бивших требињских логораша злогласног логора за цивиле и ратне заробљенике „Лора“, а у вези са ратним злочинима које је починио бивши управник тог логора Томислав Дуић.

Слободан Чаушић, један је од тројице Требињаца који су посљедњи свједочили на суђењу Дуићу. Он каже да није лако поново се враћати у прошлост и присећа-

ти се свега онога што се догађало у хрватским логорима смрти.

Непријатно је, посебно када знате да онај који вас је мучио седи на метар иза ваших леђа док дајете изјаву. Шта се може рекао је Чаушић и додао да је само суђење било коректно.

Према његовим речима, истина о дешавањима у „Лори“ не сме бити заборављена и да због свих оних који су изгубили животе и оних који су прошли страхоте, имају обавезу да сведоче.

Причамо, скрећемо пажњу шта се догађало. Чак смо снимили и филм о свему томе. Није лако причати, а неке ствари ће заувек остати закопане с нама додао је Чаушић.

Овај Требињац провео је 90 дана у сплитској „Лори“ и загребачком Керстинцу, а ухапшен је дубоко на територији требињске општине. Не верује да ће сплитски суд донети праведну одлуку.

ОПТУЖЕНИ Томислав Дуић ухапшен је 2016. у Сплиту и то након 15 година наводног бекства, пошто је на претходном суђењу у одсуству осуђен на осам година затвора у процесу „Лора 1 и Лора 2“.

ЛОРА

Index.hr, 03.01.2019

ZAŠTO JE KOLINDA ODLIKOVALA ŽENU PRIJAVLJENU ZA MUČENJE LJUDI U LORI?

INICIJATIVA mladih za ljudska prava uputila je Uredu predsjednice Republike upit temeljem kojeg

zahtijeva da se dostavi objašnjenje čime je hrvatska vojnkinja, pripadnica 72. bojne vojne policije Tanja

Belobrajdić, zaslužila odlikovanje Republike Hrvatske Red hrvatskog trolista.

Prenosimo ga:

Predsjednice, zbog čega ste odlikovali Tanju Belobrajdić?

„Inicijativa mladih za ljudska prava uputila je Uredu predsjednice Republike upit temeljem kojeg zahtijeva da se dostavi objašnjenje čime je hrvatska vojnkinja, pripadnica 72. bojne vojne policije Tanja Belobrajdić, zaslužila odlikovanje Republike Hrvatske Red hrvatskog trolista.

Odlukom od 28. studenoga 2018. godine Kolinda Grabar Kitarović odlikovala je Tanju Belobrajdić „za osobite zasluge za Republiku Hrvatsku stečene u ratu”.

O kontroverznostima vezanim za Tanju Belobrajdić i potencijalna kršenja ljudskih prava za vrijeme devedesetih godina u Vojno – istražnom centru Lora pisali su brojni ugledni novinari i nezavisni istraživači. Osim toga, Dalmatinski komitet za ljudska prava 2009. godine državnim je tijelima podnio kaznenu prijavu protiv Belobrajdić zbog

„osnovane sumnje da je u razdoblju od početka travnja do sredine kolovoza 1992. godine u prostoru VICa Lora u Splitu, u kojem su bili smješteni ratni zarobljenici srpske nacionalnosti, ove brutalno premlačivala, mučila i vrijeđala njihovo osobno dostojanstvo osobito uvredljivim i odvratnim postupcima (...), koristeći utjecaj koji je očito dijelom crpila iz činjenice što je bila supruga zapovjednika logora, pozivala je i poticala na počinjenje opisanih nedjela i druge zatvorske stražare, što su oni bespogovorno izvršavali”.

Dvadeset i četiri zarobljenika, čija se imena nalaze u spomenutoj kaznenoj prijavi nisu svoju stranu priče imali priliku iznijeti pred sudom jer je nadležno državno odvjetništvo prijavu odbacilo. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je prije godinu dana zatražilo nadležno žu-

panijsko državno odvjetništvo da preispita svoju odluku. Međutim, odgovora o daljnjem tijeku istrage, po Inicijativnim saznanjima, nema.

Unatoč postojanju određenog broja presuda cjelokupni sudski epilog o tome što se događalo u Lori za vrijeme rata, a vezano za protupravna zatvaranja i mučenja civila uglavnom srpske nacionalnosti te zlostavljanja zatočenih ratnih zarobljenika, do danas ne postoji. Javnost je slabo do nimalo informirana o zločinima koji su se devedesetih događali u centru Splita, a državni i lokalni dužnosnici o tome godinama šute. Upravo zato, važno je da Predsjednica odgovori na postavljeni upit te tako doprinese suočavanju s onim što se događalo u navedenom periodu”, napisali su u upitu.

Portal Novosti, 13.01.2019,

NERED HRVATSKOG TROLISTA

DORH je zaključio je da je u slučaju optužbi protiv Tanje Belobrajdić za zlostavljanja u Lori potrebno provesti dodatne izvide i preispitati odluku o odbačaju kaznene prijave iz 2016. godine, a u najnovijem odgovoru Novostima navodi se da je zatražena i ‘međunarodna pravna pomoć’, što bi se moglo odnositi na prikupljanje iskaza dosad neispitanih svjedoka

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dalje provjerava optužbe za ratne zločine protiv spisateljice Tanje Belobrajdić, koju je predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović nedavno odlikovala Redom hrvatskog trolista ‘za osobite zasluge za Republiku Hrvatsku stečene u ratu’. Ta nam je informacija potvrđena minuloga tjedna u sklopu dvogodišnje prepiske s državnim tužiteljstvom. U tome razdoblju Novosti su otkrile više propusta nadležnog Županijskog državnog odvjetništva u Splitu, uzrokujući novo otvaranje slučaja koji je bio zaključen 2016. godine oslobađanjem Tanje Belobrajdić od sumnji za mučenje zatvorenika u splitskom vojnom zatvoru Lora.

Novosti su otkrile više propusta nadležnog ždo a u Splitu, uzrokujući novo otvaranje slučaja koji je 2016. godine bio zaključen oslobađanjem Tanje Belobrajdić od sumnji za mučenje zatvorenika

Prijava je odbačena u lipnju 2016., iako tijekom postupka nije ispitana nijedna od 24 osobe koje su ju tereatile za zlostavljanje. Umjesto žrtava – kako pokazuje spis koji smo analizirali u cijelosti – Županijsko državno odvjetništvo u Splitu ispitalo je samo njene bivše suborce, koji su negirali da je Tanja Belobrajdić ikoga zlostavljala. Nakon što smo prije godinu i pol upozorili središnjicu DORHa o načinu na koji je odbačena prijava, u lipnju 2017. nam je odgovoreno da su ‘zatražili izvješće o postupanju u tom predmetu od tog državnog odvjetništva kao i dodatno očitovanje nakon zaprimljenog izvješća’. Na temelju tih izvješća zaključili smo da je potrebno provesti dodatne izvide, a nakon toga preispitati donesenu odluku, istaknuli su iz DORHa, potvrđujući naše napise o ŽDO Split koji je vodio postupak i odbacio prijavu.

Posljednji dopis od prije nekoliko dana pokazuje da je postupak i dalje ‘u fazi izvida’. To znači da nakon sedam godina rada na slučaju, novi izvidi traju godinu i pol. Iako je prema Zakonu o kaznenom postupku rok za izvide ograničen na šest mjeseci, županijska ispostava Državnog odvjetništva provjerava optužbe ukupno gotovo devet godina. Od same kaznene prijave prošlo je punih deset godina. Dok za sedmogodišnje trajanje postupka nema nikakvog suvislog opravdanja, aktualno prekoračenje od cijele jedne godine obrazloženo nam je u zadnjem dopisu institutom ‘međunarodne pravne pomoći’. Do zaključenja teksta nismo uspjeli doznati kakve se točno radnje kriju iza spomenute kovanice, ali je moguće da su hrvatske institucije u postupku prikupljanja dokaza i možebitnog saslušanja svjedoka/žrtava zlostavljanja koji žive u susjednim državama. Ukoliko je riječ o potonjem, bit će to prvi put da je od podnošenja kaznene prijave 2009. godine tužiteljstvo odlučilo razgovarati s ljudima koji Belobrajdić optužuju za mučenje u zarobljeništvu. ...

БЈЕЛОВАРСКА КАСАРАНА

maxportal.hr, 04.12.2018.

СУЂЕЊЕ JURI ŠIMIĆU ZA RATNI ZLOČIN: Optužuju ga četnici iz Beograda i general Mile Ćuk! Ostali ga brane

Ročište koja je trebala biti održano 3. prosinca 2018. odgođeno je pred sam početak rasprave zbog problema sa svjedocima iz Beograda. Oni su trebali svjedočiti video linkom, ali je nastao „tehnički problem” pa je ročište odgođeno za veljaču iduće godine.

Svjedoci iz Srbije koje je DORH pozvao na suđenje Šimića u Hrvatskoj su optuženi za ratni zločin pa ne smiju ući našu zemlju.

Jure Šimić optužen je da je u Bjelovaru počinio ratni zločin protiv trojice oficira bivše JNA, pukovnika Rajka Kovačevića, potpukovnika Miljka Vasića i kapetana Dragišu Jovanovića.

Šimić je odbacio je optužnicu za ubojstvo. Naglasio je da on taj dana nije niti bio u vojarni nakon njenog oslobođenja te da nije mogao zapovijedati niti jednoj vojnoj postrojbi ili vojnicima. Kazao je da njegova funkcija tada bila isključivo političke prirode te da je sudjelovao u pregovorima o predaji vojarne.

Suđenje Juri Šimić traje već punih devet godina. Zanimljivo je da je Šimić, koji je u Bjelovaru još 1989. osnovao HDZ i bio njegov predsjednik, zbog osnivanja te stranke u ožujku 1990. završio na sudu te su on i Milan Bengeza proglašeni krivima i novčano kažnjeni.

Nakon prvih demokratskih izbora, u proljeće 1990., Šimić je izabran za predsjednika Izvršnog vijeća Skupštine Općine Bjelovar. U srpnju 1991., kad je srbijanska agresija prešla u totalni rat protiv Hrvatske, Šimić je odlukom Franje Tuđmana postavljen za predsjednika Kriznog štaba Bjelovarskobilogorske regije, a u rujnu Šimić je imenovan za predsjednika Kriznog štaba općine Bjelovar. Bio je i član Središnjeg odbora HDZa pa je na temelju svega nave-

denog pripadao krugu istaknutijih hrvatskih političara.

„Psi rata” na području Bjelovara

Prve ozbiljnije probleme Šimić je naišao već tijekom rata, kad se suprotstavljao kriminalnim djelatnostima koje su bujale unutar novostare vladajuće strukture te je postupno eliminiran iz upravljačke strukture. Nova dimenzija problema počela se sručivati na Juru Šimića 1997., nakon što je objavio dokumentarnu knjigu „Bjelovar u Domovinskom ratu”, u kojoj je imenima i prezimenima dokazao tko je prema Hrvatskoj postupao kao prema domovini, a tko kao prema imovini.

Potom je Šimić još otvorenije i žestće javno progovarao o „psima rata” i od tada na njega počinju sve vrste sofisticiranih i fizičkih napada.

Godine 2009. pokrenuta je službena istrage Državnog odvjetništva (DORHa) protiv Jure Šimića, „zbog osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika”, a ova istraga je pokrenuta temeljem spomenute „kaznene prijave PU Bjelovarskobilogorske”.

Nakon pet godina istrage, tj. 2014., Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci podiglo je optužnicu protiv Jure Šimića da je – nakon što se neprijatelj u vojarni predao 29. rujna 1991., „između 18 i 19,30 sati” – „izdvojio Kovačević Rajka – komandanta 265. mehanizirane brigade ..., Vasić Miljka – pomoćnika komandanta za vaspitanje ... i Jovanović Dragišu – oficira bezbednosti ... te zapovjedio grupi od više naoružanih za sada nepoznatih pripadnika hrvatskih vojnoredarstvenih snaga, da ih odvedu na stranu i ubiju, što su ovi i učinili pucanjem iz vatrenog oružja”.

Optužnicu protiv Jure Šimića, potpisao je Doris Hrast, zamjenik županijske državne odvjetnice.

Istraga i svjedoci

Istraga DORHa i sudski proces protiv Šimića za sada ukupno traju preko devet godina. Tijekom toga razdoblja predloženi su mnogobrojni izvorni dokumenti, a saslušani su brojni svjedoci i nekolicina vještaka različitih specijalnosti. Na taj način su do detalja utvrđene iznimno značajne i zanimljive činjenice i podaci, u rasponu od makro ratnih i političkih zbivanja u Hrvatskoj, do mikro situacija na bjelovarskom području, uključujući i događaj za koji je optužen Jure Šimić.

Tijekom zauzimanja bjelovarske vojarne „Božidar Adžija” (29. rujna između 18,00 i 19,30 sati) smrtno su stradala i trojica navedenih neprijateljskih zapovjednika, za čiju je smrt tek od 2009. godine optužen Jure Šimić.

O njihovoj su smrti nadležna državna tijela radila uviđaj u vojarni, od 30. rujna do 3. listopada, a već prvog dana uviđaja tijela su prevezena na Zavod za sudsku medicinu u Zagrebu.

Obdukciju su proveli liječnici vještaci, Dušan Zečević i Josip Škarić, koji su za sva tri leša zaključili da se radi o eksplozivnim ozljedama. Isti je zaključak imao i Marin Marinović, vještak balističar, koji je kod ubijenih utvrdio eksplozivne ozljede koje su „nastale djelovanjem krhotina rasprsnutog eksplozivnog sredstva (mine, topničkog projektila)”. Potpuno isti nalaz imali su i vještaci, Vedran Petrovečki i Davor Mayer.

Sud ne vjeruje vještacima iz Zagreba

No, Županijski sud u Bjelovaru nije imao povjerenja u nalaz čak petorice vještaka iz Hrvatske pa je uputio zamolnicu i pribavio „mišljenje Zorana Stankovića, specijalista sudske medicine iz Beograda”, koji „ukazuje na neke stručne propuste iz zapisnika o obdukciji”.

Međutim, vještaci iz Hrvatske nisu se dali poljuljati teoretskim relativizacijama Zorana Stankovića, koji je već u prijašnjim slučajevima bio kompromitiran, te su u osvrtu na njegove primjedbe dodatno obrazložili svoje nalaze i čvrsto ostali kod svojeg ranijeg zaključka da su sve ozljede „nastale djelovanjem krhotina eksplozivnog sredstva.”

Nalazi vještaka o eksplozivnim uzrocima smrti agresorskih zapovjednika potiču iz vremena kad nitko nije spominjao Juru Šimića kao moguće odgovornog za smrt trojice agresorskih zapovjednika, a to je značajno za naknadno suđenje Šimiću, jer nekoliko svjedoka iz Srbije (koji su bili agresorski vojnici)

govore o tome da su čuli isključivo pucnjeve kao mogući uzrok smrti.

Tijekom istrage i suđenja, protiv Jure Šimića je svjedočilo nekoliko desetaka osoba, koje se može razvrstati u dvije osnovne skupine. Jednu skupinu čine različiti vojni i civilni akteri koji su u bjelovarskim ratnim događajima sudjelovali na hrvatskoj strani, a drugu skupinu čine uglavnom agresorski, tj. srbijanski vojnici.

Među svjedocima civilima svakako su najvažniji oni koji su 1991., zajedno s Jurom Šimićem bili članovi Izvršnog vijeća ili Kriznog štaba općine Bjelovar ili jednog i drugog. Radi se o osobama različitih zanimanja i posebno velikog društvenog

ugleda. Svi kategorički prisežu da je Jure Šimić inkriminiranog 29. rujna 1991. cijeli dan, uključujući predvečernje i večernje sate, bio neprekidno zajedno s njima u podrumu općinske zgrade, koja je istodobno bila i sjedište Kriznog štaba.

Pukovnik Želimir Škarec, zapovjednik akcija oslobođenja vojarni u Bjelovaru i Koprivnici, kazao je da je vidio mrtva tijela nakon ulaza u vojarnu sljedećeg dana. Prvog dana nije ulazio u vojarnu jer su počele priprema za oslobođenje koprivničke vojarne. Istaknuo je da Jure Šimić od početka vojnog djelovanja nije imao nikakvu ulogu na području vojarne te da nije mogao zapovijedati vojskom.

CISAK

Jutarnji list, 09.11.2018,

RATNI ZAMJENIK NAČELNIKA SISAČKE POLICIJE NAKON ODSLUŽENE KAZNE ZA RATNI ZLOČIN PUŠTEN NA SLOBODU

Nekadašnji zamjenik načelnika PU Sisačko-moslavačke Vladimir Milanković (56), pušten je u srijedu 8. studenoga iz zatvora u kojem je neprekidno od lipnja 2011. godine.

Odslužio je dvije trećine kazne i pušten je iz zatvora u Glini na slobodu, potvrđeno nam je iz Županijskog suda u Sisku.

Milanković, koji je uhićen 20. lipnja 2011. godine zajedno sa Đurom Brodarcom, ratnim načelnikom PU Sisačko-moslavačke i suborcem Dragom Bošnjakom, osuđen je 9. prosinca 2013. godine na Županijskom sudu u Osijeku na osam godina zatvora.

Vrhovni sud je u lipnju 2014. godine Milankoviću povisio prvostupanjsku presudu osječkog Županijskog suda na deset godina zatvora.

Milanković je proglašen krivim zato što kao zamjenik načelnika sisačke Policijske uprave, u razdoblju od srpnja 1991. do lipnja 1992., nije spriječio nezakonite nasilne ulaske u kuće i stanove, nezakonite pretrage,

ponižavanje, zastrašivanje te fizičko i psihičko zlostavljanje ljudi na širem području Siska i Banovine.

Optužnica ga je teretila da je, na protiv, sprječavao istrage zločina, odobravao nezakonite radnje podređenih i ohrabrivao ih na to te i osobno sudjelovao u zlostavljanju i napadima na pojedine civile i naredio nezakonito zatvaranje većeg broja civila srpske nacionalnosti, što je rezultiralo ubojstvom 24 žrtve, odnosno 23 civila i jednog ratnog zarobljenika.

Milanković je, tako, po zapovjednoj odgovornosti, osuđen i za smrt mlade Sišćanke Ljubice Solar, kao i petero članova obitelji Vila, odnosno tri člana obitelji Trivkanović, a u obrazloženju Županijskog suda u Osijeku stoji kako se „prikriivanje zločina može vidjeti u svakoj likvidaciji civila”

Vladimiru Milankoviću je u kaznu zatvora uračunato i vrijeme provedeno u pritvoru od 20. lipnja 2011., u zatvoru je imao velikih

zdravstvenih problema, štrajkao je glađu i sada je na slobodi.

Prvoosumnjicheni Đuro Brodarac, bivši Milankovićev nadređeni u policiji i bivši sisačkomoslavački župan umro je u srpnju iste godine pritvoru u Osijeku, a Drago Bošnjak, bivši pripadnik SJP 'Vukovi' oslobođen je optužbe za ratni zločin.

Ostalo je upamćeno kako je po izricanju presude u Osijeku, Milankovićev prijatelj i suborac umirovljeni general Mladen Mikolčević poveo pjevanje hrvatske himne, u čemu mu se pridružio i sam Milanković.

Mikolčević je rekao da je „himni mjesto u sudnici, jer se sudi hrvatskom heroju.”

МЕРЧЕПОВИ ЗЛОЧИНИ

Index.hr, 12.09.2018.

OVO SU JEZIVI ZLOČINI ZBOG KOJIH JE OSUĐEN MERČEP. DANAS UŽIVA U TOPLICAMA

Kako smo jučer otkrili, ratni zločinac Tomislav Merčep, umjesto u zatvoru, ljetno provodi u toplicama.

Merčep je pravomoćno osuđen na sedam godina zatvora zbog ubojstva 43 civila, koje su ubile njegove postrojbe, od Vukovara preko Zagrebačkog velesajma pa sve do Pakračke Poljane, no država se svim silama trudi zatvorsku kaznu učiniti mu što lagodnijom, pa su ga tako poslali u Krapinske toplice.

Danas je ministar branitelja Tomo Medved priznao da su on i njegovo ministarstvo podržali ljetovanje ratnog zločinca u toplicama, a da Merčepa država poslala u Krapinske toplice potvrdilo je i Ministarstvo pravosuđa.

„Zatvoreniku je temeljem preporuke liječnika odobreno liječenje u stacionarnoj medicinskoj ustanovi, s obzirom na to da za provođenje potrebnog liječenja ne postoje uvjeti u tijelima zatvorskog sustava. Predviđeno je da liječenje u vanjskoj zdravstvenoj ustanovi traje od 1. kolovoza do 15. rujna 2018. godine”, stoji u odgovoru Ministarstva pravosuđa na Indexov upit.

Propustili su međutim spomenuti da ovo nije prvo ljetovanje koje Merčep, umjesto izdržavajući kaznu u zatvorskoj ćeliji, provodi u toplicama. Ratni zločinac je, naime, i prošlo ljetovanje proveo brčkajući se u termalnim vodama.

Važno je, stoga, prisjetiti se tko je taj Tomislav Merčep kojem država omogućava da vrijeme umjesto u zatvorskoj ćeliji provodi u toplicama, naravno na naš trošak.

Merčep je 2016. godine na Županijskom sudu proglašen krivim za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva te mu je dosuđena zatvorska kazna u trajanju od 5 godina i 6 mjeseci. Merčepu je utvrđena krivnja za ubojstvo 43 civila koje su ubile njegove postrojbe. Vrhovni je sud godinu kasnije povećao kaznu na sedam godina zatvora.

„Znao je da njegovi podređeni muče, pljačkaju i ubijaju u Pakračkoj Poljani i nije poduzeo nikakve mjere da ih u tome spriječi, čime im je dao prešutno odobrenje da to čine”, zaključio je među ostalim predsjednik sudskog vijeća Zdravko Majero-

vić, čitajući prvostupanjsku presudu Merčepu.

Prije nego što je Merčepa poslao u Remetinec, poručio mu je da je mogao reagirati na prve događaje i da bi onda hrvatska povijest jednim dijelom izgledala bitno drugačije.

„Ovako ste vašom pasivnošću i nerazumijevanjem zla koje vas okružuje, potpuno svjesno ostali na pogrešnoj strani povijesti Republike Hrvatske”, kazao je Merčepu sudac na čitanju presude.

25 godina, otkako je Merčep organizirao prvu postrojbu u Vukovaru, bilo je dakle potrebno da ga se osudi za nedjela počinjena pod njegovim zapovjedništvom.

Na sudu je dokazano da su njegove postrojbe nezakonito uhapsile ukupno 52 osobe. Samo šest ih je preživjelo tretman merčepovaca, a tri osobe se vode kao nestale.

Merčepove postrojbe bile su poznate po posebnoj okrutnosti, a iza njih je ostao krvavi trag koji se nije mogao sakriti.

Upravo zbog te stravične okrutnosti i zločina počinjenih bez ikakvog pokrića te njegove uloge u svemu tome, Merčepa su zvali gospodarom života i smrti, i to, kako smo već spomenuli, od Vukovara, preko Zagreba pa sve do Pakračke Poljane.

ПРОЦЕСУИРАЊЕ СРБА И ПРИПАДНИКА ЈНА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

Portal Novosti, 06.05.2019,

PRISTRANO PROCESUIRANJE

MUP je u 2018. podnio 14 kaznenih prijava za ratne zločine. U svim prijavama osumnjičeni su pripadnici srpskih jedinica ili JNA, dok niti jedna kaznena prijava nije podnesena za zločine počinjene nad civilima srpske nacionalnosti

Procesuiranje ratnih zločina počinjenih tokom 1990ih protekle se go-

dine intenziviralo. Prema podacima koje posjeduju Novosti, Ministarstvo unutarnjih poslova je u 2018. podnijelo 14 kaznenih prijava za zločine koji su počinjeni na različitim lokacijama: u Hrvatskoj Kostajnici, Zadru i okolnim naseljima, Miljevcima, Gornjoj Bučici, Dardi, Glini, Vukovaru, Škabrnji, Glinskim

Poljanama i na Ovčari. U svim prijavama osumnjičeni su pripadnici srpskih jedinica ili JNA, dok niti jedna kaznena prijava nije podnesena za zločine počinjene nad civilima srpske nacionalnosti.

Pojačan rad kriminalističkih odjela za ratne zločine u zadnjem kvartalu 2018. poklopio se s istupima vukovarskog gradonačelnika Ivana Penave i potom organiziranog veteranskog prosvjeda zbog sporosti i

neučinkovitosti progona osoba odgovornih za ratne zločine nad Hrvatima. Da je nakon javnog pritiska iz Vukovara posebno ubrzan proces otkrivanja zločinaca, svjedoče podaci iz godišnje analize Srpskog narodnog vijeća (SNV) o pravima i položaju Srba po kojima je u samo četiri mjeseca, od septembra 2018. do januara 2019. godine, podneseno deset novih kaznenih prijava protiv građana srpske nacionalnosti.

Analizirajući predstavljeni intenzitet rada u korelaciji s javnim pritiscima lokalnih političara, izražavamo zabrinutost zbog mogućeg narušavanja neovisnosti pravosuđa od izvršne vlasti. Ali još više stvaranja atmosfere progona lokalnog stanovništva srpske nacionalnosti, koje zbog nedovoljno prisutnih informacija u javnosti zaključuje da temeljem nepotpunih i neprovjerenih dojava mogu postati žrtve političkih kaznenih progona, osobito kada nije sporno da su bili učesnici oružane pobune, ali ne i počinitelji ratnih zločina navodi pravica SNV-a Milena Čalić-Jelić.

Pristranoj sudskoj praksi svjedoči i zagrebačka odvjetnica Slađana Čanković, koja zastupa veliki broj osoba srpske nacionalnosti.

Nažalost, u javnosti postoji dojam da je procesuiranja ratnih zločina, kako u Hrvatskoj tako i u drugim državama bivše Jugoslavije, političko pitanje. Ukoliko su u predmetu žrtve ratnog zločina Srbi, možemo samo konstatirati da vlast nije pokazala spremnost da provede učinkovite postupke i osudi zločince. S druge strane, u slučajevima kada se za zločin nad Hrvatima okrivljuju Srbi, prema istima se ne postupka jednako. Ta diskriminacija je dokaziva kada se uspoređi recentna sudska praksa domaćih sudova, a ogleda se u tome što okrivljenici srpske nacionalnosti budu suđeni na kaznu zatvora u duljem trajanju od okrivljenika hrvatske nacionalnosti ukoliko su okrivljeni za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina prema Srbima ističe Slađana Čanković i dodaje da ulazimo u razdoblje u kojem prijeti opasnost da procesuiranje ratnih

zločina ne bude pravosudno pitanje, nego pitanje političkopopulističkih kampanja koje se vode u zemljama regije.

O aktivnom političkom pritisku prilikom procesuiranja zločina redovno govori i Vesna Teršelić iz Dokumenta.

Procesuiranje ratnih zločina trebalo bi biti političko pitanje samo u dijelu u kom izvršne vlasti odlučuju o smanjenju ili povećanju proračuna za učinkovitije procesuiranje svih zločina. Nitko ne može biti zadovoljan intenzitetom procesuiranja ratnih zločina koji stagnira od trenutka priključenja Europskoj uniji. Lijek za sporost u procesuiranju bili bi kritična evaluacija primjene zakona, jačanje nadležnih timova policije i državnog odvjetništva u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu kao i na razini zamjenica glavnog državnog odvjetnika te stručno usavršavanje za suce, posebno za sve koji do sada nisu sudili u složenim postupcima za ratne zločine. Ne manje važan problem je toleriranje zločina, posebno od strane dužnosnika, primjerice pozdravljanje Mirka Norca, osuđenog za ratni zločin u Gospiću i Medačkom džepu, od strane ministara branitelja i obrane, kao i od nekih predstavnika Katoličke crkve ističe Teršelić.

U analizi SNV-a ističe se da su nacionalno obojena procesuiranja ratnih zločina na štetu civila srpske nacionalnosti prisutna i kroz rad županijskih državnih odvjetništava koja su tokom 2018. pokrenula 11 istraga te podigla sedam optužnica. Većina rješenja i optužnica slijedi kaznene prijave policije, a tek je jedna istraga protiv trojice osumnjičenih pokrenuta za smrtno stradalog civila srpske nacionalnosti u Sisku, odnosno Komarevu.

Prema dostupnim podacima, pred nadležnim sudovima tokom 2018. vođen je 31 postupak za ratne zločine. Njih šest se vodilo protiv pripadnika Hrvatske vojske, i to za zločine u bjelovarskoj kasarni, Lori, Osijeku, Kijanima, Kulinama i Sisku. Najveći broj suđenja vodi se protiv pripadnika srpskih jedinica, od čega im se u 14 postupaka sudi u odsutnosti.

Prisutni okrivljenici su najčešće uhićeni i izručeni Hrvatskoj temeljem evropskog uhidbenog naloga iz Rumunjske i Nizozemske te Konvencije o izručenju iz BiH i Crne Gore. Na osnovu hrvatskih potjernica do sada su u inozemstvu uhapšena 62 Srbina koja su potom izručena domaćem pravosuđu. Njih 25 je oslobođeno pod različitim objašnjenjima, bilo zbog toga što je postupak obustavljen ili je sud odbio dokaze odvetništva. U nekim slučajevima je kazneno djelo prekvalificirano u oružanu pobunu pa je automatski uslijedila amnestija. Prema spisku koji je Ministarstvo pravosuđa Hrvatske prošle godine predalo Ministarstvu pravde Srbije, čak je 1396 Srba optuženo za ratne zločine, a na potjernicama Interpolala nalazi se i preko 1000 imena osoba s prostora bivše oblasti SAO Krajina.

Podsjetimo na otvorene slučajeve ratnih zločina počinjenih nad srpskim civilima čiji direktni počinitelji još nisu procesuirani, kao što su odvođenje Srba iz Zagreba u Pakračku Poljanu, zločini u Sisku, ubojstva u ljeto i ranu jesen 1991. u Vukovaru, Osijeku, Bjelovaru, Virovitici, Novskoj i Zadru. Neriješene su i kaznene prijave za evakuaciju požeških sela u decembru 1991., ubojstva u Voćinu i po banijskim selima kraj Siska. Još uvijek nije kažnjena ni većina odgovornih za zločine koji su počinjeni tokom i nakon akcije 'Oluja' 1995. godine. Također, do sada još nitko nije odgovarao za zločine u akciji 'Bljesak', koja je započela 1. maja 1995. U toj akciji poginule su i nestale 283 osobe, uključujući 114 srpskih civila. Među žrtvama je bilo 56 žena, osmero djece do 14 godina i 75 osoba preko 60 godina starosti.

U pokrenutim pravosudnim bitkama jedino su gubile obitelji žrtava koje su mahom u periodu od 2003. do 2006. podnosile tužbe za naknadu štete. Umjesto odštete, te su obitelji doživjele još jedno stradanje. Naime, zbog roka zastare od pet godina izgubile su sporove i bile prisiljene državi isplatiti sudske troškove. To se dogodilo sestrama Radmili i Mirjani Vuković iz Medara, sela koje

је највише stradalo u 'Bljesku', koje su od države tražile naknadu štete zbog ubojstva njihovog oca Milutina, majke Cvijete i sestre Dragane. Od-

bijene su uz obrazloženje da ubojstvo njihovih roditelja i sestre nije ratni zločin već 'ratna šteta' za koju država ne odgovara. Ali zato traži

isplatu parničnih troškova u iznosu od 3200 evra.

Политика, 20.02.2019.

ХРВАТСКА ОД СРБИЈЕ ТРАЖИ 1.396 ОСОБА ЗБОГ РАТНИХ ЗЛОЧИНА

Списак које је српско тужилаштво доставило Државном одвјетништву Републике Хрватске далеко је краћи – броји свега 51 име. – Постоје и спискови тајних служби

На списку хрватских правосудних органа достављеном Србији налази се 1.396 имена особа које су оптужене или осуђене за ратне злочине, сазнаје „Политика”. Овај списак предат је Тужилаштву за ратне злочине у априлу прошле године и последњи је овакве врсте који је достављен домаћим правосудним органима. У списковима се, како сазнајемо, не наводи националност оптужених, односно осуђених, али је несумњиво да међу њима има и Хрвата, попут Мирка Норца и Бранимира Главаша. Колико је тачно Срба, а колико Хрвата на списку, међутим, не може прецизно да се каже јер су нека имена и презимена идентична код оба народа.

За разлику од списка хрватских правосудних органа, списак које је Тужилаштво за ратне злочине Републике Србије доставило Државном одвјетништву Републике Хрватске далеко је краћи – броји свега 51 име. Према сазнањима „Политике”, на овом списку је чак 50 оптужених, односно осуђених, хрватске националности.

Тужилаштво за ратне злочине, како је речено за наш лист у овој институцији, са колегама из Хрватске сарађује у складу са међународним уговорима, споразумом и у складу са законом о међународној правној помоћи. Најчешћи видови сарадње су, кажу у тужилаштву, основни облици међународне правне помоћи, као што је саслушање окривљених и испитивање сведока такозваним замолним путем. На питање да ли тужилаштво има сазнања о постојању

„тајних спискова” о којима се помише у јавности, одговарају да тужилаштво не поседује такве спискове, нити има информацију да они постоје.

Да поменуте спискове у потпуности треба ажурирати „како би се отклониле неусклађености” на састанку прошле седмице сагласили су се министри правде Србије и Хрватске, Нела Кубуровић и Дражен Бошњаковић. Двоје министара разговарало је о раду мешовите комисије која има за задатак да изради споразум о процесуирању учинилаца ратних злочина. Кубуровић и Бошњаковић, сагласили су се да је „остварен конкретан напредак” и најавили нови састанак поменуте комисије „како би се интензивирале активности на коначном дефинисању свих преосталих аспеката подлога будућег споразума”.

Какве „неусклађености” постоје између српских и хрватских спискова није познато, као што се не зна ни шта ће и на који начин регулисати споразум о процесуирању учинилаца ратних злочинима који су најавили министри правде Србије и Хрватске.

Саво Штрбац, председник Документационо информационог центра „Веритас” каже за „Политику” да су од 1.396 имена са списка оптужених и осуђених за ратне злочине који је достављен из Хрватске, њих 99 одсто, Срби из Хрватске. Наглашава да је надлежнима у суседној земљи највише стало до споразума о процесуирању учинилаца ратних злочина јер, како наводи, надлежни очекују да у њему буде прецизирано да Србија не може да користи регионалну надлежност за суђење у ратним злочинима, која сада постоји у законима који регулишу ову област.

– То је оно што Хрвате боли и због чега су правили много проблема Србији на досадашњем путу ка Европској унији. Један од приоритета им је да се изборе да наша земља не сме да суди хрватским држављанима. Чињеница да Србија може да процесуира „бранитеље” у Хрватској се оцењује као врло дрзак став наше земље. Све то почело је када је ратни ветеран Вељко Марић ухапшен и када је овде осуђен на 12 година. Он је једини Хрват коме се у Србији судило за ратни злочин. Марић је, мимо домаћих и међународних закона, пребачен да издржава казну у затвору у Загребу. С обзиром на то да се против њега водила истрага и за друге злочине, осим оног за који је правоснажно осуђен, није смео да буде изручен. Међутим, политика је ту одиграла своју улогу – каже Штрбац.

На питања има ли сазнања о постојању тајних спискова хрватских правосудних органа, председник Документационо информационог центра „Веритас” одговара да тајних судских поступака нема, али да оно што може да буде тајно јесу спискови тајних служби.

– Из тих спискова се извлаче пријаве и достављају тужилаштвима. Они су неисцрпан базен одакле се регрутују ратни злочинци. Примера ради, надлежни хрватски органи су поднели више од 5.000 кривичних пријава за ратне злочине. Хрвати су, подсетимо 1996. амнестирали више од 21.000 Срба за оружану побуну. Из хрватског државног тужилаштва је често тумачено да ако је поступак против њих обустављен по закону о опросту, како они то називају, и да није било правоснажне пресуде, постоји могућност да се накнадно процесуирају за ратни злочин. Значи, између оружане побуне и ратног злочина у Хрватској нема велике разлике. Од 21.500 особа, нажалост, много је оних који могу да буду процесуирани за ратне злочине – закључује Штрбац.

ДОЉАНИ – СЛУЧАЈ „МИЛАШИН”

Telegram.hr, 23.06.2019.

PRIČA SRBINA IZ HRVATSKE, OPTUŽENOG ZA RATNI ZLOČIN '91. U DOLJANIMA, KOJI JE BEZ IKAKVIH DOKAZA PROVEO 466 DANA U PRITVORU

Zvezdanu Milašinu država će platiti odštetu jer je bio uhićen pod sumnjom da je ratni zločinac

Od kada je 12. listopada 2015. uhićen na graničnom prijelazu Bačka Palanka–Ilok Zoran Milašin, tada 43-godišnjak, ponavljao je kako nije kriv za ratni zločin u Hrvatskoj. „Nisam to napravio, nisam kriv”, bio je uporan. Ipak, slobode je lišen jer je protiv njega otvorena istraga zbog zločina koji se 16. rujna 1991. dogodio u Doljanima kraj Daruvara. Idućih 466 dana bio je u istražnom zatvoru čekajući rasplet postupka što ga je protiv njega pokrenulo Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu. Na kraju, nikakva krivnja nije mu dokazana.

Sada Republika Hrvatska Milašinu mora platiti 160 tisuća kuna odštete i sudskih troškova zbog neosnovanog uhićenja. Nepravomoćna presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu kojom je državni naloženo plaćanje naknade bivšem optuženiku donijeta je nakon što je Vrhovni sud Republike Hrvatske potvrdio Milašinu oslobađajuću presudu.

U Doljanima se zločin dogodio na početku rata. Tamošnja tzv. Teritorijalna obrana 1. rujna 1991. žestoko je napala to selo kraj Daruvara. Osim minobacačkog napada paravojsne snage upadale su u kuće i odvodile pripadnike hrvatske policije i civile. Zarobljenike su mučili. Od

zadobivenih ozljeda neki od njih su i preminuli.

Tužiteljstvo je Milašina teretilo da je kao pripadnik srpske paravojske postrojbe tzv. Teritorijalne obrane Daruvar 16. rujna 1991. s drugim, za sada nepoznatim pripadnicima svoje postrojbe, došao u dvorište obiteljske kuće u Doljanima kod Daruvara, gdje su zajedno zlostavljali petero civila. U optužnici je stajalo da su im naredili legnu na tlo, te im prijetili vatrenim oružjem. Zatim su ih zatvorili u podrum.

U taj podrum naknadno je dovedeno još troje civila, dok je jedna od ranije dovedenih žena i vlasnica kuće izvedena iz podruma. Ženu su odveli u ljetnu kuhinju, gdje su joj prijetili oružjem da bi je potom Milašin i još jedan nepoznati pripadnik Teritorijalne obrane Daruvara, prema tvrdnjama tužiteljstva, silovali.

Milašin za rata napušta Hrvatsku. Živi i radi u Novom Sadu. Ima vlastiti obrt i obitelj. U više navrata kasnije se vraćao produživati osobne dokumente. No, kada se sredinom listopada 2015. pojavio na graničnom prijelazu utvrđeno je da je za njim raspisana tjeralica. Završava u istražnom zatvoru zbog opasnosti od bijega, te težine kaznenog djela za koje je osumnjičen.

U lipnju 2016. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu protiv njega podiže optužnicu. Suđenje počinje u 19. siječnja iduće godine.

Sudsko vijeće saslušava ženu koju je, prema optužnici, silovao, te još dvoje svjedoka. Oni Milašina prepoznaju kao osobu koja je tog 16. rujna 1991. bila u skupini pripadnika Teritorijalne obrane Daruvar i koja je počinila zločin. Međutim, prilikom prepoznavanja nisu baš sto posto sigurni. Sud zato njihovim iskazima ne vjeruje, te donosi oslobađajuću presudu Milašinu. Ta presuda postaje pravomoćna 31. svibnja 2017. godine. Milašin je u međuvremenu već pušten na slobodu.

Iako se lani pokušao nagoditi s Republikom Hrvatskom oko odštete za neopravdano uhićenje i pritvaranje, nakon neuspjelih dogovora ipak je pokrenuo sudski postupak.

Predstavnici države tvrdili su kako je njegov odštetni zahtjev previsok, iako nisu sporili da ima pravo na naknadu za vrijeme dok je bio u istražnom zatvoru. Sud je pak bio drugačijeg stava.

„Boravak u istražnom zatvoru odnosno lišenje slobode za svakog predstavlja veliko poniženje i traumu. Općenito, neopravdano lišenje slobode predstavlja grubo napad na slobodu i pravo čovjeka i građanina stoga nedvojbeno sama činjenica lišavanja slobode ima za posljedicu duševne boli”, zaključeno je u presudi kojom je Milašinu dosuđena odšteta.

МАЊАЧА – СЛУЧАЈ „ГРАОРАЦ”

Глас Српске, 01.06.2016,

СЛУЧАЈ МИРКА ГРАОРЦА ИЗ СРПЦА: ОСУЂЕН ЗА „ЗЛОЧИН” НА МАЊАЧИ НА КОЈУ НИКАД НИЈЕ КРОЧИО

Бањалука – Пензионисани саобраћајни полицајац из Сплита Мирко Граорац на основу исказа профе-

сионалних лажних свједока осуђен је прије 23 године пред Жупанијским судом у Сплиту на 15 година затво-

ра због наводних ратних злочина које је починио као командир страже у логору за ратне заробљенике на

Мањачи иако никада није крочио на Мањачу, нити је учествовао у протеклом Одбрамбеноотаџбинском рату.

Граорац у исповијести за „Глас Српске” каже да га је погодило када је сазнао да је Жупанијски суд у Загребу почетком маја осудио пуковника ВРС Дану Лукајића на шест година затвора због ратних злочина на Мањачи и то на основу свједочења Владе Угрин, Жарка Толе и Франа Мамића који су лажно свједочили и против њега и под заклетвом тврдили да је био командир страже на Мањачи, на којој никада није био.

Свако треба да одговара ако је починио ратни злочин, али сигуран сам да је Дане Лукајић невин зато што је осуђен на основу свједочења тих нељуди. Ако су имали образа да лажу под заклетвом и да тврде да сам био стражар иако никада у животу нисам био на Мањачи, могу да замислим шта су све измислили и рекли против Лукајића који је тамо био официр – каже Граорац.

Он каже да је његово страдање почело 29. априла 1995. године, односно два дана уочи акције Хрватске војске познате као „Бљесак”, али објашњава да је све почело у марту 1992. године када је из Сплита дошао у родне Бајинце код Српца да обиђе старе и болесне родитеље.

Добио сам дозволу хрватских власти да могу да одем у БиХ. Дошао сам и затекао старе родитеље. Мајка ми је умрла 17. маја и већ тада није било могуће да се вратим у Сплит, јер је букнуо рат у цијелој БиХ. Отац ми је био дементан и остао сам уз њега

до априла 1993. године, када је и он преминуо.

Пошто сам практично остао без средстава за живот, а са својих 50 година сам још био у снази, радио сам код једног комшије који је имао фарму бикова и захваљујући томе сам преживљавао. То је трајало све до 17. марта 1994. године када сам преко Београда и Мађарске некако успио да се вратим у Сплит, гдје ми је била супруга са кћерком и сином који је био у Хрватској војсци – почиње своју исповијест Граорац.

Само дан након повратка у Сплит, наставља он, ишао је на информативни разговор у полицију, гдје је доживио прве непријатности, али последице неколико дана се све примирило и није имао проблема све до 29. априла 1995. године.

Тада сам ухапшен и одведен у зграду коју је некада користила Удба. Ту су ме два дана премлаћивали, а потом сам одведен у окружни затвор у Сплиту. Међу онима који су ме тукли у сједишту Удбе били су Владо Угрин и Жарко Толе који су касније на суђењу, које је почело у марту 1996. године, лажно свједочили да сам био командир страже на Мањачи – каже Граорац.

Он додаје да је суђење трајало мање од два мјесеца и да му је изречена казна од 20 година затвора која је касније смањена на 15 година, истичући да је, иако потпуно невин, иза решетака провео непуних девет година.

Послије сплитског, па затвора у Лепоглави у априлу 2003. године сам

пребачен на издржавање казне у КПЗ Туњице код Бањалуке, а пуштен сам на условну слободу крајем те године – каже Граорац.

Он каже да му је супруга половином 2003. године пресвиснула од муке због неправде која му је нанесена, док су му син и кћерка у иностранству, а он живи сам у родним Бајинцима у којима је провео пуне двије године од марта 1992. до марта 1994. године.

То су на суђењу потврдиле моје комшије, али умјесто њима, суд је повјеровао нељудима као што су Угрин, Тола и Мамић којима Бог неће моћи да узме душу, зато што је немају – каже на крају Граорац додајући да према њима не гаји мржњу упркос свему злу које су му нанијели, али да таквим људима суд не би смио да поклања ни најмању вјеру.

Мирко Граорац очекује задовољење правде, јер је хрватско правосудје допустило ревизију процеса против њега. Међутим, каже, тај процес свјесно одуговлаче, могуће и због тога што он улази у године, па прижељкују да природа предухитри правду.

Волио бих да знам чиме су се водиле судије и да ми кажу има ли икакве логике у томе да сам ја цијели свој радни вијек провео у Сплиту, испратио сина у Хрватску војску, а потом отишао у БиХ и чинио ратне злочине, а након тога настојао свим силама да се вратим у Сплит. То су тоталне нелогичности, али, нажалост, судије су повјеровале лажним свједоцима због којих сам скоро девет година провео иза решетака – каже Граорац.

МАЊАЧА – СЛУЧАЈ „ЛУКАЈИЋ”

Jutarnji list, 02.05.2019.

OSUĐEN BIVŠI OBAVJEŠTAJNI ČASNIK VOJSKE REPUBLIKE SRPSKE TUKAO JE I MUČIO ZATVORENIKE U LOGORU MANJAČA

Dane Lukajić u četvrtak je na zagrebačkom Županijskom sudu nepravomoćno osuđen na šest godina zatvora.

Lukajić, koji se nalazi u zatvoru u Remetincu, nije nazočio presudi. Naime, on je tražio da ga ne dovedu

na objavu presude na što po zakonu ima pravo.

Bivšem obavještajnom časniku Vojske Republike Srpske (VRS) sudilo se za mučenje zarobljenika u logoru Manjača.

Lukajić je optužen da je od sredine lipnja do 16. rujna 1992. tijekom oružanog sukoba na području Bosne i Hercegovine, u logoru ratnih zarobljenika Manjača, prilikom ispitivanja dvojice zarobljenih pripadnika HVO-a i trojice zaroblje-

nih pripadnika HOSa u više navrata zapovjedio podređenim pripadnicima vojske Republike Srpske da za vrijeme ispitivanja ili nakon njega tjelesno zlostavljaju, tuku i ozljeđuju zarobljenike.

Njemu podređeni pripadnici vojske Republike Srpske su, po okrivljenikovim prethodno izdanim zapovjedima, od sredine lipnja pa do kraja srpnja 1992. prilikom ispitivanja u njegovoj prisutnosti, u više navrata palicama pretukli dvojicu pripadnika

ka HVO-a te u razdoblju od 8. do 16. rujna 1992. rukama, nogama i palicama pretukli dvojicu pripadnika HOSa.

Trećeg pripadnika HOSa pripadnici vojske Republike Srpske u više navrata udarali su rukama, nogama, palicama i drugim predmetima po čitavom tijelu i spolovilu te mu gurali palicu u anus.

Lukajića se tereti i da je osobno, prilikom ispitivanja trećeg pripadnika

ka HOSa, udario drškom pištolja po glavi, metalnom stolicom po leđima te mu čupao nokte, a jednom prilikom udario čekićem po šaci desne ruke dok su mu pripadnici vojske Republike Srpske držali ruku govoreći da to radi kako ovaj više nikad ne bi mogao na nekoga pucati, stoji u optužnici.

Lukajić je uhićen 30. lipnja prilikom ulaska u Hrvatsku s grupom koja je išla na komemoraciju fašističkim žrtvama u Jadovnom.

Глас Српске, 30.05.2019.

ЛАЖНИ СВЈЕДОК И САБОРАЦ АЗРЕ БАШИЋ ПРЕСУДИО ЛУКАЈИЋУ

Бањалука – Дубравко Вучковић, на основу чијег је свједочења Жупанијски суд у Загребу почетком овог мјесеца осудио пуковника Војске Републике Српске Дану Лукајића на шест година затвора због ратних злочина над заробљеницима на Мањачи током 1992. године, током рата био је саборац бивше припаднице Хрватског вијећа одбране Азре Башић, коју је Суд БиХ због злочина над заробљеним српским цивилима у Дому ЈНА у Дервенти правоснажно осудио на 14 година затвора, открива „Глас Српске”.

Поред тога, тврди директор Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих Милорад Којић, Вучковић припада групи професионалних лажних свједока на основу чијих свједочења хрватско правосуђе Србима изриче затворске казне. Којић каже да је Вучковић почетком јула 2016. године долазио у Дервенту, гдје је наводно трагао за посмртним остацима својих некадашњих сабораца, додајући да су сарадници овог центра тада ступили у контакт са Вучковићем.

Вучковић је том приликом рекао да трага за посмртним остацима Антуна Кукурузовића из Плетиернице и Севдата Бајрића из Модриче, затим двојице њемачких држављана по именима Оливер и Томас, као и 14 припадника сатније „краљ Томислав”, а тврдио је и да су на неком локалитету закопани лешеви 34

припадника ВРС, али да не зна тачну локацију. Врло брзо после тог разговора установљено је да се Кукурузовић и Бајрић још воде као нестали, али да су њемачки држављани пуштени из заробљеништва и да су живи и данас, док су тијела 14 припадника сатније „краљ Томислав” раније ексхумирана и превезена у Хрватску, док гробница са тијелима војника ВРС није пронађена. Због свега тога су оправдане сумње да је Вучковић долазио у Дервенту са намјером да тргује информацијама о лешевима – објашњава Којић.

Он каже да су се сарадници центра са Вучковићем поново састали 2017. године, када је почело суђење Азри Башић пред Судом БиХ, и то на иницијативу Славише Ђураша, чијег је отац Благоју, како је касније и доказано, заклала Азра Башић.

Вучковић је тада тврдио да је био „заповједник” сатније ХОС-а и да се 1992. године налазио на борбеним положајима на подручју општине Дервента. Рекао је и да је присуствовао ликвидацији неколико особа у близини моста на ријеци Укрини на подручју Новог Села и да су те људе ликвидирали Азра Башић и извјесни Параџић – каже Којић.

Он додаје да је Вучковић тврдио да се његов саборац Илир Минири, који је касније са њим био у заробљеништву на Мањачи, супротстављао Башићевој, али да је у то тешко повјеровати.

Мало је чудно да заповједник буде неко ко има 17 година јер је Вучковић 1975. годиште, а свакако да су сумњиве његове тврдње да се нагледао разних звјерстава у логору јер је признао да је на Мањачи у заробљеништву био само осам дана – каже Којић.

Према тврдњама извора нашег листа из војних безбједносних служби, који је одлично упућен у цијели случај, пресуда Дани Лукајићу је дио широког пројекта с циљем да логор на Мањачи буде приказан као концентрациони логор упркос томе што докази кажу да су у том логору смртно страдале само двије особе.

Један од доказа да је циљ сатанизација РС је и то што се Вучковић још 2016. године званично представљао као „заштићени свједок Републике Хрватске у вези са свједочењима која се односе на логор на Мањачи”. Он је тада рекао да тај предмет води Младен Лончар, који је више од деце-

нију био начелник Сектора за савјетодавну, здравствену и психолошку помоћ при Министарству бранитеља Хрватске. Лончар преко Хрватског друштва логораша српских концентрационих логора води пројекат сатанизације кроз инструкисање свједока да дају лажне исказе. Поред Дубравка Вучковића, у групу професионалних лажних свједока спа-

дају још Владе Угрин, Здравко Турсан, Фране Мамић и Илир Минири – каже наш саговорник.

Жупанијски суд у Загребу 2. маја је осудио пуковника Дану Лукајића на шест година затвора због ратних злочина над заробљеницима на Мањачи током 1992. године. Пресуда Лукајићу изречена је у 11 часова, а у 12 часова почело је суђење бившем

команданту логора Мањача, пуковнику Ратку Андрићу.

Према оптужници, он се терети за злостављање, те нехумане услове у којима је живјело више од 350 заробљених припадника хрватске војске и полиције. Андрић живи у Панчеву и суди му се у одсуству.

ДУБИЦА – СЛУЧАЈ „РАТКОВИЋ”

Večernji list, 18.05.2019.

OSUĐENI NA 92 GODINE ZATVORA. DVOJICU ZAROBLJENIKA ZAKLALI, DVOJICU ŽIVE ZAPALILI

Njih petorica teretila su se za jedan od najgrozomornijih zločina počinjenih u Domovinskom ratu. Teretilo ih se da su u rujnu 1991. u Dubici, nakon premlaćivanja zaklali zarobljenog hrvatskog civila i vojnika, te da su dvojicu ranjenika žive zapalili. Sada su, u odsutnosti, na zagrebačkom Županijskom sudu ukupno nepravomoćno osuđeni na 92 godine zatvora.

Riječ je o Đorđu Ratkoviću (50), Đuri Jeriniću (50), Stevi Radunoviću (55), Veljku Radunoviću (85) i Miloradu Šarcu (65). Prva četvorica nepravomoćno su osuđena na po 18 godina zatvora svaki, dok je Šarac dobio 20 godina zatvora, što je maksimalna kazana zatvora prema zakonu koji je vrijedio u vrijeme počinjenja djela. Presudu je donijelo vijeće zagrebačkog Županijskog suda pod presjedanjem sutkinje Tanje Pavelin. Prema optužnici teretili su se da 15. rujna 1991. kao pripadnici Teritorijalne obrane u Dubici zarobili Željka Abazu, pripadnika hrvatskih oružanih snaga te civile Antuna Kneževića, Josipa Josipovića i Miću Čorića.

Tamo su ih prvo natjerali da pjevaju četničke pjesme, tjerali su ih da trče u krug te su ih nogama, željeznim i drvenim palicama tukli do iznemoglosti. Kada su zarobljenici pali na tlo, sada pokojni Milan Pe-

trović pucao je u Kneževića i Abazu, a zatim im je prerezao grkljan. Optuženici su potom naredili Josipoviću i Čoriću da mrtve prijatelje natovare na traktorsku prikolicu i legnu na njih. V. Radunović i Šarac odvezli su ih do mosta na rijeci Uni te tijela bacili u rijeku, dok su Josipovića i Čorića vratili u prostorije Poljoprivredne zadruge. Šarac se tereti i da je neutvrđenog dana u rujnu 1991. zarobljene hrvatske civile Josipa Flekača i Marka Flekača, koji su bili ranjeni, izveo ispred ambulante, gdje ih je vezao žicom, pretukao, a zatim na njih nabacio automobilske gume i žive zapalio.

Optuženici su saslušani zamolbenim putem i u svojim obranama negirali su krivnju. Ratković je tvrdio da je bio mobiliziran, da je čuo kako je ubijen njegov profesor Ante Knežević, no nijekao je da ubojstva i premlaćivanja imaju veze s njim. Jerinić je tvrdio da nije znao za mjesta na kojima su se držali zarobljeni ljudi, a Šarac je tvrdio da se bavio uzgojem bikova, te da je prvi poziv za mobilizaciju dobio 1992. Tvrdio je i da je u Dubici prvi put bio 1992., te da nema nikakvih saznanja o onome što se tamo prije događalo.

No njihovim obranama sud nije vjerovao, jer su bile kontradiktorne iskazima svjedoka. Josipović, koji je

preživio tu torturu, detaljno je pričaо kako su ih optuženici tjerali da trče u krug i pjevaju dok su ih oni tukli. – Zarobljen sam 15. rujna, a tada je 1012 osoba išlo od kuće do kuće te je tjeralo mlađe muškarce, Hrvate, iz kuća. Imali su uperene puške u nas, a rekao bih da se radilo o četnicima.

Dok smo bili zarobljeni, odvođeni smo na prisilni rad, a preko noći su nas tukli i gazili. Te noći kada su ubijeni Kovačević i Abaza, prije no što su nas izveli van, obili su katanac. Izveli su nas iz prostorije u kojoj smo spavali na betonu, te su nas četiri, pet sat tukli rukama, nogama, štangama. Pucali su u zrak, a jedan je hitac u nogu pogodio Abazu. Kada bi pali u nesvijest, polijevali su nas vodom da dodemo sebi. U jednom trenutku Knežević je umjesto „Marš na Drinu” počeo pjevati „Ustani bane” i „Lijepa naša”. S njim je počeo pjevati i Abaza. Prišli su im Šarac i Petrović te su im mačom za rezanje živice prerezali vratove – ispričao je Josipović.

Kazao je da su zatim njega i Čorića natjerali da mrtva tijela stave na traktor i legnu na njih, nakon čega su ih odvezli do Une te tijela bacili u rijeku. Ispričao je i da je od stražara čuo kako su Flekače žive zapalili, dok je Čorić posvjedočio kako je čuo da su Flekači živi zapaljeni iz osvete jer je unuk jednog od njih bio pripadnik MUP-a.

ГОРЊИ СЈЕНИЧАК – СЛУЧАЈ „ЦАРЕВИЋ”

Portal Novosti, 26.04.2019,

NEPRAVOMOĆNO OSLOBOĐEN OPTUŽBE ZA RATNI ZLOČIN

RIJEKA – Vijeće Županijskog suda u Rijeci, kojem je predsjedavala sutkinja Ika Šarić prvostepeno je oslobodilo Marka Carevića iz Gornjeg Sjeničaka optužbe za ratni zločin protiv civilnog stanovništva po komandnoj odgovornosti. Njega se teretilo da je kao komandir voda u četi Teritorijalne odbrane Gornji Sjeničak Vojske SAO Krajine, naredio pripadniku svog voda, sada pokojnom Đuri Vlajniću, da ubije zarobljenog civila Ivana Grgića (83).

Pošto je ovaj to odbio, Carević je bio optužen da je isto naredio dvojici drugih pripadnika svoga voda, Ljubanu Linti (62) i sada pokojnom Miliću Basari. Bilo je to početkom oktobra 1991. u mjestu Kablar s desne strane rijeke Kupe, na Kordunu. Tokom suđenja je za prvooptuženog Carevića utvrđeno da nisu iznijeta ključna svjedočenja koja bi potvrdila da je optuženi doista naredio ubojstvo civila. Sutkinja je u obrazlože-

nju presude navela kako su dvojica krunskih svjedoka tokom istrage u Državnom odvjetništvu teretili Carevića, ali tome nisu prisustvovali njegovi advokati. Jedan od dvojice krunskih svjedoka je umro prije početka suđenja, pa ga branioci nisu mogli unakrsno ispitivati te se njegov iskaz nije smio koristiti tokom suđenja iz procesnih razloga. Pored toga, više desetaka saslušanih svjedoka u Karlovcu, Rijeci i Beogradu su tvrdili da Carević nije naredio ubojstvo civila pa je sudsko vijeće smatralo da optuženi ne može biti osuđen na temelju svjedočenja jednog svjedoka optužbe, piše „Portal Novosti”.

Postoji mogućnost da se odvjetništvo žali Vrhovnom sudu na oslobađajuću presudu pa Carević i njegov advokat Ljubiša Drageljević nisu željeli ništa komentirati, a obrazloženje presude nisu dobili.

Carević se iz izbjeglištva vratio 2005., a uhapšen je i optužen za ratni zločin nakon osam godina, 2013. Bio je aktivan pripadnik srpske zajednice u Mjesnom odboru Gornji Sjeničak–Utinja, bio je na nekoliko funkcija, a branio se sa slobode položivši više od 400 hiljada kuna kaucije, založivši cijelo imanje. U dva mandata je bio predsjednik Mjesnog odbora Gornji Sjeničak–Utinja kao član HNS-a, ali je nakon podizanja optužnice izbačen iz stranke.

Za ovaj zločin sutkinja Šarić je na deset godina zatvora u istom procesu u odsutnosti osudila Ljubana Lintu koji je nedostupan i živi u Srbiji. Svjedoci su tvrdili da su se ovim ubojstvom ‘hvalili’ i Linta i pokojni Basara, a tko je stvarno ubio starca zna jedino Linta, koji ga je zajedno s Basarom trebao provesti u komandu čete TO Gornji Sjeničak Vojske SAO Krajine.

ШКАБРЊА – СЛУЧАЈ „ТАДИЋ”

Vijesti.hr, Hina, 29.03.2019,

POKRENUTA ISTRAGA PROTIV ZORANA TADIĆA

Županijsko državno odvjetništvo u Splitu pokrenulo je istragu protiv Zorana Tadića, srbijanskog i australskog državljanina koji živi u Sidneyju, osumnjičenog za ubojstva 30 civila i 13 branitelja u Škabrnji 18. i 19. studenoga 1991.

U izjavi medijima bivši benkovački teritorijalac kazao je da je bio u Škabrnji, ali ne da bi nekoga ubijao. „Nisam bio krvnik. To je lako dokazati. A onda ću od svih onih koju su mi život uništili lažima tražiti zadovoljštinu sudskim putem za naknadu štete”, izjavio je nedavno Tadić za Slobodnu Dalmaciju.

Hrvatska će po okončanju istrage tražiti izručenje Zorana Tadića, osumnjičenog za strašne zločine u Škabrnji

Tužiteljstvo, međutim, osnovano sumnja da je Tadić 18. studenog 1991. počinio ratni zločin zapovijedajući 2. specijalnim vodom TO Benkovac tzv. Dobrovoljački vod formiranim uglavnom od dobrovoljaca iz Srbije. Pritom je postupao po zapovijedi načelnika štaba i zamjenika komandanta 9. Kninskog korpusa, kao i po zapovijedi komandanta štaba TO općine Benkovac, koji su naredili napad na Škabrnju, što je Tadić prenio podređenima.

„Osnovano se sumnja da su oko 7,30 sati iz pravca Zemunika Gornjeg započeli napad na Škabrnju djelovanjem granata iz tenkova, minobacača, višecjevniha bacača raketa i naoružanim vojnicima, pa nakon što su pripadnici spomenutog 2. specijalnog voda, kojim je okriv-

ljenik zapovijedao, oko 11,30 sati u pratnji tenkova i oklopnih transportera ušli u dio sela Škabrnja, zvani Ambar, u kojem je živjelo uglavnom hrvatsko stanovništvo i zajedno sa sedamnaest poznatih pripadnika tog voda te drugim nepoznatim dobrovoljcima, uz uništavanje stambenih, gospodarskih i vjerskih objekata bez izbora cilja i vojnih potreba, sudjelovao u prisilnom izvlačenju iz skloništa mještana, većinom starije životne dobi te žena i djece”, izvijestilo je tužiteljstvo.

Dodaju da je 30 mještana Škabrnje i trinaest branitelja sela nakon izvlačenja iz skloništa ubijeno vatrenim oružjem iz neposredne blizine.

Vesti, 01.04.2019,

ДОКАЗАЋУ ДА САМ НЕВИН

Жупанијско државно одвјетништво у Сплиту донело је решење о спровођењу истраге против 60годишњег Зорана Тадића, српскоаустралијског држављанина, оптуженог за ратне злочине у Хрватској 1991. Ово је заправо само епилог хајке која траје од почетка ове године, а покренули су је истовремено дневник „Аустралијен” и већина медија у Хрватској због чега је Тадић морао да напусти Аустралију.

Ова истрага иде мени наруку, јер ћу доказати своју невиност. У својим

рукама имам истину и чињенице, а они искључиво инсинуације и лажи – каже за „Вести” Зоран Тадић.

Он демантује наводе неких хрватских медија да је казао како „зна ко је убијао у Шкабрњи” и да ће „рећи њихова имена како би спрао љагу са свог имена”.

То је апсолутна лаж. Нити сам био сведок иједног убиства, нити сам својим очима видео да је било ко кога убио. Ја сам у Шкабрњи спасавао цивиле и довољно их је који ће то посведочити – истиче Тадић.

Захваљујући овом случају, „Вести” – најчитанији дневник дијаспоре, постао је и најцитиранији српски медиј у Хрватској! Главни наслов „Вести” – „Нисам крвник из Шкабрње” један је од најчитанијих и у Аустралији и у Хрватској. Веродостојно су нас пренели „Аустралијен”, али и водећи хрватски часописи: „Јутарњи лист”, „Слободна Далмација”, „24сата”, „Вечерњи лист”... као и многи портали од којих је најпосећенији „index.hr”.

Ексклузивна прича са Зораном Тадићем, земљаком из Аустралије и некадашњим добровољцем из Лознице, буквално је преокренуло јавно мњење у обе државе.

ПЕТРИЊА – СЛУЧАЈ „МУТИЋ И ПЕРЕНЧЕВИЋ”

Jutarnji list, 27.03.2019,

‘NISAM UBIO TE LJUDE U PETRINJI’

Odbacivanjem krivnje drugooptuženog Slobodana Mutića te uvodnim govorima tužiteljstva i obrane u srijedu je na Županijskom sudu započelo suđenje za ratni zločin bivšim pripadnicima srpskih paravojnih postrojbi, sudu nedostupnom, Draganu Perenčeviću, optuženom da je s Mutićem, koji je lani izručen Hrvatskoj, ubio bračni par Cindrić u Petrinji početkom 1992.

Perenčevića optužnica tereti i za ubojstvo tročlane obitelji Križević u Petrinji u noći na 23. rujna 1991. godine.

Zamjenica sisačke županijske državne odvjetnice Sanja Jaguštu uvodnom govoru je kazala kako će tužiteljstvo na temelju prikupljenih materijalnih dokaza, dokumentacije i iskaza svjedoka dokazati da su optuženi počinili kaznena djela koja im se stavljaju na teret.

„Materijalni dokazi iz spisa ukazuju da moj branjenik nije počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret, već netko drugi. Pažljivom analizom dokaza i ispitivanjem predloženih svjedoka putem video-linka bez problema ćemo dokazati

da moj branjenik uopće nije bio na mjestu događaja za koji je optužen. Optužnica u odnosu na Mutića temelji se na javnom pogovoru budući da, prema navodima optužnice, nema neposrednih svjedoka koji bi vidjeli događaj. Smatram kako ćemo analizom materijalnih tragova konstatiranih očevitom i ozljeda koje su utvrđene obdukcijom tijela pokojnih doći do pravilnog zaključka”, kazao je Mutićev branitelj Danko Kovač.

Optužnica tereti Perenčevića da je u noći na 23. prosinca 1991. u Petrinji tijekom oružanog sukoba između paravojnih postrojbi tzv. Republike Srpske Krajine s jedne strane i regularnih hrvatskih oružanih snaga, kao

pripadnik milicije RSK ušao u kuću obitelji Križević gdje je iz neposredne blizine vatrenim oružjem pucao u bračni par Ivana i Anu te njihovog sina Damira koji su od prostrijelnih rana na mjestu preminuli.

Perenčevića i Mutića se tereti da su 6. siječnja 1992. u Petrinji, u večernjim satima, pokucali na vrata bračnog para Stjepana i Paule Cindrić, inače uglednih stomatologa, koje su odvezli u Jošavicu i ondje ih ubili hicima iz vatrenog oružja.

Mutić je prilikom ulaska u SAD 1999. zatražio izbjeglički status. U imigracijskim dokumentima je lagao da nikada nije bio optužen niti u zatvoru zbog kršenja zakona. Nekoliko godina kasnije, nakon što je zatražio dozvolu trajnog boravka, američko ministarstvo za domovinsku sigurnost otkrilo je da je Hrvatska za njim izdala tjeralicu.

Zbog laganja emigrantskom uredu Mutić je 2016. osuđen na dvije godine zatvora te je nakon izdrža-

vanja kazne i podizanja optužnice početkom 2018. izručen Hrvatskoj.

Mutića čeka i suđenje za ubojstvo svoje bivše djevojke Aleksandre Živković 1993. godine. Vjeruje se da joj je, nakon što je odlučila prekinuti vezu s njim, ispalio jedan hitac u glavu iz vatrenog oružja usmrтивši je na mjestu.

Optužnica je u veljači prošle godine podignuta i protiv Dragana Perenčevića koji se nalazi u bijegu u Srbiji

ГЛИНСКА ПОЉАНА – СЛУЧАЈ ?

Tportal.hr, 29.01.2019.

IDENTIFICIRANA DVOJICA RATNIH ZLOČINACA IZ GLINSKE POLJANE, UBILO OCA I SINA JER SU SURAĐIVALI S HVOM

Zbog sumnji da su u listopadu ratne 1991. u Glinskoj Poljani na Banovini ubili oca i sina pod izlikom da su surađivali s Hrvatskom vojskom, sisačkomoslovačka policija je kroz dopunu ranije kaznene prijave za ratni zločin istragom utvrdila i počinitelje tog zločina, tada 38-godišnjeg i 37-godišnjeg pripadnika paravojske tzv. SAO Krajine, koji su trenutno nedostupni hrvatskim tijelima progona

Voditelj Službe kriminalističke policije PU sisačko-moslavačke Igor Pasanac kazao je u utorak na konferenciji za novinare kako su istragom identificirana dvojica dosad nepoznatih počinitelja ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, koji je 23. listopada 1991. počinjen u Glinskoj Poljani.

Utvrđeno je kako su toga dana, tijekom oružanog sukoba između regularnih policijskih i vojnih postrojbi RH i oružanih formacija tzv. SAO Krajine, za vrijeme granatiranja Glinske Poljane, iz obiteljske kuće odvedeni civili, tada 52-godišnji Franjo Marinović i njegov tada 27-godišnji sin Franjo.

Nakon tog oružanog sukoba, u kojem je poginuo i komandir srpskog 1. odreda Teritorijalne obrane

Dvor, hrvatski civili su najprije odvedeni u prostorije komande odreda u Glinskoj Poljani.

Dvojica pripadnika tog odreda TO, tada 38-godišnjak i 37-godišnjak, odveli su oca i sina iz komande na livadu zvanu Rabička, udaljenu oko 300 metara od asfaltne ceste, ta su ih tamo likvidirali hicima iz vatrenog oružja, pod izlikom da su surađivali s Hrvatskom vojskom. Tijela ubijenih oca i sina Marinović pronađena su i ekshumirana 7. travnja 1993. godine.

Obojica zločinaca trenutno su izvan Hrvatske

Obojica osumnjičenih, danas 65-godišnjak i 64-godišnjak, nedostupni hrvatskim tijelima kaznenog progona jer se nalaze izvan Hrvatske.

Kako je rekao Pasanac, budući da je već ranije podignuta kaznena prijava za taj ratni zločin, ali tada protiv nepoznatih počinitelja, policija je protiv sada poznatih počinitelja podnijela Posebno izvješće Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu, kao nadopunu ranije podignute kaznene prijave.

Pasanac je istaknuo kako su kriminalistička istraživanja bila složena

i zahtjevna, ali je policija upornim radom identificirala počinitelje.

Od ukupno 41 kaznenog djela ratnog zločina, koliko je lani prijavljeno u Hrvatskoj, čak 13 tih nedjela ili oko 30 posto prijavila je Policijska uprava sisačkomoslavačka.

Inače, prošlog petka trojica pripadnika srpske paravojske tzv. SAO Krajine (Mirko Ćurčija, Milenko Milković i Momčilo Buinac) su zbog ratnog zločina, u Jovcu također na Baniji, na zagrebačkom Županijskom sudu u odsutnosti nepravomoćno osuđeni na osam godina zatvora zbog nečovječnog postupanja i mučenja zarobljenog pripadnika hrvatskog MUP-a Šefika Pezerovića krajem kolovoza 1991. godine.

Tijekom suđenja utvrđeno je da su Ćurčija, Milković i Buinac, kršeći pravila međunarodnog prava, mučili i nečovječno postupali prema Pezeroviću i time počinili zločin protiv ratnih zarobljenika. Iz optužnice je izuzeto kazneno djelo ubojstva, jer nije utvrđeno da su osuđenici ubili Pezerovića. Njegovo mrtvo tijelo pronađeno je 17. kolovoza 2000. prilikom ekshumacije na lokaciji Dvor-Zrin livada prema Staroj kuli.

Trojcu je suđeno u odsustvu budući se nalaze u Srbiji, a za njima je raspisana međunarodna tjeratica i europski uhiđbeni nalog te im je otprije određen pritvor.

БАРАЊА – СЛУЧАЈ „БУДАЧ”

24sata.hr, 26.03.2019.

ЗА RATNI ZLOČIN U BARANJI BUDAČ DOBIO 3 GODINE I 10 MJESECI ZATVORA

Budač je bio dio skupine optuženika protiv kojih je tužiteljstvo 1996. godine podignulo optužnicu za ratni zločin. Osuđen je na 15 godina zatvora 2002. godine, ali Vrhovni sud je 2006. ukinuo presudu.

Osječki Županijski sud u utorak je, po završetku ponovljenog suđenja, proglasio Stevana Budača krivim za ratni zločin protiv civilnog stanovništva u okupiranoj Baranji 1991. godine i nepravomoćno ga osudio na tri godine i deset mjeseci zatvora.

Budač je bio dio skupine optuženika protiv kojih je tužiteljstvo 1996. godine podignulo optužnicu za ratni zločin. Nakon suđenja u odsutnosti, u ožujku 2002. godine, Budač je nepravomoćno proglašen krivim te osuđen na 15 godina zatvora, ali je, nakon žalbe, Vrhovni sud u siječnju 2006. ukinuo prvostupanjsku presudu i vratio predmet na ponovno suđenje.

Uhićen u je svibnju 2018. u Rumunjskoj, temeljem Europskog uhidbenog naloga što ga je raspisao osječki Županijski sud te je izručen Hrvatskoj.

Izmijenjenom optužnicom teretilo ga se da je tijekom rujna 1991. u Batini i Zmajevcu, kao sudionik oružane pobune dijela srpskog stanovništva protiv Hrvatske, sudjelovao u zastrašivanju te okrutnom fizičkom i psihičkom zlostavljanju civila nesrpske nacionalnosti, tako što je kao pripadnik pripadnik štaba Teritorijalne obrane Batina protuzakonito civile lišavao slobode i privodio u štab, znajući da će ih tamo zlostavljati te radi zastrašivanja ispaljivao projekte na njihove kuće.

Uz ostalo, optužen je da je 17. rujna 1991. u Batini, s još nekoliko pripadnika srpskih paravojnih postrojbi lišio slobode i doveo u štab na ispitivanje Marina Šomodvarca te ga, nakon višesatnog premlaćivanja, pretučenog i krvavog, radi zastrašivanja ostalog stanovništva, proveo kroz selo i doveo u kuću da ga takvog vide supruga i djeca.

Teretilo ga se da je žrtvu potom odveo u zatvor u Belom Manastiru, gdje se Šomodvarcu od tada gubi svaki trag, a njegovo tijelo naknadno je ekshumirano na groblju u Novom Sadu.

Optužen je i da je u rujnu 1991. skupa s još jednim pripadnikom srpskih paravojnih postrojbi pucao iz streljačkog oružja, ispalio tromblonsku minu na kuću Antuna Vidakovića te sudjelovao u fizičkom zlostavljanju još dvojice civila.

Sudsko vijeće ocijenilo je kako je dokaznim postupkom i iskazima svjedoka sa sigurnošću Budaču dokazano počinjenje kaznenog djela iz optužnice, odnosno nečovječno postupanje prema civilima, s ciljem njihova zastrašivanja, a u kaznu mu je uračunato vrijeme provedeno u ekstradicijskom i istražnom zatvoru.

Sud je protiv Budača odlučio produljiti istražni zatvor do pravomoćnosti presude, jer je dugi niz godina bio nedostupan za provođenje postupka te da, s obzirom da ima srbijsko državljanstvo, postoji opasnost od bijega.

Zamjenik osječkog županijskog državnog odvjetnika Miroslav Dasović izrazio je zadovoljstvo osuđujućom presudom, a na odluku o visini kazne tužiteljstvo će najvjerojatnije uložiti žalbu, o čemu će se odlučiti po primitku pismenog otpravka prvostupanjske presude.

ДОЉАНЕ – СЛУЧАЈ „ВУЈИЋ”

Index, HINA, 12.03.2019.

OSUĐEN SRBIN KOJI JE 1991. U SLAVONIJI MUČIO, VEZAO ŽICOM I UBIJAO POLICAJCE

ZBOG ratnog zločina protiv zarobljenika na 12 godina zatvora na zagrebačkom Županijskom sudu je u odsutnosti osuđen Stojan Vujić koji je zajedno s većim brojem pripadnika srpske paravojne formacije 1. rujna 1991., nakon minobacačkog i pješačkog napada na selo Doljani, tukao vezane zarobljenike pripadnike MUP-a i seoske straže, u koje je, zajedno s ostalim pripadnicima tzv.

Teritorijalne obrane Pakrac, pucao iz blizine, zbog čega su preminula trojica zarobljenika, a ostala petorica teško su ozlijeđena.

Sudac Dražen Kevrić je u obrađenju presude istaknuo da je tijekom dokaznog postupka i saslušanja svjedoka nedvojbeno dokazano da je Vujić sudjelovao u napadu na selo Doljani, a potom i u maltretiranju

zarobljenika te njihovom ranjavanju sa smrtnom posljedicom.

Prepoznali ga po grbi

Budući da je dio ispitanih svjedoka napada na Doljane prepoznao Vujića s kojim su išli u školu, sud je njihove iskaze ocijenio vjerodostojnim. Sudac je napomenuo kako je Vujić dodatno prepoznat po grbi, a kako je tijekom postupka utvrđeno da je u susjednom selu živjela osoba sa sličnom deformacijom, ustanovljeno je da je riječ o znatno starijoj osobi drugačije tjelesne građe od

Vujića, čime je isključena zamjena identiteta.

Tužiteljstvo je teretilo Vujića da je 1. rujna 1991. u ranim jutarnjim satima, zajedno s većim brojem naoružanih pripadnika srpske paravojne formacije tzv. Teritorijalne obrane Pakrac, izvršio minobacački napad na Doljane, nakon čega su, podijeljeni u nekoliko skupina, iz više smjerova izveli pješački napad na selo.

Po upadu u selo ulazili su u kuće i odvodili civile i pripadnike seoske straže. Vujić je potom, zajedno s ostalim pripadnicima TO Pakrac, uz pomoć ručnih bacača, tromblonskih mina i pušaka, napao kuću Miroslava Polenusa u predjelu zvanom Kopeček u kojem se nalazilo više pri-

padnika MUP-a i seoske straže koje su prisilili na predaju, zaprijetivši da će ubiti prisilno dovedenog Vladimira Zimića.

Nakon što su pripadnici MUP-a i seoske straže odložili oružje i izašli iz kuće, bili su svučeni do gaća, vezani žicom i udarani kundacima po cijelom tijelu i glavi. Potom su u vezane i nemoćne zarobljenike iz blizine pucali iz vatrenog oružja.

Pritom su Vitomir Polenus, Željko Hunjek, Alfons Tutić, Vladimir Zimić i Marijan Polenus teško ozlijeđeni, dok su Srećko Mandini, Željko Bubić i Eugen Lapčić zadobili mnogobrojne teške i po život opasne tjelesne ozljede od kojih su preminuli, što je sve bilo u suprotnosti s odred-

bama Ženevske konvencije o postupanju s ratnim zarobljenicima.

Riječ je o ponovljenom postupku jer je prvotni postupak, koji je protiv tada prvooptuženog Stojana Vujića i drugooptuženog Borivoja Pavkovića, vođen pred Županijskom sudom u Bjelovaru, rezultirao oslobađajućom presudom zbog nedostatka dokaza. Odlukom Vrhovnog suda od 12. listopada 2006. prihvaćena je žalba tužiteljstva te je ukinuta prvostupanjska oslobađajuća presuda i predmet je vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

ОСТРОВИЦА – СЛУЧАЈ „МАЧАК”

Zadarskilist, 08.03.2019,

УХИЋЕН МИРОСЛАВ МАЧАК (50)

Policijski službenici Odjela ratnih zločina, Službe kriminalističke policije PU zadarske u četvrtak su uhitili Miroslava Mačka (50) iz sela Ostrovice pored Lišana Ostrovičkih zbog pomaganja i sudjelovanja u ubijanju nezaštićene civilne osobe krajem studenog 1991. godine u Lišanima Ostrovičkim.

Sumnjiči ga se da je kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba, odnosno okupacije, drugoj osobi s umišljajem pomagao i sudjelovao u ubijanju nezaštićene civilne osobe koja ne sudjeluje u oružanom sukobu, te je uz kaznenu prijavu zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela „Ratni zločin protiv civilnog stanovništva”, opisano u čl. 120 st. 1 Osnovnog krivičnog zakona RH u svezi čl. 22 OKZ RH (Pomaganje), u četvrtak oko 23 sata priveden pritvorskom nadzorniku PU splitsko – dalmatinske i tijekom petka je trebao biti ispitivan od strane Županijskog državnog odvjetnika u Splitu te priveden sucu istrage nakon čega bi mu bilo

određeno zadržavanje u pritvoru, istaknuo je na konferenciji za medije u prostorijama PU zadarske, Bore Mršić, voditelj Službe kriminalističke policije PU zadarske.

Dakle, danas 50-godišnjeg Miroslava Mačka sumnjiči se da je krajem studenog 1991. godine kao 22-godišnji pripadnik srpskih paravojnih postrojbi tzv. SAO Krajine, kao zapovjednik voda „Bataljuna za intervencije TO Benkovac” u činu potporučnika, zajedno s tada 28-godišnjim Milanom Mačkom, pripadnikom paravojnih postrojbi, a s ciljem pljačke napuštene imovine, naoružan vatrenim oružjem – poluautomatskom puškom, tzv. „Papovkom” došao u privremeno okupirano susjedno mjesto Lišane Ostrovičke, a koje je bilo naseljeno isključivo hrvatskim stanovništvom.

Ispred ulaza u kuću zatekli su tada 73-godišnjeg Marka Ćurčiju, mještanina, civila (1918. god.), koji je među posljednjima ostao u selu. Odmah ga je 28-godišnji Milan Mačak verbalno napao i prijetio mu da

će ga ubiti, te je tada od osumnjičenog, 22-godišnjeg Miroslava Mačka zatražio da mu da pušku kojom će ubiti 73-godišnjeg Ćurčiju. Osumnjičeni mu je tada predao pušku s kojom je 28-godišnji Milan Mačak, uz prijetnju, mještanina izveo iz dvorišta kuće te ga natjerao da krene prema polju, gdje mu je s udaljenosti od oko 10 metara ispalio jedan hitac u glavu, u prdjelu čela, od kojeg je na licu mjesta smrtno stradao.

Cijelo to vrijeme, osumnjičeni 22-godišnji Miroslav Mačak je bio uz 28-godišnjeg Milana Mačka te u niti jednom trenutku nije poduzeo ništa kako bi ga spriječio da njegovom puškom ubije civila, predajući mu vatreno oružje bez ustezanja i protivljenja, ne pokušavajući ga spriječiti u ubojstvu 73-godišnjeg Ćurčije.

Nakon ubojstva tijelo su ostavili na mjestu događaja te nastavili s pljačkom imovine napuštenih kuća sve do večeri.

Posmrtni ostaci stradalog mještanina su 21. studenog 1991. godine s područja tadašnje općine Benkovac prevezeni s mjesta događaja i poko-

pani na mjesnom groblju u Lišani-ma Ostrovičkim.

Kako neslužbeno doznajemo, počinitelj ubojstva, tada 28-godišnji Milan Mačak, nešto kasnije nakon podmuklog zločina nad starcem, ranjen je u Škabrnji i to od strane svojih suboraca te je od posljedica ozljeda preminuo u kninskoj bolnici.

Uhićeni Miroslav Mačak hrvatski je državljanin koji je za vrijeme VRO „Oluja” napustio RH, preselio se u Republiku Srbiju odakle se nakon rata vratio u mjesto svog prebivali-

šta, u Ostrovice, gdje je u četvrtak ujutro i uhićen. Nema suprugu niti djecu, već samo rodbinu u Švicarskoj.

Kako neslužbeno doznajemo, u svim ovim kriminalističkim istraživanjima službenici Odjela ratnih zločina, Službe kriminalističke policije PU zadarske od građana srpske nacionalne manjine dobili su korisne informacije u rasvjetljavanju svakog od ovog i sličnih zločina.

Za zločin nad nesretnim 73-godišnjim Ćurčijom saznalo se još 1991. godine, no tada se nije znalo tko je odgovoran za taj gnjusni zločin. Na privedenog Miroslava Mačka pala je sumnja prije nekoliko mjeseci, da bi se konkretne činjenice koje ga terete za ovaj zločin saznale tek unatrag nekoliko dana.

Ubojica, 28-godišnji Milan Mačak je preminuo i nije kazneno odgovoran, no ne prestaje odgovornost za ratne zločine te samim tim niti odgovornost osumnjičenog Miroslava Mačka.

ŽDO Split, 08.09.2019.

DONESENO RJEŠENJE O PROVOĐENJU ISTRAGE PROTIV 56-GODIŠNJAKA

ŽDO Split, 08.09.2019, Županijsko državno odvjetništvo u Splitu Doneseno rješenje o provođenju istrage protiv 56-godišnjaka

Županijsko državno odvjetništvo u Splitu donijelo je rješenje o provođenju istrage protiv hrvatskog državljanina (1963.) zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. u svezi sa člankom 22. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske. (8. 3. 2019.)

Postoji osnovana sumnja da je okrivljenik neutvrđenog dana od početka listopada do kraja prosinca 1991. godine u privremeno okupiranom mjestu na području Zadarske županije, kao pripadnik teritorijalne obrane SAO Krajine s činom potporučenika i komandira voda; postupajući protivno odredbama članka 3. stavak 1. točka 1. alineja a) i c) IV

Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949., i protivno odredbama članka 51. stavak 1. i 2., te odredbama članka 75. stavak 1. i 2. alineja a) i b) Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba od 8. lipnja 1977. (Protokol I); naoružan poluautomatskom puškom zajedno s još dvojicom muškaraca (1955. i 1979.) došao u dvorište obiteljske kuće muškarca (1918.) koji je zadnji ostao u selu.

Kada je okrivljenik zatražio od jednog od muškaraca pušku govoreći da će ubiti žrtvu (1918.), ovaj mu je, iako svjestan da će okrivljenik to i učiniti, dao poluautomatsku pušku, pa je neposredno nakon toga 56-godišnji okrivljenik pucanjem iz poluautomatske puške žrtvi zadao

strijelnu ranu glave uslijed čega je žrtva preminula na mjestu događaja.

Županijsko državno odvjetništvo u Splitu predložilo je da se protiv okrivljenika odredi istražni zatvor zbog opasnosti od bijega (članak 123. stavak 1. točka 1. Zakona o kaznenom postupku) i zbog opasnosti od utjecaja na svjedoke (članak 123. stavak 1. točka 2. Zakona o kaznenom postupku). Sudac istrage Županijskog suda u Splitu prihvatio je prijedlog Županijskog državnog odvjetništva u Splitu i protiv okrivljenika odredio istražni zatvor u trajanju od mjesec dana.

МАЧАК ПУШТЕН

Против осумњиченог Мирослава Мачка дана 03.04.2019. године обустављена је истрага због недостатка доказа. Истог дана му је укунут истражни затвор и пуштен на слободу. Нико од хрватских медија није објавио ову вијест.

Веритас инфо

СЛУЧАЈ „БУКОВАР”

ŽDO u Osijeku, 04.03.2019.

PODIGNUTA OPTUŽNICA PROTIV DVOJICE OKRIVLJENIKA ZBOG RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA

ŽDO u Osijeku, 04.03.2019, Podignuta optužnica protiv dvojice

okrivljenika zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku je, nakon provedene istrage, podiglo pred Županijskim sudom u Osijeku optužnicu protiv dvojice hrvatskih državljana (1955. i 1954.) zbog počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog

stanovništva iz članka 120. stavak 1. OKZa RH. (4. 3. 2019.)

Prvookrivljenika se tereti da je 22. rujna 1991. u Vukovaru; tijekom oružane agresije JNA i neprijateljskih paravojnih formacija na grad, a nakon što su navedene snage zauzele vukovarsko naselje Petrovu goru i dijelove naselja Sajmište; kao pripadnik TO Petrova gora, protivno pravilima međunarodnog običajnog ratnog i humanitarnog prava o zaštiti civila, sudjelovao u protuzakonitom lišavanju slobode i zlostavljanju civila nesrpske nacionalnosti koji su odvedeni iz njihovih kuća u okupiranom dijelu grada i zatočeni u podrumu kuće u ulici Svetozara Markovića 213 odakle su dovođeni u štab TO Petrova gora u ulici Svetozara Markovića na ispitivanje. Tereti ga se da je u tom štabu prilikom ispitivanja tukao oštećenika (1932.) te mu prijetio stavljanjem velikog noža pod vrat, a pri izlasku iz prostorije snažno ga šakom udario u glavu, a nakon što je u istu prostoriju doveden drugi oštećenik (1961.), tijekom ispitivanja je zlostavljao i njega stavivši mu omčicu užeta oko vrata koju je stezao sve dok ovaj ne bi počeo

gubiti svijest, pa ga srušio na tlo i nogama obuvenim u vojničke čizme udario po glavi i cijelom tijelu te gazio po njemu.

Drugookrivljenika se tereti da je od sredine rujna do kraja listopada 1991. godine u Vukovaru; tijekom oružane agresije JNA i neprijateljskih paravojnih formacija na grad, a nakon što su navedene snage zauzele vukovarsko naselje Petrovu goru i dijelove naselja Sajmište; kao pripadnik TO Petrova gora, protivno pravilima međunarodnog običajnog ratnog i humanitarnog prava o zaštiti civila, zajedno s drugim pripadnicima TO Petrova gora sudjelovao u nezakonitim uhićenjima i zlostavljanju civila nesrpske nacionalnosti koji su se nalazili na okupiranom području, odvodio ih iz kuća i držao zatočene. Nakon što je oštećenik (1945.) nezakonito lišen slobode i prisilno odveden iz kuće te zatočen najprije u podrumu njegove kuće u Ulici solidarnosti 22, pa potom u podrumu obiteljske kuće Steve Baždara u ulici Svetozara Markovića 213, drugookrivljenika se tereti da je uz prijetnju oružjem, iz tog podruma sproveo oštećenika do kuće na

Negoslavačkom putu gdje je morao s tavana kuće skinuti i sahraniti tijelo nepoznate ubijene osobe, a u trenutku nailaska više pripadnika paravojnih formacija koji su zastali na tom mjestu, radi izživljavanja naredio mu da stane ispred ove kuće licem okrenut zidu, a s rukama na leđima, pa izvadio pištolj i simulirajući strijeljanje iz njega ispalio više hitaca oko njegove glave i tijela, što su priatili i ostali i pridružili mu se u pucanju iz svog oružja ispaljujući hice oko njega.

Protiv okrivljenika koji se nalaze u Zatvoru Osijek predloženo je produljenje istražnog zatvora zbog opasnosti od bijega.

ОСУМЊИЧЕНИ СУ:

МИЛАН Љубана ИВАНОВИЋ (1955) и ВЛАДИМИР Милана ВЕЗМАР (1954).

Верийас инфо

БОРОВО СЕЛО – СЛУЧАЈ „АЛАВАЊА”

Dragovoljac.com, 17.02.2019.

ЈОШ ЈЕДАН ЧЕТНИК ОСЛОБОЂЕН – СЈЕДЕ ЛИ ИМ У ‘ХРВАТСКОМ’ ПРАВОСУЂУ БРАЋА?

Teretilo ga se da je tako bio odgovoran za smrt dviju osoba zlostavljanih u Borovu Selu, koje su potom ubijene u Dalju, te još za 15 ubijenih civila u samoj školi i na obali Dunava. Optuživalo ga se i za nestanak 21 osobe odvedene u nepoznatom smjeru nakon zlostavljanja u školi te za fizičko i psihičko zlostavljanje još 31 osobe

Radenko Alavanja (58) nije kriv za ratne zločine protiv civilnog stanovništva u Borovu Selu 1991. godine – pravomoćna je presuda Vrhovnog suda.

Vrhovni sud odbacio je žalbu državnog odvjetništva kao neosnovanu i potvrdio u cijelosti nepravomoćnu oslobađajuću presudu sudskog vijeća za ratne zločine osječkog Županijskog suda iz ožujka 2016. godine.

Optužnicom se Radenko Alavanja teretio da kao zapovjednik Teritorijalne obrane Borova Sela – kamo su nakon okupacije Vukovara dovođeni brojni civili u zgradu OŠ Božidara Maslarića od 18. do 22. studenoga 1991. – nije ništa poduzeo da se spriječi mučenje, psihičko i fizičko zlostavljanje, odvođenje na ispitivanja, a potom i ubijanje civila. Tere-

tilo ga se da je tako bio odgovoran za smrt dviju osoba zlostavljanih u Borovu Selu, koje su potom ubijene u Dalju, te još za 15 ubijenih civila u samoj školi i na obali Dunava. Optuživalo ga se i za nestanak 21 osobe odvedene u nepoznatom smjeru nakon zlostavljanja u školi te za fizičko i psihičko zlostavljanje još 31 osobe. Alavanji je suđeno u odsutnosti jer se od 1996. godine nalazi u Srbiji. Podsjetimo, obrazloženju nepravomoćne presude predsjednik sudskog vijeća, sudac Zvonko Vrban, rekao je kako je u Borovu Selu počinjen strašan ratni zločin nad civilima, ali i da zapovjedna odgovornost Radenka Alavanja nije dokazana ni utvrđena. ...

ГЛИНА – СЛУЧАЈ „КОВАЧЕВИЋ И ДР”

Večernji list, 04.12.2018,

OSUMNJIČEN DA JE 1991. LIKVIDIRAO ZAROBLJENIKE PRIPADNIKE HV-A

Kaznena prijava za ovaj ratni zločin podignuta je i protiv dvojice pripadnika vojne policije čiji je identitet utvrđen, ali su također nedostupni hrvatskom pravosuđu.

Joso Kovačević (70) iz Gline, koji danas živi u Srbiji te je nedostupan hrvatskom pravosuđu, osumnjičen je za još jedan ratni zločin počinjen na Banovini tijekom 1991. godine.

Sisačka policija je protiv njega podnijela kaznenu prijavu zbog likvidacije četvorice hrvatskih zarobljenih pripadnika hrvatske vojske, koji su 20. rujna 1991. ubijeni na brdu Pogledić iznad Gline te tamo pokopani i 1996. godine ekshumirani iz masovne grobnice. Josu Kovačevića se sumnjiči da je, kao obavještajni oficir pri Štabu Teritorijalne obrane Gline, tijekom trajanja oružanog sukoba između regularnih policijskih i vojnih postrojbi Republike Hrvatske i oružanih formacija tzv. SAO Kra-

jine, bio ovlašten postupati prema zarobljenim pripadnicima hrvatske vojske i policije, kao i zapovijedati Vojnoj policiji.

Koristeći te ovlasti i pod izlikom da ih vodi u zatvor u Knin, izveo je iz Kaznenopopravnog doma Glina četvoricu zarobljenih pripadnika hrvatske vojske s područja Gline; 46-godišnjeg Janka Kaurića, 57-godišnjeg Antu Žužića te oca i sina Milana (62) i Borislava Litrića (37). Prema unaprijed stvorenom planu, a radi osвете zbog pogibije tri pripadnika TO Gline u Donjem Selištu, umjesto u Knin odveo ih je na brdo Pogledić u Glini te kršeći pravila međunarodnog prava, zapovjedio dvojici pripadnika Vojne policije TO Gline, tada starih 33 i 37 godina te drugim za sada nepoznatim pripadnicima da usmrte dovedene ratne zarobljenike, što su oni učinili hici- ma iz vatrenog oružja.

Kaznena prijava za ovaj ratni zločin podignuta je i protiv dvojice pripadnika vojne policije čiji je identitet utvrđen, ali su također nedostupni hrvatskom pravosuđu.

Za svima njima je raspisana tjeralica dok je protiv Jose Kovačevića, Hrvata po nacionalnosti rodom iz Strizivojne, na snazi otprije međunarodna tjeralica. Naime, protiv njega je 2010. godine, zajedno s još četiri osobe, podignuta optužnica za cijeli niz zločina na glinskom i petrinjskom području. Optužen je da je, kao zapovjednik Izviđačko-diverzantske grupe (IDG), naredio upade na sela nastanjena pretežito hrvatskim pučanstvom i likvidaciju zatečenih civila, pa su tako pripadnici njegove postrojbe u listopadu 1991. u Novom Selu Glinskom usmrtili 32 civila, u Marinbrodu tri osobe, u Gorama četiri, te u Jukincu jednu civilnu osobu, a 16. prosinca 1991. u Joševici usmrtili 21 civilnu osobu, a jednu teško ozlijedili. Tadašnjom ga se optužnicom tereti i da je dolazio u KPD Gline, gdje je premlaćivao i zlostavljao ratne zarobljenike.

ŽDO Zagreb, 31.01.2019.

DONESENO RJEŠENJE O PROVOĐENJU ISTRAGE PROTIV TROJICE OKRIVLJENIKA

ŽDO Zagreb, 31.01.2019, Done-
seno rješenje o provođenju istrage
protiv trojice okrivljenika

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu donijelo je rješenje o provođenju istrage protiv trojice okrivljenika, zasad nepoznatog državljanstva, (1948. 1954. i 1958.) zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske. (30. 1. 2019.)

Postoji osnovna sumnja da su okrivljenici 20. rujna 1991. u Glini, tijekom oružanog sukoba između Oružanih snaga Republike Hrvatske s jedne strane te JNA i oružanih formacija tzv. SAO Krajine s druge

strane, počinili navedeno kazneno djelo odnosno da je prvookrivljenik kao obavještajni oficir pri Štabu Teritorijalne obrane Gline; ovlašten i za postupanje prema ratnim zarobljenicima te imajući stvarne i formalne ovlasti nad podređenim pripadnicima vojne policije; koristeći te ovlasti preuzeo i izveo iz KPD Gline četvoricu zarobljenih pripadnika Hrvatske vojske A. Ž., M. L., B. L. i J. K. pod izgovorom da ih vodi u zatvor u Knin.

Osnovano se sumnja da su potom prvookrivljenik, drugookrivljenik i trećookrivljenik, zajedno s drugim zasad nepoznatim pripadnicima Vojne policije TO Gline, prema unaprijed stvorenom planu, radi osвете zbog pogibije trojice pripadnika TO

Gline, odveli imenovane ratne zarobljenike na brdo Pogledić u Glini gdje je prvookrivljenik zapovjedio drugookrivljeniku i trećookrivljeniku, kao i drugim zasad nepoznatim pripadnicima vojne policije, da usmrte navedenu četvoricu hrvatskih vojnika, što su ovi i učinili usmrтивши ih hici- ma iz vatrenog oružja.

Sudac istrage prihvatio je prijedlog ovog državnog odvjetništva i okrivljenicima odredio istražni zatvor zbog opasnosti od bijega i posebne težine okolnosti počinjenja djela.

Поред Јосе Ковачевића (1948) процесуирани су и Миле Душана Паспаљ (1954) и Жељко Милана Остојић (1958).

Веритас инфо

КАРЛОВАЦ – СЛУЧАЈ „КРИВОКУЋА”

Веритас инфо, 04.03.2019,

САВО ШТРБАЦ: СИЛОВАЊЕ КАО РАТНИ ЗЛОЧИН

Недавно је ријечки Жупанијски суд неправоснажно у одсуству осудио Србина и припадника крајишке милиције Милу Кривокућу на 12 година затвора због кривичног дјела ратног злочина против цивила. Терети се да је у октобру 1993, у околици Карловца, силовао једну Српкињу удату за Хрвата, у кући њеног свекра. Оштећена је испричала да је критичне ноћи спавала у соби у приземљу са сином (7) и кћерком (3). Чула је да је неко ушао у кућу, у којој су, поред ње и дјеце, били и њени свекар и свекрва. Када су ушли у њену собу, иако је био мрак, разазнала је три мушкарца с оружјем. Једног од њих, поменутог Милу, препознала је по гласу јер су заједно ишли у основну школу а и раније је долазио к њима.

„Један од њих тражио је да донесем новац на мост за Брежане, но нисам их жељела послушати. Била је ноћ и падала је киша. Зато су почели претраживати собу. Разбацивали су ствари тражећи новац. Знали су да имамо новца јер је свекар био имућан, а тог дана је продао и једно теле. Син се пробудио и плакао. Кћи је спавала. Када нису нашли новац, Миле ме напао. Питао ме ‘Зашто си узела Хрвата’. Викала сам и плакала. Држао ми је руке и наредио ми да се скинем. У идућем тренутку сам је с мене повукао одјећу. Силовао ме. За то вријеме из гаћица су ми испали новци. Имала сам скривених четири хиљаде марака. Он је узео двије, а двије ми вратио. Она друга двојица с пушкомитраљезима били су цијело вријеме у соби”, свједочила је оштећена пред судом. Недуго након силовања схватила је да је у силовању остала трудна. Због учесталог малтретирања њеног свекра и комшија, побјегла је својој мајци у сусједно мјесто.

У марту идуће године, са осталим члановима породице, уз помоћ УН-

ПРОФОР–а, прешла је у Карловац, који је био под хрватском контролом, и гдје јој се налазио супруг још од почетка рата. Кад је супруг дознао да је у другом стању почели су нови проблеми. Није се никако могао помирити с тим. Спомињао је развод. И она је жељела направити побачај, јер је то дијете било плод силовања. Пошто је била у петом мјесецу трудноће, било је касно за побачај. Родила је у јуну 1994. у болници Свет Дух у Загребу. Дијете није жељела задржати. Зато га је, уз сагласност супруга, дала на усвајање. Супруг јој је умро 1998. године. Кривокућу, после оне критичне ноћи више никада није видјела. Тек годинама касније одлучила је подузети нешто, и то након што јој је зет, који је знао што је проживјела, рекао да као жртва има право и на одштету. У мају 2016. добила је статус жртве сексуалног насиља Домовинског рата.

Оптужени Миле је дао исказ истражиоцима у Београду. Потврдио је да је радио као вођа сектора у Одјељењу милиције РСК, но све друго што су свједоци изнијели негира. Признао је и да је са женом која га оптужује за силовање ишао у школу. Дружио се у младости и с њезиним супругом. Са оштећеном је неко вријеме, иако је била у браку, био у емотивној вези. Каже да никада није био у кући њеног свекра. Предложио је ДНК анализу како би се утврдило да ли је дијете његово.

Но, суд није прихватио његов приједлог по питању ДНК анализе, већ је поклатио вјеру оштећеној и осудио га на 12 година затвора.

У априлу 2017. сплитски Жупанијски суд неправоснажно је осудио на по двије године затвора Дамира Боршића, бившег управника војног затвора Кулине у Шибенику и Мирослава Периша, некадашњег чувара у истом затвору, због ратног злочина над цивилима. Злостављања

су се догађала од маја до јула 1993, а два мушкарца и две жене (троје заробљених српских чобана из села Баљци код Дрниша и један заробљени српски војник) злостављани су на разне начине. Тукли су их рукама, ногама, гуменим палицама и разним другим средствима, једног мушкараца тјерали су да се скида го и сагиње, упаљачем су му палили браду јер се није имао чиме бријати, пољивали су их хладном водом, присиљавали на међусобни орални секс, а једну од заточених жена разне су особе силовале десетак дана.

„Ноћу су долазили по мене у ћелију и водили ме у собу преко пута. Изгасили би свјетло, скинули ме до гола. Ћутали су и силовали ме. Морала сам лизати нечији полни орган. Ако не би то учинила, пребили би ме. Када сам то радила, спрејом би ми премазали очи да ништа не видим... Нисам могла плакати јер нисам имала суза, али сви су ме могли чути у затвору”, свједочила је једина још жива од четворо жртава.

Оба догађаја датирају из истог периода. Један се десио на подручју Хрватске а други на подручју бивше РСК. У оба случаја судили су хрватски судови и обе пресуде су неправоснажне. Цитати су из хрватских медија. Остављам читаоцима да, без мојих коментара, процјене објективност, непристрасност и професионалност хрватских судова.

ЈОВАЦ – СЛУЧАЈ „ЂУРЧИЈА”

Index, Hina, 25.01.2019.

ОСУЂЕНА ТРОЈИКА СРБА

ТРОЈИКА припадника војске tzv. SAO Krajine – Mirko Ćurčija, Milenko Milković i Momčilo Buinac – u petak su na Županijskom sudu u odsutnosti osuđeni na osam godina zatvora zbog nečovječnog postupanja i mučenja zarobljenog pripadnika hrvatskog MUP-a Šefika Pezerovića krajem kolovoza 1991. u Jovcu na Baniji.

U obrazloženju presude sudac Zdravko Majerović naveo je kako je tijekom sudskog postupka utvrđeno da su Ćurčija, Milković i Buinac, kršeći pravila međunarodnog prava, mučili i nečovječno postupali prema Pezeroviću i time počinili zločin protiv ratnih zarobljenika.

Tukli ga, vezali žicom, držali u prtljažniku pa ga izbacili.

Sudac je istaknuo da je iz optužnice izuzeto kazneno djelo ubojstva jer nije utvrđeno da su nepravomoćno osuđeni pripadnici vojske tzv. SAO Krajine ubili Pezerovića.

Trojici je suđeno u odsutnosti budući da se nalaze u Srbiji, a za njima je raspisana međunarodna tjeralica i europski uhiđbeni nalog te im je otprije određen pritvor.

СЛУЧАЈ „ВОЋИН”

РТПС, Срна, 02.11.2018.

ОД ТУЖИЛАШТВА СЕ ПО ПРВИ ПУТ ТРАЖИ ДА УКЉУЧИ ОПТУЖЕНЕ СРБЕ У ПОСТУПАК

Од Тужилаштва се по први пут тражи да укључи оптужене Србе у поступак

Оптужно вијеће Жупанијског суда у Загребу вратило је Тужилаштву обје оптужнице за случај „Воћин”, којим је обухваћен 51 Србин, са захтјевом да оптужени буду укључени у поступак, што до сада није био случај, рекао је директор Документационо-информационог центра „Веритас” Саво Штрбац.

Штрбац је истакао да то илуструје на какав су накарадан начин вођени процеси у Хрватској против Срба од 1991. године.

Он је изјавио за Срну да је оптужница за Воћин у почетку била јединствена, а потом је раздвојена, те да је буру у Хрватској јавности изазвало када је суд 16. октобра одлучио да једну од оптужница врати уз образложење да је потребно укључити оптужене у поступак, што је био први случај у Хрватској до тада.

„Мене је посебно интригирало то да је ова оптужница враћена Тужилаштву са захтјевом да укључе и оптужене у поступак пошто се у оптужници наводе њихове адресе из Србије, а досадашња пракса је била да им се оптужнице не достављају већ да се само објаве на огласној плочи судова”, рекао је Штрбац и навео

да је 26. октобра враћена и друга оптужница.

Он је рекао да је њему као правнику до сада било непојмљиво да оптужени не добијају оптужнице.

„Кад људи питају и зову да провјера да ли су на оптужници, ја их питам да ли су је добили. Они су увијек одговарали да нису. Ја бих онда питао да ли су позвани на истрагу и опет добио негативан одговор”, рекао је Штрбац и додао да им је увијек одговарао да то не може да прође, али је, како је нагласио, пролазило.

„Суд у Сплиту је потврдио оптужницу Кости Новаковићу, коме оптужница није достављена, нагласивши додуше да је на непознатој адреси а он је љетос свједочио у случају генерала Ђукића. Тада су га тужиоци питали ‘да ли ви знате да се против вас води кривични поступак’, а он им је одговорио да зна из медија”, навео је Штрбац један од примјера.

Он је појаснио да постоји Споразум Србије и Хрватске из 2006. године на нивоу Тужилаштва који прописује како се поступа, али да Хрватска то до сада није уважавала.”

„У овом случају /Воћин/ околико људи – 51 у двије оптужнице, никада нису добили своје оптужнице, нити су дали своју одбрану, нити су укључени у истрагу, а знају се њихове адресе и то је оно због чега

сада медији у Хрватској нападају Тужилаштво, што је мени драго. Морају бити обухваћени истрагом. Ако знаш адресу мора им се слати и оптужнице и истражна рјешења и сва друга рјешења, документа”, додао је Штрбац.

Оптужени у случају „Воћин” по оптужници која је враћена Тужилаштву 16. октобра су Боровоје Радисављевић, Рајко Бојчић, Боровоје Лукић, Зоран Мишчевић, Маринко Ергарац, Миле Црнобрња, Митар Симић, Љубишко Новаковић, Зоран Јоргић, Миленко Богатић, Јован Цветић, Милорад Ергарац, Рајко Вучковић, Радисав Јокић, Ђуро Вукојевић, Ђуро Ђурић, Ричард Глушац, Зоран Јовакарић.

У овом случају оптужени су и Стево Шимић, Милорад Гркинић, Предраг Босанац, Крсто Томашевић, Борислав Томашевић, Давор Босанац, Веселко Петрушић, Ранко Лукић, Раде Ивановић, Миленко Ивановић и Милутин Поповић.

По оптужници која је враћена 26. октобра оптужени су Боровој Лукић, Зоран Мишчевић, Драгомир Келеув, Вељко Вукелић, Љубомира Макарић, Илија Драгичевић, Драгослав Буквић, Милана Јуришић, Горан Ромић, Славко Драгичевић, Рајко Ивковић, Миле Швоња, Далибор Десанчић, Светислав Ромић, Жако Граоња, Мирко Гравоња, Момчило Граоња, Божо Швоња, Душан Драгичевић, Мирко Босанац, Реља Драгичевић и Милован Бојчић.

ГОСПИЋ – СЛУЧАЈ „ДОПУЋ И ПЕРИЋ”

PolitikaPlus, Hina, 23.01.2019,

OSUMNJIČENI PO ZAPOVJEDNOJ ODGOVORNOSTI ZA ZRAČNO GRANATIRANJE GOSPIĆA 1995.

Ličkosenjska policija u srijedu je za zračno raketiranje Gospića tijekom akcije Oluja 1995. osumnjičila dvojicu bivših pripadnika srpskih vojnih postrojbi, a prema neslužbenim informacijama riječ je o 62-godišnjem državljaninu Srbije Ratku Dopuđi, koji je kao pilot zrakoplova JNA navodno sudjelovao i u raketiranju Banskih dvora 1991. te hrvatskom državljaninu, 70-godišnjem Milanu Periću.

Policija je, ne navodeći imena osumnjičenih, izvijestila da ih sumnjiči po zapovjednoj odgovornosti jer su „dogovorno donijeli odluku o neselektivnom zračnom napadu na naseljeno središte Grada Gospića, a znajući da će djelovanje razornih avio bombi po gusto naseljenom središtu Gospića usmrtiti i tjelesno

ozlijediti civile te prouzročiti razaranja njihovih objekata”.

„Prvoosumnjičeni 62-godišnjak tada je kao 38-godišnjak bio je zapovjednik 105. Vazduhoplovne brigade Srpske vojske Krajine, dok je drugoosumnjičeni, kao tada 46-godišnjak, bio zapovjednik 92. mješovite avijacijske brigade Vojske Republike Srpske i kao takvi bili su odgovorni za primjenu ratnih i humanitarnih propisa međunarodnog prava o sigurnosti i zaštiti civila te dužni spriječiti ubijanje i ranjavanje civila”, izvijestila je policija.

Navode da je po njihovoj naredbi 4. kolovoza 1995. godine oko 17.20 sati borbeni zrakoplov Vojske Republike Srpske Krajine s 11 bombi, bez odabira vojnog cilja, izvršio neselektivni napad na središte Gospića.

U tom napadu u Ulici Antuna Mihanovića smrtno su stradali 32-godišnjak, 18-godišnjakinja te 14-godišnja djevojčica, dok su 63-godišnjakinja i 16-godišnjak bili ozlijeđeni. U Ulici Vile Velebita ozlijeđeni su jednoipolmesečno dijete, 19-godišnjakinja, 20-godišnjak i 51-godišnjakinja, dok je 39-godišnji pričuvni policajac ozlijeđen ispred Policijske uprave ličko-senjske.

Uz navedene ljudske žrtve, u tom napadu nastala je materijalna šteta na zgradama Dječjeg vrtića i Dječjeg dispanzera, kao i na većem broju obiteljskih kuća, stambenih i poslovnih zgrada kao i automobilima.

Protiv osumnjičenih Dopuđe i Perića, koji su nedostupni hrvatskim pravosudnim tijelima, nadležnom državnom odvjetništvu podnijeta je kaznena prijava te su za njima raspisane potrage.

СПЛИТ – СЛУЧАЈ „ПАНТИЋ”

Slobodna Dalmacija, 13.11.2018.

KRIV JE ZA SMRT PETERO CIVILA I VELIKU ŠTETU NA OBJEKTIMA

Samo dan prije 27. obljetnice topničkog granatiranja Splita od strane agresorske JNA stigla je informacija da je Vrhovni sud potvrdio presudu splitskog Županijskog suda prema kojoj je Pavle Pantić (79), bivši kapetan bojnog broda JRM-a i tadašnji zapovjednik 404. Mornaričke vojne baze u Lori, osuđen na šest godina zatvora zbog ratnog zločina odnosno sudjelovanja u granatiranju Splita tijekom kojeg je poginulo petero civila, 20-tak ih je ozlijeđeno, a velika oštećenja nanesena su na civilnim, stambenim i gospodarskim objektima.

U bezobzirnom granatiranju Splita život su izgubili Dinko Maras, Jure Kalpić, Darko Jurišin i Nikola Perleta, tada 17-godišnji Igor Maru-

šić, a ranjeni su tada četverogodišnji dječak Dražen Šundov, zatim Šimun Carić, Zlatko Udžemija, Tomislav Tomaš, Ivica Vidović, Robert Ostojić, Goran Zlopaša, Igor Duh, Ivana Česić, Ana Omrčen, Boško Džolić, Ante Vidović, Mate Dumanić, Anđelka Čulić, Sanja Čulić, Mirko Bikić, Vinko Gović, Mario Jelača, Boško Balen i Ivan Grubišić.

Neki od „izabranih” ciljeva koji su tom prilikom gađani su Arheološki muzej, zgrada tadašnje Općine, sportski kompleks na Gripama, Higijenski zavod, Tehnička škola te trajekti „Bartol Kašić” i „Vladimir Nazor”.

Pantiću je ovo bilo treće suđenje. Prvi put je osuđen pred sudskim vijećem pod predsjedanjem sutkinje

Marice Šćepanović još 1993. godine kao dio grupe od 30 jugooficira na čelu s admiralom Milom Kandićem, tadašnjim zapovjednik Vojnogopmorske oblasti.

Sve ih se teretilo da su od rujna 1991. do kraja siječnja 1992. godine na širem području općina Split, Trogir, Kaštela, Solin, Ploče i Brač obnašajući dužnost zapovjednika u JNA i provodeći odluke i planove generalštaba JNA naredili opkoljavanje hrvatskih luka i gradova, teroriziranje civilnog stanovništva i napade na gradove i stanovništvo.

Pantić je tada osuđen na osam godina zatvora u odsutnosti, no tu je odluku u odnosu na njega i još 16 okrivljenih ukinuo i slučaj vratio na ponovno suđenje. Mili Kandiću, Nikoli Ercegovcu, Dojčilu Isakoviću i Živomiru Ninkoviću, pak, pravomoćno je kazna s 15 podignuta na po 20 godina zatvora.

Pantić je bio nedostupan hrvatskom pravosuđu sve do kraja 2015. godine kada je uhićen na crnogorskoj granici te je početkom 2016. godine izručen Hrvatskoj. Drugi put sudilo mu je sudsko vijeće na čelu sa sucem Slavkom Lozinom te je za samo par sati trajanja postupka bio osuđen na šest godina.

Pantić je tada u obrani tvrdio da je prije napada na Split došlo do osipanja kadra i da su Loru napustile osobe, većinom nesrpske nacionalnosti, pa su u pomoć poslani crnogorski dobrovoljci te je od tada tamo vladao kaos u kojem nitko nikoga nije slušao, a njemu su i prijetili.

Vrhovni sud ukida tu presudu i predmet daje sucu Vladimir Živaljiću koji, pak, presuđuje istu kaznu koja je ovaj put, za razliku od prijašnja dva, postala i pravomoćna.

Sud prvog stupnja na osnovu isказа свједока и опцјепознатих околности да се у критично вријеме већ радilo о ратном станју због учесталих оружаных сукоба између припадника оружаных снага RH и JNA, с правом

не прихвата обрану оптуженика да је постројба којом је он заповиједао била неборбена и да се и у тим изванредним околностима само бавила логистиком.

Potpuno je nelogična tvrdnja da je vojna formacija којом је заповиједао оптуженик, унатој ратним увјетима, задржала статус неборбене јединице и није ватрено дјеловала из комплекса Lore, иако је неспорно да је Град Split с околном прећрpio велика материјална разарања уз страдања цивилних особа управо нападима из те луке. Из оране оптуженика би произлазило да он никоме није наређивао да пуца по цивилним циљевима, а да су се неспорна ватрена дјеловања по граду и околици подузимала из других војних постројби и других дијелова Lore, што је потпуно неживотно, нелогијно и неприхватљиво.

Sud prvog stupnja с правом укажује да су припадници 404. Морнаричке базе, као и сви други припадници JNA који су се тада налазили у Lori, имали примарни задатак чувања комплекса како не би пао под су-

веренитет RH... Povezujući sve ovo, а уз то да је оптуженик тек у сiječnju 1992. године с задњим припадницима JNA напустио Loru јер је евидентно одлучио с осталим заповједним кадром и војницима остати до краја и под сваку цијену бранити Lору, а неприхватити мировне опције које су нуђене од стране представника HV-a, сlijеди исправан закључак да је оптуженик издавао наредбе својим подређеним војницима за ватрена дјеловања по Splitу и околици – стоји, међу осталим, у правомоћној пресуди Vрховног суда којом је одбијена Pantićева жалба, али и жалба ŽDO-a на висину казне.

БАНСКИ ДВОРИ – СЛУЧАЈ „БАЈИЋ И ДР“

Политикс, Танјуг, 30.12.2018.

ПИЛОТИ БИВШЕ ЈНА САСЛУШАНИ ПО ЗАМОЛНИЦИ ХРВАТСКЕ

По замолници Хрватске, у Београду су прошле седмице саслушани пилоти некадашње ЈНА поводом тврдњи хрватског тужилаштва да су 1991. године бомбардовали Банске дворе у Загребу са циљем да убију Фрању Туђмана, тадашњег председника Хрватске.

Саслушање је обављено у згради Специјалног суда у Београду у присуству тужиоца из Хрватске, а њиме је руководио судија из Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду, на чије поступање одбрана има низ приговора и најављује пријужбе надлежним судским и државним органима.

Наиме, по замолници Хрватске, у четвртак су испитани генерал Љубимир Бајић и пуковници Слобо-

дан Јеремић, Ђуро Миличевић, Ратко Допуђа и Чедо Кнежевић.

Они су, према тврдњама хрватског тужилаштва, по наредби Бајића бомбардовали Банске дворе у време састанка Туђмана, Месића и Анте Марковића, са циљем да убију Туђмана те да су тиме извршили ратни злочин.

Одбрана тврди да ови наводи нису тачни, већ да је експлозију у Банским дворима по налогу Туђмана извео бивши генерал ЈНА Петар Стипетић, користећи авионска убојна средства из заузетих складишта ЈНА, али се српски пилоти пред судијом нису детаљно изјашњавали јер нису ослобођени чувања војне тајне.

Како у изјави за Танјуг тврди један од њихових бранилаца Душан Братић, поступајући судија је током саслушања исказао велико непоштовање према окривљенима и њиховим адвокатима.

Најпре, окривљенима и њиховим браниоцима судија није дозволио да прочитају кривичну пријаву Хрватске с прилозима, а потом је поводом изјава да је њихов језик српски језик, а писмо ћирилично, као и да ће дати исказ суду своје државе и народа, судија све време имао упадице, коментаре непримерене судији и суду, рекао је Братић.

Обраћајући се окривљенима на непримерен начин, вичући на њих и вређајући њихово достојанство и патриотска осећања, судија је, према мишљењу адвоката Братића, изложио порузи све те вредности и државу Србију.

Братић тврди да је тиме прекршио не само права окривљених из Законика о кривичном поступку, Устава Србије, Европске конвенције о људским правима већ и етички кодекс понашања судије, чиме је нарушено и достојанство суда.

Због свега тога је најавио да ће се одговарајућим иницијалним акцима обратити председнику Вишег суда, Високом савету судства и другим надлежним државним органима, како би зауставили такво „од закона одметнуто понашање и поступање и предузели друге одговарајуће мере из своје надлежности”.

Хрватска је крајем прошле године покренула истрагу против генерала бивше ЈНА Љубомира Бајића, који је као командант Петог вазду-

хопловног корпуса 1991. године, наводно наредио ракетирање Банских двора – седишта првог хрватског председника Фрање Туђмана.

Поводом покретања истраге после 26 година, генерал Бајић је у изјавама за медије подсетио да је хрватски врх тада издао наређење за општи напад на касарне ЈНА на територији Хрватске.

„Генерал Бајић је у складу са одлуком штаба Врховне команде Оружаних снага СФРЈ – да се за сваки нападнути и заузети објект ЈНА одмах уништи по један објект од кључног значаја за Хрватску, испланирао, између осталог, удар и на Банске дворе, али га је Туђман пре-текао”, каже Братић.

Иначе, како је додао, Хрватска у то време није била међународно призната држава већ федерална јединица СФРЈ, а Фрањо Туђман је са сарадницима (генералима Антуном Тусом, Јанком Бобетком, Петром Стипетићем, Мартином „Шпегелом, Јосипом Бољковцем и другима) идејно испланирао, организовао, наређивао и усмеравао терористичке нападе на објекте, јединице и установе ЈНА и њене припаднике, као једине легалне оружане силе у сувереној држави СФРЈ.

Другим речима, Туђман је организовао оружану побуну, па су и он и објекти које је користио ради спровођења тих активности били легитимни војни циљ за ЈНА, тврди адвокат Братић.

ШКАБРЊА – СЛУЧАЈ „ГЊИДИЋ”

Zadarski list, 14.12.2018,

MILJANIĆ: OPTUŽNICA PROTIV GNJIDIĆA JE BACANJE PRAŠINE U OČI

Најгоре у свему је што је ова оптужница један толико прозиран потез који је услједио тек након нашег проsvједa у Вуковару ради којегa се власт уплашила. I то је најжалоснија ствар у свему, каже ратни заповједник Шkabрња, Marko Miljanić

Protiv 50-godišnjeg држављанина Bosne i Hercegovine, Milana Gnjidića, Županijsko државно одвјетништво у Splitu подигло је оптужницу због поčinjenja казненог djела ратног злочина против ратних заробљеника из чланка 122. Osnovnog кривичног законa RH.

Tereti га се да је 18. студеног 1991. око 11,30 сати у мјесту Шkabрња поčinio наведено казнено djело, односно да је као припадник tzv. Другог специјалног вода T.O. Benkovac (tzv. Доброволјачки вод), након што је тај вод заједно с припадницима tzv. SJB Benkovac и с 1. и 3. водом TO Benkovac проводећи политику великосрпске агесије на Hрватску слomio отпор бранитеља мјеста Шkabрња, судјеловао у ономе до чега је дошло: масовно уништавање стамбених и гоподарских објеката

у мјесту, те муčenje, зlostављање и убјање заробљених особа.

Tуžiteljstvo наводи да је заједно с једним, данас покојним припадником, и више непознатих особа из тог вода; противно одредби чланка 3. ставак 1. точка 1.a. и с., те чланка 13. и 14. III. Žенеvске конвенције о поступанју с ратним заробљеницима од 12. колoвоза 1949.; доласком на предio зван ‘Krčmetina’ зlostављао и тукao жртву A. R., заробљеног војника ратне постројбе VP 3104 Zadar, Samostalnog баталјуна Шkabрња. Optуžница га терети и да су жртву bacili на под те је tukli nogama и kundacima по цијелом tijелу, gazili nogama по њему и ударали му главом у асфалт, гушили га, те у једном тренутку, док је A. R. лежао и јauкао од болова, окривљеник му је пришао и одсјекао му ножем lijeво uho.

Zаповједника Samostalnog баталјуна Шkabрња, Marka Miljanića, питали смо за коментар ове оптужнице с обзиром да је и она услједила након бранитељског проsvједa у Вуковару. Naime, nezадовољни због neprocесирања злочина у Вуковару, брани-

telji су organizirali велики проsvјед на којему су судјеловали и чланови неких удруга из Zadra, међу њима и Marko Miljanić:

Nikad чуо за тог Gnjidića нисам, то су сада нашли неку sitну ribu да нам замaгле очи како тобоже раде на otkривању зoчинaca. Ja биh ipак volio да су ухватили неко зvuчније ime. па чу као и увјек досад када је моја Шkabрња у питању, otворено рећи о чему се по мени овдје ради: оптужница против Gnjidića само је bacање праšине у очи. S овим потезом могу заводити само nepismене и one који нису доживјели рат, али мене ово није нимало impresionirало jer то је замaгљивање и да није жалосно било би смијешно. Али најгоре у свему је што је ова оптужница један толико прозиран потез који је услједио тек након нашег проsvједa у Вуковару ради којегa се власт уплашила. I то је најжалоснија ствар у свему – otворено ће Miljanić.

С обзиром да је ријеч о држављанину Bosne i Hercegovine, hрватском правосуду недоступном, питање је kakав ће бити epilог оптужнице против Milana Gnjidića.

ЕРБЕНИК – СЛУЧАЈ „ТРАВИЦА”

Slobodna Dalmacija, 27.11.2018..

SKANDALOZAN PROPUST DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA U ŠIBENIKU: ZBOG GREŠKE U OPTUŽNICI ČETNIKE OPTUŽENE ZA BRUTALAN RATNI ZLOČIN NAD CIVILIMA PRAVOMOĆNO OSLOBODILI KRIVNJE!

Bivši pripadnici paravojnih postrojbi tzv. SAO Krajine Nebojša Travica (54) i Željko Travica (51), zvani Žorž, pravomoćno su oslobođeni krivnje za sudjelovanje u ratnom zločinu protiv civilnog stanovništva na području Ervenika, i to zbog propusta šibenskog ŽDOa koje, kako je to u svom rješenju naveo Vrhovni sud, nije u optužnici „naznačio koji bi propis međunarodnog prava bio prekršen u konkretnom slučaju”.

Vrhovni sud odlučio je tako još u lipnju ove godine, a presuda je tek sad javno objavljena. Travice su 1993. godine bili pravomoćno osuđeni na po 15 godina svaki, i to zato jer su zajedno sa Slobodanom Kovačevićem, Damirom Travicom, Veljkom Travicom, Vujom Šašićem, Vojislavom Romićem i Boškom Kovačevićem 18. siječnja 1992. godine ubili Hrvate Dragu Čengića, njegovu suprugu Nevenku te njihove malodobne sinove Slobodana i Gorana, tada u dobi od jedanaest i pet godina.

Svima se sudilo u odsutnosti kako devedesetih, tako i nakon obnove postupka, a Nebojšu Travicu zastupao je odvjetnik Jadran Franceschi, dok je drugog Travicu branio Petar Bačić.

Jedini „krajšnik” koji služi kaznu za ovaj stravičan zločin je Damir

Travica, koji je uhićen u Velikoj Britaniji i izručen Hrvatskoj u studenome 2008. godine, a kako on nije tražio obnovu postupka, odmah je upućen na odsluženje kazne.

Što se tiče Nebojše i Željka Travice, u obnovljenom postupku više se nisu teretili za ubojstvo četveročlane obitelji, nego za maltretiranje, prijetnje, pljačku i zastrašivanje civila s područja Ervenika te uništavanje njihove imovine od svibnja 1991. do 20. siječnja 1992. godine.

Splitski Županijski sud je 10. lipnja 2015. godine nepravomoćno stavio izvan snage osuđujuće presude iz devedesetih te ih je oslobodio krivnje. Naravno, ŽDO se žalio, no njihova je žalba odbijena.

„Nije u pravu žalitelj kada tvrdi da je prvostupanjski sud povrijedio kazneni zakon oslobodivši optuženike Nebojšu Travicu i Željka Travicu od optužbe za krivično djelo iz članka 120. stavka 1. OKZRH. Naime, krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz ovog članka je krivično djelo blanketne prirode i obuhvaća razne modalitete izvršenja. Stoga, za opstojnost tog krivičnog djela nije dostatno da su počinjene radnje koje su sadržane u zakonskom opisu djela, jer to još uvijek ne znači da je počinjen ratni zločin, već je odlučno da su te rad-

nje počinjene kršenjem pravila međunarodnog prava

Stoga je u činjeničnom opisu krivičnog djela, kako to pravilno zaključuje i prvostupanjski sud, potrebno navesti koja su to pravila međunarodnog prava prekršena, jer se jedino na taj način može utvrditi jesu li ostvarena bitna obilježja krivičnog djela ratnog zločina”, stoji u obrazloženju Vrhovnog suda, u kojem se napominje i da „u optužnici nije naznačeno koji bi propis međunarodnog prava bio prekršen u konkretnom slučaju, pa su na takav način u činjeničnom opisu optužnice izostali bitni elementi zakonskog obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva”.

Ističe se i da zakonitost pobijane presude nije dovedena u pitanje time što činjenični opis pravomoćne presude (iz 1993. godine) nije sadržavao propise međunarodnog prava.

„Sud je u konkretnom slučaju vezan činjeničnim opisom krivičnog djela sadržanog u optužnici podignutoj nakon provedene istrage u obnovljenom postupku 30. travnja 2014. i izmijenjenoj na raspravi 8. lipnja 2015. godine”, zaključuje Vrhovni sud.

ПЕРУЧА – СЛУЧАЈ „ЉУКИЋ”

Hina, 23.11.2018.

GENERALU ĐUKIĆU 9 GODINA ZATVORA ZA RUŠENJE BRANE PERUĆA

Na splitskom Županijskom sudu zbog ratnog zločina nad civilima na devet godina zatvora osuđen je pensionisani general JNA, sedamdesetogodišnji Borislav Đukić, koji je na-

redio aktiviranje eksploziva kojim je urušena i oštećena brana Peruća.

Tokom suđenja je dokazano da je 1993. godine kao zapovednik 221. motorizirane brigade 9. knin-

skog korpusa JNA i svih pograničnih jedinica srpske paravojske (tzv. milicije vojske SAO krajine), kao podređeni Ratku Mladiću i Mili Novakoviću, naredio aktiviranje 30 tona eksploziva kojim je urušena i oštećena brana Peruća.

To je Hrvatskoj elektroprivredi prouzrokovalo ukupnu štetu od

oko 130 miliona kuna (17,5 miliona evra). Naime, direktna šteta bila je 90 miliona kuna (oko 12 miliona evra), dok je na sanaciju brane potrošeno 10 miliona tadašnjih nemačkih maraka.

Sudsko veće kojim je predsedavao sudija Slavko Lozina, obavezalo je Đukića da ako presuda od devet godina zatvora postane pravosnažna, u roku od četiri godine nadoknadi štetu.

Bрана Peruća je u eksploziji pretrpela oštećenja, ali je izdržala jer su radnici HEPa nasipanjem sprečili nastajanje udarnog talasa vode i poplavu područja nizvodno od Pe-

ruće, što bi ugrozilo živote najmanje 50.000 ljudi.

„Đukić je isplanirao i organizovao rušenje brane s ciljem potapanja područja Sinja, Trilja sve do Omiša na kojem živi oko 50.000 stanovnika. U temelje brane postavljeno je 30 tona eksploziva TNT, a kad je dobio naredbu da minira, naredio je svojim potčinjenima da aktiviraju eksploziv, što su oni i učinili, te je u tome teško oštećena brana, most, toranj i zgrada HEPa. Rušenje brane i tragediju koja je pretila potapanjem velikog područja sprečili su radnici HEPa”, rekao je sudija Stipe Lozina u obrazloženju.

General JNA Đukić je u ovom slučaju bio optužen zajedno s Ratkom Mladićem, Milom Novakovićem i Brankom Koricom. Mladić je u zatvoru u Hagu, Đukić u splitskom, a Novaković i Korica su umrli.

Protiv Đukića je podignuta još jedna optužnica zbog ratnog zločina nad hrvatskim civilima, u kojoj se tereti da je kao zapovedni kadar sa još četiri pukovnika i jednim potpukovnikom JNA od avgusta 1991. godine, pa sve do akcije Oluje izdavao naredbe za napade na civilna naselja na području Šibenika.

Penzionisani general JNA Đukić je uhapšen u Crnoj Gori u julu 2015. godine.

Вечерње новости, 14.11.2018.

АДВОКАТСКИ ТИМ БОРИСЛАВА ЂУКИЋА: СУЂЕЊЕ У СПЛИТУ ПРАЂЕНО БРОЈНИМ НЕЗАКОНИТОСТИМА

Адвокати генерала бивше ЈНА Борислава Ђукића, отуженог да је у јануару 1993. године извршио ратни злочин против цивила минирањем бране на Перучи, оценио да је суђење против њега прађено незаконитостима

Адвокатски тим генерала бивше ЈНА Борислава Ђукића, отуженог да је у јануару 1993. године извршио ратни злочин против цивила минирањем бране на Перучи, оценио је данас да је суђење против њега пред Жупанијским судом у Сплиту прађено бројним незаконитостима и кршењем права одбране.

Они су у саопштењу навели да се суђење одржавало без континуитета и неоправдано дуго, да је судско веће упорно одбијало доказе одбране, а поговарало тужилаштву, нарочито кроз „искључење јавности, тајност сведочења заштићеног сведока, иако је обрана предлагала провођење вештачења које је било нужно провести да би се уопште утврдила узрочно – последична веза између радњи које се приписују окривљенима”.

„Сведоци оптужбе су углавном службена лица из безбедносних служби који су имали само посредна сазнања и нико од свих сведока

оптужбе није никада ни на који начин довео генерала Ђукића у било какву везу с казним делом за које се терети, шта више, већина сведока је изјавила да није никад нити чула за генерала Ђукића”, наводи се у саопштењу.

Адвокатски тим је оценио и да се оптужба једино позивала на „исказе заробљених лица српске националности, који су у току испитивања били подвргнути разним облицима тортуре и изнуђивањем исказа применом силе и претње, али се нигде ни у наведеним исказима Ђукић не доводи у везу с делом које му се ставља на терет”.

Тим је навео и да је саслушан заштићен сведок који је у исказу рекао да је на дан експлозије на брани Перуча преко радио везе чуо глас за који тврди да је Ђукићев, иако га никада пре тога није ни видео ни чуо, већ га је упознао годину дана после тог догађаја.

„Извођењем доказа од стране обране саслушањем сведока утврђено је да генерал Ђукић наведеног дана није напустио Книн и није учествовао у догађајима који се описују у оптужници”, наводи се у саопштењу.

По њиховим речима, током поступка је утврђено да није било

састанка на којем би било договорено минирање бране на Перучи, нити је било писане одлуке, било војног састанка или било чега сличног.

„Будући је кроз резолуције УН-а и осталу документацију утврђено да се брана налазила под контролом Унпрофора и да никаквог уношења експлозива пре напуштања бране од стране Унпрофора на дан када се експлозија догодила није било, па се самим тим ни не може говорити о било каквом намерном и смишљеном плану за уништење бране”, оценио је адвокатски тим Ђукића.

Оптужница терети Ђукића да је као командант 221. моторизоване бригаде 9. Книнског корпуса, по налогу Ратка Младића као команданта корпуса и генерала Војске Републике Српске Крајине Милета Новковића, као и мајора Милана Корице, наредио рушење бране са 30 тона експлозива.

Експлозија је изазвала штету од 90 милиона куна, а на санацију је потрошено додатних 10 милиона тадашњих немачких марака.

На оптуженичкој клупи у Сплиту нашао се само Ђукић, Ратко Младић је у Хагу, Корица недоступан, а Новковић је умро 2015. године.

Ђукића је Хрватској почетком марта 2016. године изручила Црна Гора, а суђење му је почело 5. маја 2016. године.

ЗАДАР – СЛУЧАЈ „НОВАКОВИЋ И ДР”

РПРС, Срна, 22.11.2018.

У СПЛИТУ ОПТУЖНИЦЕ ПРОТИВ ЈОШ ТРИ СРПСКА ОФИЦИРА

Жупанијски суд у Сплиту подигао је оптужнице против још три официра Српске војске Крајине, од којих двојица, сходно задужењима, нису могли да учествују у догађајима који им се стављају на терет, а трећи је преминуо, пише београдска „Политика”.

Оптужени официри Коста Новаковић, Момчило Кркљеш и, сада покојни, Милан Ђилас, терете се да су наређивали артиљеријске нападе на Задар и околину.

Лист наводи да су оптужнице подигнуте уочи сутрашњег изрицања пресуде генералу ЈНА Бориславу Ђукићу, оптуженом да је наредио рушење бране „Перућа”, која је оштећена током рата 1993. године.

Првооптужени пуковник Коста Новаковић био је помоћник команданта војске за морал, информисање, вјерска питања, правне посло-

ве и односе са међународним организацијама, а извјесно вријеме је истовремено обављао дужност портпарола и шефа војне делегације Српске војске Крајине.

Међутим, он се у оптужбама означава као замјеник генерала Милета Новаковића, некадашњег команданта СВК, који је преминуо 2015. године.

Другооптужени пуковник Милан Ђилас, такође преминуо 2015. године, био је командант Седмог сјевернодалматинског корпуса СВК, док је трећеокривљени Кркљеш био помоћник команданта за информисање у Седмом противоклопном артиљеријском пуку СВК, резервни капетан и професор гимназије у Бенковцу и није имао никакву функцију команданта.

Суд у Сплиту навео је да адресе оптужених нису познате, иако је

првооптужени недавно, путем видеолинка из Вишег суда у Београду свједочио у поступку против генерала Ђукића, који се води у Сплиту.

Саговорник листа сматра да је циљ нове оптужнице да се оправдају хрватске војне операције на Равне Котаре, Масленицу, аеродром Земуник и брану ХЕ „Перућа”.

Након ове хрватске акције, Срби су преузели тешко оружје и отпочели формирање војске, а услједила су вишемјесечна борбена дејства између двије сукобљене стране – хрватске војске и СВК.

За обје војске одлуке су доносили команданти, а на српској страни то су били искључиво командант СВК генерал Миле Новаковић и командант корпуса СВК пуковник Милан Ђилас.

У овим дејствима било је жртава са обје стране, иако тужилаштво помиње само оне са хрватске.

Међутим, према досадашњим подацима, на српској је страни страдало укупно 356 људи, од којих је 51 био цивил.

СЛУЧАЈ „КАПЕТАН ДРАГАН”

РПРС, Срна, 30.08.2018.

КАПЕТАН ДРАГАН УСТАВНОМ ТУЖБОМ ЗАТРАЖИО УКИДАЊЕ ПРЕСУДЕ

Драган Васиљковић, звани Капетан Драган, и његова одбрана поднијели су уставну тужбу Уставном суду Хрватске, у којој су предложили укидање и првостепене и другостепене пресуде и враћање судског поступка на почетак, због кршења уставних и конвенцијских права, рекао је Срни директор Документационо-информативног центра „Веритас” Саво Штрбац.

„То је на десетине и десетине стражника, у којима је указано на повреду уставних и конвенцијских права, односно права из Европске конвенције о људским правима. Тужбом се предлаже да се у новом суђењу поштује

све што није у досадашњем”, рекао је Штрбац.

Ако Уставни суд Хрватске не прихвати тужбу и не укине ове пресуде, онда се, каже Штрбац, стиче услов да се иде пред Европски суд за људска права у Стразбуру, што ће одбрана свакако искористити.

Штрбац је навео да су Капетан Драган и његова одбрана искористили право да у року од мјесец дана од правоснажне другостепене пресуде, поднесу уставну тужбу, која је запримљена и отишла на вријеме ка Уставном суду Хрватске.

У уставној тужби је наведено да је Капетану Драгану, између осталих,

прекршено право на поштено суђење и правичан поступак, што гарантују и европска Конвенција и Устав Хрватске.

Прекршено му је право на јавну расправу, јер је неким свједоцима одбране ускраћено да се појаве на расправи, као и право на независан и непристрасан суд, уз напомену да је одбрана тражила изузеће судија на првостепеном суду у Сплиту, јер су се у цијелом току поступка понашале пристрасно, пошто су родом су из крајева одакле су навођене жртве.

Прекршено је и јемство пресумпције невиности, јер је још у предистражној и истражној фази Капетан Драган проглашаван за ратног злочинца и прије суђења.

Штрбац додаје да је прекршено и право на испитивање свједока, а као

примјер се наводи да је прочитан исказ једног њемачког свједока, који није хтио да дође у суд у Сплит, иако је одбрана тражила да га испита у контрадикторном поступку, што гарантује и Устав и закони Хрватске и европска Конвенција.

Прекршено је и начело да „нема казне без закона“, односно у случају Капетана Драгана је примијењен закон из 2011. године, иако одбрана сматра да је требало примијенити закон из времена /на које се односи оптужница/, односно Кривични закон тадашње Југославије.

Осим тога, Капетану Драгану је прекршено начело једнакости пред судом, а одбрана је у уставној тужби набројала примјере много мањих казни изречених Хрватима за много теже злочине над Србима, уз оцјену да је Капетан Драган дискриминисан, јер је српске националности.

Одбрана је навела у тужби примјер да је за злочине у Сиску извесни Владимир Милановић осуђен на 10 годи-

на затвора за 26 убиства, да је Михајло Хрстов за убиство 13 резервиста на Коранском мосту добио четири године, да је Енес Витешкић добио 11 година за убиство 18 цивила у Паулин Двору.

Наводи се да је за логор „Лора“ у Сплиту осам чувара и управника добило од 4,5 до осам година затвора, да је за Медачки цеп Мирко Норац добио шест година, иако је било више убијених војника и цивила и уништена имовина у три села.

Помиње се и злочин у Карловцу, за шта је Жељко Гојак добио девет година, иако је убио два цивила, од којих једну малолетну дјевојчицу.

Одбрана је у уставној тужби навела да је прекршено и право на најкраће трајање поступка, с обзиром да је поступак против Капетана Драгана један од најдужих у историји, а постоје и примједбе и на дужину притвора.

Штрбац напомиње да је Капетану Драгану у изречену казну од 13,5

година урачунато вријеме provedено у два наврата у екстрадиционом притвору у Аустралији од 20. јануара 2006. године, као и истражни затвор у Хрватској од 9. јула 2015. године до данас.

„Све му се то рачуна у изречену казну. Када се све то зброји, јуче је одлежао 12 година и два дана“, додао је Штрбац, напомињући да остаје још око 1,5 година затвора.

Врховни суд Хрватске смањив је у јулу ове године за годину и по дана казну затвора Драгану Васиљковићу, познатијем као Капетан Драган, и правоснажно га осудио на 13,5 година затвора због ратних злочина над цивилима и ратним заробљеницима у Хрватској. Васиљковић је све оптужбе одбацио.

Капетан Драган, који има и српско и аустралијско држављанство, ухапшен је у Аустралији гдје је живио, а Хрватској је изручен у мају 2015. године.

РТРС, Срна, 21.09.2018,

КАПЕТАН ДРАГАН ПРЕБАЧЕН У ЛЕПОГЛАВУ НА ИЗДРЖАВАЊЕ КАЗНЕ

Драган Васиљковић, познатији као Капетан Драган, пребачен је из загребачког истражног затвора Реметинец у Лепоглаву на издржавање казне, а чека се и одлука по службеном захтјеву за условни отпуст, рекао је данас за Срну члан тима његове одбране Саво Штрбац.

Пребачен је у Реметинец 29. августа, а јутрос се јавио својим адвокатима у Загребу из Лепоглаве – рекао је Штрбац.

Штрбац је навео да је затворска установа Реметинец у међувремену послала по службеној дужности захтјев надлежном суду у Великој Горици да се Капетан Драган пусти на условни отпуст и примијетио да је „то мало необична ситуација“.

Штрбац је подсјетио да је Капетан Драган у јулу правоснажно осуђен на 13,5 година затвора, али да је издржао више од 12, односно више од двије трећине колики је

предуслов за пуштање на условну слободу, па му је остало мање од годину и по дана.

Он је објаснио да је то мање од 10 одсто изречене казне, чиме се стиче услов за упућивање захтјева за пуштање на условну слободу по службеној дужности.

Сада се чека одлука по службеном захтјеву за условни отпуст, а ако га одбију, онда има одмах право да приватно са својим адвокатима тражи поново условни отпуст – рекао је Штрбац.

Штрбац је подсјетио да је одбрана раније уложила уставну тужбу којом тражи укидање првостепене и другостепене пресуде, те враћање судског поступка на почетак због кршења уставних и конвенцијских правила – Уставног суда Хрватске и Европске конвенције о људским правима.

У уставној тужби је наведено да је Капетану Драгану прекршено право на поштено суђење и правичан поступак, што гарантују и Европска конвенција и Устав Хрватске.

Прекршено му је право на јавну расправу, гаранција пресумпције невиности, право на испитивање свједока, начело да „нема казне без закона“, једнакости пред судом и право на најкраће трајање поступка, с обзиром на то да је поступак против Капетана Драгана један од најдужих у историји.

Врховни суд Хрватске смањив је у јулу ове године за годину и по дана казну затвора Драгану Васиљковићу и правоснажно га осудио на 13,5 година затвора због ратних злочина над цивилима и ратним заробљеницима у Хрватској.

Васиљковић је одбацио све оптужбе.

Капетан Драган, који има и српско и аустралијско држављанство, ухапшен је у Аустралији гдје је живио, а Хрватској је изручен у мају 2015. године.

Jutarnji list, 15.11.2018.

KAPETAN DRAGAN NE IZLAZI NA SLOBODU!

Sud odbio prijedlog da ga se pusti na uvjetni otpust

Rješenjem Županijskog suda u Varaždinu odbijen je prijedlog da se Dragana Vasiljkovića, poznatijeg kao Kapetan Dragan, pusti iz zatvora na uvjetni otpust. Vasiljković trenutno u Kaznionici u Lepoglavi izdržava zatvorsku kaznu u trajanju od 13 godina i 6 mjeseci zbog zločina u Kninu i Glini tijekom Domovinskog rata.

Vasiljković je osuđen u rujnu prošle godine na Županijskom sudu u Splitu, a presudu je u lipnju ove godine preinačio Vrhovni sud te je na taj način postala pravomoćna. Krajem kolovoza ove godine Vasiljković je upućen na izdržavanje kazne te je Centar za dijagnostiku u Zagrebu po službenoj dužnosti podnio prijedlog za uvjetni otpust budući da mu je u

izrečenu kaznu uračunato i vrijeme provedeno u ekstradicijskom pritvoru u Australiji te u istražnom zatvoru u Hrvatskoj.

Vasiljković je naime temeljem zahtjeva za izručenjem koji je podnijela Republika Hrvatska uhićen u siječnju 2006. godine u Australiji te je u ekstradicijskom pritvoru, uz kraći prekid od rujna 2009. do svibnja 2010. godine, proveo ukupno 8 godina i 9 mjeseci, a nakon što ga je Australija u srpnju 2015. godine izručila Hrvatskoj smješten je u pritvor što znači da je do sada izdržao ukupno već 12 godina i 2 mjeseca. Očekivani istek zatvorske kazne je krajem ožujka 2020. godine.

Sudsko vijeće Županijskog suda u Varaždinu koje je odlučivalo o prijedlogu za uvjetni otpust u svom je obrazloženju navelo da su i Centar za dijagnostiku u Zagrebu i Kaznionica u Lepoglavi i državno odvjetništvo izrazili mišljenje da se uvjetni otpust ne treba odobriti. Ističu da je Vasiljković tek nedavno počeo izdržavati zatvorsku kaznu te da još uvijek negira počinjenje kaznenog djela i da kaznu smatra nezasluženom što ukazuje na to da svrha kažnjavanja nije ostvarena. Slijedom toga i prijedlog da ga se pusti na uvjetni otpust nije odobren, navodi sudsko vijeće u svojoj odluci.

Vasiljković, nakon što mu bude dostavljeno rješenje o odbijanju uvjetnog otpusta, ima rok od 3 dana da se žali na tu odluku, a o eventualnoj žalbi odlučivat će Vrhovni sud.

ОВЧАРА – СЛУЧАЈ „ШТУКА”

Maxportal, 12.11.2018.

UBIO JE FRANCUZA NA OVČARI, UKRAO MU NOVAC, A I DALJE SLOBODNO ŠETA

Gotovo tri desetljeća nakon smrti Jean-Michela Nicoliera, njegov ubojica i dalje se slobodno šeta.

Jean-Michel Nicolier ubijen je na Ovčari. Ta jedna rečenica krije i mnoštvo drugih detalja koji su poprilično očit. On je Francuz, branio je Vukovar na početku Domovinskog rata i ubijen je u masakru kojeg su počinili srpski vojnici i lokalni milicajci.

Njegova majka Lyliane Fournier početkom ove godine opet je počela upozoravati da je srpsko pravosuđe, do sada, osudilo tek osam zločinaca na kazne od 5 do 20 godina. Usprkos činjenici da je ubijeno 268 osoba na Ovčari. Usprkos činjenici da je proces u Beogradu trajao nekih petnaest godina.

Lyliane su obratila čak i francuskim europarlamentarcima da bi

ih upozorila da je prošlo gotovo tri desetljeća od smrti njenog sina, a da mu kosti nisu pronađene dok njegov ubojica slobodno šeta.

Udruga „DR. Ante Starčević” iz Tovarnika ustvrdila je prije nekoliko godina da je JeanMichela ubio Spasoje Petković zvan Štuka koji je Francuza, ranjenog i na rubu smrti od premlaćivanja u hangarima na Ovčari, izveo van i ispalio mu metak u potiljak. Tvrde i da je Štuka potom izvadio 20 franaka koje je JeanMichel imao u džepu.

Kako je Večernji još prije nekoliko godina pisao, Štuka je na slobodi zahvaljujući statusu zaštićenog svjedoka pred Specijalnim sudom za ratne zločine u Beogradu gdje je svjedočio protiv drugih zločinaca, a i sam je priznao cijeli niz zločina.

Do detalja je ispričao kako su zarobljeni Hrvati autobusima dovezeni pred hangar na Ovčari gdje su ih batinali u špaliru te kako su pred iskopanom rupom formirali streljački vod i pobili oko 260 ljudi. Među njima i francuskog dragovoljca Jean-Michela Nicoliera čiji posmrtni ostaci ni danas nisu nađeni. Međutim, usprkos priznanju vlastite krivnje, zahvaljujući nagodbi s tužiteljstvom, pokajnik Štuka posve je oslobođen kaznene odgovornosti, da bi u travnju ove godine službenici Ravnateljstva policije, u koordinaciji sa Županijskim državnim odvjetništvom u Osijeku podnijeli kaznenu prijavu njega, no nakon toga cijela priča opet staje.

Puno prije kaznene prijave se postavilo pitanje može li mu Hrvatska ipak suditi iako je u Srbiji oslobođen suđenja u nagodbi s tužiteljstvom. Hrvatska europarlamentarka Ruža Tomašić postavila je pitanje Europskoj komisiji baš o toj temi.

Predsjednici Hrvatske konzervativne stranke rečeno je da pravosudna tijela države članice Europske unije, pa tako i Hrvatske „imaju pravo odlučiti hoće li se baviti predmetima u svojoj nadležnosti, neovisno o odluci Srbije da svojim državljanima dodijeli status svjedoka suradnika”.

Ukratko, ne postoji ni najmanja prepreka, pravna ili neke druge prirode, za suđenje Spasoju Petkoviću pred hrvatskim pravosudnim tijelima, pisao je svojevremeno Večernji.

Na sudu u Beogradu čule su se brojne optužbe na Petkovićev ra-

čun, a među najgorima su one koje je iznio Miroslav Đanković, i sam optužen za zločine na Ovčari.

Opisujući što se događalo u Vukovaru u jesen 1991. godine i kako su tekle akcije za njegovo osvajanje, on je rekao da su 17. novembra zauzeta sva tri mosta u gradu, kad je stigao Veselin Šljivančanin i dao mu srpsku zastavu da je stavi na vrh hotela. Dva dana kasnije, Đanković je, kako je ispričao, oko 14 sati otišao na Ovčaru radi osiguranja zarobljenika, opisale su srpske Novosti njegovo svjedočenje.

„Izlazili su iz autobusa i odlagali svoje stvari. Kod vrata autobusa stajala su po dvojica vojnih policajaca. Zarobljenici su ulazili u hangar. Bio je napravljen špalir, ali zarobljenici nisu tučeni motkama, već bi poneki dobili samo šamar, a Štuka je svakog udarao nogom u zadnjicu.

Prije nego što sam ušao unutra, Mirko Vujanović mi je rekao da će neke od njih pustiti, neke razmjeniti, a ostale poslati u zatvor.

U hangaru sam prepoznao jednog mladića koji me svojevremeno maltretirao i iz revolta sam iznad njegove glave ispalio jedan metak u zrak. Vujanović mi je rekao da to nisam smio uraditi. Izašao sam van.”

Đanković je dalje ispričao da je čekao da netko krene natrag za grad jer nije imao vlastiti prijevoz. Tada je, prema njegovoj tvrdnji, vidio kako Petković izvodi jednog zarobljenika i odlazi nekud s njim. Tako je izveo petoricu.

Kad se vraćao, dahtao je kao pas, i govorio mi kako ih je ubio. Nisam čuo pucnjeve, ali mi se on sam hvalio. Jedan od ubijenih bio je i neki Francuz. Kasnije mi je Štuka rekao da je Nadi Kalabi poklonio 20 franaka sa posvetom. Odakle bi on mogao imati tu novčanicu?

Dok su se vodile borbe u Vukovaru, zarobili smo dvoje ljudi. Re-

kli su nam da su Jehovini svjedoci, da sa ratom nemaju ništa i molili da ih ostavimo kod kuće. Pustili smo ih, ali se Štuka vratio, zaključao ih u zahod, a onda bacio dvije bombe kroz prozor...”

Đanković je tvrdio da ga je Štuka u ožujku 2003. godine posjetio i prijetio da će ubiti svakoga tko ga spomene u vezi s Ovčarom.

„Govorio mi je da će dati sve od sebe da ne završi u zatvoru. Kad su me uhitili, u pritvoru me je posjetio njegov odvjetnik Branko Dušić i ponudio mi da i ja budem svjedok suradnik. Odgovorio sam mu da to ne mogu jer ništa nisam vidio.”

Spasoje Petković poznat je i zato što je spasio Vilima Karlovića, još jednog od dragovoljaca u obrani Vukovara koji je kasnije pisao knjige o svojim traumatičnim iskustvima Ovčare i borbi za Vukovar.

ВЕЛЕПРОМЕТ – СЛУЧАЈ „БЕЛГИЈА”

MUP.hr, 05.11.2018.

RATNI ZLOČIN PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA NA OVČARI

Protiv osumnjičenog 50-godišnjeg državljanina Republike Srbije podnijeta je kaznena prijava zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku

Policijski službenici Radne skupine Ravnateljstva policije su, u suradnji sa Županijskim državnim odvjetništvom u Osijeku, proveli kriminalističko istraživanje nad 50-godišnjim državljaninom Republike Srbije zbog sumnje da je počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122 OKZ RH, na štetu 48-godišnjeg državljanina Republike Hrvatske.

Sumnja se da je 50-godišnji državljaniin Srbije, tada 23-godišnji pripadnik srpske paravojne postrojbe „Leva supoderica”, 21. studenog 1991. godine u poslijepodnevnim satima s još dvojicom pripadnika iste srpske paravojne postrojbe došao u prostorije „Veleprometa” u kojem su nakon pada Vukovara bili zatočeni civili i pripadnici hrvatskih oružanih snaga te iz navedenih pro-

storija „Veleprometa” izveli 48-godišnjeg hrvatskog državljanina, tada 21-godišnjeg zarobljenog pripadnika I. gardijske brigade Hrvatske vojske, koji je ondje doveden s poljoprivrednog dobra „Ovčara” te ga odveli u kuću u Vukovaru, u naselju Sajmište, u kojoj je bio smješten dio pripadnika navedene srpske paravojne postrojbe.

Osumnjičeni državljaniin Srbije i drugi pripadnici srpske paravojne postrojbe „Leva supoderica” su spomenutog hrvatskog državljanina u navedenoj kući psihički i fizički zlostavljali udarajući ga rukama i nogama po cijelom tijelu, udarajući ga puškom „pumpericom” po glavi, paleći mu dijelove tijela otvorenim plamenom upaljača i svijeća uslijed čega je hrvatski državljaniin trpio veliku i intenzivnu bol. Također su ga staklenom bocom udarili u glavu, od kojeg udarca se boca razbila, da bi mu potom odlomljenim komadom boce zadali više reznih rana po desnoj ruci i leđima.

Nakon opisanog zlostavljanja i velikih patnji odveden je u logor u Republiku Srbiju u kojem je, zajedno s drugim zarobljenicima s područja Vukovara, bio zatočen do razmjene 1992. godine.

Protiv osumnjičenog 50-godišnjeg državljanina Republike Srbije, koji nije dostupan tijelima progona Republike Hrvatske, podnijeta je kaznena prijava zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku.

Осумњичени је Недељко Стојсављевић звани „Белгија” из Руме

Веритас инфо

ДАРДА – СЛУЧАЈ „В.Б”

Večernji list, 18.10.2018.

ZA RATNI ZLOČIN U DARDI PRIJAVLJEN V.B., KOMANDIR MJESNE STANICE MILICIJE

Istražitelji vjeruju, naime, kako komandir nije spriječio ni sankcionirao ubojice petorice hrvatskih civila te jednog pripadnika Specijalne jedinice policije PU osječko-baranjske

Za ratni zločin u Dardi nad peatoricom civila i jednim hrvatskim policajcem, osumnjičen je V.B. (61), dvojni državljaniin Hrvatske i Srbije. Izvijestio je to MUP nakon kriminalističkog istraživanja. U inkriminirano doba, od rujna 1991. do ožujka 1992., V.B. je bio komandir

Stanice milicije u Dardi, a propustio je, sumnja se, „voditi dužnu skrb o osobama koje su pripadnici milicije protupravno lišili slobode i zarobili, mučili i na kraju ubili”.

Istražitelji vjeruju, naime, kako komandir nije spriječio ni sankcionirao ubojice petorice hrvatskih civila – Đure Lalića (1931.), Zdravka Gerenčira (1958.), Zvonka Fučeca (1960.), Ilije Lukača i Josipa Banića (1942.) te Franje Majsana (1960.), pripadnika Specijalne jedinice policije PU osječko-baranjske.

Posmrtni ostaci Đure Lalića i Josipa Banića ekshumirani su na grobljima u Belom Manastiru i Dardi, u travnju 1998. i listopadu 1999. godine, a obdukcijom je utvrđeno da su obojica preminula nasilnom smrću. Posmrtni ostaci Zdravka Gerenčira, Zvonka Fučeca, Ilije Lukača i Franje Majsana još uvijek nisu pronađeni priopćio je MUP.

Sumnjiči ga se za ratni zločin protiv civilnog stanovništva te protiv ratnih zarobljenika, na štetu pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova RH. Podnesena je, stoga, kaznena prijava Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku.

ШИБЕНИК – СЛУЧАЈ „РАЈЧЕВИЋ И ДР”

Slobodna Dalmacija, 16.10.2018.

ADMIRALU JNA OSAM GODINA ZATVORA ZA GRANATIRANJE ŠIBENIKA

Slobodan Rajčević (66), admiral i bivši zapovjednik 20. graničnog mornaričkog divizionu tzv. JNA, osuđen je jučer u odsutnosti na splitskom Županijskom sudu na osam godina zatvora zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, odnosno granatiranja Šibenika u rujnu 1991. godine.

Njegov tadašnji podčinjeni Čedomir Borojević, u to vrijeme zapovjednik patrolnog čamca PČ 180, osuđen je na četiri godine zatvora. Borojeviću, koji se od 16. ožujka 2017. godine nalazi u istražnom zatvoru na Bilicama, pritvor je produžen.

Odlučilo je tako tročlano sudsko vijeće pod predsjedanjem sutkinje Višnje Strinić koja je Borojeviću, kojeg su iz zatvora doveli u lisičinama, kazala da je nepobitno u postupku utvrđeno, kako na osnovi njegove obrane, tako i na temelju drugih iskaza svjedoka i materijalnih dokaza, da su on u Rajčević počinili ratni zločin.

Naime, Rajčević je osobno zapovjedio posadi PČ-a 173, ali i posadi patrolnog čamca 180 kojoj je zapovijedao Borojević, da 16. i 17. rujna 1991. godine uplove u šibensku luku i otvore vatru po gradu „bez izbora cilja”.

Konkretno, optužnica je teretila Rajčevića da je zapovjedio Borojeviću da izvrši napad na grad Šibenik paljbom iz svog raspoloživog oruđa s ciljem zastrašivanja civilnog stanovništva, uništavanja njihove imovine i zauzimanja grada. Borojević je zapovijed prenio posadi svog broda, dok je Rajčević, osobno, nalazeći se kao zapovjednik na patrolnom čamcu PČ173 „Koprivnik”, tu zapovijed izdao posadi tog patrolnog čamca.

S oba je patrolna čamca potom otvorena topnička vatra po Šibeniku i iz topova tipa „Bofors” kalibra 40 mm i četvorocijevnih topova kalibra 20 mm, a pucalo se dva do tri sata svakog od dva navedena dana.

Zbog toga je došlo, stajalo je u optužnici, do ugrožavanja života

građana te do velikih materijalnih oštećenja stambenih, gospodarskih i objekata sa statusom spomenika kulture. Osim stanova građana Šibenika, projektili s patrolnih čamaca pogodili su i oštetili benzinsku crpku Ine na rivi, zgradu kina „Šibenik”, objekte „Luke” Šibenik, „Vinoplod-Vinarije” Šibenik, kao i kupolu katedrale Sv. Jakova i samostan sv. Frane.

Borojević jučer na izricanju presude ništa nije komentirao, ali je prošlog tjedna iznoseći obranu kazao da se kaje, da mu je žao zbog svega, ali da se bojao odbiti Rajčeviću zapovijed da ne bi „završio kao neki drugi”. Također je naveo da zahvaljuje „Svevišnjem što nije bilo ljudskih žrtava”.

Ostao je u cijelosti pri obrani koju je dao pred DORH-om. U njoj je, među ostalim, naveo da nije imao predodžbu kakvo je bilo razaranje u gradu Šibeniku i da mu je jasno da pucanje po gradu ne može biti ništa drugo nego ratni zločin te da on ne bježi od odgovornosti, no da je njegova savjest čista jer da nije naredivao otvaranje vatre s broda ako oni nisu bili isprovocirani.

ГОРЊА БУЧИЦА – ?

Banija, Portal 53, 05.10.2018.

DOVRŠENO KRIMINALISTIČKO ISTRAŽIVANJE RATNOG ZLOČINA U GORNJOJ BUČICI

SISAK – Policijski službenici Policijske uprave sisačko-moslavačke dovršili su kriminalistička istraživanja vezana za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, koje je u prvoj polovici studenoga 1991. godine, neutvrđenog dana počinjeno na području Gline u mjestu Gornja Bučica. O tome su danas na konferenciji za novinare izvijestili načelnik Policijske uprave sisačko-moslavačke Luka Pešut i voditelj

Službe kriminalističke policije Igor Pasanec.

„U sklopu kriminalističkih istraživanja, utvrđeno je da tijekom trajanja oružanog sukoba između regularnih policijskih i vojnih postrojbi Republike Hrvatske i oružanih paravojnih formacija tzv. SAO Krajine, tada 29-godišnjak, kao zapovjednik voda minobacača u Teritorijalnoj obrani Gline, imajući stvarne ovlasti zapovijedanja i nadzora nad pripadnicima svoje postrojbe, nije podu-

zeo sve radnje kojima bi spriječio napad na ljudske živote i imovinu. Trojica pripadnika njegove postrojbe, tada svi 41-godišnjaci, te drugi za sada nepoznati pripadnici te jedinice, iz dvorišta i dvije obiteljske kuće u Gornjoj Bučici izveli su četvero civila, dva muškarca u dobi od 20 i 50 godina (sina i oca Branka i Stjepana Rožankovića) i dvije žene u dobi od 62 i 70 godina (susjede Maru Rožanković i Anu Dobrenić, koje su ubijene jer su bile svjedoci). Ci-

vile su odveli do starog napuštenog rova na obližnjoj livadi gdje su ih hicima iz vatrenog oružja usmrtili, a potom iz dvorišta jednog od ubijenih ukrali traktor i drugu poljoprivrednu mehanizaciju. Tijela ubijenih ekshumirana su 1997. godine iz masovne grobnice u Gornjoj Bučici”, izvijestio je načelnik Pešut, prenosi „Portal 53”.

Dodao je kako su tijelima kaznenog progona Republike Hrvatske trojica osumnjičenih, danas 56-godišnjak i dvojica 68-godišnjaka, nedostupni, dok je četvrti osumnjičeni preminuo. Policija je protiv njih podnijela kaznenu prijavu Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu. (Policija ne navodi identitet osumnjičenih, uz obrazloženje da su počinitelji trenutno nedostupni, a

za njima su raspisane međunarodne tjeralice).

Voditelj Službe kriminalističke policije Igor Pasanec kazao je kako je motiv ovog zločina bilo koristoljublje.

„Dana 28. rujna podignuta je optužnica i u predmetu protiv dvojice pripadnika specijalne milicije tzv. SAO Krajine koji su usmrtili obitelj Kozbašić na području Petrinje i gdje je motiv također bilo koristoljublje – ubijenima su otuđili osobno vozilo i vrijednosti koje su imali. Ovaj predmet je dio strateške procjene naše Policijske uprave, prioriteta kojima se bavimo intenzivno i kontinuirano i dobar rad se vidi kroz prezentaciju načelnika, a epilog kvalitete rada je vidljiv kroz ove optužnice koje pristizu, što znači da su dokazi koje mi

prikupljamo adekvatni da počinitelji budu presuđeni za ono što su napravili”, dodao je Pasanec.

Na novinarsko pitanje ima li možda tempiranje ovih kaznenih prijava za ratne zločine veze s najavljenim skorašnjim prosvjedom u Vukovaru, Pasanec odgovora kako nema i kako je riječ o istragama koje traju već dugi niz godina, a provode se u koordinaciji s Državnim odvjetništvom.

„Ne utječu javno mnijenje ili politika, nego jednostavno trenutak kada imamo dovoljno materijalnih dokaza da bismo mogli prijaviti počinitelja”, rekao je Pasanec, dodajući kako je riječ o složenim istragama i kako se radi o počiniteljima koji su nedostupni, jer se nalaze izvan Republike Hrvatske.

ПЕТРИЊА – СЛУЧАЈ ?

Jutarnji list, 02.10.2018.

NAPOKON PODIGNUTA OPTUŽNICA ZA SVIREPI ZLOČIN U PETRINJI 1991.

Srpski specijalci upali su u kuću i smaknuli cijelu obitelj!

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu podiglo je, 27 godina nakon počinjenja svirepog zločina, optužnicu protiv dvojice državljana Republike Srbije, starih 71 i 62 godine zbog ratnog zločina u Petrinji 1991. godine.

Okrivljenike se tereti da su noću sa 4. na 5. studenog 1991. kao pripadnici specijalne jedinice milicije tzv. SAO Krajine došli do kuće u Petrinji na adresi Ivana Meštrovića 11 u kojoj su zatekli članove obitelji Kozbašić, koje su usmrtili pucajući iz svog osobnog naoružanja.

Dvojica optuženih za počinjenje ratnog zločina, ušla su u kuću Koz-

bašića te u prizemlju kuće ubili djeću, 9-godišnjeg Alenu, a u potkrovlju 13-godišnju Tamaru, te njihove roditelje Milana Kozbašića (1952.) i Gordanu Kozbašić, rođenu Grbić (1954.) Svi su ubijeni iz tzv. škorpion-a – hicem iz blizine u glavu, kroz jastuk.

U vrijeme ubojstva Petrinja je već gotovo dva mjeseca bila okupirana. Zauzele su je snage JNA i teritorijalne obrane, a Milan Kozbašić, Hrvat po nacionalnosti, ostao je sa svojom obitelji, suprugom Gordanom, koja je bila Srпкиnja, te djecom Alenom (8) i Tamarom (13) u svom domu u Ulici Ivana Meštrovića.

Kako stoji u optužnici, ubojice su, kada bježali s mjesta zločina, ukradli odjeću svojih žrtava, te Milanov zlatni lanac. Milan Kozbašić je do izbijanja rata imao gostionicu u Petrinji. Njegova supruga Gordana radila je kao medicinska sestra u Domu zdravlja.

Budući da dvojica optuženih pripadnika srpske paravojske nisu dostupni hrvatskom pravosuđu, Županijsko državno odvjetništvo je zatražilo da im se odredi istražni zatvor. Određivanje istražnog zatvora preduvjet je za raspisivanje tjeralice za njima jer su nedostupni hrvatskim vlastima.

МИЉЕВЦИ – СЛУЧАЈ „ХАРАМБАШИЋ”

m.sibenik.in, 21.09.2018.

NA MILJEVCIMA SU IH RANJENE MUČILI DO SMRTI

Odjel ratnih zločina šibenske policije u koordinaciji sa Županijskim državnim odvjetništvom prijavio

je Dragana Harambašića, srpskog državljana zbog sumnje da je kao komandant 75. motorizirane briga-

de 'RSK' počinio ratni zločin protiv zarobljenika, dvojice pripadnika MUP-a Zorana Mrvice i Šime Mamuta koji su preminuli od posljedica zlostavljanja u veljači 1993. godine u mjestu Popovići, priopćili su danas

iz Policijske uprave šibensko-kninske ne otkrivajući ime prijavljenog komandanta.

Sumnjiči ga se da nije poduzeo nikakve mjere kada su nepoznati pripadnici 75. brigade u mjestu Popovići, tijekom oružanog sukoba iz zasjede protupravno lišili slobode vatrenim oružjem ranjenu dvojicu pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova RH 24-godišnjeg Zorana Mrvicu i 26-godišnjeg Šimu Mamuta te su ih fizički i psihički zlostavljali.

Osumnjičeni je, u svojstvu komandanta 75. motorizirane brigade RSK, od 17. prosinca 1992. do 19. srpnja 1993. godine, imao stvarnu i faktičnu vlast zapovijedanja i nadzora nad pripadnicima postrojbi kojima je zapovijedao i koje su mu bile podređene. S toga osnova sumnjiči ga se da 3. veljače 1993. godine nije poduzeo nikakve nužne i razumne mjere kada su nepoznati pripadnici 75. motorizirane brigade vojske RSKe na Miljevcima, u mjestu Popovići, tijekom oružanog sukoba,

iz zasjede protupravno lišili slobode vatrenim oružjem ranjenu dvojicu pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, te su ih fizički i psihički zlostavljali, priopćili su iz policije.

Zbog posljedica zlostavljanja, Zoran Mrvica je od zadobivenih ozljeda tijekom ranjavanja i fizičkog zlostavljanja preminuo na mjestu događaja, dok je Šime Mamut, nakon zadobivenih ozljeda uslijed ranjavanja i fizičkog zlostavljanja još davao znakove života.

U takvom teškom stanju Šimu Mamuta su pripadnici 75. motorizirane brigade vojske RSKe odvezli u Oklaj, a potom u bolnicu u Kninu, gdje je 4. veljače 1993. godine zaprimljen na odjel Jedinice intenzivnog liječenja (JIL), gdje je od zadobivenih ozljeda isti dan preminuo. Tijela Zorana Mrvice i Šime Mamuta su 29. srpnja 1993. godine razmijenjena u Otočcu posredstvom djelatnika UN-a.

Kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je da osumnjičeni, nakon

zarobljavanja pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, nije spriječio njihovo tjelesno i psihičko zlostavljanje, a potom i usmrćivanje, iako je to bio dužan spriječiti i za to je imao moć i ovlasti. Osumnjičeni nije poduzeo nikakve nužne i razumne mjere da se takvi zločini spriječe, suzbiju i kazne. Time je pristao, da njemu podređene postrojbe i njihovi pripadnici nastave s takvim postupanjima ujedno pristajući i na posljedice takvog protupravnog postupanja. Također, time je potakao i ohrabrio njemu podčinjene pripadnike vojske da u to vrijeme na području grada Drniša, drniških i ružičkih sela počine ovakav zločin, kao i brojne druge ratne zločine.

Osumnjičeni je nedostupan tijelima kaznenog progona Republike Hrvatske, a policija će protiv njega podnijeti posebno izvješće, kao nadopunu ranije podnijetoj kaznenoj prijavi.

ЧИСТА ВЕЛИКА – СЛУЧАЈ „БАЉКОВИЋ”

Šibenik.in, 19.09.2018.

PODIGNUTA OPTUŽNICA PROTIV SRPSKOG VOJNOG POLICAJCA KOJI JE 1991. PROTUTENKOVSKIM MINAMA RAZORIO CRKVU U ČISTOJ VELIKOJ

Zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva u Čistoj Velikoj koje je u studenom 1991. počinio državljaniin Srbije i Australije protiv njega je Županijsko državno odvjetništvo u Splitu podiglo optužnicu pred tamošnjim Županijskim sudom.

U konkretnom spisu Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, u kojem je upućen u rad zamjenik županijskog državnog odvjetnika u Šibeniku, nakon dovršene istrage, podignulo je dana 13. kolovoza optužnicu pred Županijskim sudom u Splitu protiv državljanina Srbije i Australije sa prebivalištem u Australiji rođenim 1951. godine zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120. st. 2. OKZ RH – doznajemo od Emilija

Kalabrića, glasnogovornika Županijskog državnog odvjetništva u Šibeniku.

Optuženom se stavlja na teret da je u studenom 1991. godine u Čistoj Velikoj kao pripadnik Vojne policije 2. brigade Teritorijalne obrane koja je bila u sastavu 9. korpusa Knin, tzv. 'INA', u crkvu Svete Ane postavio i aktivirao dvije protutenkovske mine, a uslijed eksplozije je crkva u cijelosti srušena pa je tako kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata i okupacije izvršio napad na objekt posebno zaštićen međunarodnim pravom.

Riječ je o državljaninu Srbije, rođenom u Đevrskama, koji ima i australsko državljanstvo gdje trenutačno i živi.

Inače, crkva sv. Ane u Čistoj Velikoj izgrađena je 1968. godine, a nakon što je do temelja srušena u Domovinskom ratu od 2001. do 2003. godine sagrađena je nova crkva na drugom mjestu.

Podsjetimo, od 1991. godine u Hrvatskoj je zbog ratnih zločina pokrenut kazneni postupak protiv 3.556 osoba, a protiv njih 125 postupak se vodio zbog zločina počinjenih na šibenskom području, stoji u izvješću Državnog odvjetništva objavljenom prošle godine.

Према сазнањима Веритаса оптужени се зове **Баљковић Милоша Дринко (1951)**.

Веритас инфо

ЈОШЕВИЦА – СЛУЧАЈ „ЖАРКОВИЋ И ДР”

Jutarnji list, 17.09.2018.

DVOJICA PRIPADNIKA SRPSKIH PARAVOJNIH POSTROJBI OSUĐENA NA PO 15 GODINA ZATVORA, A TROJICA OSLOBOĐENA

Sudac Tomislav Juriša izrekao je danas nepravomoćnu presudu za ratni zločin počinjen 16. prosinca 1991. godine u banijskom selu Joševici kada je ubijena 21 osoba hrvatske nacionalnosti, a preživjela je jedino Anka Šiftar koja je i bila jedan od krunskih svjedoka tog zločina.

Na po 15 godina zatvora nepravomoćno su osuđeni pripadnici izviđačko-diverzantske grupe paravojnih srpskih postrojbi Dušan Žarković (58) i Bogdan Jednak (49), a optužbe za zločin oslobođeni su George Nashid Kamal (45), Miroslav Malobabić (42) i Dejan Sladović (42).

Kako je u usmenom obrazloženju presude rekao sudac Juriša, riječ je o jednom od najgorih zločina u Domovinskom ratu, pri čemu su tri žrtve, unuci Anke Šiftar, imali su

16, 18 i 21 godinu, a zločin je počinjen s ciljem da se zastraši preostalo hrvatsko stanovništvo na Banovini. U njegovu planiranju sudjelovali su tadašnji politički vojni i obavještajni vrh tzv. SAO Krajine i Vlade Srbije.

Sve to utvrđeno je tijekom dokaznog postupka, a zanimljivo je bilo da je sin Anke Šiftar bio oficir JNA koji je kasnije vodio vlastitu istragu o tom zločinu, a otac Bogdana Jedinaka bio je vozač Hitne pomoći koji je jednu od žrtava vozio u bolnicu u Banja Luku što je, kaže sudac Juriša, bilo vrlo indikativno.

Inače, počinitelji su bili pomno odabrani za ovaj zločin, koji su počinili automatskim oružjem s prigušivačem. Bili su pripadnici skupine Jose Kovačevića koji je bio etnički Hrvat u čijoj jedinici je bilo osoba raznih nacionalnosti, a Dušan Žar-

ković bio je oženjen Hrvaticom pa se smatralo da se na taj način morao dokazivati svojim sUN-arođnjacima.

Obojici opuštenih određeno je plaćanje sudskih troškova u iznosu od po 5000 kuna, a svima se sudilo u odsutnosti.

ОВЧАРА – СЛУЧАЈ „ДУКИЋ”

B92, Beta, 14.09.2018.

DRŽAVLJANIN SRBIJE OKRIVLJEN ZA RATNI ZLOČIN U OVČARI

Zagreb — Protiv državljanina Srbije i Hrvatske, bivšeg pripadnika srpskih paravojnih formacija, podneta krivična prijava zbog sumnje da je počinio ratni zločin.

Kako je saopštila hrvatska policija, sumnja se da je 49-godišnjak, kao pripadnik srpskih paravojnih jedinica, u večernjih satima 20. novembra 1991. iz hangara na poljoprivrednom dobru Ovčara izveo pripadnika vukovarske 204. brigade Damira Kovačića zvanog Kole, odveo ga do obližnjeg kanala i ubio ga ispalivši u njega više hitaca.

Policija navodi da je Damir Kovačić ranije tog dana, zajedno s drugim pripadnicima hrvatskih snaga i civila,

dovezen iz Medicinskog centra Vukovar u hangare na Ovčari.

Njegovi posmrtni ostaci do danas nisu pronađeni.

Osumnjičeni, koji ima dvojno državljanstvo Hrvatske i Srbije, nije dostupan hrvatskoj policiji.

Ova prijava došla je nedugo pošto je gradonačelnik Vukovara Ivan Penava iz vladajuće Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) za 13. oktobar u tom gradu najavio protest zbog sporosti državnih institucija u sankcionisanju ratnih zločina u Vukovaru.

Iako u HDZ zasad kažu da Penava neće snositi sankcije zbog svoje najave koja se smatra otvorenom kritikom Vlade koju vodi HDZ, u pojed-

nim medijima najava protesta tumači se kao direktni udar na Vladu premijera Andreja Plenkovića.

Večernji list danas je objavio da se na dan najavljenog protesta u Vukovaru održavaju tradicionalne „24. svehrvatske sportske igre invalida domovinskog rata” koje organizuje udruženje ratnih invalida Hvidra, što znači da tada u Vukovaru biti ratni invalidi iz cele Hrvatske.

List ocenjuje da su „ako su u HDZ-u (i) imali dileme da je protest koji je gradonačelnik Ivan Penava najavio za 13. oktobar u Vukovaru njegova spontana solo akcija, juče (po saznanju o skupu ratnih invalida) odagnali sve sumnje”.

По сазнањима Веритаса оптужени се зове **Никола Дукић**.

Веритас инфо

ДОБРОПОЉЦИ – СЛУЧАЈ „ГАЋЕША”

DIC Veritas, 24.06.2018.

ОБУСТАВЉЕНА ИСТРАГА ПРОТИВ ДУШКА ГАЋЕШЕ

Жупанијско државно одвјетништво у Сплиту, рјешењем број: КДО10/2016. Од 23.04.2019. у недостатку доказа ОБУСТАВИЛО је истрагу против ДУШКА ГАЋЕШЕ због кривичног дјела ратног злочина

на против цивилног становништва. Теретило га се да је 06.02.2019. у селу Допропољци, заједно са Велимиром Добрићем, Гораном Добрићем и Драганом Ергићем, учествовао у убиству Анте Ивковића (83).

Жупанијски суд у Сплиту је рјешењем број: Кир Рз11/19. од 24.04.2019, против Гаћеше је укинуо истражни затвор и истога дана пуштен је на слободу. Гаћеша је ухапшен 24.06.2018. године на граничном прелазу Батровци приликом уласка из Србије у Хрватску.

КНИНСКИ ЗАТВОР – СЛУЧАЈ „ЗЕЛЕНБАБА”

Šibenski portal, 09.07.2019.

КАЗНЕНА ПРИЈАВА ПРОТИВ ЧЕТВОРИЦЕ СУПОВАЦА

Полцијски службеници Одјела ратних злочина Службе криминалистичке полиције Полицијске управе шибенско-книнске су, у координацији с Жупанијским државним одвјетништвом у Шибенику, довршили криминалистичко истраживање везано уз казнено дјело ратног злочина против ратних заробљеника, четворце припадника Министарства унутарњих послова Републике Хрватске, у книнском затвору ‘Стара болница’, приопћено је из Полицијске управе шибенско-книнске.

Проведеним криминалистичким истраживањем утврђена је основана сумња да су сада 62-годишњак, 53-годишњак, 55-годишњак и 54-годишњак, током Домовинског рата, односно током ружа и listopada 1991. године почили казнено дјело ратног злочина против ратних заробљеника на штету четворце припадника МУП-а RH..

Осумњиченом 62-годишњаку се ставља на терет да је као тадашњи секретар СУП-а Книн, у периоду од 27. ружа до 14. listopada 1991. године знао да њему подчинјени припадници СУП-а Книн, међу којима и осумњичени 53-годишњак, физички и психички злостављају ранјене заробљене припаднике МУП-а RH те као особа која је имала моћ и овласти наведено злостављање није спрјечио нити подuzeо мјере којима би се спрјечио такво поступање, чиме је пристао и на послједице таквог protуправног поступања, а то су вишестру-

ке тјелесне озлједи и психичке трауме заробљених припадника МУП-а.

Осумњиченом 55-годишњаку се ставља на терет да је као тадашњи заповједник Округног затвора Книн ‘Стара болница’ у периоду од 14. listopada до 2. студеног 1991. године знао да њему подчинјени затворски стражари, међу њима и осумњичени 54-годишњак, физички и психички злостављају ранјене заробљенике хрватске народности те као особа која је имала моћ и овласти наведено злостављање није спрјечио нити подuzeо мјере којима би се спрјечио такво поступање, чиме је пристао и на послједице таквог protуправног поступања, а то су вишеструке тјелесне озлједи и психичке трауме заробљеника.

Наиме, током оружаног напада агресорских војних постројби такозване Републике српске крајине и окупације Дрњиша, заробљена су ранјена четворца припадника МУП-а RH, а потом одведени у болницу Книн. Током њиховог превоза до болнице, у неколико наврата су их злостављали резервисти непријатељске војске на начин да су их ударили kundacima, рукама и чизмама. По доласку у Книн одведени су у ‘Јужну касарну’ на испитивање гдје су их батинали резервисти ЈНА и ТО. Недуго затим су одведени у книнску болницу ‘Свети Сава’ гдје су их током боравка злостављали чувари испред болничких соба, односно припадници СУПа Книн, међу којима и осумњичени 53-годишњак, а на начин да

су свакодневно улазили у собу те их психички и физички злостављали говорећи им да су покршени Срби, ударили их kundacima, присиљавали да у устима држе и гутају врелу воду те их ударили дрвеним palicama.

Након десетак дана боравка у болници, тројца припадника МУП-а RH су премјештени у Округни затвор ‘Стара болница’, гдје су их затворски чувари, међу којима и осумњичени 54-годишњак те резервисти наставили злостављати, свакодневно улазећи у собе/ћелије те ударајући их рукама, чизмама и palicama, све до њихове размјене дана 2. студеног 1991. године у Pakovom selu.

Четврти припадник МУП-а остао је у болници ‘Свети Сава’ на lijeчењу, током којег га је осумњичени 53-годишњак наставио злостављати батинањем. Од послједица злостављања оштећена четворца припадника МУП-а су 50 до 80 посто трајни инвалиди.

Осумњичени, за сада, нису доступни нашим правосудним тијелима, а против њих је поднијета казнена пријава Жупанијском државном одвјетништву у Сплиту, наводи се у приопћенју из Полицијске управе шибенско-книнске.

Према Веритасовим сазнањима, првоосумњичени је МИЛЕНКО ЗЕЛЕНБАБА, а другоосумњичени је СТЕВО ПЛЕЈО. Још нисмо утврдили имена преостале двојице осумњичених.

Веритас инфо

ГЛИНА – СЛУЧАЈ „ШИЛТ”

Hina, 10.07.2019.

SVJEDOKINJA NA SUĐENJU ZA RATNE ZLOČINE NIJE MOGLA POTVRDITI TKO JE SUDJELOVAO U NAPADU NA SELA U OKOLICI GLINE

Svjedočenjem Kate Šantek, koja je ustvrdila kako ne može utvrditi tko je sudjelovao u napadu na hrvatska sela u okolici Gline, u srijedu je na Županijskom sudu nastavljeno suđenje u odsutnosti Siniši Martiću zvanom Šilt, optuženom za ratne zločine nad civilima u selima Donji i Gornji Viduševac u rujnu 1991. te u selu Donja Bučica u studenom iste godine.

"U vrijeme napada na Donji Viduševac bila sam s majkom, s kojom sam se sakrila u šumu nakon što je kroz mjesto protutnjala vojska u šarenim odorama. Dva dana nakon napada zapaljena nam je kuća, a prije paljenja vidjela sam kako dolaze trojica muškaraca u civilu pa sam se s majkom sakrila u živici. Vidjela sam kako su osobe u šarenim odorama ustrijelile mojeg rođaka Pavla Krznarevića, dok se ostalih detalja ne mogu sjetiti", ispričala je Kata Šantek.

Svjedokinja je rekla da je za vrijeme napada nosila svoju nepokretnu majku to mjesta Sovina Mala te kako nije prepoznala nikoga od onih

koji su sudjelovali u napadu na selu. "Ukoliko sam nekoga od njih i poznavala, u tom trenutku nisam mogla prepoznati o kome se radi", kazala je.

Upitana poznaje li optuženog Sinišu Martića zvanog Šilt, svjedokinja je rekla kako je čula za njega te da su njegovi roditelji živjeli u Glini.

"Možda sam ga i vidjela, a kako ne znam kako on izgleda, ne mogu reći jesam li ga vidjela tijekom napada. Provela sam nekoliko dana u zatvoru u Glini, ali budući da ne znam kako optuženi izgleda, ne mogu ni reći jesam li ga vidjela u zatvoru. Čula sam za 'Šiltove', ali ne znam tko su bili njezini pripadnici", zaključila je svjedokinja.

Siniša Martić zvani Šilt tereti se da je 30. 09. 1991. kao zapovjednik postrojbe 'Šiltovi' po zapovijedi generala JNA Dušana Koturovića napao civilno stanovništvo Gornjeg i Donjeg Viduševca, protjerao ih, opljačkao im imovinu i uništio objekte.

Optužen je i daje 19. studenog 1991. u Donjoj Bučici kao zapovjed-

nik 'Šiltova', nakon što je od žene s vidljivim duševnim poteškoćama, inicijala V. M. prilikom ispitivanja u logoru KPD Glina dobio informaciju da se u njenoj kući navodno krije 20 hrvatskih vojnika, ženu izveo iz logora i zajedno sa 40 pripadnika svoje postrojbe doveo do kuće.

Tada joj je naredio da uđe u kuću, iako ništa nije ukazivalo da se unutra skrivaju hrvatski vojnici, naredio pripadnicima svoje postrojbe da iz svog raspoloživog oružja zapucaju. Prema kući je ispaljeno više hitaca iz automatskog oružja i ručnih raketnih bacača, a bačeno je i nekoliko bombi, pri čemu su V. M. i njezina majka poginule.

ЦЕТИНГРАД „?”

Karlovački.hr, 17.07.2019,

OSUMNJIČENI ZA MINIRANJE CRKVE U CETINGRADU 1991. GODINE

Dvojicu muškaraca sumnjiči se za počinjenje kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva

Policijski službenici Policijske uprave karlovačke su, u suradnji sa Županijskim državnim odvjetništvom u Rijeci, proveli kriminalističko istraživanje nad dvojicom muškaraca starim 54 i 47 godina, koje sumnjiče za počinjenje kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva opisanog u članku 120. st. 2. OKZ-a RH, kažnjivog po stav-

ku 1., na način da su za vrijeme rata i okupacije 1991. godine realizirali napad na objekt posebno zaštićen međunarodnim pravom.

Naime, 54-godišnjaka se sumnjiči da je kao zapovjednik jednog od diverzantskih vodova Štaba Teritorijalne obrane 1991. godine u Cetinogradu, za vrijeme oružane agresije tzv. „JNA” i naoružanih paravojnih snaga na Republiku Hrvatsku, a neposredno nakon zauzimanja mjesta Cetingrad iz kojeg je protjerano

stanovništvo hrvatske nacionalnosti, protivno odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata izdao zapovijed 47-godišnjaku, kao zapovjedniku inženjerijske grupe u sastavu njegova Diverzantskog voda, da minira i sruši Župnu crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije u Cetingradu, što je on zajedno sa članovima svoje inženjerijske grupe i učinio.

Županijskom državnim odvjetništvu u Rijeci proslijeđeno je posebno izvješće, a za osumnjičenim osobama, obzirom da su nedostupni državnim tijelima Republike Hrvatske, raspisana je potraga.

ХАПШЕЊА И ЕКСТРАДИЦИЈЕ КРАЈИШКИХ СРБА ПО ИНТЕРПОЛОВИМ ПОТЈЕРНИЦАМА

БРАНКО БОГУНОВИЋ (ЧЕШКА)

Веритас инфо, 20.09.2018.

САОПШТЕЊЕ ПОВОДОМ ХАПШЕЊА БРАНКА БОГУНОВИЋА

Прије два дана на аеродрому у Прагу, чешка полиција ухапсила је Србина Богуновић Бранка (1965) због наводно почињеног ратног злочина над цивилним становништвом у рату 90тих година на подручју Бенковца.

Према подацима које смо данас добили од породице, Бранко је у ухапшен приликом доласка из Канаде у посјету сину који студира у Чешкој.

Према документацији којом располеже Веритас против Бранка и још 22 припадника „Мartiћеве милиције” 26.12.2003. године Жупанијско државно одвјетништво Задар подигло је оптужницу, која их терети да су 2. септембра 1991. године у мјесту Какма код Полаче, судјеловали у заробљавању и злостављању Радослава и Зорана Бобановића, те њиховом спровођењу и испитавању у станицама милиције у Стабњу и Бенковцу, одакле су спроведени у кнински затвор, из којег су након 40ак дана отишли

у размјену. Рјешењем Жупанијског суда у Задру од 29. јуна 2009. године поступак је обустављен против 14 оптуженика, док су под оптужбом, поред Богуновић Бранка, остали: Тинтор Никола (1964), Новаковић Јово (1956), Веселиновић Славко (1960), Тепша Невен (1970), Жежељ Гојко (1960), Тинтор Душан (1967), Прилић Димитар (1962) и Црнобрња Свемир (1966).

Од пријатеља ухапшеног Богуновића сазнали смо да је до лета 1991. године био запослен у Задру као редовни милиционер, одакле је због настале ситуације са породицом избјегао у Републику Србију, гдје је боравио неколико мјесеци, па тако и у инкриминирано вријеме, а тек потом се вратио у Бенковац, гдје је наставио радити такође као милиционер.

У вријеме акције „Олуја”, ухапшени Богуновић је поново избјегао у Србију, одакле је послје НАТО агресије на СРЈ, иселио у Канаду.

Ухапшени се налазио на списку Државног одвјетништва Републике Хрватске осумњичених, осуђених и оптужених за ратне злочине са стањем на дан 31. марта 2013. године, на којем је било 1.577 имена.

На основу међународних потјерница које је расписао Биро Интерпола у Загребу, широм свјета до сада је ухапшено 169 Срба, од којих је 61 екстрадиран у Хрватску. Од екстрадираних до сада је против 23–ице поступак обустављен или је оптужба одбијена, углавном након преквалификације дјела ратног злочина у оружану побуну, што има за последицу губитак обештећења за вријеме проведено у притвору. Оволики број обустава поступака против лица са Интерполових потјерница указује и на злоупотребу Интерпола од стране Хрватске. Тренутно се у хрватским затворима због крив. дјела ратних злочина налази 28 лица српске националности, припадника бивших ЈНА и СВК, од којих је 19 правоснажно осуђено, док су остали под истрагом, оптужбом или чекају правоснажност пресуда.

Zadarski.hr, 28.11.2018.

ОПТУЖЕНИК ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ У BENKOVCU IZRUČEN HRVATSKOJ

Bivši pripadnik tzv. „Martićeve milicije”, 53–годишnji Branko Bogunović, kojeg zadarsko tužiteljstvo optužnicom iz 2003. tereti za ratni zločin nad civilnim stanovništvom na benkovačkom području u petak je iz Češke, gdje je bio u ekstradicijskom pritvoru, izručen Hrvatskoj. Bugunović je doveden u Split gdje mu je određen istražni zatvor, po-

tvrdio nam je glasnogovornik Županijskog suda u Splitu Damir Romac.

Najprije će se odlučivati o žalbi na rješenje o pritvoru nakon čega će se zakazati ročište u postupku kojeg će na Županijskom sudu u Splitu voditi sutkinja Ivona Rupić – rekao je Romac.

Češke vlasti izručile su Bogunovića Hrvatskoj nakon što je u rujnu uhićen na aerodromu u Pragu temeljem Europskog uhidbenog naloga u trenutku kad je doputovao iz Kanade, gdje živi i radi zadnjih 18 godina. u posjet sinu koji studira u Češkoj.

Protiv Bogunovića, inače rodom iz okolice Benkovca, i još 22 pripadnika tzv. Martićeve milicije 26. prosinca 2003. tužiteljstvo u Zadrui podiglo je optužnicu kojom ih tereti da su 2. rujna 1991. u mjestu Kakma

код Полаче судјелоуали у заробљавању и злостављању Радослава и Зорана Бобановића, који су спроведени и испитивани у полицијским постајама у Стабњу и Бенковцу.

Они су потом одвезени у кински затвор, а након 40ак дана отишли су у размјену заробљеника.

Ја сам само једна жртва у великом броју хрватских жртава. Вјерујем како ће у поступку бити приказане све ваљане чињенице, потом да ће пресуда бити онаква какву жртве очекују, изјавио је Радослав Боба-

новић, бивши начелник општине Полача, рavnатељ Финансијске полиције у Задру и предсједник подружнице Хрватског друштва логораша за Задарску и Шибенско-книнску жупанију који је у затвору био 1991. године.

Рјешењем суда у Задру од 29. липња 2009. поступак је обустављен против 14 оптужених, али су под оптужбом, осим Богунуовића, остали Никола Тинтор, Јово Новакловић, Славо Веселиновић, Невен Тепша, Гојко Жежелј, Душан Тинтор, Дмитар Прлић и Свемир Црнобрња.

Богунуовић до лјета 1991. био запослен у Задру као полицајас, након чега је с обителји избјегео у Србију, гдје је боравио неколико мјесеци, па тако и у инкриминирано вријеме, а тек потом се вратио у Бенковас, гдје је дошао да ради, такође, као милиционер”.

У вријеме акције „Олуја” Богунуовић је поновно избјегео у Србију, одакле се послје НАТОове кампање бомбардирања тадашње СР Југославије иселио у Канаду.

РТРС, Срна, 07.12.2018,

ШТРБАЦ: ЧЕШКА ИЗРУЧИЛА ЗАГРЕБУ БРАНКА БОГУНОВИЋА

Чешко правосудје изручило је Хрватској Србина из Бенковца Бранка Богунуовића /53/ који је средином септембра ухапшен на аеродрому у Прагу на основу Интерполове потјернице, рекао је за Срну директор Документационо-информационог центра Веритас, Саво Штрбац.

Богунуовић, који је у Хрватској оптужен за ратни злочин, више од 18 година живи и ради у Канади, а у Чешку је отишао да би присуствовао свечаности поводом дипломирања његовог сина – рекао је Штрбац.

Он је навео да је потврду информације да је Богунуовић испоручен Хрватској добио од мајке Душка Гаћеше, још једног Србина који је ухапшен ове године под оптужбом за ратне злочине.

Њих двојица тренутно дијеле ћелију, а са овим изручењем, у затвору у Сплиту се тренутно налази највише Срба под истрагом на једном мјесту, међу којима су тројица официра: Павле Ристић, Чедо Бројевић, Милан Павловић, Душко Гаћеша и Бранко Богунуовић – рекао је Штрбац.

Он је прецизирао да се Богунуовић са још десетак Срба терети за ратни злочин почињен 2. септембра 1991. године у селу Какма и нагласио да је оптужница против Богунуовића на стакленим ногама зато што као тадашњи саобраћајни милиционер није могао да има везе са хапшењима и истрагама.

Истовремено, велико је питање да ли је тада уопште био у Хрватској или је са породицом прешао у Србију – рекао је Штрбац.

Он је нагласио да је хапшење Богунуовића треће ове године извршено у „трећој земљи”, а на основу хрватских Интерполових потјерница.

До сада је на основу међународних потјерница које је расписала Канцеларија Интерпола у Загребу, широм свијета ухапшено 169 Срба, од којих је 61 екстрадиран у Хрватску. Против њих 23 поступак је обустављен или је оптужба одбијена, односно преквалификована у оружану побуну. Оволики број обустава поступака против лица са Интерполових потерница указује и на злоупотребу Интерпола од Хрватске – закључио је Штрбац.

Према сазнањима Веритаса Бранко Богунуовић је у марту 2019. уз јемство пуштен да се брани са слободе. Брани га загревачки адвокат Анто Нобило.

Веритас инфо

Killer who shot his wife 14 times has a right to family life and UK dole

A MAN who shot his wife 14 times as she was hanging from a noose can live in Britain because he has a "right to a family life".

By Ross Kaniuk / Published 18th March 2015

KILLER: Branko Loncar, 55, has won a long legal battle against being returned to Croatia [SOLO]

МИЛОРАД БАРАЧ (ХОЛАНДИЈА)

Jutarnji list, 24.04.2019.

NIZOZEMCI NAŠIM VLASTIMA DANAS PREDALI RATNOG ZLOČINCA

Milorad Barać (53) je nizozemski državljанин и хрватски осуђеник за ратни злочин који се од власти Републике Хрватске у Низоземској скривао све до данас у 14.45 сати када су га преузели полицијски службеници Равнатељства полиције и препратили у затвор у Загребу.

Izručen je na temelju presude za ratni zločin počinjen na području Široke Kule nedaleko Gospića 1991. godine, odnosno Europskog uhiđenog naloga Županijskog suda u Karlovcu iz 2017. godine zbog počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Smaknute čitave obitelji

Barać je bio pripadnik četničkih formacija i tzv. milicije SAO Krajine koji je sudjelovao u pokolju u Širokoj Kuli, jednom od najtežih zločina koji su na gospićkom području počinili pobunjeni Srbi. Najstrašnije je bilo 13. listopada 1991. godine kada je ubijeno osmero ljudi, među njima i najmlađa žrtva, 13-godišnja Verica Nikšić, a narednih dana ubijene su još 32 osobe. Ubojice nisu birale, pa je među smaknutima i čitava jedna peteročlana obitelj.

Široka Kula bila je miješanog sastava, trećinu su činili Hrvati, ali su bili okruženi srpskim selima, pa su predstavljali veliku smetnju za et-

nički čistu paradržavu koju su gradili. Zločin su prema Hrvatima počinili praktički njihovi dojučerašnji susjedi.

Osuđeni i sada isporučeni Barać je iz automatskog pješačkog naoružanja pucao po civilnim objektima i ograničavao kretanje civilnom stanovništvu zajedno s Nikolom Zagorcem, Miroslavom Serdarom, Dušanom Uzelcem, Marijanom Uzelcem i Draganom Vunjakom.

Svi su u odsutnosti proglašeni krivima što su „tijekom rujna i listopada 1991. godine u Širokoj Kuli kao pripadnici četničkih formacija i milicije tzv. SAO Krajine iz automatskog pješačkog naoružanja pucali po civilnim objektima, ograničavali kretanje civilnom stanovništvu, a 13. listopada 1991. zapaljivom tromblonskom minom zapalili kuću u podrumu koje su se nalazili civili te pucali po njima, pri čemu su ubili osmero civila, od toga sedam žena”.

Trojica su zbog toga osuđeni na po 20 godina zatvora, dok su preostali, među kojima i Milorad Barać, dobili po 15 godina. Vrhovni sud im je 1994. godine odbio žalbe, dok je Dane Serdar, koji je također bio prvotno osuđen na 15 godina zatvora, 2004. godine oslobođen optužbi.

Žrtve Milorada Baraća bile su: Nikica Orešković, Anka Orešković, Ana Orešković, Milan Orešković, Kata Orešković, Marija Nikšić te majka i kći, Mandica i Verica Nikšić, koja je sa svojih 13 godina bila najmlađa žrtva.

Vijest je šokirala

Mandićino, odnosno Verićino tijelo, nikada nisu pronađeni. Svih ovih godina za njima su tragali preživjeli članovi, otac Marko Nikšić i njegova druga kći Mandica Rukavina sa svojom obitelji. Sve do jučer, kada je Markovo srce prestalo kućati.

Kćer Mandicu na telefon smo dobili danas, dan prije nego će sahraniti oca i priopćili joj vijest koja ju je šokirala.

Tata je žudio za pravdom, Verica i ja smo mu bile jedine kćeri i nakon toliko godina vi mi to sada javite, dan prije njegove sahrane. Ne znam što da kažem i ne znam kako da se osjećam. Izgubio je suprugu i kćer i nikada nije pronašao njihova tijela. Ja i moja obitelj bili smo mu sve – kratko nam je kazala Mandica Rukavina ponavljajući da je u šoku i da ne zna što bi rekla.

Ona će sutra sahraniti oca, a onda nastaviti tamo gdje je on stao tražujući za dvjema dušama koje još uvijek traže svoj mir.

БРАНКО ЛОНЧАР (ВЕЛИКА БРИТАНИЈА)

Jutarnji list, 29.11.2018.

U SUPRUGU JE ISPALIO 14 METAKA DOK JE VISJELA S OMČOM OKO VRATA

Branko Lončar (59) iz Ostrova neće ići u zatvor na četiri godine, zbog pokušaja ubojstva supruge Mirjane sredinom 1994., jer je došlo do zastare. Županijski sud u Vukovaru donio je to rješenje 21. studenoga te će Lončar, koji je 1999. otišao živjeti

s djecom u Veliku Britaniju, ondje moći ostati bez straha da će završiti iza rešetaka, piše Glas Slavonije.

Branko Lončar, bivši vojnik JNA, osuđen je presudom Županijskog suda u Vukovaru 5. listopada 2001.

na zatvorsku kaznu od četiri godine zbog pokušaja ubojstva. Presuda je potvrđena presudom Vrhovnog suda od 19. studenoga 2003.

Kako je osuđenik osuđen na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine, za koju je zakonom određeno da zastara izvršenja nastupa protekom 15 godina od pravomoćnosti presude kojom je izrečena kazna zatvora, u ovom slučaju zastara izvršenja go-

re navedene kazne zatvora nastupa dana 20. studenoga 2018. godine, tj. protekom 15 godina od pravomoćnosti presude Županijskog suda u Vukovaru – navodi u rješenju vukovarskog suda sudac izvršenja Nikola Bešenski.

O Lončaru je 16. ožujka 2015. pisao i britanski list Daily Mail i objavio tekst s naslovom „Muškarac koji je u svoju ženu ispalio 14 hitaca, dok je visjela s omčom oko vrata, ostaje slobodno živjeti u Britaniji nakon što ga je sud odbio izručiti”. Naime, nakon obiteljskog sukoba njegova supruga izišla je iz kuće, popela se na ljestve, stavila omču oko vrata i skočila. Lončar je izišao za njom i ispalio 14 hitaca iz pištolja, tvrdeći da je to učinio ne znajući kamo puca iako je od nje bio udaljen samo nekoliko metara.

Patolog je potvrdio da je žena preminula zbog gušenja, prije nego što su je pogodili hitci iz njegova pištolja, te je Lončar u prvom suđenju oslobođen odgovornosti. To suđenje provedeno je na „srpskom” sudu, u vrijeme okupacije istoka Hrvatske, početkom 90ih. Nakon što je predmet došao do Vrhovnog suda, drugostupanjski sud vratio je predmet

na ponovno suđenje vukovarskom sudu, gdje je Branko Lončar osuđen na četiri godine zatvora, jer je tada više liječnika tvrdilo da je njegova pokojna supruga bila još živa kada ju je ustrijelio.

Obrana njegovih odvjetnika također se temeljila na tome da mu je supruga preminula od posljedica vješanja te da ju je on „slučajno” pogodio. Osuđen je u odsutnosti i sud je izdao međunarodnu tjeralicu, a potom zatražio i izručenje iz Velike Britanije.

Britanski mediji navode da je Lončar 1999. pobjegao s dva sina u Veliku Britaniju te da je zatražio, pa i dobio, azil zbog „antisrpske diskriminacije”, no i zbog toga što će ga sumještani progoniti zbog pucnjave.

Odvjetnici u Velikoj Britaniji uspjeli su ga obraniti od izručenja zbog povrede njegovih ljudskih prava, istaknuvši da ima pravo na obiteljski život s novom partnericom, ženom srpske nacionalnosti, u toj zemlji, te da bi bilo „brutalno” vratiti ga u Hrvatsku nakon što je prošlo toliko vremena od samog događaja. Britanski sud dodao je da je tada već imao unuke koji su živjeli u toj

zemlji, a godinama je odbacivao zahtjev za njegovo izručenje uz obrazloženje da je sam morao odgajati djecu, nakon što je ubio ženu!? Kada je ponovno uhićen, 2014., pušten je na slobodu uz jamčevinu, a predmet je upućen na Visoki sud u Londonu.

Britanski mediji naveli su i da je sud odlučio ne izručiti ga iako nije vodio baš uzoran život kao britanski državljanin, jer je dobio upozorenje zbog krađe 2012., a 2013. bio je osuđen za napad.

Daily Mail tada je i pronašao Branka Ločara, koji je živio u sjevernom dijelu Londona, te je rekao da ima pravo ostati u Velikoj Britaniji, dodavši: „Hrvatska je opasna – oni me i dalje žele tamo strpati u zatvor.”

Isti britanski list u svom tekstu iz 2015. navodi da Lončar ne živi s partnericom Srpkijom s kojom je u navodnoj vezi bio od 2006. ta da je nakon dolaska u tu zemlju sa sinovima, 1999., imao problema s alkoholom, piše Glas Slavonije.

ГОЈКОВИЋ МИЛАН (ХОЛАНДИЈА)

Веритас инфо, 20.09.2018.

СЛУЧАЈ ГОЈКОВИЋ МИЛАНА

Гојковић је оптужен да је у Борову Насељу из колоне извео Мату Алагића и истог малтретирао, а полицајца чије име је непознато убио. Гојковић је ухапшен у Норвешкој 02.09.2003. године по хрватској потјерници.

Био је у екстрадиционом притвору до 14.11.2003. године када је пуштен на слободу али случај није био обустављен. Према писању норвешке штампе од 27.12.2004., Врховни суд Норвешке потврдио је одлуку првостепеног суда којом се одбија захтјев Хрватске за изручење Гојковића, где је био осуђен у одсутности на 20 година затвора због кривичног дјела ратног зло-

чина против цивилног становништва. Веритас је у априлу ове године дознао да се Гојковић налази у истражном затвору у Осијеку где чека понављање суђења.

Дознали смо и то да је Гојковић ухапшен у Мађарској, где је дошао из Норвешке да потпише неки уговор о продаји куће, одакле је изручен у Хрватску у току прошле године. По изручењу у Хрватску зatraжио је обнову поступка, а с обзиром да је суђен у одсутности, обнова му је и дозвољена. Сада се налази у истражном затвору у Осијеку, где ће му се и обновити судски поступак.

INTERPOL

СУДСКИ ПРОЦЕСИ У РХ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ

ПАКРАЧКА ПОЉАНА

Dnevno.hr, 28.03.2019,

ПАКРАЧКА ПОЉАНА – ЗЛОЧИН МЕРЧЕПОВАЦА ДОŠАО НА НАПЛАТУ

Općinski sud u Bjelovaru, Stalna služba u Pakracu, nepravomoćno je presudio da tužena Republika Hrvatska mora isplatiti 95 tisuća kuna odštete tužitelju Nikoli Miokoviću iz Antunovca zbog uhićenja i brutalnog mučenja u jesen 1991. godine od strane neutvrđenih pripadnika MUP-a RH, čiji je zapovjednik tada bio Tomislav Merčep, kasnije osuđeni ratni zločinac, donosi Bjelovar.live.

Premlaćivanje i elektrošokovi

Mioković je u ožujku 2012. godine tužio RH tvrdeći da su ga 15. listopada 1991. godine pripadnici MUP-a, koji su bili stacionirani u Pakračkoj Poljani, uhitili i zatim odveli u tamošnji društveni dom.

Ondje su ga tukli i putem indukcijskog telefona mučili elektrošokovima. Nakon nekoliko dana, tvrdio je Nikola Mioković u tužbi, prešeljen je u mjesto Međurić nedaleko Kutine gdje je bio zatvoren u kući, a potom premješten na prisilni rad u skladište koje je koristio MUP.

Nikola Mioković je tog 15. listopada uhićen zajedno sa svojim bratom Dušanom koji je prošao identičnu torturu. Dušan je također tužio RH, a Općinski sud u Bjelovaru, Stalna služba u Pakracu, u siječnju ove go-

dine donio je presudu kojom mu tužena država mora isplatiti 75 tisuća kuna sa zateznim kamatama Unazad četiri godine.

„Izvlačenje” od odgovornosti

Republiku Hrvatsku je u ovom sudskom sporu zastupalo Općinsko državno odvjetništvo u Bjelovaru koje se protivilo tužbi pozivajući se, između ostalog, na zastaru, a uložen je i prigovor da se radi o ratnoj šteti za koju RH nije odgovorna.

Isto tako, državno odvjetništvo je tvrdilo kako ne postoji uzročno-posljedična veza između počinitelja ratne štete i odgovornosti pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za počinjenu štetu iz razloga jer se ne može utvrditi tko su osobe koje su Nikolu Miokovića mučile i zlostavljale.

Tomislav Merčep

Devet mjeseci nakon podizanja tužbe, u prosincu 2012. godine, Općinski sud je na zahtjev tužitelja Nikole i tužene RH prekinuo postupak sve do okončanja kaznenog postupka koji se usporedo vodio protiv Tomislava Merčepa pred Županijskim sudom u Zagrebu.

Uvjeti za nastavak parnice koju je pokrenuo Nikola Mioković stvorili su se nakon što je Merčep pra-

vomoćno osuđen. Županijski sud ga je prvotno osudio u svibnju 2016. godine na pet i pol godina zatvora, da bi Vrhovni sud u veljači 2017. godine kaznu preinačio, povišivši ju na sedam godina zatvora. Merčep je, podsjetimo, osuđen jer kao zapovjednik postrojbe poznate kao „merčepovci” nije spriječio pljačkanje, zlostavljanje, mučenje i ubijanje srpskih civila.

Zločin protiv civila

Nakon presude protiv Merčepa svi prigovori tuženje RH, odnosno državnog odvjetništva, „pali” su u vodu.

Počev od prigovora da odgovornost RH za ratnu štetu ne postoji. S obzirom da je spomenuti osuđen, stoji u presudi, odgovornost tužene RH itekako postoji i to temeljem čl. 1 Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu koju su uzrokovali pripadnici Hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga Domovinskog rata u vremenu do 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. godine.

Općinski sud je neosnovanim ocijenio i prigovor tužene RH koja je ustvrdila kako je nastupila zastara jer, kako stoji u obrazloženju presude, kazneno djelo počinjenja ratnog zločina protiv civilnog stanovništva ne zastarijeva (u smislu čl. 95 Osnovnog krivičnog zakona RH).

ЦЕРНА

RTRS, 17.08.2018,

VUKOVAR: UBICE PORODICE OLUJIĆ NE ŽELE DA PLATE ODŠTETU

Ubice koje su u februaru 1992. godine u mjestu Cerna u Hrvatskoj izmaskrirale srpsku porodicu Olu-

jić ne žele da plate odštetu i tvrde da hrvatsko Ministarstvo odbrane krije dokumente koji otkrivaju dvostruku

liniju komandovanja tokom posljednjeg rata.

Prema naredenju Tomislava Madija, Mario Jurić, Zoran Poštić i Davor Lazić obukli su uniforme JNA da bi ih Olujići pustili u kuću, a onda ih izrešetali i pokupili sve vrijedne stvari.

Jurić i čovjek kojem se zna samo nadimak „Bosanać” ubili su petnaestogodišnju Milenu Olujić i njenog dvanaestogodišnjeg brata Marka, te njihove roditelje Radomira i Anicu.

Radomir Olujić, koji je bio šef samoposluge u Cerni, pogođen je sa deset metaka. Šest projektila pogodilo je Anicu Olujić, a isto toliko hitaca bilo je smrtonosno za njenog brata Marka.

Počinioci su uhapšeni tek u avgustu 2006. godine. Istraga protiv njih pokrenuta je godinu dana ranije, nakon što je Stojanka Olujić, Radomirova majka, progovorila u emisiji „Latinica” na HRTu o sudbini sina i njegove porodice i prijetnjama koje dobija.

Počinioci su dobili male kazne za višestruko planirano ubistvo – Madi

je pravosnažnom presudom, koja je izrečena 2008. godine nakon procesa na Županijskom sudu u Vukovaru, kažnjen sa 15 godina zatvora, Jurić je dobio 12 godina, a Poštić i Lazić po sedam.

Slučaj je ovih dana ponovno aktualizovan. Oni bi trebalo da Ministarstvu odbrane Hrvatske vrate 350.000 kuna /oko 47.314 evra/, koliko je država, sa sudskim troškovima, morala da isplati Stojanki Olujić, majci ubijenog Radomira.

Ministarstvo odbrane je tužilo Madiju, Jurića, Lazića i Poštića, te tražilo da državi nadoknade sredstva isplaćena Olujićevoj. Tužbu države sud u Vinkovcima je prihvatio, ali je presuda još nepravosnažna i tuženi se na nju mogu žaliti, a, usput, optužuju

Ministarstvo da je zataškalo dokumente.

Jedan od ubica Mario Jurić opuzuje Ministarstvo odbrane za prikrivanje dokumenata u vezi sa slučajem „Olujić” i tvrdi da je na tom području tokom rata postojala paralelna linija komandovanja, te da je Bezbjednosnoinformativna služba /SIS/, tadašnja vojna tajna služba Hrvatske, zaštitila prave nalogodavce i počinioce ubistva.

Slučaj „Olujić” je samo jedan u nizu ratnih zločina za koje krivci nisu dobili odgovarajuće kazne ili nisu ni odgovarali.

Država Hrvatska je često prozivana da su njene službe stajale iza mnogih zločina nad srpskim stanovništvom putem dvostruke linije komandovanja, prenose hrvatski portali.

ГОСПИЋ

JUTARNJI LIST, 08.05.2019.

JELENIĆ: INZISTIRAT ĆEMO DA NORAC I OREŠKOVIĆ VRATE DRŽAVI 107.500 KN ODŠTETE

Državno odvjetništvo nije napravilo nikakav gaf i neće pristati na prvostupanjsku presudu kojom je odbijena njihova tužba kojom se država želi namiriti od generala Mirka Norca za odštetu koju je isplatila žrtvama njegova ratnog zločina.

Proizlazi to iz izjave glavnoga državnog odvjetnika Dražena Jelenića koji najavljuje žalbu na prvostupanjsku presudu suca Općinskoga građanskog suda u Zagrebu Nikole Raguza o odbijanju regresne tužbe DORHa kojom se od Tihomira Oreškovića, Stjepana Grandića i Mirka Norca tražilo da solidarno

državi plate 107.500 kuna, koliko je država isplatila odštete Stojanki i Đorđu Boriću kao žrtvama ratnog zločina.

Riječ je o odšteti na temelju presude Općinskog suda u Gospiću, i to zato što su 1991. bez ikakva razloga Stojanka i njezin tada sedmogodišnji sin Đorđe po nalogu Oreškovića i Norca bili uhićeni i odvedeni u vojarnu u Perušiću, gdje ih je Grandić zatočio i jedno vrijeme držao u neljudskim uvjetima. Gospićki sud je naložio da se Stojanki Borić isplati odšteta u iznosu od 35.000 kn, a

njezinu sinu 27.500 kn i zatezne kamate.

U postupku u povodu regresne tužbe Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu predložilo je da sud pročita dokaze, uključujući nalaze psihijatrijskog vještačenja koji su bili izvedeni tijekom suđenja u Gospiću. No, Norčev branitelj rekao je da je protiv toga, a sudac je potom odbacio tužbu i oslobodio Oreškovića, Grandića i Norca vraćanja novca.

DORH će se žaliti na tu odluku koja je nelogična i suprotna praksi Vrhovnog suda rekao je Jelenić i naveo da bi to bilo kao da u kaznenom postupku netko bude osuđen na temelju zapisnika o očevidu prometne nesreće, a da se poslije u postupku za naknadu štete stranka protiviti čitanju tog zapisnika.

Slobodna Dalmacija, 24.06.2019,

KAKO SUCI ZNAJU DA BAŠ TOLIKO PATE, PITAJU SE STRUČNJACI

Da vas netko upita je li teža duševna bol prouzročena ratnim zločinom ili ona izazvana novinskim tekstom, vjerojatno biste zdravorazumski smatrali da je pitanje jako glupo. Jer kako se, zaboga, može uspoređivati bol koju čovjek osjeća

nakon što mu zločinci u ratu pobiju bližnje – ili mu bar svojim postupcima izazovu smrtni strah – s boli koju mu svojim drljanjem eventualno izazove neko novinarsko piskaralo?

No zdrav razum nije prečest gost hrvatskog pravosuđa, pa se u praksi često veće novčane naknade za duševnu bol izriču ako tužiteljevu dušu napadne novinar nego ako je napadne ratni zločinac. Za ilustraciju ove nelogične diskrepancije možemo

početi s pričom o žrtvama ratnih zločina u Gospiću 1991.

U listopadu 1991. u stan Stojanke Borić – učiteljice hrvatskog jezika u gospićkoj školi, koja je živjela sa 7-godišnjim sinom Đorđem – banuli su jedan hrvatski vojni policajac i jedan muškarac u civilu. Ovaj potonji, kojeg je u kasnijem postupku Stojanka prepoznala kao Mirka Norca, otvorio je crni notes iz kojeg je pročitao njezino ime, te je potom s lisicama na rukama, skupa s još 50ak gospićkih Srba, odvedena u vojarnu u Perušiću i zatočena u sobu skupa s dječakom. Taj i idući dan gotovo svi privedeni građani su likvidirani, a preživjelo ih je tek četvoro, među njima i majka i sin Borić.

Županijski sud u Rijeci je 2004. zbog zločina nad srpskim civilima u Gospiću pravomoćno osudio Mirka Norca na 12, Tihomira Oreškovića na 15, a Stjepana Grandića na 10 godina zatvora, nakon čega su Stojanka i Đorđe pokrenuli odštetnu parnicu protiv države, te je Općinski sud u Gospiću 2012. presudio da hrvatska država mora isplatiti ukupno 107.000 kuna, od čega za pretrpljeni strah i bol majci pripada 35.000, a sinu 27.500 kuna, dok ostatak otpada na zatezne kamate i sudskoodvjetničke troškove.

Država je potom pokrenula regresnu parnicu kako bi taj iznos solidarno naplatila od osuđene trojke, ali je sudac zagrebačkog Općinskog suda Nikola Raguž nedavno presudio da se država ne može naplatiti od osuđenika, jer da taj dosuđeni iznos gospićki sud nije smio određivati sam, već temeljem izračuna sudskog vještaka psihijatra.

Valja reći da je gospićki sud prethodno proveo psihijatrijsko vještačenje Borićevih. Sudski psihijatar proveo je vještačenje žrtava i stručno utvrdio opseg i intenzitet njihove duševne boli, a gospićkom sucu Nikšiću prepustio tek da odredi financijski ekvivalent te boli. Pa opet, zagrebačkom sucu Ragužu ni to nije bilo dovoljno da uvaži Nikšićevu presudu, već je ustvrdio da je psihi-

jatar morao odrediti i cijenu duševne boli u kunama.

S druge strane, kad se duševna bol određuje povodom novinskog teksta, u praksi ne samo što nitko od sudskog vještaka psihijatra ne traži da odredi novčani iznos duševne boli, nego tu psihijatra niti nema. Kod tužbi protiv medija i novinara nikakav stručnjak uopće ne utvrđuje ni postojanje duševne boli, a kamoli njezin novčani ekvivalent.

Umjesto toga, suci u medijskim parnicama jačinu duševnih patnji procjenjuju sami, na temelju slobodnog sudačkog dojma. Ako je pritom duševna bol nanesena njihovu kolegi sucu, presude znaju biti financijski obilate, pa imamo slučajeve da su pojedini hrvatski suci za svoje duševne boli izazvane novinskim tekstovima dobili znatno veće naknade – čak i deseterostruko – od one koja je za pretrpljeni smrtni strah dosuđena Stojanki Borić i njezinu sinu Đorđu.

Dakle, duševna bol prouzročena ratnim zločinima hrvatskih vojnika značajno je jeftinija od boli izazvane mirnodopskim tekstovima hrvatskih novinara. Kako je to moguće?

Naravno da to nije logično. Prije svega, mislim da je duševna bol žrtava ratnog zločina znatno podcijenjena – kaže poznati odvjetnik Anto Nobilo, koji je u karijeri radio i na slučajevima ratnih zločina i na medijskim parnicama.

Nobilo podsjeća na to da je po odluci Vrhovnog suda maksimalni iznos odštete za duševnu bol kod ratnih zločina ograničen na 220.000 kuna, bez obzira kako zločin bio grozan za onoga tko je bio prisutan, neovisno o stupnju strahota kojima je bio izložen i jačini šoka koji je doživio.

A takvog financijskog limita kod medijskih tužbi nema, pogotovo kad se s druge strane nađu političari ili drugi javni službenici koji bi po opisu radnog mjesta trebali biti manje osjetljivi na kritike javnosti. Takve odštete znaju biti i za 50 i više posto veće od dosuđenog iznosa za bol

koju pretrpi majka ubijenog djeteta – kaže Nobilo, koji drži da odlučivanje o duševnoj boli izlazi iz okvira sudačkih kompetencija.

Po meni, u svakom predmetu gdje se razmatra duševna bol, isto kao i fizička, trebao bi doći odgovorni stručnjak koji će utvrditi visinu i posljedice duševne boli, jer sudac nije obrazovan da bi to procijenio – zaključuje naš odvjetnik.

S Nobilom se slaže i nekadašnja ministrica pravosuđa Vesna Škare-Ožbolt:

Suci nisu stručnjaci za utvrđivanje duševne boli. Ako je tužbeni zahtjev postavljen na nematerijalnu štetu, onda vještak mora utvrditi koliki je intenzitet duševne boli bio u trenutku objave teksta, koliki ako je tekst prenesen u drugim medijima itd. Suci nisu eksperti za psihologiju – smatra bivša ministrica, a njezine riječi potvrđuje i naša ugledna klinička psihologinja dr. Mirjana Krizmanić:

To su se suci davno tako izborili, desetljećima prije nego što su se psiholozi uopće i pojavili. Pravo da vam kažem, ni psiholozi i psihijatri ne mogu utvrditi karakteristike duševne boli bez detaljnijih ispitivanja, a kamoli suci, koji to rade ofrlje – kaže dr. Krizmanić.

Naša sugovornica ističe da je duševna bol kompleksna pojava koja se ne izučava na pravnim studijima.

Čovjek može i glumiti duševnu bol, može pretjerivati. Ljudi mogu lagati koliko hoće i to je vrlo nesigurno područje. Zato bi utvrđivanje duševne boli trebalo raditi stručno i pažljivo, a suci za to nemaju ni vremena ni znanja – zaključuje dr. Krizmanić.

Vještak mora utvrditi koliki je intenzitet duševne boli bio u trenutku objave teksta, koliki ako je tekst prenesen u drugim medijima itd. Suci nisu eksperti za psihologiju – smatra Vesna Škare-Ožbolt.

СИСАК

Telegram.hr, 21.05.2019.

PRIČUVNI POLICAJAC JE '91. LIKVIDIRAO SUSJEDA, SRBINA. SAD MUP-U MORA VRATITI GOLEMI NOVAC ZA ODŠTETU OBITELJI

Ivica Mirić bio je pripadnik pričuvnog sastava sisačke policije kad je 1991. godine, s još nekoliko pričuvnih policajaca, svog susjeda, Srbina Miloša Čalića, izvukao iz bolnice u Zagrebu, odveo ga u šumu i ustrijelio. Mirić, koji je u međuvremenu osuđen zbog ovog ubojstva, sada mora Ministarstvu unutarnjih poslova vratiti oko 650 tisuća kuna, kako bi barem djelomično nadoknadio cifru koju je MUP isplatio obitelji čovjeka kojeg je ubio.

Jeziv slučaj dogodio se 9. listopada 1991., kad je Mirić s još nekoliko kolega otišao u Zagreb po Čalića koji se, nakon što mu je mjesec dana ranije minirana kuća u Sisku, tamo sklonio. Čalić se nalazio na zagrebačkom Rebru, gdje je bio smješten zbog psihičkih problema. Mirić ga je tada uvjerio da pođe s njima natrag u Sisak. Kad su se nalazili na dijelu ceste između Lekenika i Dužica, Mirić je tražio vozača da skrene s glavne ceste, lijevo. Prema šumi. Na kraju šumskog puta zastavili su se i izveli Mirića iz vozila. Pedesetak metara dalje bio je drveni mostić iza kojeg je Čalić ubijen. Tijelo mu je pronađeno dan kasnije u šumi Kostrinja.

Mirić je za taj zločin 2010. pravomoćno kažnjen s devet godina zatvora. Ovaj mučni slučaj s početka rata sada je ponovno aktualan jer Ivica Mirić, dakle, prema nepravomoćnoj presudi Općinskog suda u Sisku mora Ministarstvu unutarnjih poslova platiti gotovo 650 tisuća kuna odštete i sudskih troškova, od 800 tisuća kuna koliko je MUP ranije isplatio obitelji njegove žrtve.

Iskaz krunskog svjedoka jezivog zločina

Iako izravnih očevidaca Čalićeve likvidacije, kao ni trenutka kada je Mirić pucao u njega nije bilo, sud je zaključio da je upravo on krivac za

ovaj ratni zločin. Naime, samo je on tog dana među muškarcima koji su došli po Čalića bio naoružan, kalašnjikovom. Prema izjavama drugih, bio je blizu Čaliću kada su odjeknuli rafalni hici. „Mirić me taj dan pozvao da krenem s njima u Zagreb. Došli smo na Rebro gdje smo primijetili Čalića. Kad nas je prepoznao prišao nam je, a Mirić ga je potapšao po ramenu i rekao da pođe s nama. Kad ga je Čalić pitao kamo idemo, odgovorio mu je da ništa ne brine”, počeo je svoj iskaz krunski svjedok u procesu protiv Mirića, Ilija Čakarić, i sam bivši pričuvni policajac.

„Tijekom vožnje Mirić je Čaliću počeo govoriti da je četnik i da se skriva u Zagrebu dok se kod nas puca. Mislim da je Čalić na kraju shvatio što će mu se dogoditi”, prisjetio se Čakarić kojem je Mirić jedno vrijeme bio i zapovjednik. Iako ni on nije vidio da je baš Mirić pucao u Čalića, potvrdio je kako je jedino Mirić, u grupi ljudi koja se vozila iz Zagreba prema Sisku, imao oružje.

Zbog svog svjedočenja optuživan je da laže, jer je navodno želio skinuti odgovornost sa sebe, budući da nije poduzeo ništa dok je Čalić odvođen iz bolnice. Čalićeva obitelj dugo nije znala što se s njim dogodilo, znali su samo da je otišao u bolnicu iz koje se nikad više nije vratio. Posumnjali su i da je odveden u zatvor, zbog čega su ga tražili u zatvoru u Sisku. Tek kasnije doznali su da je ubijen.

Sudski proces pod jakim pritiskom lokalnih branitelja

Mirić je u svojoj obrani negirao krivnju. Prisjetio se kako je, kada je stigao u bolnicu na Rebru, vidio Čalića za kojeg su mu rekli da je petokolonaš.

On mu je, kaže, sugerirao da ode u policijsku postaju Sisak na informativni razgovor kako bi razjasnio surađuje li doista s četnicima na

tamošnjem području. Tvrdi da su Čalića taj dan naprosto prepratili do policijske uprave. Još je optužio Čakarića da je ustvari on taj koji je ubio Čalića.

Mučan sudski proces bio je i pod jakim pritiskom lokalnih branitelja, no Mirić je na kraju proglašen krivim i osuđen na devet godina zatvora. Kaznu je već i odslužio, jer je u istražnom zatvoru bio još od ožujka 2009. godine.

Kako je Mirić pokušao uvjeriti sud da ne mora platiti

U međuvremenu je Republika Hrvatska obitelji Čalić, supruzi i djeци ubijenog Miloša, isplatila odštetu od gotovo 800 tisuća kuna. Sada država taj novac potražuje od Mirića. Tužilo ga je Ministarstvo unutarnjih poslova budući da je bio pripadnik pričuvne policije. On je, međutim, odbio nadoknaditi taj iznos državi, tvrdeći kako je djeci Miloša Čalića potpuno neosnovano plaćena odšteta, uz objašnjenje da uopće nisu živjeli s njim u istom domaćinstvu.

„Ja nisam odgovoran za sudske troškove koji su nastali niti za kamate koje su plaćene na cijeli iznos”, naveo je Mirić u odgovoru na tužbu Ministarstva unutarnjih poslova. Uvjeravao je sud kako nije bio ni obaviješten o sudskom postupku nakon kojeg je Čalićevoj obitelji MUP platio odštetu.

Sud je u presudi donijetoj ovaj tjedan djelomično i prihvatio njegove argumente. No, u konačnici mora MUP-u vratiti 605 tisuća kuna, te podmiriti i nešto manje od 30 tisuća kuna sudskih troškova.

ЛОРА

Vesti, 09.05.2019.

СРБИМА ИЗ „ЛОРЕ” 1,5 МИЛИОНА ЕВРА

Преживелим Србима из „Лоре” Хрватска ће платити нешто мање од 1,5 милиона евра на име одштете за противзаконита хапшења и скандалозне истраге у злогласном војном логору код Сплита. То је сума која се очекује по завршетку свих поступака које су покренули не само преживели српски страдалници него и хрватске невладине организације.

Истовремено, све су гласнији захтеви да се утврди одговорност доскорашњег државног тужиоца Младена Бајића, који је у време масовних хапшења и одвођења Срба у „Лору” био заменик војног тужиоца у Хрватској војсци.

Бајић је тренутно на функцији заменика државног тужиоца. Хрватски социолог и новинар Дарко Петричић захтева да Бајић хитно одговара за све што је урадио не само Србима већ и сопственом народу.

Он је до сада у више наврата покретао иницијативе за утврђивање Бајићеве одговорности, а за „Вести” каже да је апсурдно да Хрватска призна грешке у случају Срба затворених у „Лори” а да притом избегава да казни оне који су за то одговорни.

Бајић је 1992. био заменик војног тужиоца Хрватске војске и све те људе је ухапсио на основу сведочења само једног сведока, Петра Новаковића, за кога се после испоставило да је под батинама потписао бланко папире оптужујући 44 Срба – некадашњих комшија за оружану побуну, тероризам и ко зна шта још. У тој оптужници они су наводно поседовали и читав арсенал наоружања, а показало се да им нису пронашли чак ни празну чауру. Због тога су и тужили и добили Хрватску која сада свакоме мора да исплати одштету за пакао кроз који су прошли – каже Петричић.

Он истиче да су нарушени српскохрватски односи резултат

Бајићевог деловања, а додатни проблем, гледано из угла Хрвата, јесте и тај што грађани морају да плате 10 милиона куна за туђи непрофесионализам.

Једино што је и даље потпуно нејасно јесте да ли је Бајић то радио да би се додворио Туђмановом режиму или је заправо само спроводио државну политику – каже Петричић.

До цифре од 1,5 милиона евра одштете за Србе овај новинар је дошао простом математиком. Сабрао је суме које је сваки од бивших заточеника „Лоре” добио, али и накнада које ће тек бити исплаћене јер већи део тих процеса још није судски окончан.

Он је у више наврата покретао иницијативу за утврђивање одговорности Младена Бајића. Први пут је то било почетком двехиљадитих када је хрватским посланицима поделио књижицу „Бајића уместо Готовине у Хаг”, а затим 2010. године и пријавама Хашком трибуналу и Суду за људска права у Стразбуру.

У Хагу су ми рекли да су завршили са истрагама, а у Стразбуру да нису надлежни и још су нас упутили да се обратимо државном тужилаштву којим је Бајић тада управљао – каже Петричић.

И неки Срби који су прошли агонију „Лоре” својевремено су покушали да истакну улогу Бајића у њиховом затварању.

Најдаље је отишао Томо Кривић, који већ више од две деценије живи и ради у Аустралији. Он је 2013. године против Бајића поднео кривичну пријаву, у којој је тражио да му овај врати „21 годину живота у избеглиштву”!

С обзиром на то да вас за сада сматрам најодговорнијом особом за своје страдање, потом депортацију пут Републике Србије дана 14.

августа 1992. године, одакле сам трбухом за крухом, приморан немаштином и вашим политичким прогоном, присиљен затражио и добио политички азил у предалекој Аустралији, одакле сам се као „терориста–србочетник” и(или) као можда цивил недавно вратио, стога приморан питам и тражим одговоре од вас лично, уједно од вас лично примерену материјалну одштету за 21 годину проведenu у егзилу коју сте ви лично скривили на начин да сте по властитој потреби недужне цивиле погрешне националности и погрешних крвних зрнаца, без било којег и каквог материјалног доказа проглашавали терористима, србочетницима...”

Овај захтев је у експресном року одбијен, али је Кривић на крају ипак добио одштету од 140.000 куна, односно око 19.000 евра. Дарко Петричић каже да не одустаје од захтева да Бајић на крају буде оптужен и осуђен због својих пропуста у раду.

Недопустиво је да народ плаћа грешке државних службеника а да се притом одговорни за то не казне. Бајић није правио пропусте само у истрагама ратних злочина, већ и када је реч о организованом криминалу јер је својим нечињењем и непрофесионализмом показао да се криминал и те како исплатив. Нећу се смирити док овај случај не доживи свој судски епилог – каже на крају Петричић.

Дарко Петричић каже да је Хрватска на име одштета до сада исплатила близу пола милиона евра.

Оштећени, односно противзаконито приведени и мучени цивили које је Младен Бајић прогласио терористима и четницима, иако код њих није пронађена ни празна чаура, примили су укупно 3,3 милиона куна. Одштету је међу првима добила породица Буловић. Они су примили 1.062.000 куна. Фамилија Кнежевић је добила 766.000 куна. Те исплате реализоване су након првих правоснажних пресуда из 2007. године – каже Петричић.

ГРУБИШНО ПОЉЕ

Slobodna Dalmacija, 03.05.2019,

IZREŠETAO NEDUŽNOG CIVILA PRED OČIMA NJEGOVE SUPRUGE

Hrvatski branitelj Veljko Marić (68) iz Grubišnog Polja dužan je platiti Republici Hrvatskoj 160.000 kuna koje je država platila supruzi Petra Slijepčevića, žrtvi ratnog zločina u Rastovcu kod Grubišnog Polja, u listopadu 1991. godine.

Radi se samo o dijelu regresa za odštetu, koji uz sudske troškove iznosi nešto manje od pola milijuna kuna, tako da se za ostatak od oko 330.000 kuna vode drugi postupci.

Za kazneno djelo protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva ubojstvom Petra Slijepčevića, na 12 godina zatvora, na sudu u Beogradu 2011. godine pravomoćno je osuđen Veljko Marić, pripadnik 57. samostalnog bataljuna Zbora narodne garde Grubišno Polje. Nakon što je hrvatski sud potvrdio navedenu presudu, nasljednici ubijenoga su od Hrvatske prošle godine dobili naknadu štete koju sada ona potražuje od Veljka Marića. Nepravomoćnom odlukom Općinskog suda u Bjelovaru, Stalne službe u Daruvaru, dodijeljena je tek polovica isplaćene odštete koju je dobila supruga jer je postupak pokrenula kćerka pokojnoga kao nasljednica dok je nasljednik drugog dijela odštete sin. Sin ubijenoga dobio je i posebnu odštetu za gubitak oca.

Veljko Marić je pri rutinskoj kontroli na srpsko-bugarskoj granici uhićen 2010. godine jer je srpsko tužiteljstvo protiv njega podiglo optužnicu za ratni zločin u selu Rastovac, navodeći da je tijekom akcije čišćenja terena ubio civila Petra Slijepčevića u njegovoj obiteljskoj kući. Ubojstvo Petra Slijepčevića izvršeno je pred očima njegove supruge Ane Slijepčević s više hitaca iz vatrenog oružja u tijelo. Viši sud u Beogradu je Veljka Marića u rujnu 2011. godine osudio na 12 godina zatvora, a presuda je postala pravomoćna odlukom Apelacionog suda u Beogradu u ožujku 2012. godine. Na odsluženje kazne Veljko Marić je išao u Kazneno-popravni zatvor Sremska Mitrovica.

Izručen je Hrvatskoj na ljeto 2015. godine, nakon što smo priznali i preuzeli osuđujuću presudu Beogradskog suda. U ožujku 2016. godine Općinski sud u Bjelovaru je u parničnom postupku dodijelio Ani Slijepčević iz Starih Plavnica naknadu štete od 220.000 kuna, a Ž.S. iz Smedereva, sinu pokojnika, 150.000 kuna. Naknade štete je isplatila RH, uz još ukupno 55.000 kuna parničnih troškova. Bjelovarski sud je utvrdio kako Petar Slijepčević nije sudjelovao u borbenim djelovanjima, nego je živio u obiteljskoj kući sa suprugom i sinom kojima je nastala šteta zbog njegove smrti.

Presudu je krajem 2017. godine potvrdio Županijski sud u Splitu. Temeљem njegove odluke je kćer pokojnika Lj.S. polovicom prošle godine ovršila državni proračun i naplatila svoj dio naknade štete koju je dobila majka. Nakon toga RH pokreće parnični postupak na Općinskom sudu u Bjelovaru, Stalna služba u Daruvaru, kako bi od Veljka Marića naplatila što je morala isplatiti obitelji Slijepčević.

Prva presuda je donesena u postupku za regres štete u korist kćerke Lj.S. koja je naslijedila jednu polovinu majčinih prava. Nepravomoćnom odlukom Veljko Marić treba isplatiti Hrvatskoj regres za kćerkin dio u iznosu od 110.000 kuna, što je polovica iznosa majčine naknade, zatim 15.000 kuna, što je polovica iznosa sudskih troškova u postupku za štetu koju je dobila majka te još 25.356 kuna sudskih troškova u ovom postupku. Presuda bjelovarskog suda naslanja se upravo na presudu Županijskog suda u Splitu, kojom je odlučeno da Hrvatska mora isplatiti naknadu štete obitelji žrtve ratnog zločina.

Osim odluke da nadoknadi državi isplatu štete za kćerku, Veljku Mariću prijeti još regres za drugu polovicu te naknade koju je dobila supruga pokojnika, a koja ide sinu kao drugom nasljedniku. To iznosi još 160.000 kuna, a uz to pravo na regres RH ima i za 150.000 kuna isplaćenih sinu, plus

25.000 kuna sudskih troškova u tom postupku.

Tijekom postupka sud u Daruvaru je izvršio uvid u niz presuda, među kojima onih u Bjelovaru, Splitu i Beogradu, sve redom pravomoćnih. Nadalje, pregledan je preslik dijela odluke Europskog suda za ljudska prava uz zahtjev za mirno rješenje spora, rješenje o nasljeđivanju iza Ane Slijepčević te zahtjev za izravnu naplatu s dopisima Fine.

Procijenio je kako je regresni zahtjev RH osnovan, osim u dijelu gdje je tražila naplatu kamata koje je morala isplatiti obitelji pokojnika. Sud je naveo kako su te kamate nastale zbog nevoljkosti RH da dobrovoljni dodijeli naknadu štete i provođenja sudskog postupka umjesto dobrovoljne isplate. Slijedom toga se za taj dio ne može teretiti Veljka Marića, procijenili su. Njemu su naložili isplatu kamata koje teku tek od ove odluke pa do pravomoćnosti.

Milijune isplaćene žrtvama vraćaju počiniteljima. Po regresnim tužbama za naknadu štete se od osam bivših vojnih policajaca koji su pravomoćno osuđeni za ratni zločin nad civilima 1992. godine u Vojno istražnom centru Lora u Splitu traži više od 3,5 milijuna kuna plus pripadajuće kamate:

1. Tomislav Duić – 1.053.344 kuna (7 postupaka);
2. Tonči Vrkić – 911.653 kuna (7 postupaka);
3. Miljenko Bajić – 354.226 kuna (jedan postupak);
4. Emilijo Bungur – 354.226 kuna (jedan postupak);
5. Josip Bikić – 212.535 kuna (jedan postupak);
6. Davor Banić – 212.535 kuna (jedan postupak);
7. Ante Gudić – 212.535 kuna (jedan postupak);
8. Anđelko Botić – 212.535 kuna (jedan postupak).

ПРОЦЕСУИРАЊЕ РАТНИХ ЗЛОЧИНА У БИХ

ЗЛОЧИНИ НА ПЕТРОВАЧКОЈ И ПРИЈЕДОРСКОЈ ЦЕСТИ

РПРС, 07.08.2018.

СЈЕЋАЊЕ НА СТРАДАЛЕ НА ПЕТРОВАЧКОЈ ЦЕСТИ

...На Петровачкој цести, између Босанског Петровца и Кључа, авион хрватског ратног ваздухопловства „миг-21” 7. августа 1995. године бомбардовао је избјегличку колону Срба из Републике Српске Крајине.

Погинуло је десет цивила, међу којима четворо дјеце и 21-годишња дјевојка, док их је педесетак рањено.

За овај злочин нико није одговарао...

Штрбац: „Веритас” покреће питање процесуирања злочина над Србима

Документационо-информативни центар „Веритас” је са партнерским адвокатским канцеларијама у Хрватској и Републици Српској покренуо питање процесуирања одговорних за ратне злочине над Србима на Петровачкој цести, у Сводној код Новог Града, цести Глина-Двор и Сувој Међи, изјавио је Срни директор „Веритаса” Саво Штрбац.

„Након што добијемо одговоре из Хрватске и Федерације БиХ у вези са захтјевом за процесуирање ових злочина, у име чланова породица погинулих поднијећемо тужбе против Хрватске и БиХ за накнаду штете пред Европским судом за људска права у Стразбуру”, рекао је Штрбац, који је данас на Петровачкој цести присуствовао обољежавању 23 године од егзодуса Срба у хрватској војно-полицијској акцији „Олуја”.

Он појашњава да ће „Веритас” у овом процесу користити могућност коју предвиђа Европска конвенција за људска права, а то је да се у случају неефикасне истраге у земљи гдје су почињени злочини може директно

обратити тужбом Европском суду за људска права у Стразбуру.

Штрбац наглашава да је поражавајућа чињеница да је прошло 23 године, а да још нико није процесуиран за ове злочине, иако се истрага годинама води у Тужилаштву БиХ.

„Свјесни смо да Хрватска и БиХ штите једна другу јер су заједно ратовале против, како то кажу, „српског агресора”, на основу Сплитског споразума који су 1995. године потписали Фрањо Туђман и Алија Изетбеговић”, каже Штрбац.

Савановић: Поражавајуће да нико није одговарао за злочине

Министар рада и борацко-инвалидске заштите Републике Српске Миленко Савановић истакао је да је поражавајућа чињеница да нико није одговарао за ратне злочине над Србима у операцији „Олуја” 1995. године, али да српски народ у дане

сјећања на ова страдања мора да „уздигне главу” и буде јединствен, као и да не смије да заборави све што му се дешавало кроз историју.

Поводом обиљежавања на Петровачкој цести 23 године од егзодуса Срба у хрватској злочиначкој акцији „Олуја”, Савановић је подсетио да је Хрватска, која је чланица УН, 4. августа 1995. године протјерала своје грађане само зато што су били Срби.

Хрватска је извела ову акцију и поред тога што је чланица УН и што је простор бивше Републике Српске Крајине био под заштитом УН подсетио је Савановић у изјави Срби.

Према његовим ријечима, Хрватска је са војном силом од 200.000 војника тада напала голоруки српски народ и око 30.000 припадника Војске Српске Крајине.

Тужна је чињеница да Хрватска као држава протјерује и убија своје грађане само зато што су православци напоменуо је Савановић...

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Broj: A-I-306/17
Datum: 05.09.2018.g.

Dokumentaciono informativni centar
VERITAS

Dečanska 8/4
11000 Beograd
Srbija

Vaš broj: 75/18 od 05.07.2018.

Povodom Vašeg dopisa zaprimljenog u Tužilaštvu – Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine dana 05.07.2018. godine, nakon provjere sa postupajućim tužiocem, obavještavamo Vas da je predmet Tužilaštva – Tužiteljstva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0004022 07 u fazi istrage te da se poduzimaju istražne radnje u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine.

BOSNA I HERCEGOVINA
TUŽILAŠTVO – TUŽITELJSTVO
TUŽILAŠTVA – TUŽITELJSTVA BIH
Glavni tužilac

ЛОРА

Глас Српске, РТРС, 27.10.2018.

ПУ ПРИЈЕДОР ПОДНИЈЕЛА ИЗВЈЕШТАЈ ЗА ЗЛОЧИНЕ У СПЛИТСКОЈ ЛОРИ

Полицијска управа Приједор, Тужилаштву БиХ, поднијела је извјештај против дванаест лица за кривична дјела почињена у сплитском логору Лора, од маја 1995. до августа 1997. године.

Осумњичени се терете за ратни злочин против ратних заробљеника и неоправдано одгађање повратка ратних заробљеника.

За злочине у Лори, како незванично сазнајемо терете се Мате Лаушић генерал – пуковник Хрватске војске и Мирослав Бузов, командант овог логора.

Против десет лица, припадника ХОСа поднесен је извјештај за кривично дјело ратни злочин против ратних заробљеника.

Међу њима су како сазнајемо управник логора Лора Томислав Дујић и још девет чувара,

„Осумњичена лица се терете да су у временском периоду од прве половине маја 1995. године до августа 1997. године, на подручју града Сплит, Република Хрватска, починила кривична дјела над 26 ратних заробљеника.

26 заробљеника за вријеме боравка у Лори били су изложени континуираном и системском иживљавању нечовјечном и суровом премлаћивању,

те наношењу физичких повреда и психичке боли.

Већи дио ратних заробљеника незаконито је држан до августа 1997. године.

Оштећена лица заробљена су за вријеме акције Бљесак и пада општине Грахово. Незванично, међу њима су и лица из Новог Града, Козарске Дубице и Теслића.

„Лора је као логор, а Хрвати су га називали као коначиште за ратне заробљенике што је више упућивало на мотел, него на један логор који је био и најдужи по трајању и најгори по методама мучења које су тамо примјењиване”, истакао је Саво Штрбац, предсједник Документационо информационог центра Веритас.

О злогласној Лори свједочили су многи заробљеници. Иако не сви, у

истим правним поступцима, њихове приче о мучењу су готово идентичне.

„Сваких пола сата они су долазили, па дођу са ратишта, попили, па онда не гледају гдје те туку. Скидали су нас голе”, прича Милорад Оро, бивши заробљеник логора Лора.

Нови извјештај за почињен ратни злочин даје наду да ће одговорни изаћи пред лице правде, поручују из центра Веритас. Сада је кажу, потез на Тужилаштву БиХ.

„Надам се да ће Тужилаштво БиХ прикупити све потребне материјалне и персоналне доказе, који постоје на подручју БиХ и да ће све то прослиједити надлежним правосудним органима у Хрватској, те да ће то заиста уродити једном квалитетном оптужницом”, навео је Штрбац.

Ово је за Тужилаштво БиХ изводљиво сматрају у Веритасу, позивајући се на споразуме о сарадњи на прогону ратних злочина између БиХ и Хрватске, те Хрватске и Србије.

У Тужилаштву БиХ данас без коментара.

АКЦИЈА ОЛУЈА – „СЛУЧАЈ ДУДАКОВИЋ”

РТРС, Срна, 15.10.2018.

САВО ШТРБАЦ: ОПТУЖНИЦА ПРОТИВ ДУДАКОВИЋА И ЗА ЗЛОЧИНЕ У „ОЛУЈИ”

Директор Документационо-информативног центра „Веритас” Саво Штрбац очекује да ће Тужилаштво БиХ по командној одговорности подићи оптужницу против ратног команданта Петог корпуса такозване Армије БиХ Атифа Дудаковића и за ратне злочине по-

чињене над неколико стотина Срба током војне акције „Олуја” 1995. године.

„Увјерени смо да се води истрага против Дудаковића за ове злочине и да ће на крају бити спојена јединствена оптужница. Атиф Дудаковић је по командној одговорности био

надређен бившем припаднику Петог корпуса такозване Армије БиХ Шефику Алићу кога је Суд БиХ осудио на осам година затвора за ратни злочин против четворице заробљених припадника Војске Српске Крајине”, рекао је Штрбац Срни.

Он каже да „Веритас” тражи накнаду штете за породице убијених Срба од Хрватске на основу пресуде Суда БиХ у случају Шефика Алића на основу Сплитског споразума, који су 22. јула 1995. годи-

не потписали тадашњи хрватски предсједник Фрањо Туђман и предсједник такозване Републике БиХ Алија Изетбеговић.

„Захтјев за накнаду штете је прослијеђен државном Тужилаштву Хрватске и чекамо њихов одговор. У овом случају су припадници Петог корпуса такозване Армије БиХ починили ратни злочин на простору тадашње Републике Српске Крајине, односно Хрватске”, каже Штрбац.

Он је навео да је „Веритас” поднио кривичну пријаву Тужилаштву БиХ у Сарајеву против НН лица за гранатирање и убиство српских цивила над колоном избјеглих Срба на петровачкој и приједорској цести, тражећи одштету за породице убијених од БиХ и Хрватске, позивајући се на Сплитски споразум.

„БиХ и Хрватска су солидарно одговорне за ове злочине, због чега морају платити одштету породицама убијених Срба. У овом случају хрватски авиони су прешли на тери-

торију БиХ и бомбардовали српску колону избјеглица из Крајине”, појаснио је Штрбац.

Он је подсјетио да су припадници Хрватске војске и Петог корпуса такозване Армије БиХ током акције „Олуја” заједно напали колону избјеглица из Книнске Крајине на путу Глина–Двор када је убијено више од 200 Срба, те неколико десетина убијених Срба на Пљешевици.

„О овим злочинима постоје докази, изјаве свједока и видеоматеријал. У БиХ, Србији и Хрватској ратни злочин не застаријева, па тако и накнада штете по основу почињеног ратног злочина”, закључио је Штрбац.

Тужилаштво БиХ подигло је недавно оптужницу против генерала Атифа Дудаковића и још 16 команданата и припадника Петог корпуса такозване Армије БиХ због злочина над српским цивилима и ратним заробљеницима на подручју Крајине.

Трећестепено вијеће Суда БиХ 2014. године смањило је казну бившем припаднику Петог корпуса такозване Армије БиХ Шефику Алићу са десет на осам година затвора за ратни злочин против четворице припадника Војске Српске Крајине, заробљених током војне акције „Олуја” 5. августа 1995. године.

Алић је осуђен да је као помоћник команданта батаљона „Хамза” при Петом корпусу такозване Армије БиХ у августу 1995. године учествовао у злостављању четири заробљена припадника Војске Српске Крајине, те да није спријечио ни упозорио Ал Харби Теуфика, нерегуларног војника над којим је имао ефективну контролу, у малтретирању и убијању заробљеника.

Он је био одговоран за заштиту живота Мирка Деветака, Петра Стамболије, Пере Боросина и Бранка Башића, који су заробљени током војне акције „Олуја” 5. августа 1995. године.

РТС, Танјуг, 24.10.2018.

ПОТВРЂЕНА ОПТУЖНИЦА ПРОТИВ ДУДАКОВИЋА

Суд Босне и Херцеговине потврдио је у целости оптужницу против ратног команданта Атифа Дудаковића и 16 припадника 5. корпуса такозване Армије РБиХ и о томе је обавестио поступајућег тужиоца Посебног одељења за ратне злочине.

Осим Атифа Дудаковића оптужени су и Екрем Дедић, Санел Шабић, Ибрахим Шиљедић, звани Шиљо, Сафет Салихагић, Адис Зјакић, Хасан Ружнић, Реџеп Злојић, Самир Солаковић, Фатмир Муратовић, Мухарем Алешевић, Хусеин Балагић, Але Хоџић, звани Пумпарица, Един Домазет, Ејуб Кожењић, звани Ејко

и Шеширџија, Ибрахим Надаревић и Саид Мујић.

Оптужени се терете за злочине против човечности који обухватају убиства више од 300 особа српске националности, прогоне и злостављања цивила и ратних заробљеника, као и уништења 38 православних храмова, цркава и верских објеката.

Оптужница их терети за злочине против човечности почињене на подручју општина Босански Петровац, Кључ, Босанска Крупа, Сански Мост и ратни злочин против цивилног становништва на подручју општина Бихаћ и Цазин.

Терете се за убиства више од 300 лица српске националности, међу којима је највише цивила, углавном старијих особа, као и војника који су се предали или били заробљени.

Део оптужнице против Атифа Дудаковића односи се на ратне злочине почињене над жртвама бошњачке националности, припадницима и присталицама Народне одбране Аутономне Покрајине Западна Босна, за време сукоба у Цазинској Крајини, на подручју општина Бихаћ и Цазин.

Шеснаесторица оптужених се терете за злочин против човечности, а Атиф Дудаковић и за ратни злочин против цивилног становништва.

СИСАК – СЛУЧАЈ „?”

Vijesti.ba, 07.06.2018.

PU PRIJEDOR – OSMUNJICHEN ZA RATNI ZLOČIN PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA

Пolicija u Prijedoru dostavila je Tužilaštvu Bosne i Hercegovine izvještaj protiv jedne osobe zbog po-

stojanja osnova sumnje da je počinila krivično djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika.

Osumnjičeni se tereti da je, u toku noći 19. na 20. septembra 1995. godine na području Siska, u Republici

Хрватској, поступало супротно правилима Међународног хуманитарног права, кршећи одредбе Женеуске конвенције о поступанју са ратним заробљеницима, за вријеме оружаног sukoba на простору Босне и Херцего-

vine и Републике Хрватске – саопће-но је из Полицијске управе Приједор.

Незванично, пријављен је један припадник хрватске војске због основне сумње да је поменуто кривично

дјело починио над заробљеним војником бивше Војске РС-а у импровизованом затвору у спортској дворани у Сиску.

СУДСКИ ПРОЦЕСИ У БИХ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ

СЛУЧАЈ „СУВА МЕЂА” – ГРУПА „КУВАР”

Веритас инфо

ГРУПА „КУВАР”

Правомоћном пресудом Суда БиХ од 22.09.2014. године осуђен је Шефик Алић да је у својству помоћника команданта батаљона „Хамза” за безједност 4. батаљона 505. бригаде 5. Корпуса Армије Босне и Херцеговине крив за убиство четворице припадника СВК (Боромиса Перо, Деветак Мирко, Башић Бранко и Стамболија Петар), које је починио припадник његове јединице Ал Хараби Теуфика, и осуђен на казну затвора у трајању од 10 година, која му је одлуком Трећестепеног вијећа Апелационог суда БиХ преиначена у казну затвора у трајању од 8 година. Алић је осуђен за кривично дјело ратног злочина над ратним заробљеницима. На основу те правоснажне кривичне пресуде, породице жртава су, преко пуномоћника Перић Слободана, адвоката из Бања Луке, поднијели тужбе Опћинском суду у Сарајеву ради накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица.

У случају породице Боромиса, Опћински суд у Сарајеву пресудом из јануара 2019. године је одбио у цјелости тужбени захтјев тужитеља (чланова породице жртаве) због застаре потраживања уз образложење „Да се у конкретной

правној ствари не могу примјенити одредбе члана 377. ЗОО којим је регулиран рок застарјелости у ситуацији када је штета проузрокована кривичним дјелом. Захтјев за накнаду штете према одговорном лицу застарјева када истекне вријеме одређено за застарјелост кривичног гоњења и тече само према учиниоцу кривичног дјела, а не и према држави. Наиме, кривична одговорност је индивидуална одговорност појединог лица за учињено кривично дјело, те се одштетни захтјев може истаћи како у кривичном, тако и у парничном поступку те се чл. 377. ЗОО не може примјенити у конкретном случају, јер се наведене одредбе могу примјенити само према учиниоцу кривичног дјела који за штету одговара по принципу субјективне одговорности, а не према трећој особи која за штету одговара умјесто стварног учиниоца кривичног дјела по принципу претпостављене одговорности, а на шта указује новија пракса Уставног суда БиХ (АП – 3111/09. од 23.12.2013. године, АП – 4128/10. од 28.03.2014., АП 4264/11. од 17.09.2014.) које одлуке су обавезујуће, пракса Европског суда заузета у сличним стварима и правним околности-

ма у вези са примјеном рокова застарјелости потраживања те везано за пресуду Врховног суда број: 68 0 П 001956 14 Рев 2. од 14.01.2015. године, те је суд утврдио да се у овој правној ствари могу примјенити само одредбе члана 276. став 1. ЗОО-а којима је прописано да потраживање накнаде проузроковане штете застарјева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, а у сваком случају за пет година од када је штета настала.”

У овом случају суд је обавезао тужитеље да туженом (Федерација БиХ, Влада Федерације БиХ и Министарство финансија) накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.680,00 КМ у року од 30 дана.

Због овакве праксе судова у БиХ, пуномоћник оштећених породица је повукао остале тужбе, да им не би проузроковао додатне парничне трошкове, истовремено најавивши да ће покушати са мало другачијим тужбеним захтјевом којим би обухватио и осуђе-ног Шефика Алића.

ПРОЦЕСУИРАЊЕ РАТНИХ ЗЛОЧИНА ПРЕД СУДОМ У СРБИЈИ

СЛУЧАЈ „ЛОВАС“

Danas, 30.03.2017.

BEZDUŠNA OSVETA HRVATSKIM CIVILIMA

Prema navodima optužnice, Željko Krnjajić se tereti da je 10. oktobra 1991. godine u svojstvu komandira policijske stanice Tovarnik predvodio napad na selo Lovas, naređivao otvaranje vatre na kuće hrvatskih civila i njihovo paljenje i prisustvovao ubistvu najmanje dve osobe.

„Pokušaj optuženih da se prikažu kao žrtve montiranog političkog procesa predstavlja nemoguću tezu. Izvedeni dokazi pokazuju da su oni podlegli ratnoj atmosferi i da su smatrali da mogu da preuzmu pravdu u svoje ruke i vrše odmazdu.

Oni koji su preživeli čekaju od nas pravdu”, rekao je zamenik tužioca za ratne zločine Dušan Knežević pri kraju završne reči u postupku koji se zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva u hrvatskom selu Lovas pred beogradskim Specijalnim sudom vodi protiv deseterice optuženih.

Zamenik tužioca je istakao da u ovom ponovljenom postupku nijedna od relevantnih činjenica nije dovedena u pitanje i da je iznova utvrđena krivica optuženih.

Prema navodima optužnice, Željko Krnjajić se tereti da je 10. oktobra 1991. godine u svojstvu komandira policijske stanice Tovarnik predvodio napad na selo Lovas, naređivao otvaranje vatre na kuće hrvatskih civila i njihovo paljenje i prisustvovao ubistvu najmanje dve osobe.

Krnjajić je tvrdio da je u Lovasu bilo oko 150 naoružanih boraca, ali je brojnim iskazima svedoka i oštećenih utvrđeno da to nije bilo tačno. On je neposredno prisustvovao ubi-

stvu dve osobe koji su bili roditelji hrvatskih policajaca – rekao je zamenik tužioca Knežević.

Govoreći o drugooptuženom Milanu Devčiću, bivšem meštаниnu koji je radio u policiji, zamenik tužioca je istakao da je on bio deo grupe koja je „vedrila i oblačila” u Lovasu nakon što su srpske snage preuzele selo.

Devčić je zajedno sa Devetakom i Radojčićem odlučivao ko će u selu da se bavi prinudnim radom i ko će da bude lišen slobode. Oni su takođe naredili da se kuće hrvatskih građana obeleže kredom, a da građani hrvatske nacionalnosti nose bele trake oko ruke – kazao je zamenik tužioca.

Miodrag Dimitrijević, tada u činu potpukovnika JNA, bio je, prema navodima tužilaštva, najviši vojni zvaničnik u Lovasu. On je naredio da se svi muškarci u Lovasu okupe ispred poljoprivredne zadruge, koje je potom kao „živi štit” poslao u polje deteline, uz znanje da je poljana nekoliko dana ranije bila minirana.

Između ostalih, na optužnici se nalazi i Petronije Stevanović, jedan od članova paravojne formacije „Dušan Silni” koja je takođe uz pripadnike lokalne policije i članova JNA, učestvovala u napadu na Lovas. Stevanović se optužuje da je većem broju civila nanosio teške telesne povrede i ubađao ih nožem. On je, stoji u optužnici, učestvovao u ubistvu najmanje pet civila.

Marina Kljaić, punomoćnica oštećenih, pridružila se tužiočevoj završnoj reči istakavši da je u selu Lovas za osam dana ubijeno 70 civila.

Optužnicom nisu obuhvaćeni ni svi akteri ni svi oštećeni. Civilno stanovništvo je stradalo zbog svoje nacionalnosti ili zato što su im sinovi bili u Hrvatskoj demokratskoj zajednici ili u suprotstavljenim oružanim grupama. Motiv za zločine bila je bezdušna osveta civilnom stanovništvu – navela je Kljaić.

Tužilaštvo je od suda zatražilo osuđujuću presudu i predložilo višegodišnje zatvorske kazne za optužene. Za Željka Krnjajića, Milana Devčića i Miodraga Dimitrijevića tužilaštvo je zatražilo 10 godina zatvora. Jovan Dimitrijević i Saša Stojanović bi prema mišljenju tužilaštva trebalo da dobiju osam godina. Za Radovana Vlajkovića i Darka Perića se traži pet, a za Radisava Josipovića četiri godine. Zoran Kosijer bi u slučaju da sud prihvati odluku tužilaštva bio osuđen na devet, a Petronije Stevanović na 14 godina zatvora.

Podsetimo, optuženi za ratni zločin u selu Lovas su 2012. godine osuđeni pred Specijalnim sudom, ali je Apelacioni sud naredne godine zbog bitnih povreda postupka i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, presudu ukinuo i vratio na ponovno suđenje.

Naredni glavni pretres u ovom postupku zakazan je za 10. maj kada bi odbrana trebalo da iznese završne reči.

Reakcije optuženih na izmene optužnice

Nekoliko optuženih za ratni zločin u selu Lovas iskoristilo je svoje pravo da se izjasni na izmenjenu optužnicu. Željko Krnjajić je istakao da nijedan navod iz optužnice koji se tiče njega nije tačan. „Ja sam deseto oktobra bio u selu Lovas samo

šest sati, ne tiče me se šta se dešavalo posle toga”, kazao je Krnjajić. Milan Devčić je naveo da je apsurdno da je on bio na čelu civilnovojne vlasti u selu Lovas, pošto tako nešto nije postojalo nigde u Jugoslaviji. „Ja ne znam odakle tužiocu ideja da sam ja

naređivao ko će u selu biti poslat na prinudni rad. Za tako nešto ja nisam imao mogućnosti ni ovlašćenja”, naveo je Devčić. Miodrag Dimitrijević je naveo da su izmene optužnice retoričke prirode, a izlaganje Zorana Kosijera je predsednica sudskog

veća prekinula nakon što je rekao da tužilac nema elementarno vojno znanje. Ostali optuženi su odlučili da svoje viđenje optužnice podele prilikom iznošenja završnih reči.

RTS, 20.06.2019.

UKUPNO 47 GODINA ZATVORA ZA RATNI ZLOČIN U LOVASU

Odeljenje za ratne zločine Višeg suda u Beogradu osudilo je na kazne od četiri do šest godina zatvora osmoricu optuženih za ratni zločin u slavonskom selu Lovas, zbog ubistva, ranjavanja i mučenja 28 civila.

Milan Devčić je osuđen je na osam godina zatvora, Saša Stojanović na sedam godina, Željko Krnjajić, Zoran Kosjer i Jovan Dimitrijević na po šest, Darko Perić i Radovan Vlajković na po pet, a Radisav Josipović na četiri godine zatvora.

Oni su osuđeni zbog zločina protiv čovečnosti u saizvršilaštvu, ratni zločin protiv civilnog stanovništva i nečovečno postupanje.

Ovo je druga prvostepena presuda, pošto je prvu, kojom je 12 optuženih bilo osuđeno na kazne zatvora od četiri do 20 godina zatvora (ukupno 128 godina), 2014. godine ukinuo Apelacioni sud u Beogradu i naložio da se suđenje ponovi.

I na novu presudu i optuženi i njihovi branioci, kao i Tužilaštvo za ratne zločine imaju pravo žalbe Apelacionom sudu.

Tužilaštvo za ratne zločine u završnoj reči predložilo je sudu da optužene osudi na kazne od četiri do 10 godina zatvora, dok je odbrana tražila oslobađajuće presude.

Optuženi se terete da su kao pripadnici različitih formacija, u oktobru i novembru 1991. u hrvatskom mestu Lovas napadali civile, prema njima nečovečno postupali, mučili ih, povređivali i ubijali.

Broj njihovih žrtava prema optužnici iznosi 28.

БОГДАНОВЦИ – СЛУЧАЈ „СОЛДАТОВИЋ”

Tanjug, 01.03.2019.

POTVRĐENA OPTUŽNICA PROTIV SOLDATOVIĆA ZA ZLOČIN U HRVATSKOJ

BEOGRAD – Apelacioni sud u Beogradu potvrdio je optužnicu protiv Boška Soldatovića kojom se tereti za ratni zločin protiv civilnog

stanovništva u mestu Bogdanovci, u Hrvatskoj, u novembru 1991. godine.

Portparol suda Mirjana Piljić precizirala je za Tanjug da je Apelacioni sud odbio kao neosnovanu žalbu branioca okrivljenog i potvrdio rešenje Odeljenja za ratne zločine Višeg suda u Beogradu kojim je optužnica potvrđena.

ОЛУЈА– ПЕТРОВАЧКА ЦЕСТА

Политика, 26.08.2018.

ПЕТРОВАЧКЕ ЦЕСТЕ У ТУЖИЛАШТВУ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

Београдски адвокат Душан Братић подноси као доказ и транскрипте са Брионске седнице на којој је Фрањо Туђман наредио „такве ударце да Срби практично нестану”, из којих је, како каже, јасна геноцидна намера

Тужилаштву за ратне злочине Србије предата је кривична пријава за још један злочин у „Олуји”

– реч је о ракетирању колоне цивила на Петровачким цестима, сазнаје „Политика”. Због сумње да су извршили ратни злочин против цивилног становништва, кривичном пријавом су обухваћени тадашњи заменик команданта Хрватског ратног зракопловства и протузрчане обране, командант ескадриле и пилот који је извршио

непосредно ватрено дејство 7. августа 1995. године, када је убијено четворо деце и шесторо одраслих.

Од последица распрскавајућег дејства убојних средстава смртно су страдали Даринка Дрча (68) и њен унук Јовица Дрча (6), Мирјана Дубајић (21), рођени брат и сестра Жарко (9) и Невенка Рајић (11), Крстан Вуковић (44) и његов син Дарко Вуковић (13), Мирко Стеља (34) и његов отац Бранко Стеља (72) и Милка Ковачевић (83), а те-

же је и лакше рањено око 50 цивила, међу њима и деце.

Београдски адвокат Душан Братић подноси као доказ и транскрипте са Брионске седнице, из којих је, како каже, јасна геноцидна намера.

– На Брионима је 31. јула 1995. одржана седница проширеног састава Главног стожера Оружаних снага Хрватске, којој је председавао врховни командант Фрањо Туђман. Разматран је оперативни план „Олуја 95”. Транскрипти са те седнице су објављени после преслушавања аудиозаписа у Хашком трибуналу на суђењу Готовини и Маркачу – наводи Братић.

Туђман у уводном делу излаже: „Према томе, Исток (Источну Славонију) бисмо пустили тотално на миру, а ово бисмо морали ријешити и Југ и Сјевер”, односно подручје Далмације и Лике које је као заштићена зона Уједињених нација означено као „Сектор југ” и подручје Баније и Кордуна које је носило ознаку „Сектор север”.

Даље Туђман каже: „Ријешити, на који начин? То је сада тема наше данашње расправе. Да нанесемо такве ударце да Срби практично нестану, односно да оно што нећемо одмах захватити да мора капитулирати у неколико дана.

– Поставља се правничко питање да ли се та заповест Фрање Туђмана односила на српске војне снаге или на Србе као популацију на тим просторима. Касније изјаве на тој седници, расветљавају да се та заповест односила и на војску и на цивиле – прича Братић.

У наставку, наиме, Туђман каже: „Ипак прецизирати, које су то тачке, који су то правци с којим морамо овладати, да бисмо противника касније потпуно дотукли, присилили на капитулацију. С тим што сам рекао, да им овде треба дати излаза, јер важно је да ти цивили пођу, па ће онда и војска, и када

колоне пођу, то дјелује психолошки једни на друге.”

– Претходно му бивши адмирал ЈНА Давор Домазет, начелник Обавештајне управе и генерал Анте Готовина, командант Зборног подручја Сплит, реферишу да је у те сврхе „остављања излаза” планирано отварање комуникације преко Двора на Уни према Босанском Новом (где је ракетирана избегличка колона у месту Сводна) и комуникације преко Срба и Кулен Вакуфа према Босанском Петровцу, па му потом показују на топографској, а затим и аутокарти о којим је правцима реч, те се он саглашава са тим. У каснијем току Туђман даје инструкције да се у току акције „Олуја” путем медија и летка обавештавају Срби да су примећене колоне избеглица које напуштају Хрватску баш тим правцима и да им се тако дају инструкције куда треба да крену, а да се са друге стране потом саопштава да их Хрватска позива да остану и да им се гарантују сва грађанска права, при чему сам Туђман појашњава да се то позивање на останак чини „тобож” – објашњава наш саговорник.

Како је испланирано и наређено, тако је и изведено. Четири дана касније, у операцији под кодим називом „Олуја 95”, хрватска војска је извршила напад на територију тадашње Републике Српске Крајине, заштићене зоне УН, услед чега је већинско српско становништво почело да бежи у правцу територије Републике Српске и даље према Србији.

– Становништво са подручја Лике и Далмације кретало се путним правцем Доњи Лапац – Кулен Вакуф – Дрвар – Босански Петровац – Кључ. Колона се састојала искључиво од цивилна, старих и изнемоглих особа, жена и деце, цивилних путничких моторних возила, запрега, трактора и слично – каже адвокат.

Део те колоне се 7. августа у подневним часовима затекао на магистралном путу Босански Петровац – Кључ, у месту Капљух, село Бравско.

– У том тренутку изнад планине Грмеч надлетао је један борбени авион миг21 са ознакама Војске Хрватске – „шаховницама” на репном делу авиона. У заокрету после извиђања, поравнао се са правцем кретања колоне и потом извршио дејство убојним средствима, све по путничким и теретним возилима, запрежним колима, тракторима и другим цивилним превозним средствима. Затим се авион удаљио према територији Хрватске – наводи Братић.

„Према начину деловања, временском оквиру и месту дејствовања и последицама видљиво је да је речи о координираним акцијама Ратног ваздухопловства Хрватске војске у склопу извођења војноредарствене акције „Олуја 95”, са циљем застрашивања и убиства цивилног становништва, све у складу са идејом, односно у војничком смислу са заповешћу Туђмана, коју је изрекао на такозваној Брионској седници и то да „Србе треба тако ударити, да практично нестану”, а за оне које „не захвате” оставити два излаза и то правац преко Двора на Уни ка Босанском Новом и преко Кулен Вакуфа ка Босанском Петровцу”, пише у кривичној пријави.

– Управо и из планираног остављања два правца за извлачење Срба цивила, што се и остварило, произилази свест и хтење да се дејствује по цивилима. Та два догађаја, Брионска седница и ракетање на Петровачким цестама и у Сводни, идејно су повезани. Овај други је отелотворење Туђманове војничке идеје и заповести да Србе треба тако ударити, да нестану, да се никада више на своје не врате – каже адвокат Душан Братић.

СУДСКИ ПОСТУПЦИ ПРЕД ЕСЉП

ЕЛЕЗОВИЋ ПРОТИВ ХРВАТСКЕ

uredzastupnika.gov.hr

ОТКАЗ СТАНАРСКОГ ПРАВА НИЈЕ ПОВРИЈЕДИО ЛЈУДСКА ПРАВА

Dana 28. оžujka 2019. g. Europski sud za ljudska prava donio je odluku kojom je utvrdio da je tužba tužitelja Vitomira i Marije Elezović očigledno neosnovana. Tužitelji su tvrdili da je отказ njihovog станарског права повриједио њихово право на дом и право на поштовање њиховог права власништва.

Naime, tužitelji su imali станарско право на стану у Пули. Почетком 1992. године туžitelji су се затекли у Босни и Херцеговини, у којој је управо почео рат, те су због ратних збивања до студеног 1992. избивали из Републике Хрватске. У међувремену, Министарство одбране је дало стан на коришћење трећим особама, у складу с тадашњим законима. Против туžitelja је покренут парнични

postupak radi otkaza njihovog станарског права, које је Опćински суд у Пули у коначници пресудом откао, утврдивши да туžitelji у законом предвиђеном року нису искористили правна средства против трећих особа ради свог повратка у стан.

Europski sud је утврдио да је туžiteljima, у складу с тадашњом судском праксом, морао бити предвидљив отказ њиховог станарског права у случају да не користе правна средства против трећих особа ради поврата посједатана. Надаље, Europski sud се сложио са хрватским судовима да није постојала реална препрека за туžitelje да у року од шест мјесeci та правна средства и искористе, имајући у виду тренутак када су се вратили из ратом захваћене Босне и Херцеговине

и сазнали да су треће особе у њиховом стану.

Prema tome, туžiteljima нису повриједена њихова људска права због отказа станарског права.

Oва одлука је коначна, те против ње није допуштено нити једно правно средство. Доступна је на веб страници Суда (www.echr.coe.int/hudoc) на енглеском језику, а након пријевода биће објављена на веб страници Уреда заступнице. За све додатне информације молимо обратити се на адресу електронске поште ured@zastupnikeslpj.hr или број телефона 01/4878100.

ТОДОРОВИЋ ПРОТИВ РХ ЗАХТИЈЕВ НЕДОПУШТЕН

uredzastupnika.gov.hr

ИСТРАГА РАТНОГ ЗЛОЧИНА ПОЇИЈЕНОГ ТИЈЕКОМ ДОМОВИНСКОГ РАТА

Dana 12. српња 2018. g. Europski sud за људска права (даље: Europski sud) прогласио је недопушћеним захтев кога се односи на питање уџиновитости тјела казненог прогона у истрази ратног злочина поџињеног тјеком Домовинског рата. Подносиоци, блиски сродници смртно страдале особе тврдили су да истражна тјела (MUP и DORH) нису провела уџиновиту истрагу смрти њихова сродника у околици Сиска 1991. године јер су пропустили истражити је ли постојао мотив за убојство N.T.a, који би могао бити повезан са његовим српским поријеклом. Сматрали су да су због тога њихова људска права повриједена, и то право на живот и забрана дискриминације, зајамћени џл. 2. и џл. 14. Конвенције.

Europski sud је утврдио да је дио захтева који се односи на раздобље истраге до 2015. недопушћен јер су подносиоци пропустили поднијети захтев у шестомјесећном року, с обзиром да су пуно раније требали бити свјесни застоја у поступању домаћих тјела. У односу на раздобље истраге након рујна 2015. Europski sud је, имајући у виду до сада подузете мјере, те џињеницу да је истрага још у тјеку, тај дио захтева као преурањен прогласио недопушћеним, сукладно џланку 35. ставку 1. и 4. Конвенције.

Europski sud је додатно навео да уколико подносиоци захтева буду незадовољни постигнутим напрећком у истрази, односно коначним ишодом истраге у наредном

раздобљу, преостaje им могућност подношења новог захтева Суду.

Oва одлука је коначна те је доступна на веб страници Суда (www.echr.coe.int/hudoc) на енглеском језику, а након пријевода на хрватски језик, биће доступан на веб страници Уреда заступника Републике Хрватске пред Europsким судом за људска права.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

СРБИ ПРОТИВ РХ НЕМОГУЋНОСТ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА

Srna, ATVBL, 25.12.2018.

СУД У СТРАЗБУРУ ОДБИО ТУЖБУ СРБА ИЗ ХРВАТСКЕ

Европски суд за људска права у Стразбуру одбио је десетак тужби које су Срби поднијели против Хрватске због немогућности остваривања права стечених у тој држави.

Предсједник Удружења радника и инвалида рада избјеглих из Хрватске са држављанством БиХ Никола Пузигаћа рекао је да су Срби избјегли из Хрватске понижени и дискриминисани, да њихове тужбе против Хрватске неприхватљивим проглашава „судија–поједи-

нац”, те да се у образложењу наводи да на овакву одлуку странке немају право жалбе.

Пузигаћа је најавио да ће Удружење Европском суду за људска права у Стразбуру поднијети кривичне пријаве против „судија–појединаца” који су донијели овакву одлуку.

„Избјегли Срби из Хрватске разочарани су оваквом одлуком Суда у Стразбуру, јер произилази да овај Суд не жели да заштити људска права Срба у Хрватској и њи-

хова стечена права у тој земљи као што су радна, пензијска, имовинска, станарска и друга права”, закључио је Пузигаћа.

Удружење радника и инвалида рада избјеглих из Хрватске, са држављанством БиХ, предало је у октобру ове године Европском суду за људска права у Стразбуру 10 тужби против Хрватске због немогућности остваривања стечених права Срба у тој земљи.

„Од 60 припремљених тужби ми смо данас предали 10 колективних тужби чланова Удружења Европском суду за људска права против Хрватске. Очекујемо да ће Стразбур на њих позитивно одговорити”, рекао је раније Пузигаћа Срби.

ШИМУНИЋ ПРОТИВ РХ

uredzastupnika.gov.hr

IZRAZ „ZA DOM” NE UŽIVA ZAŠTITU U OKVIRU PRAVA NA SLOBODU IZRAŽAVANJA

Dana 22. siječnja 2019. godine Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) donio je odluku o nedopuštenosti u predmetu povodom zahtjeva nogometaša Josipa Šimunića (dalje: podnositelj), te ga odbio kao neosnovan.

Naime, predmet podnositeljevog zahtjeva bila je njegova osuda od dana 8. prosinca 2015. godine u prekršajnom postupku kada je Prekršajni sud u Zagrebu donio prvostupanjsku presudu kojom je podnositelj proglašen krivim zbog javnog izvikivanja „Za dom” na utakmici hrvatske nogometne reprezentacije i reprezentacije Islanda koja se odigrala 2013 godine na stadionu „Maksimir” u Zagrebu. Dana 27. siječnja 2016. godine Visoki prekršajni sud potvrdio je prvostupanjsku osuđujuću presudu, a novčanu kaznu povišio sa 5.000 na 25.000 kuna. Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je podnositeljevu ustavnu tužbu protiv navedene presude.

Podnositelj je zatim podnio zahtjev Europskom sudu tvrdeći da su mu odlukama domaćih sudova povrijeđena sljedeća prava iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija): pravo na pošteno suđenje iz čl. 6. Konvencije, nullum crimen nulla poena sine lege iz čl. 7. Konvencije zbog toga jer inkriminirani izraz nije zabranjen niti jednim domaćim zakonom niti propisom, pravo na slobodu izražavanja iz čl. 10 Konvencije, pravo na učinkovito pravno sredstvo iz čl. 13 Konvencije, zabrana diskriminacije iz čl. 14. Konvencije te zabrana sustavne diskriminacije iz čl. 1 Protokola br. 12. uz Konvenciju.

Odlučujući o ovim prigovorima, Europski sud je naveo kako nije uvjeren u duboke i očite razlike u praksi hrvatskih sudova po ovom pitanju koje prikazuje podnositelj u svom zahtjevu, jer dvije (različite) presude domaćih sudova vezano uz

ovo pitanje koje je podnositelj dostavio kao dokaz svojih tvrdnji ne predstavljaju dokaz očite i duboke diskrepancije u sudskoj praksi. Stoga je prigovor podnositelja na temelju čl. 6 Konvencije Europski sud odbio kao očito neosnovan.

Što se tiče podnositeljevog prigovora na temelju čl. 7 Konvencije, da je u domaćem postupku osuđen zbog izraza koji nije inkriminiran niti jednim domaćim propisom, pa je stoga povrijeđeno načelo nullum crimen cula poena sine lege, Europski sud je isti odbio zbog toga što podnositelj prije isticanja ovog prigovora pred Europskim sudom u tom pogledu nije iscrpio niti jedno domaće pravno sredstvo.

Nadalje, odlučujući o podnositeljevom prigovoru vezano uz pravo na slobodu izražavanja iz čl. 10 Konvencije, Europski sud nije ulazio u ocjenu predstavlja li izraz „Za dom” prekršaj koji je baziran na mržnji prema nekoj manjini a time i proti-

van vrijednostima koje jamči Konvencija, ali je naglasio da su domaći sudovi u ovom predmetu proveli temeljit postupak i utvrdili sve relevantne činjenice, posebice da su proveli analizu i kontekst značenja tog izraza. Domaći sudovi su utvrdili da taj izraz ima značenje i kontekst koje je upereno protiv prava koja štiti Konvencija. Podnositeljeva osuda u prekršajnom postupku predstavljala je miješanje države u njegovo pravo na slobodu izražavanja, međutim prema stavu Europskog suda to je miješanje bilo utemeljeno na zakonu (Zakonu o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima) te imalo legitiman cilj. S obzirom na navedeno, kao i činjenicu da je miješanje

države bilo, po mišljenju Europskog suda, nužno u demokratskom društvu, prigovor podnositelja da mu je povrijeđeno pravo na slobodu izražavanja proglasio je očito neosnovanim.

Europski sud u svom je zaključku posebno cijenio činjenicu da je podnositelj, kao poznati nogometaš, trebao biti svjestan negativnog utjecaja koje takvo njegovo ponašanje ima, te se trebao suzdržati od takvog ponašanja posebice pred velikim brojem gledatelja kojima bi on trebao biti uzor.

Ostale prigovore podnositelja koji su se odnosili na njegovu navodnu diskriminaciju kao i na činjenicu

da je zbog ovakvih odluka domaćih sudova sustavno diskriminiran, Europski sud je proglasio očigledno neosnovanim.

Ova odluka objavljena je dana 29. siječnja 2019. godine na web stranici Europskog suda (www.echr.coe.int/hudoc) i konačna je odluka u ovom predmetu. Za sve dodatne informacije molimo obratiti se na adresu elektronske pošte ured@zastupnikesljp.hr ili broj telefona 01/4878100.

ЦРНО БРДО

Политика, 25.05.2019.

ЦРНО БРДО У ЗЕЛЕНИМ КОТАРИМА

Због „црног брда” у Биљанима Доњим, општина Бенковац, почетком маја ове године Суд Европске уније пресудио је да Хрватска није испунила обавезе из европске Директиве о отпаду.

Случај „црног брда” интересовао ме је и до сада, из неколико разлога: Биљане Доње до августа 1995. настањивао је искључиво српски живаљ; село се налази у Равним Котарима, који су за време СФРЈ по плодности и обрађености називани „југословенском Калифорнијом”, и на којима је до јануара 1993, до хрватске акције „Масленица”, превладавао такође српски живаљ; добро познајем тај крај, у којем сам рођен и где је моја породица до великог крајишког егзодуса узгајала воће и поврће. Случај „црног брда” био ми је интересантан и професионално, са правничког аспекта, посебно када су се у спор укључили органи ЕУ.

Шта је „црно брдо”?

Хоризонтом у плодним и зеленим Равним Котарима домини-

ра велико црно брдо, апокалиптичног изгледа. Оно није природног порекла, већ је реч о 140.000 тона опасног отпада. Формирано је 2010. године тако што је шљака из Шибеника, настала стогодишњим радом Творнице електрода и феролегура (ТЕФ), превезена у поменуто село. Превоз је обавила приватна фирма МЛМ д. о. о., са седиштем у Загребу. Директор те фирме, извесни Садик Чолић, отпад је одлагао на приватној парцели, закупљеној од једног мештанина, којем је рекао да је реч о безопасном грађевинском материјалу намењеном за градњу путева. Но, мештани из Биљана Доњих и околних села, приликом првих ветрова, када су им кровови кућа, са којих скупљају кишницу, поцрнели, а воће, поврће и кишница у густернама (цистернама) потамнели, увидели су сву погубност „безопасног” грађевинског материјала.

Иако је власник поменуте фирме махао папирима да отпад није опасан, Екоудружење „Равни Котари” послало је материјал

са црног брда на анализу у Тибинген, у познату фирму „Еурофинс”, која је доказала да у њему постоје ароматични уљоводоници који су канцерогени и 20 пута већи од дозвољеног у природи, што су потврдиле и две домаће фирме.

Због таквих налаза мештани Биљана Доњих и околине већ годинама покушавају да придобију пажњу свих могућих институција хрватске државе и ЕУ како би се решили опасног отпада.

Европска комисија Хрватској је још 2014. послала опомену о дужном поступању са шљаком из „црног брда” у складу с европском Директивом о отпаду.

Министарство заштите околиша и енергетике огласило се прошле године на најаву тужбе, истакавши да је фирми МЛМ, у чијем је поседу „црно брдо”, решењем наредило да уклони отпад, што та фирма, иако су је казнили са 60.000 куна, није учинила, те да је у министарству основана и радна група за Биљане Доње.

Након што до априла 2018. брдо шљаке није било санирано, Европска комисија је против Хрват-

ске поднела тужбу Суду Европске уније, који је (за разлику од Европског суда за људска права, коме се обрађају грађани земаља чланица Савета Европе) надлежан за правилно тумачење и примену примарног и секундарног законодавства Европске уније на њеној територији.

Дакле, Суд у уводно поменутој пресуди наводи како Хрватска није предузела све мере да не буде угрожено здравље људи и да није испунила своје обавезе, јер је сматрала да је шљака одложена у Биљанима Доњим нуспроизвод. Суд је одлучио и да шљаку треба сматрати отпадом те да Хрватска није предузела мере да је фирма која је „има у свом посједу об-

ради сама или да обраду повјери другоме”.

У марту ове године, пре доношења поменуте пресуде, хрватско Министарство државне имовине донело је „Одлуку о уступању минералне сировине Министарству обране Републике Хрватске ради насипавања и производње бетона и асфалта, у сврху реконструкције и доградње у Зрачној луци Задар”, која се налази на свега десетак километара удаљености од „црног брда”.

Већ поменуто Екоудружење „Равни Котари” противи се таквом потенцијалном решењу уз образложење да ће, ако је реч о површном слоју писте, ваздухоплови приликом слетања и полетања

опет разносити опасне честице по околини.

Не могу се отети утиску да су Равни Котари и Биљане Доње намерно одабрани за одлагалиште опасног отпада само зато да би се спречио масовнији повратак прогнаних Срба на њихова вековна имања. И по цену да нашкоде и својима у околним селима.

Како год се у будућности био решен проблем „црног брда”, остаће последице, које је најбоље описао Милош Шкорић, један од ретких повратника у Биљане Доње: „Ми смо овдје затровани сви! Тако да нема ту живота ни Јанку, ни Марку ни никому!”

Тportal, 08.05.2019.

SUD EU-A O 'CRNOM BRDU': HRVATSKA NIJE OSIGURALA ZAŠTITU ZDRAVLJA LJUDI I OKOLIŠA

Sud Europske unije je presudio da Hrvatska nije ispunila obveze iz Direktive o otpadu zato što nije poduzela mjere u vezi sa „sanacijom ilegalnoga 'crnog brda' na području Biljana Donjih”, u blizini Zadra.

Naime, od 2010. godine na toj je lokaciji na zemljište koje nije uređeno za odlaganje otpada u blizini obiteljskih kuća odložena troska koju Hrvatska nije klasificirala kao otpad, a nisu poduzete ni mjere zaštite podzemnih voda i sprječavanja širenja prašine u okoliš. Troska je dovezena prilikom sanacije bivše šibenske Tvornice elektroda i ferolegura (TEF) i od tada se mještani žale, a Europska komisija Hrvatsku je 2014. godine prvi put upozorila na njezine obveze.

Nakon što do travnja 2018. godine troska nije bila sanirana, Europska komisija je protiv Republike Hrvatske podnijela tužbu, a nakon postupka sud je utvrdio da su osnovana sva tri tužbena zahtjeva.

Sud u presudi navodi kako Hrvatska nije poduzela sve mjere da se gospodarenje troskom provodi tako da se ne ugrožava zdravlje ljudi i šteti okolišu te da nije ispunila svoje obveze jer je smatrala da je troska odložena u Biljanima Donjim nusprodukt.

Sud je odlučio i da se troska treba smatrati otpadom te da Hrvatska nije poduzela mjere da tvrtka koja je „ima u svom posjedu obradi sama ili da obradu povjери drugome”.

Europska komisija na trosku na toj lokaciji upozoravala je Hrvatsku još od 2014. godine, kada joj je poslala opomene o dužnom postupku u skladu s europskom Direktivom o otpadu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energije prošle se godine očitovalo na najavu tužbe. Istaknulo je da je trgovačkom društvу MLM, u čijem je posjedu „crno brdo” troske, rješenjem od 31. ožujka naredilo da ukloni otpad u Biljanima Donjim, što ta tvrtka nije učinila. Tom je prilikom istaknulo i kako je tvrtku kaznilo sa 60 tisuća kuna, na što je ona pokrenula upravni spor, a u ministarstvu je osnovana radna grupa za Biljane Donje.

СТРАДАЊЕ КРАЈИШНИКА НА КИМ

Политика, 08.04.2019.

САВО ШТРБАЦ: НАТО ПРОЈЕКТИЛИ И ПО ИЗБЕГЛИЧКОМ КАМПУ

Међу жртвама НАТО агресије на СРЈ у пролеће 1999. било је и неколико десетина избеглица из Рейублике Српске Крајине, које су у мају и августу 1995, у најдужој икад забележеној, избегличкој колони, дошле у Србију, верујући да су у мајници поједино безбедне. Али не би тако. И њих убише НАТО пројектили и испљени из великих висина и даљина. Њихови животи постојаше „колашарална шета” у мисији „сиречавања хуманитарне катастрофе”.

Само у једном бомбардовању избегличког насеља „Маја”, смештеног у селу Бестражин недалеко Ђаковице, 21. априла 1999. убијено је четворо избеглица: Миодраг Иванчевић (8) из Грачаца, Илић Гордана из Госпића (35) и браћа Дарко (28) и Давор (26) Воларевић, из села Радашиновци код Бенковца, док их је 19 рањено.

Према записнику о увиђају (Кри. бр.28/99), којег је обавио истражни судија Општинског суда у Ђаковици, Рајевић Александар, избегличко насеље „Маја” налазило се у објектима пољопривредног газдинства „Ероник”, у којем су биле смештене избеглице из РСК и БиХ. Напад је уследио у три сата ноћу, а на насеље од седам објеката испаљено је око 50 пројектила, од којих су неки директно погодили објекте док су други падали око њих, где је истражни судија избројано 38 кратера.

У једном објекту, који је директно погођен, пронађена су сва четири горе поменути лица, од којих је знакове живота показивало само најмлађе, али је и оно преминуло у току указивања лекарске помоћи. Судија констатује да је дечакова смрт насилна и да је настала „експлозивним примарним дејством јаког експлозивног таласа и дејством секундар-

них ефеката (затрпавање)”. Гордани Илић су „делови пројектила пресекли стомак из кога су испали унутрашњи органи”. И Даркова је „смрт насилна и настала је као резултат деструктивног дејства силе огромне разорне моћи а на глави недостаје мождана маса великог мозга”. И Даворова је „смрт насилна и резултат је деструкције можданог ткива и крварења у лобањи и мозгу”.

Недалеко од тог објекта са мртвим људима, лежала су и четири угинула коња „са одсеченим деловима глава и распореним трбусима”, које су такође погодили бомбе НАТО авијације.

Пет година касније, Веритас је посетила Деса, мајка погинуле браће Воларевић. Испричала нам је да су онамад у „Маји” рањене и она и свекрва јој Сока, које су спавале у соби до синова. Деса има и трећег и најмлађег сина Николу који је са њима боравио у „Маји” и са браћом спавао у истој соби. Живот му је спасило то што је дан раније отишао у посету рођацима у Гаково. Синове Дарка и Давора сахранила је на православног гробљу Пискоте у Ђаковици. После повлачења са Косова, са свекрвом и сином Николом смештена је у избеглички центар „Крњача”, близу Београда.

Испричала ми је и да јој је мужа Петра 1981. убио гром у близини родног села. Возио се мотором путем од Мираћа према Врани и због изненадног плјуска склонио се под багрем, једино стабло у близини околини, где га је ударио гром и на лицу места усмртио. Сахранили су га у родном селу.

У сукобу деведесетих, њено село Радашиновци остало је под хрватском влашћу, због чега је са свекрвом и тројицом синова, како би их

спасила од нарастајућег зла, следећи пример осталих стотинак мештана српске националности, оставивши све што су имали, избегла у село Лисичић ближе Бенковцу, који је био под српском контролом, одакле су у августу 1995, пред хрватском „Олујом”, избегли у Србију, односно на Косово.

Деса се распитивала како би могла да пренесе посмртне остатке синова из Ђаковице у Србију или у њихово родно место Радашиновце код оца Петра. Хтејала би, ако постоји икаква шанса, да то уради пре евентуалног иселења у неку трећу земљу, за што су већ раније аплицирали, а с обзиром на то да су двојструки прогнаници, веровала је да ће успети у тој намери. Договорили смо се да нам се јави након што се распитамо о могућностима и процедурама око преноса посмртних остатака са Косова у Србију и у Хрватску. И више нам се никада није јавила.

У септембру 2015. у Веритасу се појавила Десина сестра, Стеванија, од које сам дознао да се Деса са сином Николом и свекрвом Соком одселила у Америку и то поодавно. Живели су у Чикагу, где су Сока и Деса у међувремену умрле и сахрањене.

Присећајући се жртва у „Маји”, питам наредбодавце и извршиоце како то да, поред најсавременијих уређаја за ноћну навигацију и идентификацију циљева, нису разликовали избеглички камп од „легалног” војног циља.

За почињени злочин морају и одговарати, ако не у садашње, онда у неком будућем кривичном, политичком, историјском ... процесу. Божји суд свакако не могу избећи.

(Објављено у Политици
8. априла 2019, штампано издање)

ПОВРАТАК И ЖИВОТ У РХ

Stanjestvari.com, 25.12.2018,

САВО ШТРБАЦ: МАСАКР (СРПСКОГ) МАСЛИЊАКА

Велика је иронија што је власницима „масакрираног” маслиника и њиховим сународницима управо преко дрвета које је вековни симбол мира послана порука мржње и нетолеранције

Недавно су непознати починиоци српским повратницима у Биљанима Доњим код Бенковца посекли 112 стабала маслина, старих десетак година. Десило се то у време комеморација жртвама Вуковара и Шкабрње.

Ретки мештани Биљана Доњих, до рата деведесетих етнички чистог српског села, с обзиром на време и начин (не)дела, сумњају да су могући починиоци из суседне Шкабрње. Наиме, сеча толиког обима морала је бити унапред испланирана, у којој је учествовало више особа, који су морали бити од мржње бесни и обесни. Вест о овом догађају телефоном сам добио другог дана по откривеној сечи и проследио је медијима. У току истог дана стигле су и фотографије „масакрираних” маслина, које су објавили неки београдски електронски медији, што су преузели и хрватски. Тачност информације потврдио је портпарол задарске полиције објашњавајући да о догађају јавност није „извијештена” јер се ради о оштећењу туђе ствари, која ни иначе нису предмет полицијских извештаја, уз уобичајену флоскулу да је истрага у току и да још не располажу са подацима о починиоцима и могућим мотивима.

Навикли смо да хрватска полиција ретко када открије нападаче на Србе и њихову имовину, па ме не изненађује да не располажу са подацима о починиоцима и могућим мотивима. Али ми интели-

генцију вређа тврдња да се ради о оштећењу туђе ствари која нису предмет полицијских извештаја. Вређа ме због тога што је у питању маслина и то не једна већ 112 стабала. А маслина није обична ствар. Она је много више од тога.

Маслина је врло стара биљна врста чије су плодове, од којих се добија уље, сакупљали људи још у млађе камено доба, о чему сведоче археолошки налази стари више од 9.000 година. Прва стабла су култивисана и посађена прије 5 до 6 хиљада година на подручју Месопотамије, Сирије и Палестине, одакле се проширила и Медитераном...

И у Далмацији се маслине узгајају врло дуго. Већ неколико векова прије Христа римски писци спомињу и хвале далматинско маслиново уље. Из рукописа који потичу из 11. века и касније, уочљиво је да су власници далматинских земаља наметали земљорадницима дужност да по „старинском обичају” посаде одређени број маслина. Ови старински обичаји у 13. веку постају озакоњени у свим статутима приморских градова. У неким се крајевима момку није допуштала женидба док није посадио прописани број маслина. У време када је Млетачка Република загосподарила делом јадранског приморја, млетачки сенат је 1565. издао наредбу да се они, који би насаде оштећивали, имају казнити глобом или изгоном у трајању од 10 година.

Маслина је и дуговечно дрво, о чему сведочи „Света маслина” у Јерусалиму, која је везана за Христов гроб и Маслинску гору, као и она још старија у Атини, под којом је седео и размишљао Платон. Јед-

на од најстаријих маслина на Средоземљу налази се на магистралном путу Бар – Улцињ, стара више од 2.000 година. Народна предања говоре и о проклетству које би задесило сваког ко је покушао да уништи или посече Стару маслину. Ту су, према легендама, болесни налазили лека, а сироти утеху. Млади су се венчавали, а сватови коло играли око Старе маслине ради здравог порода. И краљ Никола Петровић је увео правило да се ниједан Црногорац не може оженити док не засади одређени број маслина.

Дакле, маслина заиста није обична ствар, како то тврди портпарол задарске полиције. У свим претходним режимима, и прије и после Христа, оскрнавитељи маслина били би жестоко кажњени, изгнанством а можда и смрћу. А данас, две хиљаде осамнаест година по Христовом рођењу, у хрватској држави, чланици Европске уније, сеча 112 маслина се сматра штетом на обичној ствари. Не би ме зачудило да се починиоци и не траже, јер ако се не пронађу остаће непознат и мотив.

Велика је иронија што је власницима „масакрираног” маслиника и њиховим сународницима управо преко дрвета, које је вековни симбол мира, љубави и пријатељства, послана порука мржње и нетолеранције.

Jutarnji list, 05.01.2019.

SAMI, SIROMAŠNI, GLADNI, BEZ STRUJE...

HRISTOS SE RODI!

Zdjela kupusa od jučer i lonac vode koji uvijek stoji u kutu njegove ploče jedino je što još može zagrijati stari šporet bake Ljube Obradović (88) iz Listovače. Gotovo se može čuti hladnoća koju joj snažna bura unosi kroz okno i preko praga, iako su i prozor i vrata zatvoreni. Na zidu su dva kalendara, jedan iz 2007., a drugi je od prošle godine. Između njih petrolejska lampa. Kredenc je od zemljanog poda izdignut ciglama. U njemu su tri sata, sve jedan prati drugoga. Krevet u kutu uredno je složen.

Pogrbljena starica slabo vidi, a čuje samo ako joj se zadere na uho. Na glavi joj dvije marame, a s po jednom je povezala nožne zglobove. Majica na sebi ima četiri ili pet. Struje nema. Po vodu ide u bunar u susjedstvo gdje su nekada živjela braća njenog pokojnog muža, ali samo kada nema snijega. Do nje se autom može samo kada nisu jakе kiše, jer mjesni put siječe rječicu preko koje nema mosta. Ima jedan pješački, ali se treba dobro paziti na koju od njegovih daščica nagaziti.

Obilazio je baku Ljubu nećak Mile Krnjaja, ali je i on nedavno umro, isto kao i njezina sestra, muž i gotovo svi u selu. To si i ona želi, da je više nema. To joj je, doduše, jedna od dvije želje koje ima.

Druga je da se nekako riješi puhova koji su u staroj naherenoj straćari pronašli dom, pa po cijele noći putuju, škripe i ispuštaju zvukove koje nam je baka Ljuba pokušala prenijeti, ali nije uspjela jer je zaplakala.

Tješi je Branka Bakšić Mitić, glinska dogradonačelnica koja nas je k njoj dovela. Pokušava joj nabaviti solarne panele za nekih 4300 kuna koji bi joj omogućili da ima žarulju i električnu napravu za tjeranje puhova. Za troje je starčadi to već uspjela pribaviti, ostalo ih je još pet kritičnih, bilo ih je šest, ali je jedna

baka u međuvremenu umrla. Nada se da će ova poživjeti makar toliko.

Baka Ljuba živi 80 kilometara od Trga bana Jelačića u Zagrebu i 10 kilometara od Gline. Zamjenici gradonačelnika obično pomažu gradonačelniku, jedan oko gospodarstva, a drugi je zadužen za društvene djelatnosti. U Glini ne, tamo je jedan zadužen za Hrvate, a drugi, u ovom slučaju je to Branka, za Srbe, jer je i izabrana iz redova srpske nacionalne manjine.

U razbacanim banijskim zaseocima živi ih još nekoliko stotina, na Brankinu su popisu socijalnih slučajeva 204 imena. Nekima je nabavila peći, drugim osigurala socijalu, neki nisu imali zdravstveno osiguranje, a neki čak ni osobne iskaznice. Svoj je stari Mercedes već razderala ovim putevima, a službeni koji ima pogon na sva četiri kotača dobije ponekad, kada joj gradonačelnik pozitivno odgovori na njezinu pisanu zamolbu.

Koji je danas dan – pita baka Ljuba Branku.

Danas je četvrtak, u nedjelju je Badnji dan, a u ponedjeljak je Božić, Ljubo – odgovara joj strpljiva žena.

A je li mi ti satovi idu pravo? – pita zabrinuto pokazujući prema trima budilicama čije kazaljke ionako ne vidi.

Idu, bako, idu – umirujemo staricu.

Ovdje je od šezdesete godine, otakako se iz sirotinje, kaže, udala u sirotinju. Nikada i nisu imali struje, iako je žica prolazila kroz selo, jer im nije trebala. Za blago su mogli brinuti i bez nje. A dok joj je čovjek bio živ, govori, brinuo se o imanju, sada više nema tko, jer su svi pomrli. Priča nam to dok nas ispraća ganjkom pokušavajući valjda objasniti zašto je naheren, a drvena stepeništa klimava. Mahnula nam je na odlasku, a njezine dobre želje i

blagoslovi s posljednje stepenice pratili su nas preko dvorišta.

Elektri se to ne isplati

Ljudi iz Crvenog križa mislili su da bi bilo dobro da se baka Ljuba preseli Stevi Obradoviću, poluslijepom 93-godišnjaku koji malo dalje također živi sam. Ima struje, a kod njega je i toplije jer ima dobru peć, a ona bi mogla skuhati. No ona to ne želi. Boji se što će selo reći. Stevini su isto svi pomrli, a kao ni Ljuba, djece nikada nije imao. Supruga je otišla prije pet godina, dugo se brinuo o njoj jer je bila nepokretna i prikovana za krevet.

Teško mi je. Dođe Branka ponekad i ove cure iz Crvenog križa. Jutros ih je bilo četiri ili pet. Donijeli su paket za Novu godinu. Uglavnom jedem mlijeko, jogurt i kekse. Ne kuham jer ne vidim, a i ne znam kako jer je to uvijek radila supruga. Imam struju pa slušam radio. Ne bih želio odavde otići jer sam tu rođen – prepričao nam je Stevo svoju svakodnevicu koju uglavnom provodi na svojem otomanu.

Od Listovače idemo prema Glini urednom asfaltiranom cestom. S obje su strane napuštene kuće koje se mogu kupiti za 10.000 eura i propali pogon metalske industrije. Nešto se života vidi tek u romskom naselju koje je izniklo usput. Svako skretanje s te ceste udesno vodi nas makadamom do nove tužne priče. O onima do kojih ne možemo doći jer nemamo terensko vozilo priča nam Branka.

Imam vam Đuru Galjena iz Dragotine, on je sa svojim ocem sam rušio stabla po šumi i postavljao bandere kako bi u selo došla struja. On se vratio 2013. godine, a 2009. je bio rok za podnošenje zahtjeva za obnovu priključka. U njegovoj su kući za to vrijeme bili doseljenici iz Bosne i struja je isključena kada su oni izašli. Nisu mu htjeli pustiti struju jer je zakasnio sa zahtjevom. Pisali smo Heri, Elektri, nema kome nismo. Ali morao je ponovo platiti priključak 7800 kuna plus 3500 kuna atest, uspjela sam to sredi-

ti preko donatora jer on za to nije imao novca – priča Branka.

Neimaština je jedan od razloga zašto ljudi nemaju struje. Drugi su imovinski razlozi. Kuća bake iz Trnovca gruntovno se vodi na poljoprivrednu zadrugu iz vremena Drugog svjetskog rata, pa ne može podnijeti zahtjev za priključenje jer nije vlasnica. Ima situacija kada treba povući instalacije 200 ili 600 metara, što Elektra ne želi jer im se ne isplati za po jednog korisnika koji će koristiti po jednu žarulju. Na takvu odbijenicu naišao je Dragoslav Babić, bolesni hrvatski branitelj, kojemu Branka također pokušava pomoći. Slično je s komunalnom naknadom. Iako je svi imaju obvezu plaćati, ona je, smatraju u Gradu, nedostatna da bi se njome barem popravili mjesni putevi, zahvati na tome su minimalni. Jednog su čovjeka čak i oslobodili plaćanja, samo kako mu ne bi morali probiti zapušteni put do kuće.

Do njega se više ne može. Osim prirode, mjesne i šumske puteve razvaljuju neumorni sjekači banijskih šuma iza kojih ostaje pustoš. Milan Lazić živi u kući svoje sestre u Banskome Drenovcu. Istekla mu je bila osobna iskaznica, radio je na crno u šumi i slomio nogu na dva mjesta. Nije imao zdravstveno osiguranje, pa nije išao k liječniku. Noga mu je sama zarasla onako kako su kosti bile slomljene, pa sada šepa. Živi, kaže Branka, u stravičnim uvjetima. Podnijeli su zahtjev za njegovo stambeno zbrinjavanje. Čekaju odgovor već godinu dana. Malopomalo, bavljenje ovim nesretnicima sve je manje društveni problem, a sve više Brankina osobna borba.

Grad kaže da nikome ne može uvesti struju. Jednom su Grad i Županija dali jednokratnu pomoć od 3000 kuna čovjeku u Dangubama kojem se uvela struja. Bilo je to pred izbore. Poslije toga ništa. Problem je u tome što ja nisam ni u jednoj političkoj stranci i kao nezavisni kandidat nisam im zanimljiva za neke kombinacije. Svi bi političari trebali biti u službi naroda, ali to

baš nije tako. Ja ne mogu gledati da ljudi ovako žive – kaže Branka.

Stari komad svinje za blagdan

Za ovih pet kućanstava koje bi se moglo riješiti solarnim panelima trebalo bi samo desetak tisuća eura, za njima Branka intenzivno traga, pisala je Veleposlanstvu Republike Srbije, rekli su joj tamo, kaže Branka, da će razgovarati s Miloradom Pupovcem, ali od toga nije bilo ništa. Bila je i kod gradonačelnika Bandića, obećao je i on da će spojiti struju, ali na tom je ostalo. Zna da Zagreb nema veze s Glinom, ali mislila je, Bandić ima i daje svima, pa će možda i njima.

Onda sam poslala jednom svojem prijatelju u Švedsku, koji je ljetos bio na godišnjem u Glini, a radi u jednoj bogatoj tvrtki, jednu zamolbu. Kažem mu, 'ajd probaj vidjeti da tvoj gazda isfinancira makar jednu struju. A znate što mu je rekao šef? Da ne vjeruje da u Hrvatskoj ima takvih slučajeva da ljudi nemaju struju, jer da tada ne bi mogla država ući u Europsku uniju – čudi se Branka.

Na broju 107 u Majskim Poljanama, zaseoku Zlonoge živi najmlađi od ljudi koje smo upoznali, 62-godišnji Mile Jarić. Tu je rođen, tije-

kom rata je bio u Zagrebu, radio u Italiji, a pokojna supruga htjela je da se vrate. Živi od 800 kuna socijalne pomoći. Ima dovoljno jer, kaže, ne plaća režije, kada ih nema.

Prije tri i pol godine sam se razbolio, dobio sam upalu pluća. Tri puta u Topusko, dva puta u Petrinju. Tristo kuna otišlo. Nisam imao kako platiti. I na kraju za 861 kunu duga isključe me i odnijeli mi uru, što sam prije platio 9200 kuna. Sada ja više tih novaca nemam. A nema novca, nema ni struje – priča Mile. Od nekadašnjeg poljoprivrednog imanja ostala je polusrušena staja i sjenik bez dasaka. Mile spava, blaguje i živi u desetak kvadrata zadimljene kuhinje u kojoj je teško disati. Loš je šparet, a svijeća i njegova cigareta nimalo ne pomažu. Ima kujicu, neku mješanku lovačkog psa koja mu je dolutala, pa joj nije dao ime. S njom dijeli tjesteninu koju skuha. Kad je ima.

Mile, pa ti ćeš se tu ugušiti – kaže mu Branka gledajući prema lošoj peći.

Pa neću biti prvi, i Mirko se ugušio, pa što – uzvraća Mile dosjetkom koja mu je duhovita.

Svakodnevnica mu se svodi na pučko preživljavanje. Ima samo dvije

brige – kako osigurati hranu i kako pribaviti ogrjev. Ono malo slobodnog vremena koristi za šetnju selom.

Koliko vas ima? – pitamo.

Vesna, baba Eva, Mira, čiča Branko, strina, Peko, Vesnina baka i ja. Osam – nabrojio je Mile.

Koliko vas je bilo u vašoj mladosti?

Ha, 2223 kuće, a u svakoj po 45, pa računaj, znači preko sto. U mojoj kući nas je bilo osam, ded i baba, čaća i mater i nas četvero djece. Ponekad odem kod susjeda pa pričamo o tim vremenima kako nas je bilo puno selo, kad smo došli u kino u Glinu, nas 1520 djece samo iz Zlonoga, a jedan ide kupit karte. A čovjek na blagajni se čudi, ajme koliko vas je malih Zlonogaša – kaže Mile.

Mile vjeruje da će u budućnosti biti bolje, no što to njemu vrijedi, dodaje, kada je bolestan. Proslavio bi Božić, ali nema s kime. Kod jedne bake u susjedstvu u škrinji drži komad svinjetine koji je dobio, pa će ispeći malo mesa i skuhati malo juhe. Bit će to za njega jedan lijepi Božić. Televiziju ne može pratiti, pa će na radiju na baterije poslušati malo muzike, a onda, kao i obično, zaspati kada padne mrak.

Bole ga leđa, a otkako je prebolio upalu pluća koristi „pumpicu”. Požutjeli brkovi usred sijede brade svjedoče da ga ni to nije natjeralo da prestane pušiti.

Odosmo dalje, ali ostajemo u Majskim Poljanama, 200 je kućnih brojeva, pa zapravo putujemo po zaseocima koji uglavnom nose ime na prezimenima stanovnika.

Ovdje živi jedan stariji bračni par, tu dolje su kći i mama koja ima 92 godine, onda, tu su kupili dvije kuće vikendaši koji navrate samo ljeti. Ove prekrasne drvene kuće sve su prazne. Nema nikoga niti će itko doći. Ova sela će jednom zarasti u šume i sve će prerasti u lovišta – misli Branka.

Penjemo se na jedno od stotinu brda i Hvatamo 90-godišnjeg starca koji gura bicikl. Vozimo polako iza

njega jer nas ne čuje. Branka kaže da se zove Miloš Nišević, živi sam na kraju sela i tužan je jer su mu nedavno ukrali motornu pilu. Zvoni joj mobitel, zovu donatori, jedno državno poduzeće koje želi pomoći, ali ne žele da se za to zna. Tako su nedavno jednoj obitelji osigurali prozore i vrata.

Baka Stana iz zaseoka Bjelajci, u čiju kuću ulazimo na samu Staru godinu, dobila je novi linoleum.

Bila ti meni zdrava, Bog ti dao svu sreću, ja te toliko volim, živa i zdrava bila – zahvalila je baka Stana Nišević onoj koja ja za to najzaslužnija, ne znajući da joj Branka upravo sprema još jedan poklon – deku za hladne zimske noći.

Godine i ne zna prebrojiti

U goste joj je navratio susjed Jovo Grubić, kojemu je pravo ime Slavko. Nacijepa Stani drva, pa mu ona skuha kavu, a ponekad dobije i za cigarete.

Bako, koliko imate godina? – pitamo je naslonjenu na štap.

Previše. Nije me čaća dao u školu pa i ne znam brojati – kaže ona, ali se dosjetila da piše na osobnoj, pa kaže Jovi da je doda iz kutijice, al da pazi da ne ispadne. Pisalo je 6. 6. 1931. godine.

I peć je nova, stigla pred zimu. Na njoj se kuha kupus, bit će, kaže baka, za tri dana, sve do Božića.

A što ćete za Božić – pitamo je.

Isto kao i svaki drugi, Božić je meni svaki dan kada imam što staviti na stol – odgovara. A tamo je, osim one džezve kave, tegla svinjske masti, tanjur s jednim keksom, smoki i par kriški mandarine.

Stana ima struje za jednu žarulju koju koristi, a ima i gosta pa nije usamljena. Sretna je, možda i više nego što je bila u mladosti.

Ja sam iz Velikog Obljaja, zvala sam se Lončar i tu sam se udala za propalicu. Bio je lualica, pio je i nije volio raditi. Ja rodim i dijete, a moj stariji brat kaže, aj ti natrag k nama i nosi to dijete. A kamo ću ići,

neću ja svoju kuću napustiti – priča baka.

Je li se poslije što promijenilo? – pitamo je.

Jest, bio je još gori u starosti. Umro je prije šest godina. I sad mi je ružno. Lijepo je imati svoga druga, svoju kuću i svoj život. Ja sam naučena da imam sve. Imala sam pune džepove novca. Evo, tu je Jovo, ja sam imala bašću da takve nitko nije imao. Sve prodavala u Glini na placu, svake srijede i subote. Sama s konjima išla. A sada ne mogu ništa – odgovara Stana.

Sada ima šest kokoši i pijetla, ali ne nose jaja preko zime. Ima još nekih susjeda koji je običu, kaže da su jako dobi i vode o njoj brige. U dugu je za struju 300 kuna. Branka se čudi kako s jednom žaruljom. Stana otkriva da koristi još dvije povremeno, a i jednu ratu nije platila. Televiziju bi mogla imati, ali neće, jer zna da bi joj došli inkasatori, a za njih nema novca pa s njima neće imati posla. Nekada je imala nov televizor, ali je nestao u Oluji. Ona je tada otišla kod kćeri u Srbiju. Njezin čovjek, kaže, prvi se vratio, njoj nije dala kći, a i bolje da nije, kaže, jer bi ga ubila, ili on nju.

Prodao je dvije rali šume, a kakve su to bile bukve za diku, a nikome nije dinara dao – klima ona glavom.

Jovo veli da nije sam jer ima brata u Zagrebu koji navratu ponekad. I on ima struju. Ni Stana ni on ne mogu prežaliti smrt susjeda Miće Bjelajca, kojega je iznenada izdalo srce.

Još imam njegova dva krumpira. Cijelo ljeto mi je nosio svega, povrća i grožđa, pravi je bio drug. I on je otišao – prokomentirala je baka Stana.

Bura je na Baniji najavljivala snijeg koji će u večernjim satima pasti. Zabijelit će ovu pustoš, pokriti njezine razrovane puteve i još malo utišati vapaje ovih jadnika.

Portal Novosti, 03.04.2019.

MINIRANE IM KUĆE, IZGUBILI SUDOVE, A SADA PLAĆAJU RUŠENJE OSTATAKA MINIRANIH KUĆA!!!

ZAGREB – Pod „slobodnom temom” danas je u Hrvatskom Saboru govorio predsjednik Kluba zastupnika SDSS-a Boris Milošević:

Ono o čemu bih ja danas govorio je nešto što se zapravo vuče već 20ak godina, koji je jedan tranzicijski problem društva, jedno ratno naslijeđe, koje je u raznim fazama, gdje je imalo razne vrste nepravедnih rješenja, dakle nikad tu nije bilo pravde, a taj problem se nažalost pojavljuje kao aktualan i danas. Dakle, obraćaju mi se građani sa problemom da gradovi u kojima žive ili u kojima su živjeli uklanjaju ruševine njihovih miniranih kuća, dakle, radi se o kućama koje su minirane 91. i 92. Radi se pretežno o građanima, ne isključivo, ali pretežno građanima srpske nacionalnosti. Ti ljudi danas se terete da moraju platiti troškove uklanjanja tih ruševina.

U jednom od konkretnih slučajeva, imam primjer žene, suvlasnice takve kuće, ona je suvlasnica u jednoj trećini gdje je dobila račun od 20 hiljada kuna, ona više ne živi u tom gradu nego pored, jednoj maloj općini, ima malu mirovinu, sad možete misliti što to znači za nju.

Dakle, takve kuće su minirane, ona i njeni slični primjeri nikad nisu dobili nikakvu naknadu štete, nika-

kav vid obeštećenja, postupke koje su pokrenuli da bi ostvarili nekakvu naknadu štete su izgubili, parnice su izgubili upravo iz razloga što je ovaj Visoki dom ukinuo zakonske odredbe za temelju kojih su oni mogli ostvariti neko pravo na naknadu štete.

Dakle, parnice su izgubili, morali su platiti parnične troškove, upućeni su da pokrenu postupak, upravni postupak, postupak obnove, tamo su također odbijani. Dakle, nitko od njih nije ostvario pravo na obnovu, s pravom jer Zakon o obnovi takve slučajeve ne regulira i imamo situaciju da im je uništena imovina, da nisu dobili nikakvu naknadu, da su izgubili parnice i sve postupke koje su pokrenuli, da su morali platiti parnične troškove i sada dolazimo do situacije da ih na kraju i grad tereti troškovima uklanjanja dakle ruševina njihovih miniranih kuća u kojima su nekad živjeli.

Smatram da je to duboko nepravедно, da je to duboko diskriminatorski i da s takvom praksom treba prekinuti.

Nije dobro i nije pravедно da se takva rješenja prelamaju preko građana koji su bili očite žrtve sistema. Gradovi traže da se ruševine uklone radi, uz obrazloženje sigurnost pro-

laznika, susjeda i svih ostalih građana. Slažem se.

Treba ukloniti ruševine i shvaćam interes grada, radi sigurnosti građana, pa i da grad izgleda urednije. Ali, nije dobro da se takva rješenja nameću i slamaju preko leđa onih koji su zapravo bili žrtve i koji su pretrpjeli nepravdu svih ovih godina. Koji nisu dobili nikakvu zadovoljštinu. Ni na koji način.

Kod takvih građana samo stvaramo osjet i produbljujemo osjećaj nepravde. Zato ćemo se kao stranka boriti i tražiti da se s takvom praksom prekine i da gradovi uklanjanju ruševine, ali na svoj trošak. I zato im poručujem, uklonite građevine, ruševine građevina, tražite suglasnost vlasnika, ali napravite dobru stvar, napravite to na svoj trošak.

Вечерње новости, 28.04.2019.

СРБИ БЕЗ СТРУЈЕ У ТЕСЛИНОМ КРАЈУ

Села су остала, људи више нема. Тако данас изгледају подвелебитска места где су живели Срби пре ратних страха деvedесетих година, када су им куће запаљене и срушене, а они натерани да напусте огњишта. У Медаку, смештеном између река Лике и Гламочнице, неколико километара од Госпића, пре деvedесетих ту је живело 850 Срба, данас их је педесетак. У Читлуку их је десетак, Почитељу само две жене, а у Дивоселу нема дословно – никога.

Она шачица преосталих Срба, пре свега старца, животи у пуштоши, многи без струје и воде. А само неколико метара од њихових кућа је врело Мрђеновац, које снабдева пола Лике водом. Двадесетак метара од дома у ком су живели родитељи Николе Тесле, од кога су остали само темељи, стоји бандера која је некада водила струју до српских кућа. Сада у родном крају великог Тесле струје за многе Србе нема?!

Одмах до Теслиних је и моја кућа, а ми смо у роду са Николом. Све је ту деvedесетих порушено, а када сам поднео захтеве за обнову, редом су ме одбијали – прича за „Вечерње Новости” Душан Дошен (72), који се у међувремену оженио у Београду, али све време проводи у старом крају у Лици.

Живим у контејнеру, без струје и сваки дан нешто урадим да бих овде могао држати краве. Како сам радио у Хрватској, Србији и Алжиру, имам три пензије, али она хрватска износи 25 евра.

Малтретирање са струјом доживљава и Нада Станић Телебар, једини повремени становник Дивосела, када из Ријеке дође до породичне куће коју је сама обновила:

Ту вам је дивљина какве нема, све је зарасло, куће срушене и напуштене. До пре коју годину живе-ле су две породице, али су сви умрли и сада је село празно.

Баш ту, у Дивоселу, као и у околним местима од Госпића до Велебита, почињени су нечувени злочини над Србима у операцији познатој као „Медачки цеп”. Хрватска војска је 9. септембра 1993. напала српска села која су била месецима под заштитом УН. Под том „заштитом” убијено је 88 људи. Само зато што су Срби.

Верујте, ужас. Мој братић је био жив одран. На идентификацији су породици показали само шаку која је остала. Страшна су то зверства била, као и она у Другом светском рату, као да се историја поновила – враћа Нада у глави стравичне слике покоља.

Неколико метара од табле на којој стоји натпис Медак, са десне стране, налазе се срушене зграде. Видимо и једну новоизграђену. Аветињски је пуста.

Јован Купрешанин и његов брат који повремено долази из Србије

Нема никог, једина жена која је била у згради је умрла. То је судбина Срба из овог краја, јер их једноставно више нема – каже нам Ми-

рко Загорац, председник Месног одбора Медака, уз то и председник Већа српске националне мањине у општини Госпић.

Одводи нас неколико метара даље, до споменика народном хероју Смиљи Покрајац, на којем је црвеном бојом исцртана свастика и написано слово „У”.

Већ шести пут. Сваки пут то обришем, а они поново. Ма не бојимо се ми овде никога, али тужно је да то нико не спречава. Видите, ту је некад била школа, данас су рушевине, а деведесетих је миниран и споменик српским жртвама из Другог светског рата. Није обновљен ни до данас.

Загорац каже да у суседном селу Читлук данас живе четири српске породице, а у Почитељу само две жене, мајка и кћерка. И сам се вратио у своју кућу која је срушена након што му је у Србији умрла жена. Води нас до Јована Купрешанина (89), који живи у обновљеној кући, која је такође била запаљена и срушена.

Под старе дане сам кренуо од самог почетка – каже нам Јован, који је инвалид без ноге. Пре деведесетих је имао четири трактора, два комбајна... – Све је то покрадено и сада живим од 105 евра пензије...

Комшија готово да и нема, јер осим Милана Купрешанина, који станује под бетонском плочом, без крова, у просторији у коју улази киша – нема никога.

Пописивао сам Србе који немају воду и струју, слао на све адресе, али до сада ништа – огорчено прича Загорац.

Потврђује нам то и Никола Лалић, председник Самосталне демократске српске странке за Лику.

Пре рата ту су живели бројни Срби, а сада су села зарасла и изгледају као прашума. Па ко би се вратио у куће без струје и воде? Нешто смо успели са соларним панелима да решимо, а они који су затражили увођење струје добили су рачуне које је немогуће платити.

Тако је и Нада Станић Телебар добила рачун на 90.000 евра.

Као да сам кинески инвеститор. Ишла сам и до председнице Колинде Грабар Китаровић, упознала саборске посланике и осим утешних речи није било ништа. У Дивоселу су сви умрли, а да ни-су дочекали струју, а пре рата то је било село у којем је била срамота не завршити факултет...

Путем пуним дубоких рупа долазимо до куће Милеве (64) и Недјељке Потребих (87) у Почитељу. Деведесетих им је све изгорело, а порушена кућа је у близини нове, коју су уз муку обновили. Нема воде, али има струје, хвале социјалну службу која им је на помоћи.

Када овде западне дватри метра снега, тешко је доћи до наше куће, али, ето, преживљавамо – каже Милева, док госте уз личку срдачност нуди ракијом. А тако је и у преосталим српским кућама у Читлуку, Папучи, Крушковцу. Када и ово мало Срба напусти овај свет, подно Велебита их више неће бити.

ЗАПАЛИЛИ И ЦРКВУ

Мирко Загорац нас води до цркве где је крштен Никола Тесла, која је такође била запаљена, али је донацијом верника обновљена. У близини је школа од које су остали само зидови, а на бандери чигуља.

Тако је стално. Сахрана, и више нема дима из кућа – говори утучено Мирко

„Медачки џеп” је била војна операција Хрватске војске усмерена на српска села у ширем рејону Госпића. Та територија је иначе годину и по дана била под заштитом Унпрофора. Села Дивосело, Читлук, Почитељ и Медак потпуно су опљачкана и сравњена са

земљом. У акцији је убијено укупно 88 Срба. Заробљена су и потом убијена 52 војника и 36 цивила, од којих је 17 било жена, а 26 старијих од 60 година.

Командант Унпрофора, француски генерал Жан Кот, у свом извештају је написао: „Нисам нашао знакове живота, ни код људи, ни код животиња, у неколико села којима смо данас прошли. Раза-

рање је било систематско и намерно.”

Због стравичних злочина Хашки трибунал је подигао оптужнице против генерала Јанка Бобетка, Рахима Адемија и Мирка Норца. Бобетко је у међувремену умро, а случај је пребачен хрватском правосуђу, које је 2008. године Адемија ослободило, а Норца осудило на седам година затвора.

„Jutarnji list”, 24.04.2019.

STATE DEPARTMENT O LJUDSKIM PRAVIMA U RH

Nasilje nad migrantima i novinarima, prijetnje etničkim manjinama, korupcija, pitanje nestalih i neravnopravnost žena i dalje ostaju problem u Hrvatskoj, stoji u izvještaju američkog State Departmenta o stanju ljudskih prava za Hrvatsku u 2018. godini.

Ta institucija godišnje objavljuje izvješća o poštivanju ljudskih prava, propisana od Kongresa, koja pomažu informirati politiku američke vlade i inozemne pomoći. Ona su i referenca za druge vlade, međunarodne institucije, nevladine organizacije, pravnike, znanstvenike, zainteresirane građane i novinare, stoji na stranicama američkog veleposlanstva u Zagrebu. Izvještaj za Hrvatsku od utorka je dostupan na hrvatskom jeziku na stranicama te institucije.

State Department u tom dokumentu navodi kako je korupcija i dalje problem te se procesuirati priličan broj istaknutih predmeta u vezi s korupcijom, a dužnosnici se katkad nekažnjeno bave koruptivnim radnjama.

Po pitanju neovisnosti sudstva naglašava se da je vlada uglavnom to poštivala, a da su zabilježeni izo-

lirani predmeti zastrašivanja državnih odvjetnika, sudaca i odvjetnika obrane.

Ukupni su se zaostaci u pravosuđu smanjili za 37 posto u usporedbi s razdobljem od 2013. do 2017. godine, a do 30. rujna 2018. pravosuđe je u cjelini imalo 426.763 neriješena predmeta u usporedbi s 474.345 u 2017. godini, stoji u izvještaju. Najveći se postotak neriješenih predmeta odnosi na predmete na općinskim sudovima.

Navodi se kako je kašnjenje u rješavanju predmeta na domaćim sudovima uzrokovalo zabrinutost u pogledu učinkovitosti, djelotvornosti pravosuđa i vladavine prava. Nevladine organizacije izvijestile su da je povreda prava na suđenje u razumnom roku i dalje jedan od glavnih problema u pravosuđu, a u nekim su građanskim predmetima, posebno vezano uz pitanja imovine, postupci trajali i dulje od desetljeća, piše u dokumentu.

Istaknuto je kako su građanska tijela za nadzor održavala učinkovitu kontrolu nad policijom, oružanim snagama i obavještajnim službama, te da je vlada imala učinkovite mehanizme za istraživanje i kažnjavanje zlouporabe.

State Department piše kako je nekoliko zatvora u Hrvatskoj i dalje prenapučeno, poput onog u Osijeku, te da je bilo prijava izoliranih i sporadičnih slučajeva fizičkoga i verbalnog maltretiranja zatvorenika i pritvorenika.

Navodi se kako se u Hrvatskoj više od 1500 osoba i dalje vodi kao nestalo te da vlada traži posmrtnu ostatku 414 osoba, što čini ukupan broj od 1922 neriješena slučaja. Rješavanje tih slučajeva usporavaju pravni, politički i tehnički čimbenici, stoji u izvješću.

Sloboda medija

U izvještaju se navodi kako je vlada uglavnom poštivala ustavom i zakonom zajamčena prava slobode izražavanja, a da su tu slobodu poticali i neovisni mediji, učinkovito pravosuđe i funkcionalan demokratski politički sustav.

No, upozorava State Department, nevladine organizacije izvijestile su da vlada nije prikladno istraživala ili pokretala postupke u slučajevima prijetnji prema novinarima ili blogerima, te da je nedostatna provedba odredbi o govoru mržnje, što uključuje korištenje simbola i slogana iz nacističkog i ustaškog režima.

Dodaje se kako su neovisni mediji bili aktivni i izražavali širok raspon gledišta bez ograničenja, no da promatrači upozoravaju kako javnosti nisu uvijek bile dostupne informacije o vlasništvu nekih lokalnih radijskih i televizijskih postaja i da postoji zabrinutost u vezi s pristranošću, cenzurom i izloženošću domaće javnosti zlonamjernim utjecajima.

Dodaje se kako su pripadnici medija izvještavali o provedbi autocenzure iz straha od maltretiranja putem interneta, zamjeranja politički povezanim osobama ili gubitka po-

sla radi izvještavanja o određenim temama.

Migranti

U izvještaju se navodi kako je vlada u većini slučajeva surađivala s UNHCR-om i drugim humanitarnim organizacijama u pružanju zaštite i pomoći izbjeglicama i migrantima, no da je taj ured u kolovozu kritizirao vlasti zbog nasilnog odbijanja ilegalnih migranata. Vlada je otkrila da je oko 2500 izbjeglica i migranata vraćeno s granice tijekom prvih osam mjeseci 2018. godine.

Međunarodne i domaće nevladine organizacije izvještavale su o policijskom nasilju nad azilantima i migrantima, a posebno na državnoj granici s Bosnom i Hercegovinom (BiH).

UNHCR i nekoliko nevladinih organizacija objavili su izvješća da je granična policija navodno ponižavajuće postupala s migrantima, uključujući verbalne uvrede i prostote, uništavanje imovine i premlaćivanja, što uključuje osjetljive skupine kao što su tražitelji azila, maloljetnici, osobe s invaliditetom i trudnice.

Nevladine organizacije izvijestile su kako više migranata navodi da su ih granični policajci tukli dok su u naručju držali dojenčad ili malu djecu. Jedna je migrantica kazala nevladinim organizacijama da su je muški granični policajci podvrgnuli tjelesnom pregledu u šumi u nazočnosti odraslih migranata muškoga spola, stoji u izvještaju.

Domaće nevladine organizacije koje se bave pravima migranata izvještavale su o policijskim pritiscima kao što su prekomjeran nadzor i ispitivanje bliskih suradnika i članova obitelji djelatnika, dodaje se.

Ministarstvo unutarnjih poslova javno je opovrgnulo navode o nasilju ili nečovječnom postupanju prema migrantima te navode o pritisku na humanitarne radnike.

Nevladine organizacije izvijestile su o dobroj suradnji s MUP-om u dva prihvatna centra za strance, Porinu i Kutini, te izjavile da je kvaliteta usluga uglavnom dobra, navodeći

kao pozitivne primjere obrazovanje i zdravstvene usluge te potrebu za povećanom psihijatrijskom pomoći.

Nasilje nad ženama i rodna ravnopravnost

State Department piše kako je nasilje prema ženama, što uključuje nasilje u braku, u Hrvatskoj i dalje problem. Policija i Državno odvjetništvo su uglavnom postupali po prijavama nasilja i silovanja u obitelji, no u izoliranim slučajevima lokalne policijske organizacije nisu dosljedno primjenjivale nacionalne smjernice o postupanju sa žrtvama seksualnih napada.

Spominje se suđenje županu Požeško-slavonske županije Alojzu Tomaševiću za nasilje u obitelji protiv supruge koja je svjedočila da ju je zamalo ubio. Tomašević je izbačen iz HDZ-a, no i dalje obnaša dužnost župana, dodaje se. Naglašava se i kako se zakon o seksualnom uznemiravanju u praksi ne provodi efikasno.

Izvještaj piše kako su žene bile izložene diskriminaciji pri zapošljavanju i na radu, a i da zastupljenost žena u glavnim političkim strankama ostaje na niskoj razini.

Zakonom je utvrđena obveza da „podzastupljeni spol” čini najmanje 40 posto na popisu kandidata političke stranke, a kršenje se kažnjava novčanom kaznom. Izborna povjerenstvo utvrdilo je nakon izbora u svibnju 2017. godine da nijedna od glavnih političkih stranaka nije ispunila taj uvjet, no nije bilo izvješća o novčanim kaznama naplaćenima političkim strankama po toj osnovi, stoji u dokumentu.

U izvješću pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2017. godinu istaknuto je da u prosjeku plaća žene iznosi 88,7 posto plaće muškarca te da je razlika u plaćama veća u javnom, nego u privatnom sektoru.

Diskriminacija nacionalnih manjina

Prema riječima pravobraniteljice za ljudska prava na koju se State Department poziva, diskriminacija na nacionalnoj osnovi bila je najza-

stupljeniji oblik diskriminacije, i to posebno prema osobama srpske i romske nacionalnosti.

Spominje se kako su predvodnici židovske zajednice i dalje prijavljivali antisemitski govor na internetu te u medijima, kao i sve veću pojavu antisemitskih i ustaških grafita na ulicama. Nevladine organizacije izvještavale su o slučajevima nasilne osвете prema članovima zajednice koji su pokušavali prebojiti svastike.

Židovska zajednica uz to ističe da državni dužnosnici nisu dovoljno osuđivali, sprječavali i suzbijali revizionizam vezan uz holokaust, stoji u izvještaju.

Navodi se kako je u lipnju na osudu naišla HRT-ova reportaža pisca Igora Vukića u kojoj je Vukić negirao da su u Jasenovcu počinjeni zločini.

Po pitanju romskih zajednica, ističe se kako je vlada izdvojila sredstva i izradila programe za njihov razvoj i integraciju, no da njihova diskriminacija i društvena isključenost i dalje ostaje problem.

Kao problem navodi se i povrat imovine žrtvama holokausta. State Department piše kako vladi nedostaje zakonski okvir za rješavanje tog pitanja, te da Hrvatska nikad nije prihvatila zahtjeve za povrat imovine oduzete tijekom razdoblja holokausta od 1941. do 1945. godine.

Povrat imovine ostaje problem i za Srpsku pravoslavnu crkvu i Koordinaciju židovskih općina u Hrvatskoj, dodaje se. Od 2014. godine nije bilo povrata židovske društvene imovine, iako je nekoliko zahtjeva u postupku.

Izvještaj piše i kako su nevladine organizacije izvijestile da su istrage govora mržnje protiv LGBTI osoba i dalje nezadovoljavajuće. Policija je u samo dva od 19 slučajeva u 2017. godini pokrenula sudski postupak, zaključuje se.

Portal novosti, 01.05.2019.

U SISKU I SPLITU UNIŠTENI PREDIZBORNI PLAKATI SDSS-A

Znate li kako je biti Србин u Hrvatskoj?, pitanje je koje Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS) postavlja građanima Hrvatske s plakata za evropske izbore. Mnogima je to zasmetalo, a jedan od takvih je u noći s utorka na srijedu uništio plakat koji je nalazi na ulazu u Sisak...

Kako javlja Dalmatinski portal SDSSov plakat u srijedu ujutro išaran je u splitskom Spinutu...

RTS, 14.05.2019.

PONOVO UNIŠTEN PUPOVČEV PLAKAT, ISPISANA JEZIVA PORUKA

U Zagrebu je ponovo uništen predizborni plakat Milorada Pupovca i SDSSa i na njemu su napisane antisrpske poruke – „Zakolji srpsku decu” i „Ubij Srbina”, prenosi hrvatski portal „Indeks”.

<http://srpskacafe.com>, 09.03.2019.

ZAPALJENA JOŠ JEDNA LUTKA PUPOVCA, MASA ODUŠEVLJENO APLAUDIRALA

Drugi put za nekoliko dana u Kaštelima, kraj Splita, zapaljena je lutka sa likom lidera Srba u Hrvatskoj, Milorada Pupovca.

Danas je, međutim, to učinjeno i sa lutkom premijera Andreja Plenkovića, a ponovljen je i skeč sa bježanjem vaterpoliste Crvene zvezde pred splitskim huliganima skokom u more na splitskoj Rivi.

Sve isto, osim spaljene lutke Plenkovića, viđeno je u nedjelju u Kaštel Sućurcu, a kao objašnjenje Kaštelani su rekli da je Pupovac odgovoran za se loše što im se događa u životu, prenio je portal Index.

„N1”, 10.06.2019.

PRETUKLI SEZONSKE RADNIKE NA BRAČU, PRE NAPADA VIKALI: „GDE JE SRBIN?”

Policija je u nedelju uhapsila dve osobe (19 i 22 godine) zbog sumnje da su u jutarnjim satima u Supetru na Braču učestvovali u napadu na grupu od pet mlađih osoba koje su tom prilikom lakše povređene, saznaje se u Policijskoj upravi splitskodalmatinskoj.

Kako se navodi u policijskom izveštaju, u Supetru je uhapšen 22-godišnjak, zbog sumnje da je učestvovao u napadu te povredio 26-godišnjaka. S obzirom na to da je taj 22-godišnjak bio u alkoholisanim stanju smešten je u prostoriju na trežnjenje.

Dragi vaši!

Ovih vas je dana na jednom od mojih otoka, kao da je bitno kojem, na jednom od hrvatskih otoka, opet prebilo. Moji, patetični moji, naglašavaju da ste vi prebijeni bili „naši Srbi”, „Srbi iz Hrvatske” kao da „naši Srbi” nisu Srbi?

Srbi su Srbi i točka! Ne tačka! Gradonačelnica otoka tisuću je puta ponovila, sa žaljenjem, užasom i čuđenjem, da smo mi razbili Srpkinja tešku „samo pedeset kilograma” žive vage. Kao da je nama bitna težina Srba ili Srpkinja?! Ili jesi Srbin ili Srpkinja koji radiš sezonski u Lijepoj Našoj ili nisi.

Ako jesi, kakve veze ima koliko ki-
la imaš, jebem ti mater srpsku, jel'te!

U nedelju oko 10 sati u Splitu je uhapšen 19-godišnjak, takođe zbog sumnje da je učestvovao u tom događaju.

Splitskodalmatinska policija nastavlja da traga za ostalim učesnicima napada na grupu sezonaca nakon fudbalskog turnira Torcida kupa, pri čemu je povređen i jedan vatrogasac.

Zbog krivičnog dela nanošenja teških telesnih povreda, 22-godišnjem mladiću izrečena je mera opreza prema kojoj se vatrogascu ne sme približavati na 150 metara niti

www.rudan.info, 15.06.2019.

PIŠE: Vedrana Rudan

HOĆE SVAKO DA VAS BIJE

Otvoreno pismo Srpkinjama i Srbima

Dragi vaši! Umjesto što se čudite, a čudite se k'o pura dreku, pura je, čini mi se, ćurka, prevodim da shvatite, elem, umjesto da se čudite kad dobijete po pički, naučite nešto o Lijepoj Našoj!

Hrvatska je zemlja staraca i kriminalaca. Ono malo mladih i pametnih što je ostalo tu je jer nije još prodalo očevinu, a čekaju i kraj školske godine. Mi starci nemamo kamo, a i nikad nam bolje nije bilo. Dečko u sedamdeset i petoj može birati u kojem će marketu sjesti za kasu i zaraditi sto eura u samo mjesec dana. Pa vi vidite, Srbi i Srpkinje!

Naši političari i popovi i ostali biznismeni vrijeme krata krađući. Narod ga krati mlateći. Srbe, dragi vaši, SRBE! Nećemo, valjda, mlatiti pse? Pse volimo, psi su životinje, a životinje se ne smije zlostavljati. Kad u Hrvatskoj udaviš psa, mediji su na nogama, ne gine ti robija. Kad u Hrvatskoj udaviš..., bit će i toga, ništa

kontaktirati s njim, navodi državno tužilaštvo.

S obzirom da 22-godišnjak do sada nije bio kažnjavan, niti se vodi u kriminalističkoj evidenciji, za njega nije zatražen zatvor, već mu je određena mera opreza. U vreme napada je bio pod uticajem alkohola jer mu je izmereno 1,2 promila, a na ispitivanju nije negirao napad, već je rekao da se ničega ne seća.

Devetnaestogodišnjak je nakon ispitivanja u policijskoj stanici pušten uz prekršajnu prijavu zbog kršenja Zakona o javnom redu i miru i Zakona o suzbijanju diskriminacije...

ti se neće dogoditi. Ne smije se suditi nikome tko se zabavlja u skladu sa politikom zemlje u kojoj živi. Kako to ne kužite, bivša braćo? Jeste li glupi k'o kurac ili ste glupi k'o Srbi?

Treba vam crtati? Od rata s vama prošlo je sto godina, a nama rane krvare k'o da se sve jučer dogodilo. Takvi smo vam mi Hrvati. Jebeš slobodu, jebeš pravdu, jebeš kruh, jebeš školstvo, jebeš sudstvo, jebeš zdravstvo. Nama Hrvatima malo treba. Srbe nam dajte! Vrbe nam dajte!

Zato, ako vam je glava na ramenu mila, Srbi, bili „naši” ili vaši, odjebite iz Lijepe Naše! Ona je naša! Poslušajte dobronamjerni savjet Hrvatice milosti pune.

I za kraj. Jeste li ikad čuli ili pročitali da su 1943. u Americi organizirani odlasci Židova na rad u Njemačku? Ja ću vam reći. Nisu.

Za koji onda kurac vi danas tražite posao u Hrvatskoj?

Portal Novosti, 11.09.2018.

MALI KROV ZA VELIKE BOGUNOVIĆE

Đuro Bogunović je samohrani otac sa četvoro djece. Živi u Karinu Donjem, nedaleko Benkovca. Sve što ovom čovjeku koji već godinama djecu odgaja i školuje bez stalnog zaposlenja treba, jest krov na kući kako njegovi potomci ne bi odrastali u prostorijama punim vlage. Bogunović se u Karin vratio u augustu 2006. godine. Nakon izbjegličkog lutanja po Srbiji, s troje male djece i suprugom tada, nije imao previše izbora već spakovati u torbu sve što ima i natrag u rodni Karin.

Bio sam po cijeloj Srbiji, svuda se seljaka. Posljednja adresa mi je bila selo Belegiš, opština Stara Pazova. Godinu prije nego što sam se vratio bio sam u posjeti ocu. Već tada sam vidio da ne može više sam. Nesretna bolest je uzela maha i to me navelo da se vratim s porodicom. Nije to bila laka odluka. Uslove za život nismo imali, a novca u džepu malo da bi bilo šta započeli, a posla nikakvog prisjeća se Đuro.

Ipak, vremena nije bilo da se o tome razmišlja. Otac mu se u međuvremenu upokojio, a Đuro postao otac po četvrti put; u bolnici u Zadru rodio mu se najmlađi sin

„agrokлуб”, 22.08.2018.

Matej. Ono što je bolna tema njemu i njegovim maloljetnim nasljednicima, jest da s njima više ne živi njegova supruga i majka djece. Razlozi na kraju nisu ni važni, već Đurina odluka da se posveti djeci, sam ih hrani i školuje, brine o njima jednakom posvećenošću kao što u drugim slučajevima rade oba roditelja. Svoj zadatak da ih izvede na pravi put shvatio je kao životni prioritet...

Ne traže njegova djeca nove patike za prvi dan škole, iako će ih njihovi vršnjaci svi imati, niti novu odjeću u kakvoj će se njihovi školski drugovi pojaviti u školama. Ne traže mobilne telefone, bez kojih druga djeca danas kao da iz kuće ne mogu. Ne traže igračke, skupe stvari, niti bilo

što drugo što ostali roditelji smatraju djeci neophodnim.

Njih četvoro, Igor (15), Nikola (14), Lidija (12) i Matej (11) sasvim su drugačija djeca. Odrastaju u selu u kojem nemaju komšija ni prijatelja, djeca su to koja šta njihov otac radi i za koga, zašto ga leđa bole i zašto teško ustaje. Znaju kada njihove životinje trebaju jesti i zašto je važno da o njima vode brigu. Brinu jedni o drugima dok otac zarađuje dnevnicu, kuhaju ručak i rade fizičke poslove koje druga djeca možda nikada u životu neće. Oni znaju da im je neki dobri čovjek kupio knjige za školu, da nove torbe nemaju ali će se snaći i sa starima. Ne znaju što su to prohtjevi...

U POLUPUSTOM LIČKOM SELU SAMOHRANA MAJKA BAVI SE INTENZIVNOM POLJOPRIVREDOM I NE ODUSTAJE

U današnje vrijeme kada život od poljoprivrede postaje sve teži, kada se sve više mladih okreće lakšim poslovima i odlaze u svijet trbuhom za kruhom, informacija da u Ličkim brdima, na samoj granici Like i Dalmacije jedna mlada žena, samohrana majka, sama kroz poljoprivredne poslove osigurava egzistenciju za sebe i četvero djece, zavrjeđuje pozornost šire javnosti.

Temeljem te informacije krećemo put sela Bruvna u općini Gračac gdje je Milena Sovilj Plečaš nakon

višegodišnjeg života daleko od rodnog kraja, u polupustom ličkom selu pronašla svoj mir i posao koji je ispunjava.

Na pola puta između Udbine i Gračaca, skrećemo lijevo gdje nas krivudavi put kroz šumu vodi u Bruvno, selo koje je nekada imalo i preko tisuću stanovnika, a prema zadnjem popisu ostalo ih je oko 90 i to uglavnom treće životne dobi. Kraj asfalta i početak makadamskog puta vodi nas do zaseoka Plečaši gdje je Milenino kućanstvo. Proteklih godi-

na u braku s Nikolom Plečašem dobila je 4 kćerke, ali suprug joj umire i Milena ostaje sama voditi brigu o svojoj djeci.

U Mileninom dvorištu nas dočekuju tri psa koja čuvaju gospodarstvo, a ta činjenica i ne čudi kad se svakih par dana u šumi koja se već spaja s kućama pojavljuju divlje svinje i zvijeri.

„Dobro nam došli”, srdačno nas dočekuje Milena u svom domaćinstvu i odmah nas vodi na svoj ograđeni pašnjak gdje nam pokazuje

tridesetak krava na ispaši. „Vidite, svaki dan ih pustim i one tu u ljetnim mjesecima ovdje pasu. Sad dok je ljeto ne sagonim ih u štalu već su stalno ovdje na otvorenom. Susjed mi je ovdje ostavio cisternu pa im na taj način osiguravam vodu”, priča nam Milena dok kćerkica Jovana odlazi po telad da bi ih zatvorila u štalu prije mraka.

Dvije Milenine kćerke idu u školu pa ih svakodnevno do Gračaca vozi kombi. „Evo sad će škola, i stvarno puno toga je potrebno. Imala sam jednog bika kojeg sam prodala, ali vjerujte mi najmanje pola novaca je otišlo djeci za školu”, govori nam Milena te se žali da djeca ovdje nemaju društva za igru. Mileni Plečaš je poljoprivreda jedino zanimanje i na taj način ostvaruje sve prihode za sebe i svoju djecu, a kaže nam kako mora pokušati kupiti i novi traktor, pošto joj je stari kojeg ona najviše vozi do trajao i više ne zadovoljava potrebe.

Milena Sovilj je jedna od rijetkih kod koje je ljubav za zavičajem bila jača od svega, te koja svoju budućnost vidi u vrletima Bruvna na samoj granici Like i Dalmacije. Za Bruvno je vezivala i budućnost četvero svoje maloljetne djece, a ima i brojne planove za proširenje poljo-

privredne proizvodnje, uređenja kuće, ali i za osiguravanje ljepšeg života svojoj djeci koja već sada polako uče i stječu vještine u gotovo svim poljoprivrednim poslovima.

PTC, 31.08.2018.

КАКО ЖИВЕ СРБИ НА ПОДРУЧЈУ КНИНА

Страхује ли српско становништво у Хрватској од постепеног одумирања? С обзиром на то да их је око 400.000 мање него што их је било пре рата деведесетих, али и због тога што су се тамо вратили углавном стари, нека села готово су празна. Екипа РТС-а је проверавала како живе Срби на подручју Книна.

Има више од 15 година како су се, некада школски наставници, Славка и Ђуро Русић вратили у село Плавно код Книна, али се још нису усагласили око дилеме – да ли остати у Хрватској на својој земљи или доћи у Србију да пензионерске дане provedу ближе деци и унуцима.

„Усамљена сам, нигде никога нема, прође читав дан а да никог не видим. И не само један, него тако дани пролазе”, наводи Славка.

Ђуро Русић каже да села практично одумиру.

„Проблем је што је и цела држава таква, јер ако је из Книна у последње две године отишло 50 одсто људи, преко 4.500 људи – Хрвата, шта онда Срби могу очекивати?”, пита се Русић.

У селу је пре 1995. године и хрватске акције „Олуја” живело између 2.000 и 3.000 људи, касније се вратило само њих неколико стотина, углавном старих, па се и тај број из године у годину смањује.

„Одлазе један по један, остало нас је тројчетворо”, наводи Славка.

После „Олује” од школе која је некада имала око 350 ђака остале су само зидине. Данас у селу нема ниједне школе, готово да нема ни деце, свега петорошестаро који иду у Книн у школу.

Аутобус за Книн вози Милорад Кривошија, један од млађих Срба који се вратио у Плавно. Али и он

живи између Србије и Хрватске, јер супруга и деца су у Београду.

„Људи се слабо враћају, и ко може неће да дође да очисти око куће”, наводи Кривошија.

Те чињенице свестан је и Марко Јелић, градоначелник Книна, зато је више пута позвао Србе да се врате.

Истиче да је просечна старост српског становништва у Хрватској 67 година.

„То није демографски повољно за српско становништво, али није ни за Хрватску, јер то су наши грађани и сад они живе на одређеним просторима где су већински углавном и та пространства ће остати практично празна, јер ако младих људи ту не буде, једноставно имаћемо празну земљу”, наводи Јелић.

За сада су празне куће, школе и зграда Поште, која у центру села Плавно, као музеј подсећа на време када је овде живело више хиљада људи.

СУОЧАВАЊЕ СА ПРОШЛОШЋУ

Политика, 30.08.2018.

САВО ШТРБАЦ: ОЧЕВИ И СИНОВИ

Поводом српских жртава у рату деведесетих недавно су се у Загребу сукобили Драго Пилсел и Андрија Хебранг. Пилсел је на конференцији за штампу одржаној 3. августа питао што је с истрагом о злочину над српским цивилима у селима Комићу и Пољицима недалеко Удбине у Лици, који се десио 12 августа 1995, због чега га је Хебранг, преко екстремно десног и хушачког портала Директно.хр, сврстао у „загађиваче медијског простора” и „познате фалсификаторе повијести”, који покушавају окаљати „сјајну хрватску побједу над српском војском у ‘Олуји’ питањем о злочинима за које нема никаква доказа”.

Према међународним стандардима, објашњава Хебранг, „наоружани цивил није цивил, него терорист”, додајући да и сами Срби признају да немају евиденције жртава темељене на идентификацијама. „Чак и познати фалсификатор и аболирани злочинац Сава Штрбац у својим документима признаје да је њихова документација обухватила и разне категорије погинулих који се могу назвати ‘условно војници’” појашњава Хебранг и позива се на своју књигу „Злочини над цивилима у српскоцрногорској агресији на Републику Хрватску” у којој се цитира и „Штрпчева констатација да је међу укупно погинулима било 80 цивила”.

Пилсел реагује 20. августа ауторским текстом преко портала Аутограф.хр, наводећи да је против њега, након Хебрангових увреда и клевета, почела нова и досад најжешћа кампања увреда и пријетњи те је био приморан, након што му је послата „порука” у

којој усташа држи заклану главу Србина, обратити се и полицији. У истом тексту понавља оно што је рекао на конференцији за штампу у вези злочина у селу Комић:

Хрватска војска је дана 12. августа 1995. ушла у Комић из правца Ондића, без икаквог отпора, с два тенка и три оклопна транспортера. У времену између 12 и 14 сати у селу је уништено, минирано и спаљено око 80 посто свих објеката. То је видео са колегама из Хрватског хелсиншког одбора када је након дојаве у фебруару 1996. стигао у Комић. Истрагом су утврдили да су убијени: Стака Ђурчић (стара око 45 година, убијена метком), Мика Павлица (стара 90 година, непокретна, жива спаљена у кући), Марија Бркљач (стара 75 година, непокретна, жива спаљена у кући), Сава Лаврнић (стара 93, изрешетана испред куће), Петар Лаврнић (стар 65 година, син Савин, изрешетан испред куће, везан жицом за мајку), Раде Сунајко (стар 89 година, убијен метком), Милка Сунајко (стара 86 година, убијена метком), док се глухонемој Борки Опалић, старој око 50 година, изгубио сваки траг.

Пилсел замера Хебрангу и што не изражава никакво жаљење због свирепог убиства старице Саве Лаврнић и других из села, већ их оптужује за тероризам.

Ко је Драго Пилсел? Хрватски новинар и теолог који је одрастао у породици усташких емиграната, у чију је кућу у Аргентини долазио породични пријатељ Анте Павелић; млађи брат му је у октобру 1991. као припадник ЗНГ, након размјене ватре са патролним чамцем ЈНА код острва Шипана не-

стао; и сам је неколико мјесеци као хрватски војник био у рату; после „Олује” скупљао је и сахрањивао побијене Србе по Лици и Далмацији. Оца Адолфа, Павелићевог тјелохранитеља, у августу прошле године довео је у Јасеновац да се поклати усташким жртвама.

А Андрија Хебранг? Син ст. Андрије Хебранга високопозиционираног члана Комунистичке партије и партизанског борца те блиског пријатеља Јосипа Броза Тита, који је 1949. изгубио симпатије међу високим дужносницима странке па оптужен за издају и смакнут под још неразјашњеним околностима и са још непознатим местом покопа; иако је рођен у Београду 1946, после очевог смакнутућа, вратио се у Загреб где је провео дјетињство и без мајке, која је била осуђена на 12 година затвора; у Загребу је завршио гимназију, Медицински факултет и обранио докторат; у рату је био министар здравства и координатор Санитетског стојера (штаба) од 1991. до 1995. године.

Пилсел као усташки потомак постаде антифашиста и хуманиста а партизански Хебранг проусташа и расиста. И демантоваше ону народну да ивер не пада далеко од кладе.

Хебранг мл. говори и ноторне неистине. Никада нисам ни изрекао ни написао да је међу укупно погинулима Србима у рату деведесетих било 80 цивила (на Веритасовом списку тренутно је 7.341 жртва, међу којима је 2.756 цивила и 1.072 жене). А кад говорим о категорији „условни војници” онда то може бити само у значењу да је цивилних жртава много више него по званичним подацима.

Peščanik.net, 04.01.2019,

VIKTOR IVANČIĆ: HRVATSKI TROLIST

Vijest je sasvim friška: na temelju članka 98. Ustava Republike Hrvatske i članaka 2., 3. i 20. Zakona o odlikovanjima i priznanjima Republike Hrvatske, a na prijedlog Državnog povjerenstva za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske, predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović donijela je odluku da Tanju Belobrajdić, književnicu iz Vukovara, odlikuje Redom hrvatskog trolista „za osobite zasluge za Republiku Hrvatsku stečene u ratu”.

Odluka je donesena 28. studenoga 2018. godine, a stupila je na snagu 31. prosinca, na dan objave u Narodnim novinama.

Tanja Belobrajdić dosad je dobivala priznanja samo za svoj književni rad. Za roman „Crni kaput” (objavljen 2015.) primila je nagradu „Slavić” koju Društvo hrvatskih književnika dodjeljuje „za najbolji knjiški prvijenac”, a ista joj je organizacija podarila i Povelju uspješnosti „Josip i Ivo Kozarac”. Za sljedeći roman, „Žena moga muža” (2017.), također je okićena nagradom „Josip i Ivan Kozarac”. Ministar kulture Zlatko Hasanbegović 2016. ju je imenovao članicom Povjerenstva za dodjelu potpora za poticanje književnog stvaralaštva.

Ovo je prvi put, međutim, da vukovarska spisateljica biva odlikovana i za svoju djelatnost izvan polja literature, naime „za osobite zasluge za Republiku Hrvatsku stečene u ratu”.

Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR) – čijom zaslugom je ova vijest i ugledala svjetlo dana – jučer je, pozivajući se na članak 18. Zakona o pravu na pristup informacijama, zatražila od predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović da obrazloži na temelju kojih je to zasluga odlikovala Tanju Belobrajdić Redom hrvatskog trolista.

Priopćenje iz Ureda predsjednice Republike Hrvatske, gdje već prema

tradiciji promptno odgovaraju na upite nevladinih organizacija, prenosimo ekskluzivno i u cijelosti:

„Poštovani,

Glede Vašeg pitanja postavljenog 3. siječnja 2019., a sukladno članku 18. Zakona o pravu na pristup informacijama, slobodni smo priložiti Vam nekoliko autentičnih ratnih svjedočanstava u nadi da ćete na taj način steći približnu sliku o tome kakve su ‘osobite zasluge za Republiku Hrvatsku stečene u ratu’ zbog kojih je predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović književnici Tanji Belobrajdić – koja se, uzgred napominjemo, nekoć prezivala Duić i kao pripadnica 72. bojne Vojne policije svakodnevno boravila u Vojnoj luci Lora u Splitu – dodijelila visoko državno odlikovanje.

Slijede prilozi:

Iz svjedočenja Mirka Babića, ovjerenoga kod javnog bilježnika:

„Svi smo morali da skinemo hlače i pobacamo ih na bodljikavu žicu koja je okruživala zatvorsko dvorište. Morali smo skakati da ih dohvatimo, a čuvari bi nas dotle gađali mlazom vode pod ogromnim pritiskom, iz vatrogasnih šmrkova. To bi nas oborilo na pod, guralo po podu ili zalijepilo za zid. Dotle bi Tanja Duić, supruga zapovjednika Lore Tomislava Duića, prikupljala komade lomljene opeke i drva, palice od drva... toga je uvijek bilo u blizini, pored stepeništa. Uživala je gađati nas dole po nogama i kada nas je gonila da trčimo, da nosimo jedni druge... Također je dok smo bili na krugu pucala iz pištolja na nas, odnosno pored nas.”

(...)

„Obično trčiš u krugu, a ona puca iz pištolja, ili udara palicama, držalicama, nasadima raznim, komadima cigle, opeke... pa te onda dolje – mi goli, bos – udara po nogama, po cjevanicama... To su strašni bolovi, onako ispaćene... I onda joj ni to ni-

je dosta bilo, nisi još došao u ćeliju, kad evo je opet: ‘Izlazi! Izlazi!’ ponovo da te tuče na hodniku. Uхвати te, tuče, kad nekoga dovede pita ga: ‘Hajde, kojega ćeš četnika?’”

Iz svjedočenja Vese Deretića, ovjerenoga kod javnog bilježnika:

„Meni je odvalila nokat, i danas se vidi, tukla po rukama i gasila mi cigarete po rukama. Još imam ožiljke od nje što su ostali. I onda stanem maltene kao pas na koljena i na ruke, a stražar kaže ‘ako se mrdneš otkinut ću ti prste’. I onda ona, upravo Tanja Duić, uzme pendrek i bije me po bubrežima dolje. Bije do te mjere dok me ne onesvijesti. I ponižavala me verbalno, nema što mi nije govorila, kao ‘Čedo, bi li silov’o?’”

Iz svjedočenja Milenka Ratkovića, ovjerenoga kod javnog bilježnika:

„Došla je to poslijepodne, izveli su me na krug i ona kaže: ‘Da se prisloniš uza zid, nos da ti dira do zida.’ Oni su pucali iznad glave. Ja sad mislim da su ubili onoga moga kolegu do mene, ovaj misli da je obratno, da je mene. I onda udri nogama. ‘Četnici, ulazite unutra! Nismo danas, ubit ćemo vas sutra!’ i takve neke stvari.”

Iz svjedočenja Damjana Tripkovića, ovjerenoga kod javnog bilježnika:

„Ja sam u jednom ćošku, ona mi prilazi. Ja se povlačim u drugi ćošak, ona za mnom. Sve pravi, kako da se izrazim, kao neke seksualne ponude. U jednom času, a bila je u neakvoj majici, prilazi meni u ćošku, gdje je izvadila dojku, ‘bi li malo?’ A ja sam tada bio u strašnim bolovima, izgledao i žedan ko pas. Ne pada mi na pamet. Ja uzmaknem u drugi ćošak, ona za mnom... Uto je ona vrisnula. To kao da je bio dogovoreni znak dželatima da svi ulete unutra, gdje su me totalno isprebijali i pao sam u nesvijest. Na sve sam ličio nakon toga, ali nisam ličio na čovjeka.”

Iz svjedočenja Gavrila Tripkovića, ovjerenoga kod javnog bilježnika:

„Naredila je da sjednem na beton i raširim noge. Imala je taj put kratke pilotske čizme. Iznenada me par pu-

ta svom snagom udarila među noge, oborila me, izgubio sam svijest od snage udaraca i prevrnuo se... prvo čega se poslije sjećam je da su me polijevali vodom iz crijeva.”

Nadamo se, gospodo iz Inicijative mladih za ljudska prava, da smo ovim udovoljili Vašoj znatiželji, te da ste stekli makar približnu sliku o tome kakve su ‘osobite zasluge za Republiku Hrvatsku stečene u ratu’ radi kojih je predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović književnici Tanji Belobrajdić dodijelila odlikovanje Red hrvatskog trolista.

Budete li imali još kakvih nejasnoća, slobodno nam se obratite, jer smo Vam voljni priložiti još sličnih svjedočenja, kojih u pisanome i snimljenom obliku ima ukupno dvadeset i četiri.

Do tada, srdačno Vas pozdravljamo.”

Sada bi se moglo očekivati da aktivisti Inicijative mladih za ljudska prava pošalju novo pitanje Uredu predsjednice Republike Hrvatske:

„Sukladno članku 18. Zakona o pravu na pristup informacijama, tražimo da nam odgovorite kakva je to, do vraga, država u kojoj se svirepa zlostavljanja zatočenika smatraju ‘osobitim zaslugama za Republiku Hrvatsku stečenim u ratu’, i to do mjere da osobu koju brojni svjedoci terete za takva djela predsjednica države odlikuje Redom hrvatskog trolista?”

Potom bi se moglo očekivati da iz Ureda predsjednice Republike Hrvatske pošalju odgovor Inicijativi mladih za ljudska prava:

„Poštovani,

Glede Vašeg pitanja postavljenog 4. siječnja 2019., a sukladno članku 18. Zakona o pravu na pristup informacijama, možemo Vas obavijestiti da je država na koju se referirate neizlječivo bolesna, sadistički izopačena, moralno destruirana i, u osnovi, zločinačka, i to do mjere da svaka novinarska šuš, poput redovnog suradnika Peščanika, uzima sebi pravo komunicirati s javnošću u ime Ureda predsjednice Republike Hrvatske.”

Nakon toga bi se moglo očekivati da aktivisti Inicijative mladih za ljudska prava pošalju upit redovnome suradniku Peščanika:

„Što je to uopće hrvatski trolist?”

Redovnome suradniku Peščanika neće preostati drugo nego da se, u svom neznanju, pozove na Wikipediju:

„Hrvatski trolist, često i pod nazivom Zvonimirov križ, bio je česta oznaka među hrvatskim domobranima u Prvom i službena oznaka Domobranstva u Drugom svjetskom ratu. Posebno su ga učinili prepoznatljivim zrakoplovci NDH krajem Drugog svjetskog rata, koji su ga nosili na svojim zrakoplovima na mjestu njemačkog balkenkreuz.”

I tako tim ustaškim avionom, s Kolindom Grabar Kitarović u pilotskoj kabini i hrvatskim trolistom na trupu, letimo u tri pizde materine...

Jutarnji list, 13.01.2019.

ZADRANIN KOJI JE NADOPISAO ‘LJ’ ISPRED MRZILAČKOG GRAFITA ‘UBI SRBINA’ PA ZBOG TOGA DVAPUT ZAVRŠIO NA POLICIJI

Jure Zubčić, dvadesetosmogodišnji Zadrani koji je u noći s osmog na deveti prosinca prošle godine nepismeni mrzilački grafit „Ubi Srbina” prepravio u pismeno i afirmativno „Ljubi Srbina”, ovih je dana zbog tog čina završio na policiji. I to drugi put.

Zvali su me da se javim u službu kriminalističke policije. Rekao sam im da sam sredinom dvanaestog mjeseca dao temeljnoj policiji izjavu oko događaja te nije bilo smisla da me ponovno ispituju za istu stvar. Samo su me upoznali sa sadržajem anonimne prijave. Dočekao me izrazito profesionalan službenik, što želim naglasiti, jer sam znao imati

jako loša iskustva u policiji, rekao je Zubčić za Zadarski.hr.

Koliko ste se zadržali u policiji?

Pet minuta. Upoznali su me sa sadržajem prijave, a ja sam rekao da sam već dao iskaz.

A što je uopće napisao anonimni podnositelj kaznene prijave?

Da me prijavljuje zbog uništavanja tuđe imovine dopisivanjem slova „lj”, a možda i ostatka.

Baš to piše?

Da. Parafraziram, jer je nemam kod sebe. Samo mi je pročitana.

Kako ste završili u policiji prvi put?

U prosincu, četiripet dana nakon moje intervencije, policija me pozvala na obavijesni razgovor. Rekao sam im što je bilo, bili su uljudni. Rekao sam da sam svjestan da sam počinio prekršajno djelo, ne znam je li to uništavanje javne imovine ili remećenje javnog reda i mira.

Ipak je gore djelo počinio anonimni autor grafita.

I ja isto mislim, on ima kazneno djelo govora mržnje, ali dobro.

Ima li dosta takvih grafita po Zadru?

Ne, nisu toliko učestali. Nađe ih se, ali nema ih na svakom koraku. Nije da je bio jedini, ali nije ni da je to raširena pojava.

Kako ste se odlučili prepraviti ga?

U principu stvar je vrlo jednostavna: prolazio sam pored grafita „Ubi Srbina” na zgradi u kojoj je Mjesni odbor Stanovi, a po prirodi

sam takav da ne podnosim nikakav govor mržnje. Prva ideja mi je bila da to prefarbam, ali sam zaključio da bi to bila pobjeda ljudi koji pišu takve poruke. Htio sam ih natjerati da oni prefarbaju, htio sam isprovocirati njihovu reakciju. Dopisao sam „Lj” i to „Ljubi Srbina” objavio na društvenim mrežama. Onda se desio taj medijski bum, ljudi su spontano počeli dijeliti moj status. To me iznenadilo, ali pokazuje kolika je potreba za takvim djelovanjem...

Веритас инфо, Политика, 12.03.2019.

САВО ШТРБАЦ: СПОМЕНИЦИ И ГРАФИТИ

Недавно су (не)познати почини-тељи црвеним графитима ишарали Павелићеву породичну гробницу на приватном гробљу у Мадриду. На гробници, у којој су поред „поглавника” сахрањени и његова супруга Мара, син Велимир и кћер Вишња, исцртани су комунистички симболи: срп, чекић и звијезда петокрака, уз исписану скраћеницу СКОЈ на ћирилици.

Поводом овог случаја огласио се одбор који се брине о оставштини Вишње Павелић: „Осуђујемо овај вандалски чин. Свака мртва особа има право на означено гробно мјесто, а жива на одавање почести својим мртвима. Неокомунистички изгредници су графитима оскрнавили и оштетили гробницу и тако подсјетили на скрнављења и рушења хрватских гробова и многих гробаља у дјеловима Хрватске и БиХ након успоставе њихове Југославије”.

Скојевци су се огласили на својој фејсбук страници: „Гроб зликовца Анте Павелића добио је нови изглед. Према међународном праву, фашистима и нацистима су након егзекуција била спаљивана тела како њихови гробови не би постали места окупљања њихових следбеника. На жалост, случај са издајником и зликовцем Павелићем није такав. Он је данас стециште окупљања најреакционарнијих елемената из Хрватске. Данас услед тензија на Балкану западни империјалисти желе чак да преселе његов гроб у земљу рођења,

у БиХ, како би на тај начин испро-воцирали све жртве усташког терора и изазвали нове тензије на Балкану. Наша организација ће покренути кампању са својим сестринским организацијама у Шпанији да се Павелићев гроб уништи!”

Два дана касније појавили су се црни графити у Споменпарку стрељаним антифашистима у Другом свјетском рату на шибенском Шубићевцу у облику ушатог слова „У” и кукастих крстова (свастика) исписаних наопако те натписом на главном зиду „Ово за Мадрид”.

Вјероватно је у праву „Вишњин одбор” кад приговара рушењу усташких споменика по завршетку Другог свјетског рата, јер живећи у Хрватској до деведесетих прошлог вијека, нисам виђао такве споменике. Али сам виђао партизанске и антифашистичке, посвуда. А онда су и они ратних деведесетих нестали. По званичној хрватској статистици порушено их је преко три хиљаде.

Онај на Шубићевцу у Шибенику је један од рјетких који је остао читав. На једном од три оскрнављена споменкамена уклесане су ријечи: „Ако си застао, далеки, незнани, друже и поглед ти случајно на ово мјесто пао, камен и земља шапћат ће поруку: за твоје прољеће живот сам дао!” Испод тих ријечи уклесана су имена жртава: Кресовић Лазо Вујин, Кресовић Станко Спасин, Летуница Стеван Лазин, Мандић Јован Тодоров, Мандић

Милан Стеванов, Матијевић Милош Савин, Мијалица Ђуро Јовин, Мијалица Стеван Илијин, Мишковић Лука Видов, Томашевић Обрад Савин. Стрељани од талијанских фашиста 1942, а спомен – камен постављен је 1978. Далматинци по именима непогрешиво знају да су све жртве са овог споменкамена Срби. Сада су њихова имена прекривена наопаком црном свастиком. И друга два споменкамена, са именима жртава хрватске националности, такође су оскрнављена усташким и нацистичким симболима. Порука исписана на главном зиду не оставља дилему због чега је то урађено.

Сво вријеме рата деведесетих ба-вио сам се размјенама тијела погинулих између зараћених страна, српске, хрватске и муслиманске. Мото ми је био (и остао) да посмртни остаци сваког човјека, без обзира којој војсци, народу, вјери и идеологији за живота припадао, припадају његовој породици. Из рата деведесетих са подручја бивше Југославије још се трага за посмртним остацима преко 10.000 особа. И даље важи исти принцип.

Сматрам да је погрешно гроб усташког „поглавника” шарати антифашистичким симболима. Ни порука аутора поменутих графита ми није јасна. Неупућени би могли закључити да су мртви Павелићи били антифашисти. Још већа грешка би била оштетити или уништити његов гроб од српске руке.

Акција на овим турским балканским просторима увијек доводи до сличне или још горе реакције. И у почетку ратова деведесетих (као и оних

ранијих) бијаху графити, транспаренти и паролe против других и другачијих.

Тачно је да су на смрт осуђени нацисти и фашисти (и многи прије њих) спаљивани или сахрањивани на непознатим локацијама да њихови гробови не би постали мјеста дочашћа. Али такав поступак је законом био прописан, што значи да је иза таквог чина стајала држава. Ако је Павелићев гроб постао мјесто хо-

дочашћа, то треба да буде проблем шпанске државе, као што би, у случају преноса његових посмртних остатака у земљу рођења или у земљу чији је „поглавник” био, требало бити проблем те државе.

Много би било ефектније, едукативније и цивилизоване кроз разне форме, које пружају савремене технологије, ширити истину о његовим злочинима.

Вечерње новости, 07.11.2018.

ХЕРОЈ И ДАЉЕ БОРАЦ ПРОТИВ УСТАША: „Генијалац” у Сплиту срушио споменик, Раде Кончар му поломио ногу

У Сплиту порушен још један у низу од око 3.000 антифашистичких споменика. Вандалу постоље смрскало ногу

У парку на сплитским Бачвицама у среду рано ујутро око 4.40 мушкарац, за кога се касније испоставило да је био под дејством алкохола, срушио је споменик Ради Кончару, постављен на високом

каменом постољу. Но Кончар, организатор НОБ у Хрватској и народни херој Југославије, као да му је узвратио постоље му је пало на ногу и тешко га повредило!

Прочитајте још Хрвати величају усташтво, а руше српске споменике

Околни станари су чули запомагање и позвали полицију и Хитну помоћ после чега је вандал одведен у болницу.

Чим буде здравствено збринут у болници, предузећемо све даље мере и обавити криминалистичко истраживање да видимо како је дошло до рушења споменика речено је у сплитској полицији.

Сплит је одмах најавио да ће санирати штету и поново поставити

споменик који ће у прво време чувати и заштитити.

Многи Сплићани огорчени су на нови чин вандализма, јер је у овом граду и пре било рушења споменика, скидања имена улица, постављања споменика који се везују уз усташку прошлост:

Није ово први антифашистички споменик срушен у Хрватској. „Непознати починитељи” срушили су их око три хиљаде од 1990, без страха да ће их било ко открити и казнити. Антифашизам као цивилизацијска вредност није ствар прошлости, већ је и те како потребан и данас кад фашизам који је нанео Сплиту, Хрватској, Европи и свету толико зла, поново јача истичу у сплитском СДПУ.

Споменик Раду Кончару је један од ретких који у Сплиту до сада није рушен.

Portal Novosti, 11.05.2019,

BORIS DEŽULović: JAJA U KUKURUZU

Predsjednica usred Borova Sela ne želi iskorištavati ovu tragediju?! Želi zatvoriti najteža pitanja prošlosti?! Ni drčini Stipe Mesić, a kamoli Ivo Josipović, nikad se nisu usudili dirnuti u mit o tragediji u Borovu Selu i javno zatražiti istinu: nitko, eto, do Kolinde Grabar–Kitarović.

Možete o Kolindi Grabar–Kitarović misliti što hoćete, ali toj ženi – nemojte me krivo shvatiti – od svih oblina najveća su muda. Trebalo je, naime, imati čelična muda, pa se

prošlog četvrtka pojaviti na obilježavanju godišnjice pokolja u Borovu Selu, izaći pred generale, veterane, ministre i cjelokupnu prigodno postroјenu јavnost, prkosno stati pred vidno tronutu slavu hrvatsku povijest, hrabro je pogledati u oči i reći: 'Nisam zadovoljna time koliko su nadležna državna tijela do sada učinila da se zločin u Borovu Selu istraži. Od pravde ne smijemo odustati! To je test ozbiljnosti naše државе,

prije svega moralni test koji држава trajno polaže pred svojim narodom!'

Predsjednica nije zadovoljna time koliko su nadležna tijela do sada učinila da se zločin u Borovu Selu istraži?! Moralni test pred narodom?! Generali, veterani, ministri, postrojena јavnost i tronuta hrvatska povijest blijedo su gledali u Kolindu Grabar–Kitarović.

'Zločinci ne smiju mirno spavati, ali ne smije spavati ni hrvatska држава', nastavila je predsjednica Republike. 'Ne želimo živjeti u prošlosti, ne želimo iskorištavati ovu tragediju tako da produbljuјemo podjele i proš-

lošću opterećujemo mlade naraštaje, već želimo zatvoriti najteža pitanja prošlosti i okrenuti se budućnosti!

Predsjednica usred Borova Sela ne želi iskorištavati ovu tragediju?! Želi zatvoriti najteža pitanja prošlosti?! Generali, veterani, postrojena javnost i tronuta hrvatska povijest zaprepášteno su se pogledavali. Takvo nešto do sada se u Borovu Selu nije čulo, ni drčni Stipe Mesić, a kamoli Ivo Josipović, nikad se nisu usudili dirnuti u mit o tragediji u Borovu Selu i javno zatražiti istinu: nitko, eto, do Kolinde Grabar-Kitarović. A pravda za ubijene i istina o zločinu jest 'prije svega moralni test koji država trajno polaže pred svojim narodom': 'Želimo zatvoriti najteža pitanja prošlosti i okrenuti se budućnosti!' Pisat će to jednom valjda na nekoj spomen-ploči.

Hrvatska je konačno dobila svog Willyja Brandta.

Sve do tada, do prošlog četvrtka, istina o Borovu Selu bila je zapisana zlatnim slovima na crnom mramoru. Takvim slovima upisana je i u godišnje memorijale, spomenploče, TV kalendar, povijesne knjige i školske udžbenike: 2. svibnja 1991. u deset sati ujutro pripadnici srpskih paravojnih jedinica i Teritorijalne obrane iz Borova Sela podmuklo su, iz zasjede, otvorili vatru na pripadnike Specijalne jedinice policije iz Vinkovaca, svirepo ubivši ukupno dvanaest i ranivši dvadesetak hrvatskih redarstvenika.

Bio je to početak. Sve do tada bili su sporadični oružani incidenti: pokolj u Borovu Selu bio je rat. Potvrdio je to i predsjednik dr. Franjo Tuđman, objavivši sutradan naciji 'najtragičniji dan u kratkoj povijesti nove demokratske vlasti' i, 'mogu reći, početak otvorenog rata protiv Republike Hrvatske': 'Ako se bude moralo ustati s puškom u ruci i braniti slobodu i suverenitet Republike Hrvatske, onda ćemo to učiniti. Nećemo prezati ni od žrtava ako to bude potrebno!'

Tako je počeo rat. Ostatak priče znamo.

Ili smo barem mislili da znamo. Sve dok se nije pojavila Kolinda Grabar-Kitarović i zatražila pravdu i istinu, otvorivši tanku pukotinu u crnom, zlatopisom graviranom mramornom mitu o Borovu Selu. Recimo: što su pripadnici Specijalne jedinice vinkovačke policije uopće radili u većinski srpskom, zabarikadiranom, ali dotada posve mirnom Borovu Selu? Dobro, to znamo, to piše dolje, manjim slovima: išli su osloboditi dvojicu zarobljenih kolega iz Osijeka. Prethodnu noć, naime, četvorica pripadnika osječkog MUP-a napadnuta su na ulazu u Borovo Selo. Dvojica su uspjela pobjeći, a dvojica su uhvaćena.

Pukotina u mitu jedva se vidljivo proširila. Recimo: što su četvorica redarstvenika radila u Borovu Selu u gluho doba noći s 1. na 2. svibnja? U redu, to što ne spominjemo često ne znači i da ne znamo. Eno, još manjim, sitnim slovima, u dnu onoga mramornog monolita: četvorica policajaca iz Osijeka u gluho su doba noći otišla skinuti četnički barjak drsko podignut na barikadama na jednom od ulaza u Selo. Je li to bilo pametno? Sada znamo da nije, ali njima je javljeno da na toj barikadi te noći nema naoružanih straža. Tko je mogao znati da im je pripremljena zasjeda?

Pukotina je, međutim, sad već dovoljno velika da se prilično jasno vidi kako se na barikadi u Borovu Selu u noći s 1. na 2. svibnja ne vije nikakav četnički barjak, već 'obična' zastava SFRJ, tada još uvijek u roku upotrebe. Pravda i istina baš nemaju mira, već čačkaju po živoj rani. Recimo: zašto su uopće Srbi iz Borova Sela dan ranije podigli tu, kako ste rekli, jugoslavensku zastavu? Slova su već toliko sitna da su jedva čitljiva, ali dobro, ako već inzistirate: bio je 1. svibnja. Prvi maj. Srbi su za Prvi maj podigli jugoslavensku zastavu.

Pukotina je sve veća, pa pitanja iz mramornog monolita cure kao iz pokvarenog bojlera. Jasno se sada vide dva pitanja, jedno glupo i jedno malo teže. Recimo, prvo i glupo: je li vrijedilo riskirati živote zbog jednog komada krpe? Recimo, drugo i ma-

lo teže: zašto su tamošnji Srbi, ako je bio samo jedan obični Prvi maj i ako je do tada u Borovu Selu bilo mirno, naoružani do zuba čekali u zasjedi? Koga su čekali, čega su se bojali, što su očekivali i, najteže od svega, zašto su očekivali to što su očekivali?

Eh, koga i čega, što i zašto. Ona zlatna slova sad su već toliko sitna da mitu treba prići sasvim blizu, treba mu se približiti sve do slavne 1991., potom još bliže, do Prvog maja, pa mu se unijeti na samo dvadesetak dana pred napad na osječke policajce: a tamo, jedne travanjske večeri, odjednom, iz čista proljetnog mira, na Borovo Selo padaju tri granate. Jedna je pogodila prvu kuću u selu, druga obližnje krumpirište, a treća je neeksplodirana završila na beogradskoj televiziji kao trijumfalni dokaz ustaške agresije. Nakon čega su Srbi u Borovu Selu, prilično razumljivo, pojačali noćne straže, pa nakon nekoliko dana u zasjedi uhvatili bolno očekivane osječke policajce u povijesnoj misiji skidanja jugoslavenske zastave.

Što su zlatna slova na crnom mramoru mita o Borovu Selu sitnija, to je pukotina u njemu sve veća, pa je sad već toliko velika da pitanja šikljaju. Recimo: tko je i zašto, zaboga, sredinom travnja ničim izazvan ispalio tri granate na Borovo Selo, tko je pokrenuo tragični lanac događaja koji će prekinuti dvanaest mladih života?

Eh, tko i zašto. To ne piše čak ni najsitnijim slovima. To piše samo u jednoj usputnoj i nevažnoj presudi Županijskog suda u Zagrebu, kojom je Josip Boljkovac, tadašnji ministar unutarnjih poslova, prije pet godina pravomoćno oslobođen optužbe za klevetu notornog Vice Vukojevića. U jednom davnom i zaboravljenom intervjuu Boljkovac je, naime, ustvrdio kako su 8. travnja 1991. u večernjim satima tri granate iz protutenvskog bacača 'armbrust' u pravcu Borova Sela, sve 'kako bi isprovocirali rat', ispalili rečeni Vukojević, tadašnji osječki šerif Branimir Glavaš i – sam ministar obrane Gojko Šušak! Što je obrana razmjerno lako dokazala i tadašnjim izvještajem šefa osječke policije Josipa ReihlKira, kojega su

vesela trojica izvukla iz kreveta da im kroz kukuruze pokaže put do Borova Sela.

Nije ni to baš posve nepoznata stvar, kao što je bila slavni devedesetih, sve dok istinu o Borovu Selu nismo zaprepaseni saznali iz BBC-jeve dokumentarne serije 'Smrt Jugoslavije'. Pa ipak, više od dvadeset godina pravimo se da to ne znamo i da nikad nismo čuli. Glupo bi bilo, na što bi sličila slavna hrvatska povijest da nam djeca uče kako je veličanstveni Domovinski rat počeo kad su ministar Šušak, Vukojević i Glavaš – sve valjda 'ne prežući ni od žrtava ako to

bude potrebno' – jedne večeri uzeli tri bacača raketa, došuljali se kroz kukuruze i ispalili ih na Borovo Selo, pa se razbježali po svojim kancelarijama, da tamo nekoliko dana kasnije dočekaju vijest o pokolju nad dvanaest hrvatskih policajaca?

Od istine i pravde, međutim, ne smijemo odustati. Hrvatska država, što reče hrabra predsjednica, 'ne smije spavati', to je njen, kako ono, 'moralni test'. Jer 'ne želimo živjeti u prošlosti, ne želimo iskorištavati ovu tragediju', već jednom zauvijek 'zatvoriti najteža pitanja prošlosti i okrenuti se budućnosti'.

To su, pitate li mene, zlatna slova, a ne ona na crnom mramoru. To su muda, a ne onih šest kukavičjih jaja u kukuruzu oko Borova Sela.

Jutarnji list, 11.06.2019,

NASTAVNIK INFORMATIKE DOBIO OPOMENU PRED OTKAZ JER JE KRITIZIRAO IZLET U VUKOVAR

Nastavnik informatike Marko Šolić dobio je opomenu pred otkaz zbog Facebook statusa u kojem kritizira učenički izlet u Vukovar. U svom Facebook statusu iskazuje svoje nezadovoljstvo što su događaji iz Domovinskog rata prikazani jednostrano, pišu Novosti.

Šolićev status prenio je portal Narod.hr koji je kontaktirao i ravnateljicu zagrebačke Osnovne škole Matija Gubec, Ljiljanu Klinger, koja je objasnila da je učitelj dobio opomenu pred otkaz jer je tekst pisao za vrijeme radnog vremena koje je provodio u autobusu u pratnji s učenicima.

„Temeljem izvješća kolege, utvrđeno je da je Marko Šolić svoj tekst pisao za vrijeme radnoga vremena koje je provodio u autobusu u pratnji s učenicima. I zato što je radio neki drugi posao, a nije skrbio i brinuo o učenicima dobio je opomenu pred otkaz”, rekla je Klinger.

„To je ono što smo trenutno na osnovi važećih formalno-pravnih procedura imali mogućnost učiniti i poslati poruku da učitelj treba biti usredotočen na dijete i da učitelji imaju skrbiti o sigurnosti učenika”, rekla je ravnateljica.

Ukratko, ravnateljica uvjerava da je službeni razlog za opomenu činjenica da je nastavnik tijekom putovanja u autobusu tipkao po mobitelu.

A ovo je Šolićev status zbog kojeg je zaradio ukor.

„U autobusu sam, vraćam se s vođenja osmaša u obvezni posjet Vukovaru, organizirano i plaćeno od strane države. Iskreno mi se povraća, a nije ni od autobusa ni od grozota u videima iz rata, nego od toga što pripremamo djecu za novi rat. Išao sam bez predrasuda, čuo sam od kolega različite stvari, neki su govorili i kako se djeci prikazuje iznenađujuće realna slika o krivnji obje strane... Ništa od toga.

I da, znam. Znam da su emocije toliko jake da je teško uopće raspravljati. Znam i da ne dijelimo svi iste sustave vrijednosti, i da meni ne znače ništa stvari koje su drugima svete, i obrnuto. Znam i neke ljude iz Vukovara, znam kakva se grozota dogodila, vidim koliko im je i koliko im je bilo teško, i nemam ništa protiv toga da djecu educiramo i da im već u osnovnoj školi istinu kažemo direktno, uz sve teško probavljive detalje.

Ali to se u organiziranom posjetu Vukovaru ne događa. Bitni dijelovi istine se skrivaju i o njima se danas u Hrvatskoj ne smije pričati, a o nekim stvarima se direktno laže.

Pa su tako od licenciranih vodiča i predavača djeca primjerice mogla naučiti kako su u balvanrevoluciji bili četnici i arkanovci. 1990., u zaleđu

Zadra, četnici i arkanovci. Ma da ne bi. O tome koji su bili uzroci balvanrevolucije ni riječi, to pitanje se ne smije postaviti. O ubojstvu Reihl–Kira također ni riječi, to je još jedna zabranjena tema. O tome zašto je Vukovar pao i zašto mu se nije pomoglo, ni riječi. O tome što se dogodilo s Jastrebnom nakon rata, ni riječi.

Ali djeca su mogla čuti kako je Oluja bila akcija bez mrlje prije koje su civili otišli samoinicijativno, a zločina nije bilo. Onaj vlak kojim su moji susjedi iz Splita organizirano išli u pljačku valjda nije postojao. Kao ni Lora. Djeca su mogla čuti i detaljan opis zločina. Djeca su mogla čuti i detaljan opis zločina Vojislava Stanimirovića, inače saborskog zastupnika. Djeca su mogla čuti i kako je Hrvatska vodila obrambeni rat unutar vlastitih granica. Ok, pošteno, samo... HV u BiH? O tome također ne smijemo?

Da budem fer, bilo je i puno govora o miru, poštivanju svih ljudi bez obzira na nacionalnost, željama samo za normalnim suživotom normalnih ljudi... Ali to je ostalo mlako i utopljeno u onom drugom. I onda dolazi najgori dio. Naravno da ne smijemo o HV–u u BiH. Jer što god pričali, zapravo ne priznajemo BiH kao samostalnu državu. Kako to znam? Tako što se na završnom kvizu na kojem sudjeluje pet škola u jednoj dvorani, tri puta potiče djecu da se dižu na noge i u emotivnom zanosu nabrajaju dijelove Hrvatske, uz neizbježno 'HercegBosno srce ponosno'.

I što sad? Ništa. Kad na Balkanu ponovno bude Vašar na kojem će se kupovati municija i trampiti racionalno za nacionalno*, ratovat ćemo u Herceg-Bosni. Koja je, eto, naša. Jer smo to desetljećima zaneseno pjevali. A neki tamo Srbi su sigurno počeli s nekim provokacijama i netko je ubijen i moramo odgovoriti. Tko će koga prvi ubiti, a tko dignuti barikade, nije ni bitno. Oko toga će se dvije strane lako dogovoriti, kao i uvijek do sada. Dogovoriti će se oni ljudi koji će se obogatiti. Samo se nadam da ćemo ih ja i svi koje volim gledati iz neke švicarske ili Norveške.

Ili ćemo, ako smo dovoljno glupi da i sada ne znamo ušutiti kad bi trebali, biti dovoljno glupi i da nešto pokušamo napraviti?

Nešto za nas nesumnjivo krajnje glupo. Kao Reihl-Kir.

* Ispričavam se za citiranje Balaševića, ali ako nam je jedan srpski glazbenik mogao napisati glazbu za himnu, valjda smijem citirati drugog?

P.S. Dodajem i komentar koji sam ispod napisao tu, za slučaj da netko ovo poželi negdje prenijeti: Da se ne shvati krivo – sam Vukovar me zapravo pozitivno iznenadio. Ima predivnih dijelova u centru, muzej vučedolske kulture je arhitektonsko čudo, a sve ove stvari o tome što se tu dogodilo devedesetih bi stvarno svi trebali doći naučiti. Samo u pravom i punom kon-

tekstu. Inače, zaboravio sam u cijeloj strci dana... Danas smo naučili i da su HOSovci ratni heroji koji se danas nepravedno politički demoniziraju", stoji u Šolićevom statusu.

Podsjetimo, šira hrvatska javnost Marka Šolića upoznala je nakon njegovih uspjeha u radu i opremanju jedne od najboljih učionica informatike u državi.

BBC, 18.05.2019.

SKUP U BLAJBURGU: LJUDI U CRNOM I „VRH HRVATSKOG LEDENOG BREGA”

... Obeležavanje tog događaja u Blajburgu jedni nazivaju „ustaškim dernekom”, a drugi „komemoracijom kojom se obeležava ratni zločin i zločin protiv čovečnosti”.

U Blajburgu se okupljaju oni koji tvrde da učestvuju u verskoj komemoraciji za poginule hrvatske vojnike”, kaže za BBC na srpskom Gordan Duhaček, novinar zagrebačkog portala Indeks.

„Međutim, pravi karakter je klerofašističko okupljanje, kada se plaće nad ubijenim ustašama, partizani se prikazuju kao zločinci, a ubijene ustaše kao nevine žrtve”, dodaje on.

Kako kaže, taj događaj nema nikakve veze sa „pristojnom verskom komemoracijom koja bi obeležila istorijski događaj i koja ne bi služila pokušajima rehabilitacije ustaša”.

Skup u Blajburgu već godinama izaziva veliku pažnju čitave Evrope.

Ustaške uniforme, šahovnice sa prvim belim poljem kao u vreme NDH kao i poklič „Za dom spremni” samo

su deo kolorita koji svakog proleća zadesi mirni austrijski gradić.

Često se pojave i vesti da je austrijska policija uhapsila nekoliko osoba zbog kršenja zakona o veličanju nacizma.

Istoričar Hrvoje Klasić, sa Filozofskog fakulteta u Zagrebu, navodi da je Blajburg deo pokušaja relativizacije zločina iz Drugog svetskog rata.

„Kada to nisu uspeli, desničari su preuzeli drugu taktiku i rekli sebi ‘ok, ako moramo da kritikujemo taj period, onda ćemo to raditi i prema periodu posle rata, pa će se izgubiti odnos ko je pozitivac, ko negativac, ko je poražen, a ko pobednik”, kaže Klasić za BBC na srpskom.

„Toga u Hrvatskoj imate i danas, pa predsednici nekih stranaka često postavljaju retoričko pitanje da li je Zagreb oslobođen 8.5.1945, kada su u njega ušli partizani, ili je tada pao”...

Klasić ističe da je Blajburg samo „vrh ledenog brega” svega što se poslednjih decenija dešava u Hrvatskoj.

„On je deo priče o revizionizmu koja je počela tokom devedesetih, kada je na službenom nivou sve delovalo super i kada je antifašizam bio deo Ustava.

„Međutim, revizionizam je u međuvremenu postao sve jači, partizani su gubili ulice, a dobijali ih ministri NDH, antifašistički spomenici su rušeni, a u javnosti se sve češće mogao čuti ustaški pozdrav ‘Za dom spremni’”.

Kao jedan od važnih faktora Klasić vidi veliki broj ljudi iz hrvatske dijas-pore koji su postali bitni u političkom, vojnom i diplomatskom životu zemlje.

„Ti ljudi su neretko imali neke ustaške korene u porodici, što naravno ne znači da su i oni bili ustaše, ali je odnos prema tom periodu bio isti kao među hrvatskom emigracijom posle 1945. godine.

„Tada se od celog Drugog svetskog rata gledalo samo na 10.4.1941, kada je osnovana NDH i 15.5.1945, kada je došlo do Blajburga. Sve između Jasenovca, Jadovno, masovno zločini sve je to palo u drugi plan”, navodi Klasić.

IN MEMORIAM

Политика, 07.11.2018.

СЕЋАЊЕ НА ЂОРЂА ОЦИЋА

Овогодишња међународна културно-књижевна манифестација „Јесен у Ердабову” у Даљу, одржана недавно, започета је откривањем споменплоче на родној кући Ђорђа Оцића (1934–2008), писца и филозофа, креатора митског топонима „Ердабово” (Ердут–Даљ–Борово–Вуковар).

Ова манифестација установљена 2014. године на научном скупу „Повратак у Ердабово” поводом 80 година од рођења српског књижевника, први пут је одржана 2015. и спада у догађаје значајне за културу Срба у Хрватској.

Отварајући манифестацију испред Оцићеве куће, Ђорђе Нешић, књижевник и управник Културно научног центра „Милутин Миланковић” (центар је и главни организатор ове манифестације), прочитао је одломак из романа Ђорђа Оцића у коме се препознаје опис куће на коју је плоча постављена.

Споменплочу свечано су открили др Драган Хамовић, посебни са-

ветник министра културе Републике Србије, и Југослав Весић, начелник општине Ердут.

Оцићевим плодним стваралаштвом преовлађују романи, али је писао и драме, приповетке и књижевност за децу. Лауреат је награде „Милош Црњански” и неколико награда за драме, а његова изабрана дела су 2012. године објавили „Службени гласник” и „Српска књижевна задруга”.

За ових десет година о Оцићу су писали критичари који су његов рад одавно пратили (Марко Недић, Душан Иванић, Јован Пејчић, Добривоје Станојевић, Петар Арбутина...), али се реч о њему проширила и код оних који су се с његовим књижевним делом упознали тек након пишчеве смрти (Славица Гароња Радованац, Светлана Милашиновић, Драгана Тодоресков...).

Portal Banija, 09.01.2019.

ПРЕМИНУО ДУШАН – ДУЈА ЂАКОВИЋ

БЕОГРАД – Преминуо је Душан Ђаковић Дуја (72), угледни госпићки професор, директор Гимназије и Средњошколског центра и професор Филолошке гимназије у Београду.

Био је свестрана стваралачка личност, ликовни умјетник, књижевник, један од оснивача и потпредседник Књижевне заједнице Крајине, редактор и рецензент више књига, редитељ, рецитатор, сценариста...

У младости је био успјешан спортиста.

У САО Крајина је био члан скупштине у којој је представљао Општину Медак. Једно вријеме у Београду је радио у Представништву Владе Крајине.

Добитник је више књижевних и награда за ликовно стваралаштво. Само за роман „Јадовничка жмижда” добио је четири награде.

Добитник је књижевне награде „Сава Мркаљ, признања Умјетничког братства манастира Крка.

Сахрањен је 09.01.2019. године на гробљу Орловача.

Борка Торбица, од оца Душана, рођена је 15. јуна 1961. године у Кистањима, општина Книн, преминула је 29. марта 2019. у Београду, а сахрањена 1. априла на гробљу „Лешће”.

Веритас инфо, 29.03.2019.

ПРЕМИНУЛА БОРКА ТОРБИЦА

Борка је дипломирала на Правном факултету у Сплиту. Стажирала је у адвокатској канцеларији познатог задарског адвоката Стојана Урукала.

Ратне деведесете године спровела је у Крајини, радећи Рачунарском центру при Главном штабу Српске војске Крајине (СВК) на попису погинулих и несталих припадника ЈНА, ТО, милиције и бораца СВК. Сарађивала је са Комисијом Владе РСК за размјену заробљеника и предају посмртних остатака. Била је изузетно активна у раду Веритаса и у РСК и у избјеглиштву.

У избјеглиштву је радила у Фонду за хуманитарно право на истраживању злочина над Србима почињених у акцијама „Бљесак” и „Олуја”. Најдуже је радила у Министарству рада и социјалне политике у сектору за пензионо инвалидско осигурање на мјесту савјетнице.

Борка се није удавала и није оставила потомство. Као избјеглица жвјела је на подручју Београда са оцем Душаном и братом Боровојем и његовом породицом.

Вечерње новости, 10.06.2019.

БРУТАЛНО ПРЕТУЧЕНИ СРБИН ПРЕМИНУО У РИЈЕЦИ: Пребијан чак и кад је изгубио свест, недељама се борио за живот

по доласку полиције ћутали. Све су, међутим, снимиле камере и Главић је завршио у затвору.

Установљено је да је разлог напада био и тај што је Петковић Србин, уједно и потпредседник Већа српске националне мањине града Каства.

Ријечка полиција није објављивала податке везане за мотиве напада, иако су мештани јасно упозоравали да се ради о сукобу који је избио на међунационалној основи.

Све време од напада, Петковић је био у коми у ријечној болници, а лекари нису давали оптимистичне прогнозе јер су повреде главе биле тешке. Премештен је пре неколико дана у Огулин где је умро.

Главић, који је родом из Босанског Брода, живео је мирно у Хрватској, иако је због недела био познат надлежним институцијама Босне и Херцеговине.

Припадници српске заједнице су вест о смрти Петковића дочекали згрожени агресијом која је све присутнија према Србима у Хрватској, али и државним толерисањем насиља.

Сам Радоје Петковић био је миран човек, грађевински предузетник, који никада није учествовао у било ком инциденту, а српска заједница га је изузетно ценила. Активно је учествовао у раду СДСС-а који у ријечком крају није доживљавао нападе као у неким другим деловима Хрватске.

Нападач Илија Главић, међутим, иза себе има криминалну прошлост и сумњичи се за тучњаве и премлаћивања за време ратова деведесетих, па и силовања у логорима око Босанског Брода.

ЈАЧАЊЕ МРЖЊЕ

Из СДСС-а већ дуже време упозоравају на пораст међунационалне мржње у Хрватској и бруталне нападе на Србе, док државна власт не реагује. Ствара се атмосфера у којој Срби у Хрватској не само да нису заштићени, већ су изложени правом „лову на људе”, који је у овом случају резултирао и бруталним убиством само због чињенице да је Петковић био друге националности.

У Огулину је умро Радоје Петковић (63), истакнути члан српске заједнице у Каству, градићу на приморју, којег је још 24. априла претукао Илија Главић, кога Република Српска тражи због почињених ратних злочина.

Петковић, иначе члан жупанијске организације СДСС-а и човек који је изузетно цењен код Срба који живе у Ријеци, био је жртва бруталног напада на паркиралишту једног кафића код Ријеке, где га је Главић (48) напао и немилосрдно тукао. Чак и када је Петковић пао на тло, нападач је наставио са удавањем, рукама и ногама. Сведоци су

Веритас инфо

ПРЕМИНУО БРАНКО ЛУБОВАЦ

Бранко Лубовац, од оца Миле и мајке Марије, рођен 2. јуна 1934. године у Звјеринцу (Далматинско Косово) код Книна. Преминуо 16. јуна 2019. године у Београду. Сахрањен у породичној гробници код цркве Св. Илије у Марковцу код Книна.

Основну школу завршио у родном селу, гимназију у Книну, а дипломирао на Економском факултету у Београду 1960. године.

Од 1961. године ради на руковођим функцијама у бројним пре-

дузећима на подручју општине Книн, између осталог, Југославенске жељезнице ЖТП Книн, Книн-гипс, ТВИК Книн, Циглана „Стево Опачић”, а највећи траг оставио је у предузећу „Крка” Книн где је био запослен од 1973. до 1991. године. Након тога оснива властито предузеће у Книну у коме је радио до аугуста 1995. године.

Од 1993. до 1994. године обнашао је дужност потпредседника Владе РСК.

Од доласка у Београд у аугусту 1995. године па све док га болест није надјачала, био је активно ангажован у неколико изbjегличких удружења, неуморно радећи на рјешавању имовинско – правних проблема Срба из Хрватске.

Бранко ће остати упамћен као неко ко је најбоље од себе дао у најтежим тренуцима за српски на-

род у Хрватској, по својој борби за правду и право и након несрећних догађаја који су га са породицом довели у Београд. Сваком од својих ближњих, тада расутих као прах по читавом свијету, давао је савјете и снагу да буду чврсти као стијене, да граде себе, да граде нове домове и да не забораве ко су и одакле су.

У сјећањима нас Крајишника остаје Бранков строги поглед а дјечачки осмијех који ће нас подсјећати да се никад не предајемо, да од својих циљева не одустајемо, ма колико нам се далеко чинили.

Иза Бранка су остали: супруга Јованка, ћерка Марјана, син Дарко, снаха Марија и, унуци Лука и Александар.

Нека му је вјечна слава и хвала!

Веритас инфо, 02.07.2019.

ПРЕМИНУО БОРИСЛАВ БОГУНОВИЋ

Борислав Богунровић, од оца Саве и мајке Зорке дјевојачко Штрбац, рођен је 1939. године у равнотарском селу Раштевић код Бенковца, преминуо је 2. јуна 2019. у Новом Саду, гдје је и кремиран, док му је урна 2. јула положена у породичну гробницу у његовом родном селу.

Борислав је дипломирао на Грађевинском факултету у За-

гребу. Као млад грађевински техничар радио је на градњи пруге Книн – Задар. Крајем шесдесетих прошлог вијека имао је ГГ предузеће у Загребу, са којим је изводио реконструкције значајних објеката. Почетком седамдесетих запошљава се у Заводу за техничку механику при Грађевинском факултету у Загребу, гдје је радио све до краја осамдесетих, када се поново враћа у Далмацију и поново оснива приватну грађевинску фирму, са којом гради неке привредне објекте по Биограду.

Ратне деведесете године са породицом спроводи у Крајини, дијелећи судбину осталих Крајишника. Једно вријеме, тих ратних година, био је и помоћник министра за грађевинарство и урбанизам у Влади Републике Српске Крајине.

У фебруару 1994, због болести четворогодишњег сина, одлази у Београд, одакле у августу исте године одлази на рад у далеки Сибир. У марту 1996. из Сибира се враћа у Србију, на обронке Фрушке горе, гдје га је и затекла смрт.

Иза њега су остали синови Зоран (из првог брака), који живи у Загребу, и Александар – Саша, који живи у Новом Саду и друга супруга Зоја рођена Зечевић, родом из Јагодње Горње код Бенковца,

Боро је био прави лаф, што у преводу, и на српски и на хрватски, значи: добар друг, поуздан пријатељ и омиљен у сваком друштву.

Академик Никола Хајдин преминуо је данас у Београду у 96. години, саопштено је из Српске академије наука и уметности.

Чувени српски инжењер, мостградитељ и дугогодишњи председник САНУ Хајдин рођен је 4. априла 1923. године у Врбовском у Краљевини СХС /данашња Хрватска/.

Хајдин је за дописног члана САНУ изабран 1970, а за редовног 1976. године.

РТС, nedeljnik.rs, 17.07.2019.

ПРЕМИНУО АКАДЕМИК НИКОЛА ХАЈДИН

Потпредседник САНУ био је од 1994. до 2003. године, а председник САНУ у три мандата - од 2003. до 2015. године.

(из интервјуа НЕДЕЉНИКУ)

„Имао сам 18 година када сам 1941. избегао усташки нож и из Хрватске побегао у Србију. Дошао сам на Железничку станицу и Балканском улицом се попео на Теразије. И ту сам видео четири човека како висе на бандери. То је био нови ударац за мене. Био сам већ уплашен, а онда сам се још више уплашио, јер сам схватио да је и у Србији ужасна ситуација.

Ми смо тада као избеглице примљени са великим пријатељством и љубављу. То исто нису доживеле избеглице из Хрватске

1995. године. Била је тотално другачија ситуација. Ако се може тако рећи – ја сам као избеглица проживео најбоље тренутке у својој сопственој земљи.

После завршених студија грађевине бавио сам се научним радом у инжењерским дисциплинама. Мостови су ми донели много више и славе и поштовања него наука. А урадио сам толико научних радова, један сам од ретких академика који је био члан чак пет иностраних академија. Таквих је мало у бившој Југославији. Више сам научних признања добио у свету него у Србији.”

Вјечна памјат!

Вечерње новости, 19.07.2019.

ПРЕМИНУО РАДОМИР СМИЉАНИЋ

Истакнути српски писац, преводилац и публициста Радомир Смиљанић умро је јуче у Београду у 86. години. Иза себе је оставио разноврсно дело, огледајући се у свим жанровима.

Рођен је 1934. у Јагодини, у породици Данице и Угљеше Смиљанића. По завршетку студија немачког језика и књижевности Смиљанић је радио у Институту друштвених наука, затим је био уредник у Радио Београду, после чега је прешао у статус слободног уметника. Био је симултани и консекутивни преводилац на немачки језик на свим важнијим скуповима у земљи и иностранству.

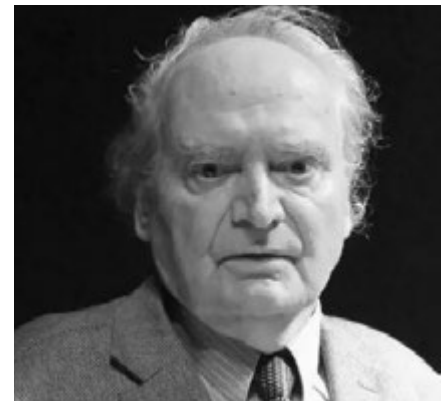
Као писац, дебитовао је књигом приповедака „Алкарски дан” (1964), а критика га је сврстала у сам врх тадашњих младих српских приповедача. Годину дана касније, за „Мартинов излазак” добио је награду недељника „Телеграм” за најбољи модерни роман године у Југославији. Уследили су романи „Војников пут” и „Мирно доба”, а трилогија „Неко је оклеветао Хегела”, „У Андима Хеге-

лово тело” и „Бекство на Хелголанд” поздрављена је у нашој и иностраној књижевној јавности као значајан литерарни догађај.

У роману „Пожар на тргу Маркса и Енгелса” (1989) Смиљанић је дао „снажну критику доктринарног тоталитаризма”, како је оценио др Зоран Глушчевић, и предвидео распад Југославије. Аутор је и историјских романа, а био је и један од најизразитијих писаца српског политичког романа, као аутор дела „Петер Хандке - немачко-српска рапсодија”, „Колекционар”, „Таргет”, „Пад нацизма”, подсећају „Новости”.

Био је оснивач „Записа”, једне од првих приватних издавачких кућа, као и Академије „Иво Андрић”.

Радомир Смиљанић је иза себе оставио супругу Љиљану и ћерку Даницу. Сахрана ће се одржати на Лешћу, у среду 24. јула у 13 часова. Комеморативни скуп биће у уторак 23. јула у подне у Удружењу књижевника Србије.

Када су протјерани Крајишници у августу 1995. године стигли у Београд, Радомир Раша Смиљанић је „Веритасу” уступио пословне просторије које је до тада користило удружење „Бела ружа”, у Француској улици на броју 24/6 (организација за блокаду Дунава због неправедних санкција) чији је председник био.

Тај гест „Веритас” Раши никада неће заборавити, па му и овим путем – стављајући га у рубрику „Ин меморијам” са познатим Крајишницима, посмртно исказујемо захвалност.

Нека му је вјечна јапамја!

НОВА ИЗДАЊА

Србин.Инфо, 22.10.2018.

ГИДЕОН ГРАЈФ: ЗЛОЧИНИ У ЈАСЕНОВЦУ МЕЂУ НАЈБРУТАЛНИЈИМ У ИСТОРИЈИ, УБИЈЕНО 700.000!

Монографија „Јасеновац – Аушвиц Балкана – Усташка империја окрутности” Гидеона Грајфа, главног истраживача израелског Института за Холокауст „Шем олам”и једног од наважнијих истраживача холокауста на свету представљена је на Београдском сајму књига.

Неоспорно је да су злочини почињени у Јасеновцу међу најбруталнијим у историји света, каже аутор монографије.

Монографија коју су објавили Институт за холокауст „Шем олам“, америчка „Фондација за пројекте едукације о Холока-

усту“ и Академски колеџ Оно из Израела, штампана у Израелу на хебрејском, српском и енглеском, а примерци на српском су у Београд стигли непосредно пред почетак сајамске приредбе.

Реч је о монографији коју њен аутор Грајф, светски познати борац против ревизије историје, описује је као упоредну анализу злочина у два, како каже најстрашнија концентрациона логора, Аушвицу и Јасеновцу.

„Нацисти и усташе су брутално истребљивали људе на тим местима заборављајући на било какав морални кодекс. У њима није било ни трунке обичне људске саосећајности. У Јасеновцу су погажена сва ограничења нељудскости и зато се и данас морамо борити против идеологија које су довеле до тако страшних злочина“, рекао је Грајф.

Напоменуо је да је књигу посветио Мену Хамшелаху, великом стручњаку о догађањима за време Другог светског рата у Југославији.

„Хемашелах је написао књигу о холокаусту у Југославији и то је најбоље и најпрецизније штиво те

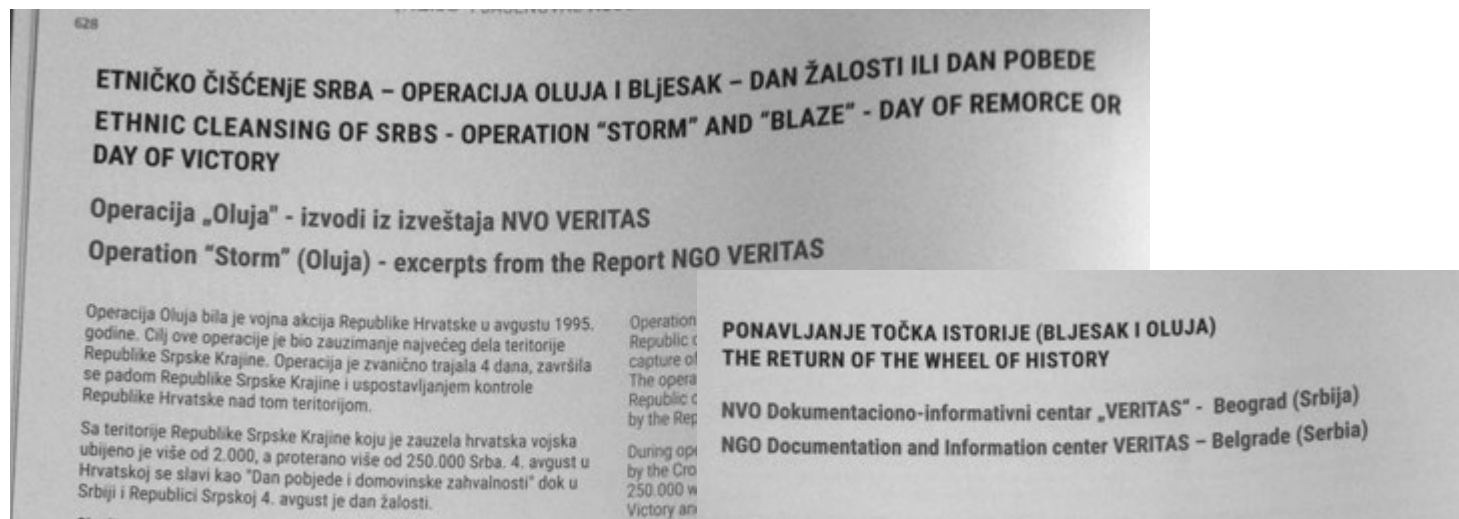
врсте све до данас. У његовој књизи се наводи да је Јасеновац био логор уништења сличан онима који су нацисти изградили на територијама Пољске. Неоспорно је да су злочини почињени у Јасеновцу међу најбруталнијим у историји света“, рекао је Грајф.

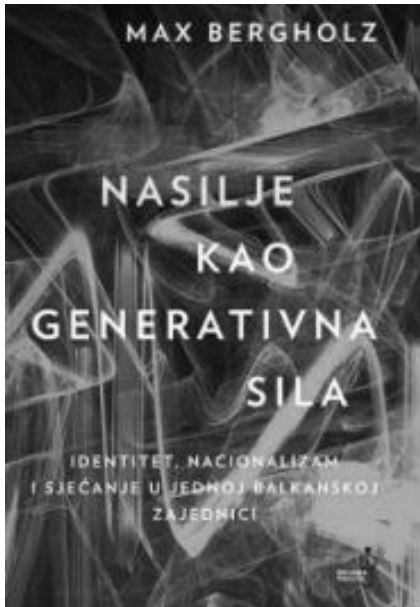
Тврди да је око 700 хиљада људи страдало у Јасеновцу.

„Упркос свим полемикама око броја страдалих у Јасеновцу, одговорно тврдим да је око 700 хиљада људи на бруталан начин изгубило живот у том логору. Ако узмемо у обзир и све несрећне људе који су изгубили живот на путу до Јасеновца, тај број би могао да буде и већи.“ рекао је Грајф.

Према његовим речима, мора се чути глас истине уместо страдалих људи у Јасеновцу који почивају у тишини.

„Ми увек треба да подсећамо на моменте тоталног лудила у којима су ти људи мучени и злостављани пре смрти. Сви доступни подаци говоре о бескропулозности мучитеља над жртвама. У Јасеновцу је отворено такмичење у убијању у којима су убице уживале у мучењу својих жртава“, истакао је Грајф.

Tokom dva zastrašujuća dana početkom septembra 1941. godine ži-vote blizu dvije hiljade muškaraca, žena i djece divljački su oduzele njihove komšije u Kulen Vakufu, maloj ruralnoj zajednici na današnjoj granici između sjeverozapadne Bosne

INSTITUT ZA FILOZOFIJU I DRUŠTVENU TEORIJU | Univerzitet u Beogradu, 27.05.2018.

MAX BERGHOLZ – NASILJE KAO GENERATIVNA SILA: IDENTITET, NACIONALIZAM I SEĆANJE U JEDNOJ BALKANSKOJ ZAJEDNICI

i Hrvatske. To bezumlje – u kojem su žrtve kasapljene poljoprivrednim alatima, utapane u rijeci i bacane u duboke okomite jame – bilo je vrhunac lanca lokalnih pokolja koji su započeli ranije tog ljeta. U knjizi Nasilje kao generativna sila Max Bergholz kazuje nam priču o naprasnom i zbunjujućem potonuću ove nekoć mirne multietničke zajednice u ekstremno nasilje. Ova dubinski istražena mikrohistorija pruža nam provokativne uvide u pitanja od globalnog značaja: Šta izaziva nasilje među zajednicama? Kako takvo nasilje među komšijama utječe na njihove identitete i odnose?

MAX BERGHOLZ (1973) je vanredni profesor na Odeljenju za istoriju na Univerzitetu Konkordija [Concordia] u Montrealu, gde predaje istoriju nacionalizma, nasilja i Balkana. Stručnjak je za istoriju Balkana i Istočne Evrope, a njegova istraživačka interesovanja uključuju mikrodinamiku nacionalizma, masovno nasilje i istorijsko pamćenje. Njegov terenski rad fokusiran je na Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku i Srbiju, gde istražuje u nacionalnim i lokalnim arhivima i radi intervju u manjim gradovima i selima. Knjiga Nasilje kao generativna sila donela mu je globalnu slavu i neke od vodećih svetskih nagrada u oblasti istoriografije.

SNV Bulletin #16 / Ratni zločini nad Srbima u Hrvatskoj 91–95

SNV CHB

U Biltenu koji je ovog meseca objavilo Srpsko narodno vijeće (SNV), telo koje zastupa interese Srba u Hrvatskoj, kaže se da mnogi zločini nad Srbima koji su počinjeni tokom rata 1991-1995 nisu dobili sudski epilog ili nisu rezultirali presudama.

Saša Milošević, potpredsednik SNV-a i autor ovog biltena naslovljenog kao „Ratni zločini nad Srbima u Hrvatskoj 91–95”, kaže da Srbi

BIRN, 16.10.2018.

BILTEN: RATNI ZLOČINI NAD SRBIMA U HRVATSKOJ SE „I DALJE IGNORIŠU”

u Hrvatskoj smatraju da se ovi zločini ignorišu.

„Postoje drastični primjeri koji to dokazuju, a prvi je svakako Oluja”, kazao je Milošević za BIRN.

Tokom operacije Oluja, hrvatske snage vratile su teritoriju koju su krajem 1991. godine pod svoju kontrolu stavili pobunjeni hrvatski Srbi.

Oluja je takođe izazvala humanitarnu krizu, jer je tokom i nakon operacije Hrvatsku napustilo oko 200.000 srpskih civila.

Hrvatski helsinški komitet je objavio da je tokom i nakon operacije ubijeno 677 civila, iako je hrvatsko pravosuđe osudilo samo jednu osobu za ratne zločine.

Bilten SNV-a daje pregled 30 najpoznatijih zločina nad srpskim civilima, sa opisima onoga što se desilo, popisom žrtava i osnovnim

informacijama o pravosudnim konsekvencama.

Mnogi slučajevi nisu rezultirali presudama jer je počilac ili nepoznat ili su predmeti odbačeni od strane prvostepenog ili drugostepenog suda, navodi se u biltenu.

Međutim, ratni zločini protiv Hrvata su trenutno pitanje o kom se u Hrvatskoj široko diskutuje.

Tako je u subotu na hiljade branitelja i građana učestvovalo na protestima održanim u Vukovaru, koje je inicirao gradonačelnik Ivan Penava, u cilju izražavanja nezadovoljstva prema hrvatskim institucijama zbog „ćutanja” o ratnim zločinima počinjenim nad Hrvatima tokom rata 1990ih godina.

U biltenu SNV-a se, međutim, ističe da još uvek nije podignuta nijedna optužnica za zločine počinjene nad Srbima u Vukovaru 1991. godine.

Monografija Jasenovac Ive Goldsteina nastala je u vremenu u kom je istorijski revizionizam u punom zamahu. Nacionalisti, zavisno od provenijencije, ustraju u tvrdnji da Jasenovac nije bio

IVO GOLDŠTAJN: JASENOVAC

logor smrti, štaviše, posežu za izmišljotinom da je tek 1945. postao stratište, dok se, s druge strane, broj jasenovačkih žrtava morbidno uvećava preko svake mere. Mnogi će stoga knjigu Jasenovac Ive Goldsteina doživeti kao polemiku s revizionističkim ispadima. Ona to nije iz dva osnovna razloga. Prvo, revizionizam – neovisno o tome pokušava li negirati zločinačku narav ustaškog režima ili čitav jedan narod pokušava stigmatizirati kao zločinački – polemike nije dostojan. Drugo, i važnije, ovo je prva prava naučna monografija o jednom od najstrašnijih mučilišta i gubilišta Drugog svetskog rata.

Utemeljena je na obilju arhivske građe i pisana akribično, odgovorno, bez ideoloških predrasuda, zadnjih namera i politikantskih motiva. No naučna objektivnost ne može i ne sme dokinuti moralni stav autora, niti može – posebno kada je reč o strahotnom nacifašističkom nasrtaju koji je čovečanstvo doživelo u Drugom svetskom ratu – dokinuti empatiju prema žrtvama tog nasrtaja. Utoliko Jasenovac Ive Goldsteina nije samo fenomenologija nepojmljivih ljudskih patnji i posrnuća, nego i primer harmonične uravnoteženosti naučnih i moralnih imperativa.

standard.rs, 15.01.2019.

U HRVATSKOJ SVE ČEŠĆI PRIMERI REVIZIONISTIČKIH KNJIGA O JASENOVCU

Za 17. januar najavljena je promocija knjige „Razotkrivena jasenovačka laž”, a Centar „Simon Vizental” od hrvatske države traži njenu zabranu

Jasenovac nije bio logor smrti, već radni logor. Srbi su počinili genocid nad Hrvatima, a onda svoje žrtve optužili za zločin nad njima. U Jasenovcu nisu ubijana deca. Tamo niko nije doveden zato što je bio Srbin, Jevrejin ili Rom. U Jasenovcu se umiralo od bolesti, ponajviše od tifusa koji su donosili partizani.

Ovakvi sadržaji, koji negiraju nacističke zločine i Holokaust, u uređenim demokratskim državama tretiraju se kao krivično delo, u Hrvatskoj, gde se svakodnevno objavljuje knjige sa ovakvim tvrdnjama – nije odgovarao niko. Naprotiv, hrvatsko izdavaštvo neprestano „obogaćuju” dela iza čije promocije osim izdavača i autora stoji i Katolička crkva, koja najdirektnije pomaže njihovu promociju.

U obilju takvih sadržaja možda je ponajdalje otišao istoričar iz Splita Stjepan Lozo, koji tvrdi da su – Srbi tokom Drugog svetskog rata počinili genocid nad Hrvatima. Njegova knjiga „Ideologija i propaganda ve-

likosrpskog genocida nad Hrvatima, projekat homogene Srbije 1941” nastala je, kako kaže, kao odgovor na „zov stotina hiljada nevino pobijenih Hrvata u velikosrpskom genocidu”.

Uzbunu je podigla i knjiga Srđana Vukića „Radni logor Jasenovac”, koja se reklamira i na sledeći način:

— Je li ova knjiga pokušaj revizije logora Jasenovac? Jest.

— Nastoji li ova knjiga uništiti mit o Jasenovcu? Da.

Možda je „najzanimljivije” na promocijama knjige „Sluga domovine” o životu ustaškog koljača Maksa Luburića autora Vlade Vladića, koje se završavaju pokličom „za dom spremni”.

To izgovara urednik knjige Džon Ivan Prcela, Luburićev kum i savremenik, star 97 godina.

Ovih dana pred publiku stiže „svež” materijal. Za 17. januar najavljena je promocija knjige „Razotkrivena jasenovačka laž”, a Centar „Simon Vizental” od hrvatske države traži njenu zabranu.

Izdavač knjige je Društvo za istraživanje trostrukog logora Jasenovac, koje je već izdalo i knjigu „Jasenovački logori – istraživanja”.

Kako sve ovo tumače istoričari?

— To je deo projekta koji na nov način tumači taj period hrvatske prošlosti, stvara se novi narativ o NDH – kaže za Novosti istoričar Milan Koljanin. — Uočljivo je da se u centar priče stavlja Jasenovac, kako bi se zaboravila brojna druga stratišta po Hrvatskoj.

Kao posebno opasno Koljanin ocenjuje to što se knjige promovišu preko Katoličke crkve, što im daje veći autoritet jer crkva ima veliki uticaj, i kada ona stane iza nečega taj se projekat ne dovodi u pitanje.

— U uređenim evropskim državama, ukoliko bi neko negirao zločine u Aušvicu ili nekom drugom logoru, to bi bilo tretirano kao krivično delo – napominje Koljanin.

Da ove knjige za cilj imaju reviziju savremene hrvatske istorije, negiranje ustaških zločina i relativizaciju celog perioda postojanja NDH, smatra istoričar iz Zagreba Hrvoje Klasić.

— Te knjige su delo članova Društva za istraživanje trostrukog logora Jasenovac u kome ima i akademski obrazovanih istoričara, ali ima i ljudi koji sa istorijom nemaju nikakve veze. To Društvo svojim delovanjem ne radi samo protiv Ustava Hrvatske,

nego bi se određenim stavkama u njihovom „istraživanju” u demokratском друштву и правној држави позабавила и правосудна тела – упозорава Klasić.

I FILM U SLUŽBI REVIZIJE ISTORIJE

Prošle godine pojavili su se knjiga i film „Mit o Jasenovcu” Romana Leljka, koji takođe negiraju ustaške zločine. Film počinje rečima Maksa Luburića:

— Treba graditi hrvatsku državu za našu decu, bez kompleksa krivice, odgovornosti i rata očeva. U atomsko doba ne možemo propovedati stare sisteme, ali da stare vrline, i moramo misliti na onu Hrvatsku kakva će biti godine 2000, kada svi mi postariji budemo istrunuli u grobu.

Ova monografija je kompleksno štivo, koje je mogao napisati samo autor koji suvereno vlada sa nekoliko nauka: sociologijom, istorijom i demografijom. Svetozar Livađa je u tome uspio. Do sada su mnogi narodi nestali, a da razlozi savremenoj nauci nisu potpuno poznati. Takvi su Etrurci, Trachani, Hazari... Zahvaljujući monografiji Svetozara Livađe razlozi nestajanja Srba u Hrvatskoj

Др Светозар Ливада и сурадници: „Биолошки слом и нестајање Срба у Хрватској (1880–2011)”

биће свима познати. Зато рукопис ове монографије потребно је што пре објавити и медијски представити јавности.

Проф. др Бранислав Ђурђевић,
демограф

Др Ливада, као озбиљан и објективан знанственик, на 138 страница компјутерског текста, документарно објашњава постојање Срба на подручју Хрватске „од вишегенерациског и старосједилачког, аутохтоног и конституивног до мањинског статуса”.

Др Ливада закључује рад са 13 страница краћих цитата Туђманових текстова и текстова његових сљедбеника о концепцији природе рата. Да појасни циљеве комплетног понашања аутора цитира дијелове Туђманових изјава о рјешењу српског питања у Хрватској, о Шешелу и „шешелизму” и сл. Пледи-

рам да се цијела ова документарна студија др Ливаде објави, тим више што су националистичка дјела већином без доказног материјала али распирују међунационалну мржњу.

Др Весна
Чулиновић–Констатиновић

Ливада је врло аргументовано, по регијама, градовима и жупанијама указао на демографске промјене у структури српског становништва, истичући уједно и разлоге због којих је до очитог демографског слома дошло.

Др sc. Драган Марковина

Бањалука – Нова књига Анђелка Анушића, монодрама „Колона“, недавно је објављена у издању издавача „Дијак“ из Прибоја Мајевичког.

У питању је књига јединственог жанра у српској драмској књижевности и прва овакве врсте коју је Анушић написао. О својој новој књизи аутор Анђелко Анушић је рекао да је колона коју помиње иста она колона која се поворчила читавог двадесетог вијека, кроз њега самог и кроз друге.

Моја јунакиња Милица, посљедња српска хероина, говори

Глас Српске, 28.07.2018.

ОБЈАВЉЕНА НОВА КЊИГА АНЂЕЛКА АНУШИЋА

у име десетина и стотина хиљада знаних и незнаних, преживјелих и утихнутих, заборављених и разбаштињених, уцвиљених и понижених из свога крајишког кољена. Горак је и прегорак њен стоусти језик, којим проговара кроз сва три глаголска времена, једљив и самоироничан, узловит и асоцијативан, али и хуморан и прпошан, ведар и љековит јер је он пелцер неуништиве крајишке лозе рекао је Анушић.

У рецензији књиге Слободан Јовић је писао о самом дјелу, мотивима и значају жанровског и стилског одређења „Колоне“.

Испричано је све, од генезе страдања, до коначног разрешења и примирења које главна јунакиња налази у новој средини, у Војводини. Анушићева пјесничка вокација долази до изражаја при грађењу читавог скупа ријечи везаних за колону: колонаш, колонашница и колонаш

шимо. Јесте. Гмижемо, гмилимо, пузимо, мигољамо, стоножимо написао је Јовић.

О монодрами „Колона“ Славица Гароња је, у својој заиста исцрпној рецензији, говорила о свим значајним запажањима у новом Анушићевом дјелу.

Мотив колоне није случајан у његовом опусу, а могао би се назвати и опсесивним. Већ од прве поетске прозе високе експресивности („Христ са Дрине“, 1996), преко бројних варијација (и валоризација) овог мотива у поезији, све до споменуте романескне театрологије. Другим речима, колона реч високе симболичке носивости и трагичне симболике у свеколикој историји Срба, нарочито са територије Хрватске и Босне, овде је срећно изабрана да оваплоти велику тему августовског егзодуса 1995. године у најекспресивнијој драмској форми монологу навела је Гароња.

Веритас инфо, 20.07.2019.

НЕКА ОД ЗАНИМЉИВИХ ИЗДАЊА ОБЈАВЉЕНА У ПРОТЕКЛОМ ПЕРИОДУ

Овдје су побројана још нека издања за које сматрамо да завређују пажњу, а објављена су у протеклој години.

Књигу *„Райни злочини над Србима у Хрватској 1991–1995. године. Райни злочини над Србима на Косову и Метохији 1998–2004. године“* издала је Координација српских удружења породица несталих, убијених и погинулих лица са простора бивше Југославије. Књига се бави злочинима који су над српским становништвом почињена у периоду од 13 година – почевши од 1991. године у Хрватској, закључно са мартовским насиљем на Косову 2004. године, Приређивачи књиге Душко Челић, председник Координације српских удружења породица несталих, убијених и погинулих, и Драган Пјевач, председник Управног одбора Координације, кажу да су као изворе користили податке Српског народног вијећа, невладиних организа-

ција Документа из Загреба и Веритас из Београда, као и из недељне и дневне штампе. Душко Челић каже да су подаци некомплетни, те да они представљају покушај илустрације страдања Срба у Хрватској и на Косову.

Књига *„Србољуба Зорице „Приче под кожловачким сунцем“* је својеврсна романсирана историја тог мјеста. Данко Перић је у својој рецензији о књизи је рекао следеће: „... У овом дјелу, аутор исказује љубав према родном селу и људима. Као и у претходне двије књиге с кожловачким темама, има ту прекрасно исписаних страница и много лијепих уломака у описима природе и карактера људи који су ту живјели. Данас је то пусто село, као и многа у окружењу, она у којима су Срби, до злочиначке „Олује“ у љето 1995, били већинско становништво...“

Србољуб Зорица је у „Причама под кожловачким сунцем“ по-

дигао споменик родном мјесту, али и крајпуташе Ђури, Војину, Стевану, Аћиму и осталим јунацима овог дјела а посебно кожловачким женама којима је цијели живот био патња и одрицања у име породице и дјете, односно у име тога да им живот не буде понављана мука...”

Књига *„Милојка Будимира“* (издавач: Удружења Срба из Хрватске) *„Пућевима српских сјрадања“* представља збирку записа, који сведоче о трагичној судбини Срба с простора данашње Хрватске. Она је подељена у три тематска дела, а сваки део има своју специфичну причу. Први део говори о ауторовом путовању по местима која су страстишта Срба у Другом светском рату – од Западне Славоније, преко Кордуна, Лике и Далмације. У другом делу, Будимир доноси записе из свог завичаја, односно местима око Книна, о ономе што се дешавало на тим про-

сторима и о људима и симболима из тог краја, док трећи део књиге доноси путопис о Косову и Метохији. Завршетак књиге односи се на посету Светој земљи, Јерусалиму.

Књига **Момчила Диклића** (издавач: Удржења Срба из Хрватске) **„СРПСКИ НАРОД У АВНОЈЕВСКОЈ ХРВАТСКОЈ – Како је нестајао један народ“** бави се потрагом за истином и генезом српске трагедије у Хрватској, чиме је аутор успео да пробуди стручну јавност и изазове полемику после којих се намећу наизглед једноставна питања на које ни до данас немамо праве одговоре. Ово дело је синтеза фрагмената националног српског народа, у којем је неопходно ослањати се на фрагменте, изјаве људи, на записе и сведочанства.

Књига **Милоша Кордића** (издавач: Просвјета из Загреба) **„Било једном на Банији – слике завичаја“** говори о годинама које је аутор провео живећи на Банији, а настала је у жељи да пренесе новим генерацијама сјећање на прошли живот кака-

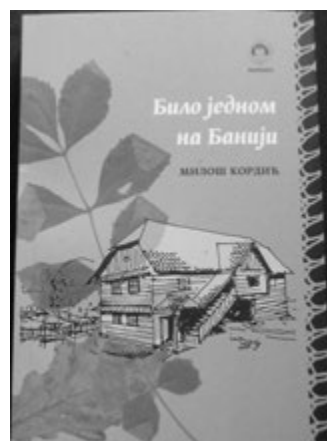
ва је био. Књига је подијељена на девет цјелина: догађаји из дјетињства; одлазак у Петрињу; банијски књижевници; о ријекама; имена, презимена и надимци банијских Срба; села и градови Баније; пословице (531), клетве (218), псовке (398), ојкаче (342); непознате и мање познате, а можда заборављене ријечи, изрази и називи у говору банијских Срба и на крају књиге је ауторова пјесма *Не носиш са собом*.

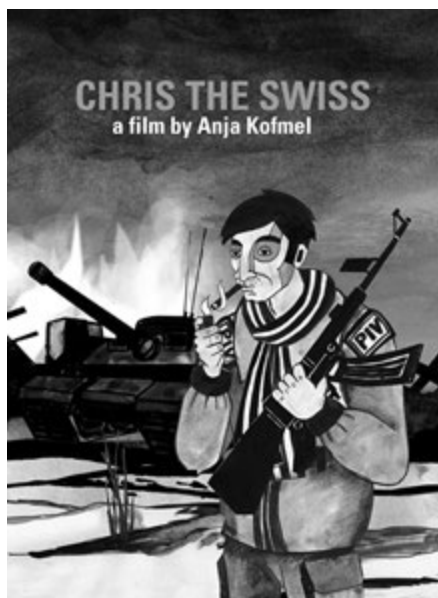
Књига **Миле Боснића „Обичаји, вјеровања и свакодневни живот Срба на Кордуну“** говори о томе шта је Кордун, одакле је добио име, ко су Кордунаши и ко су Крајишници, говори о бурној историји овог краја, о дешавањима у 19 и 20 веку. Говори и о богатој традицији и духовности и ономе што је одржало и сачувало идентитет Кордунаша кроз време.

Зборник **КОРДУН - ОД ВОЈНЕ ГРАНИЦЕ ДО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ 1881-1995**, у издању Института за савремену исто-

рију из Београда изазвала је опречне реакције, посебно ауторски текст др Милана Гулића: *Кордун у рашу 1991-1995*. – „Проценат Срба на Кордуну био је толики да је термин Кордунаш фактички везан за српско становништво. Године из наслова су изабране зато што је 1881. дефинитивно престала да постоји Војна граница и завршена је једна епоха која је Кордуну дала облик и име, а његовом српском становништву један специфичан идентитет. Друга година из наслова је година када је највећи део српског становништва у Хрватској и самим тим на подручју Кордуна, готово у потпуности очишћен. Циљ писања био је да се Срби који су протерани са Кордуна чврсто вежу за историју тог краја... Било је ружних коментара када је у питању наша скорија историја јер још је ту пуно емоција, још је пуно живих учесника и просто не сагледавамо сви ствари на исти начин, а на жалост језик докумената и историјска методологија су неумољиви” – изјавио је др Гулић на једној од промоција ове књиге.

Poslednje mesece života Christiana Würtenberga, švicarskog novinara ubijenog u istočnoj Slavoniji ratne 1992. godine, pokušava da istraži njegova rođaka Anja Kofmel u svom intimnom i politički škakljivom dokumentarcu „Chris the Swiss”. Prema jednoj verziji Würtenberga, koji se pridružio Prvom internacionalnom vođu, zadavljen je vlastitim šalom, dok zvanična hrvatska verzija glasi da su ga ubile srpske paravojne jedinice metkom u glavu. „Kritičari” filma su se odlučili za napad s krila, zamerajući filmu što Domovinski rat naziva građanskim (iako švicarsku sineasticu ništa ne obavezuje da poštuje deklaracije Hrvatskog sabora), pa tako zapravo ciljajući HAVC koji je osigurao jedan deo sredstava za film. Čisto filmski gledano, reč je o vrlo dobrom uratku koji, ako bude pameti, može poslužiti kao instrument suočavanja sa prošlošću, odnosno njenim ne baš blistavim delovima.

U noći između 4. i 5. januara ratne 1992. godine, negde u poljima istočne Slavonije ubijen je Christian Würtenberg, švicarski istraživački novinar koji se pred kraj života pridružio Prvom internacionalnom vođu (PIV), grupi što plaćenika, što fanatika desnog političkog opredeljenja, koji su se u ratu borili na hrvatskoj strani i koji se spominju u kontekstu brojnih ratnih zločina. Švicarski novinar u kasnim dvadesetim godinama života, prema jednoj verziji, zadavljen je vlastitim šalom,

lupiga.com, 22.08.2018.

CHRIS THE SWISS: POLITIČKI ŠKAKLJIV DOKUMENTARAC ČIJU ĆE DISTRIBUCIJU SIGURNO POKUŠATI SPRIJEČITI

dok zvanična hrvatska verzija glasi da su ga ubile srpske paravojne jedinice metkom u glavu. Poslednje mesece njegovog života i njegovu sudbinu pokušava da istraži njegova rođaka Anja Kofmel u svom intimnom i politički škakljivom dokumentarcu „Chris the Swiss”.

Würtenberg se još od mladosti bavio istraživačkim novinarstvom, od pokrivanja teme beskućništva u rodnoj zemlji do izveštavanja s ratišta diljem sveta. Kao sedamnaestogodišnjak je prošao bazičnu vojnu obuku u Južnoj Africi i učestvovao u borbama za neovisnost Namibije. U Hrvatsku je došao jeseni 1991. godine, izveštavao sa slavonskog i karlovačkog ratišta, često boraveći u press centru u hotelu Intercontinental u Zagrebu, gde se povezao sa kolegama koji su bili iskusniji od njega (u filmu se pojavljuju i izjave daju Heidi Rinke i Julio Cesar Alonso), ali i sa koloritnim novinaromplaćenikomfanatikom i internacionalnim teroristom Eduardom RoszomFloresom zvanim Chico, komandantom PIVa i nezaobilaznim komadićem mozaika Chrisove smrti kojeg je švicarski novinar hteo da raskrinka u svojoj knjizi zgađen prljavštinom rata, apsolutnim odsustvom etike i katastrofalnim tretmanom civila, „svojih” i „tuđih” na obe strane.

Floresov ratni put u Hrvatskoj nije nepoznanica, kao ni njegov internacionalni status lica s poternice. Njegove su konverzije od ekstremne levice do ekstremne desnice, pak, stvar kontroverzi, sa porodicom je

bežao od „huntaških” režima po Latinskoj Americi da bi se skrasio prvo u Švedskoj, pa u Mađarskoj gde je, navodno, prošao KGBovu obuku. Posle pada Berlinskog zida je promenio strane i povezao se sa Katoličkom crkvom (tvrdi se da se radi o organizaciji Opus Dei) i počeo organizirati sumnjive paravojne formacije u Hrvatskoj i drugde sa tim usmerenjem. Ubijen je dok je navodno pripremao atentat na bolivijskog predsednika Eva Moralesa 2009. godine.

Po svoj logici stvari, odudaranje od zvanične verzije po pitanju stranih boraca u Hrvatskoj bila bi okidač za kontroverze, pa čak i napade na film koji niko nije pogledao po hrvatskim medijima. Međutim, taktika „propisivača zvaničnih verzija” i „donosilaca istine deklaracijama” ovog puta je drugačija. Samog Floresa i njegove pajdaše iz PIVa teško je braniti ne samo zbog onoga što su činili po Slavoniji toliko da se zvanična vojska umešala, jedinicu prvo potčinila sebi, pa je kasnije i rasformirala, već i zbog Chicove dalje međunarodne karijere. U tom smislu, napadači su se odlučili za napad s krila, zamerajući filmu što Domovinski rat naziva građanskim (iako švicarsku sineasticu ništa ne obavezuje da poštuje deklaracije Hrvatskog sabora), pa tako zapravo ciljajući HAVC koji je osigurao jedan deo sredstava za film.

Film redateljice Dane Budisavljević *Dnevnik Diane Budisavljević* trijumfirao je na 66. filmskom festivalu u Puli. Osvojio je tri najvažnije nagrade: Veliku Zlatnu Arenu za najbolji film Festivala, nagradu Zlatna vrata Pule za najbolji film po izboru publike koja mu je dala gotovo maksimalnu ocjenu od 4,9. Uz to, Budisavljević je dobila Zlatnu arenu za režiju. I dok oko nagrade publike nije bilo dvojbe, s velikim zanimanjem očekivala se odluka stručnog žirija s obzirom na to da je konkurencija bila vrlo jaka, posebice zbog toga što je u njoj bio i film *General Antuna Vrdoljaka*.

No, stručni žiri naprosto nije mogao zaobići činjenicu da je *Dnevnik Diane Budisavljević* izazvao toliko emocija kod gledatelja da su oni nakon projekcije osam minuta pozdravljali autore standing ovationom. Gledatelji su prepoznali da je to filmsko djelo u čijem podnaslovu stoji 'najbolji ljudi u najgorim vremenima', na krajnje iskren, pošten i istinit, umjetnički vrhunski način, prikazao ljudsku humanost i hrabrost, ali i ono najgore u ljudima, u jednoj od najgorih epizoda hrvatske povijesti. S obzirom na temu, mnogi tu nagradu već tumače kao nešto puno više od samog priznanja za umjetničku vrijednost tog filma.

TELEGRAM: Na početku razgovora upitali smo Danu Budisavljević je li očekivala tako sjajan prijem u pulskoj Areni?

„telegram.hr“, 20.07.2019.

DANA BUDISAVLJEVIĆ 10 JE GODINA SNIMALA FILM O ŽENI KOJA JE SPAŠAVALA DJECU IZ LOGORA NDH. SAD JE U PULI OSVOJILA SVE

BUDISAVLJEVIĆ: Imala sam samo nadu i veliku veliku želju da se dogodi transfer emocija s filma na publiku. U pulskoj Areni nekoliko tisuća ljudi gleda film u isto vrijeme. Uobičajena zagrebačka premijera je 500 ljudi od kojih je veliki broj naših suradnika i prijatelja. Osvojiti osminutni pljesak i stajaće ovacije oko 4000 ljudi koje ne poznajem, nepobitni je dokaz da ljudi osjećaju taj film. Da se nešto dogodilo. Puležani kažu da godinama, godinama nije bilo takvog pljeska. Na najljepši mogući način film smo porinuli u njegov život pred publikom. Beskrajno sam zahvalna pulskoj publici na tome i svima koji su došli iz okolice i daleka. Premijera je u simboličnom smislu odvajanje, konačno odvajanje autora od filma. Kako je lijepo kad to prođe u iskrenom pljesku!

TELEGRAM: Jeste li se pribojavali kako će tako veliki auditorij kao što je pulski, s obzirom na težinu priču, s toliko koncentracije i zanimanja pratiti vaš film?

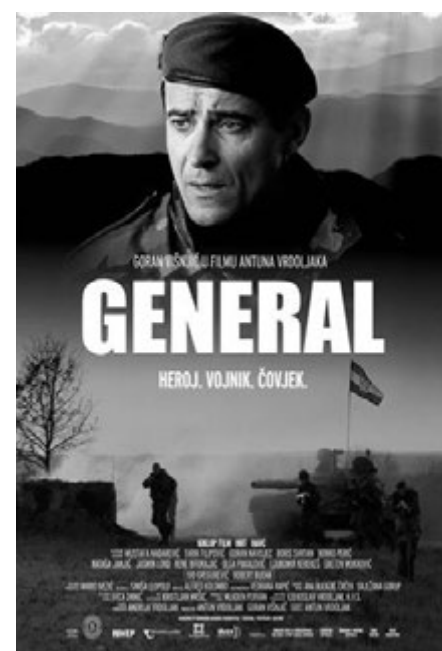
BUDISAVLJEVIĆ: Ne mogu reći da sam se pribojavala, samo sam htjela znati je li to film za veliku publiku ili malu. Jer to će mu odrediti daljnji život. Arena ima tu moć. Tu ne govorim o nagradama, one nekad mogu biti vrlo različite od doživljaja publike. Kad god krećem u film, zamišljam njegovu idealnu publiku, uvijek mislim o tome kome se obraćam, za koga je. Nekad je to tek nekoliko ljudi, možda društvo iz parka s kojima šecem pse, nekad su to moji mama ili tata, ili moje kolege s posla, ali uvijek s njima provjeravam što im je važno i koliko se razlikujemo u stavovima.

Razmišljam o tome koga sve dotiče ta priča, razmišljam o ljudima koje nešto muči, koji iz medija i okruženja ne mogu raspetljati pravo i krivo, koji osjećaju neku nepravdu, a ne mogu sami naći izlaz. Kad se to sve poklopi s mojim dvojama i

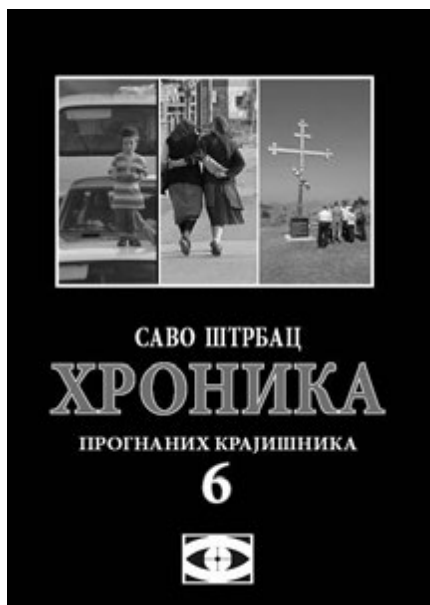
zanimanjima, krećem na putovanje u koje ću uložiti sve i tražiti najbolje ljude koji mi mogu pomoći kako bi došli do točke u kojoj stvari postaju jasne. Mislim da smo zato dobili onakav pljesak, zato što je film jednostavan, čist i oslobađa velike emocije. Postavlja stvari na njihovo mjesto. Uvijek mi je važna ta jednostavnost i jasnoća, želim ljudima ponuditi ono što smo i mi naučili tražeći.”

TELEGRAM: Smatrate li da je vaš film na neki način hendikepiran time što je bio u konkurenciji s filmom *General Antuna Vrdoljaka* kojemu je čak i predsjednica države dala javnu potporu na početku festivala?

BUDISAVLJEVIĆ: Ne mogu komentirati film s kojim se natječem za iste nagrade na festivalu. No, govor predsjednice na otvorenju festivala nije bio korektan. Pozdravila je Antuna Vrdoljaka kao svog prijatelja koji je, osim što je redatelj, i veliki domoljub što je njoj posebno važno. Nadam se da nije htjela time poručiti da mi ostali redatelji nismo domoljubi. Nije lijepo zvučalo.

САВО ШТРБАЦ: ХРОНИКА ПРОГНАНИХ КРАЈИШНИКА 6

Из рецензија

... „Хроника прогнаних Крајишника 6”, Саве Штрбца, састоји се од више самосталних текстова објављених током 2017. и 2018. године у листу Политика, Балкан Експрес и на сајту ДИЦ Вертиаса.

Текстови обједињени у *Хроника прогнаних Крајишника 6* су наставак континуитета проблема (питања) Срба Крајишника и шире Срба у Хрватској. Њихов значај превазилази уступљени простор у наведеним издањима, тим прије што са аутор морао прилагођавати простору који може користити за обраду појединих тема. То је за аутора био ограничавајући фактор, али је истовремено производио и одређене позитивне ефекте,

захтјевајући прецизност, јасноћу и сложеност обраде актуелних тема из српскохрватских односа.

Неке теме проистекле су из актуелности у српскохрватским односима или као одговор на пристрасне и једностране иступе са хрватске стране, углавном из области хуманитарних, имовинских и правних питања. Штрбац је језиком правника адвоката омогућио да текстови буду јасни, садржајни и сажети...”

Др Коста Новаковић

...Мени је први утисак био и остао да је централа Веритаса „подрум под облацима”. Неколико неутледних собичака и канцеларијски намештај из шездесетих година прошлог века. То је све што се и може добити када имате новца да платите само најјефтинију кирију.

Међутим, у том „подруму под облацима” од раних јутарњих сати врви као у кошници, као да је пазарни дан, светац или сеоска слава, или сунчана недеља, па изашао народ да прошета. Једино шта ту ретко залазе они који не носе неку велику муку на грбачи.

У собичку у коме је „директор Веритаса”, од разно разних фасцикли и књига једва има места за трећу столицу, али људи стрпљи-

во чекају да уђу и изложе свој проблем.

Зна Саво да саслуша, а подоста од тога Биља и забележи.

Људи као људи када свале своју муку на другог, када схвате да имају некога ко ће им помоћи, ради су да одговоре и на оно што их неко приупита, а још су спремнији да кажу и оно што их нико није ни питао: од тога ко се вратио у стари крај и шта прича, имали ли проблема, ко је посљедњи рођен, а ко сахрањен, ко је подигао нов кров, ко поново почео да прави вино, а коме се крава отелила, коме су деца писала из белог света, а коме су рођаци све распрчкали.

И тако Саво сазна и шта треба и шта не треба, и тако је међу својим Крајишницима и тамо, мада је овде и тако боље зна и од оних који знају, али се праве да не знају, и оних који не знају али се праве да знају.

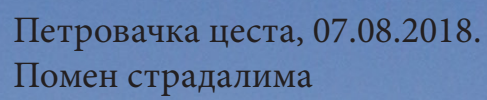
Али, зна Саво да држи језик за зубима, па од свих тих поверених прича са нама подели само оно што ће помоћи другима. Тако су настале хронике прогнаних крајишника. Тако је настало капитално завештање о једном времену и једном народу...”

Ђорђе Баровић,
новионар „Франкфуртских вести”

www.veritas.org.rs
veritas@yubc.net

veritasdokumentaciono informacioni centar

Храм “Благе Марије” ; Банстол; Фрушка
гора посвећен жртвама “Олује”; јун 2019

